Sfinţii cuvioşi mărturisitori ardeleni Visarion şi Sofronie şi Sfântul mucenic Oprea împreună cu Sfinţii preoţi mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel

(21 octombrie)

Materiale despre Sfinţii cuvioşi mărturisitori ardeleni Visarion şi Sofronie şi Sfântul mucenic Oprea împreună cu Sfinţii preoţi mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf.%20m%C4%83rt.%20ardeleni%20(21.%20oct)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Sfin%C5%A3ii+cuvio%C5%9Fi+m%C4%83rturisitori+ardeleni+

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=m%C4%83rturisitori+

***

Cuvioşii Visarion şi Sofronie, mucenicul Nicolae Oprea din Sălişte, preoţii Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel au luptat împotriva impunerii pe considerente politice a acestei credinţe-compromis, între Ortodoxie şi catolicism. Prezen-

taţi drept “răsculaţi” şi “agitatori”, ei nu au făcut altceva decât să le spună oamenilor simpli că uniatismul nu e Ortodoxie, îndemnându-i să nu îşi lepede credinţa strămoşească.

Sfântul cuvios Sofronie s-a născut în satul Cioara din comitatul Hunedoarei (astăzi Sălişte, jud. Alba), după anul 1700 într-o familie preoţească, cu numele de Stan Popovici. Sfântul cuvios Visarion, mărturisitorul a fost un cuvios monah originar din Bosnia care a trăit în secolul al XVIII-lea. S-a opus catolicizării forţate a Transilvaniei. Sfântul mucenic Oprea Miclăuş din Sălişte, cunoscut şi sub numele de Oprea Nicolae a fost un ţăran român din Transilvania de pe la mijlocul sec. al XVIII-lea. A fost un mărturisitor al credinţei ortodoxe, împotrivindu-se trecerii ortodocşilor la unirea cu Roma, lucru pentru care a fost trimis la închisoarea din Kufstein (Austria). Sfântul sfinţit mărturisitor Ioan din Galeş a fost un preot originar din Transilvania care a trăit în secolul al XVIII-lea. El a fost închis pentru că a protestat împotriva presiunii exercitate de autorităţile Imperiului habsburgic asupra ortodocşilor pentru a-i sili să accepte unirea cu Roma şi pentru credinţa lui, a murit în închisoarea de la Kufstein (Austria). Sfântul sfinţit mărturisitor Moise Măcinic, preot în satul Sibiel din Transilvania a trăit în secolul al XVIII-lea, fiind contemporan cu preotul Ioan din Galeş. S-a opus trecerii ortodocşilor la unirea cu Roma, fiind închis de mai multe ori pentru aceasta, sfârşindu-şi cel mai probabil viaţa în închisoarea de la Kufstein (Austria). Biserica Ortodoxă Română îi prăznuieşte pe 21 octombrie.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 5
Slujba Sfinților Preoți mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel.... 8
Slujba Sfinților mărturisitori, cuvioşii Visarion şi Sofronie şi a mucenicului Oprea 32
Canon de rugăciune către Sfinții cuvioşi mărturisitori Visarion şi Sofronie şi către Sfântul mucenic Oprea (1)..... 62
Canon de rugăciune către Sfinții cuvioşi mărturisitori Visarion şi Sofronie şi către Sfântul mucenic Oprea (2)..... 70
Canon de rugăciune către Sfinții Preoți mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel..... 79
Acatistul Sfinților preoți mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel 88

Acatistul Sfinților cuvioşi mărturisitori Visarion, Sofronie şi Sfântul mucenic Oprea 100
Acatistul Sfinților mărturisitori Visarion, Sofronie şi Oprea 113
Imnografie 122
Viețile Sfinților - Sfântul Visarion, mărturisitorul 124
Viețile Sfinților - Sfântul Sofronie, mărturisitorul de la Cioara-Sebeş 126
Viețile Sfinților - Sfântul mucenic Oprea Nicolae din Sălişte 128
Sinaxar - Pomenirea cuviosului mărturisitor Visarion 130
Sinaxar - Pomenirea cuviosului mărturisitor Sofronie 132
Sinaxar - Pomenirea Sfântului mucenic Oprea 134
Sinaxar - Pomenirea Sfinților preoți mărturisitori Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş 137
Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu - Viața şi nevoințele preoților mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel 139
Viața şi nevoințele - Sfântului Visarion mărturisitorul, cuviosului Sofronie de la Cioara şi Sfântului mucenic Oprea Nicolae din Sălişte 146
Pr. Ciprian Apetrei - Sinaxar: Sfinții Sofronie, Visarion, Oprea, Ioan din Galeş şi Moise din Sibiel - mucenicii Ardealului 172
Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfinții cuvioşi mărturisitori: Visarion şi Sofronie; Sfântul mucenic Oprea; Sfinții Preoți mărturisitori: Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel; Sfântul cuvios Ilarion cel mare 177
Iulian Dumitraşcu - Calendar orthodox - Sfinții cuvioși mărturisitori: Visarion și Sofronie; Sfântul mucenic Oprea; Sfinții Preoți mărturisitori: Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel 179
Sfântul cuvios Sofronie de la Cioara - Cronologie neterminată 182
IPS mitropolit Andrei despre sărbătoarea Sfinților mărturisitori ardeleni 202
Alexandru Chituță - Sfinții mărturisitori din Ardeal, martiri ai dreptei credințe 203
Pr. drd. Alexandru Nan - Pe urmele Sfântului cuvios Visarion Sarai la Kufstein 212
O troiță în cinstea Sfinților ocrotitori ai Ardealului: Sfinții Visarion Sarai, Sofronie de la Cioara şi țăranul Oprea Miclăuş 217
Sfântul Sofronie de la Cioara sărbătorit în ctitoria sa 223
Pilda Mărturisitorilor Ardeleni în vremuri de viclenie iezuită. Sfântul Paisie de la Neamț ne arată ce este uniația: lup răpitor de suflete în blană de oaie 226

Sfinții mărturisitori ardeleni, pildă de rezistență ortodoxă în fața tăvălugului antihristic şi îndemn spre o conştiință dogmatică, la vreme de confuzie, de sminteală şi tiranie a minciunii "noului veac" 230
Arhim.Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Mitropolia Clujului şi Feleacului - Predică la Sfinții mărturisitori ardeleni (21 octombrie 2013).....240
Prof. univ. dr. Ioan Vlad - Martirii Lupșei, nestemate ale Ortodoxiei ardelene..244
IPS Timotei prahoveanul - Kufstein, castelul suferinței - mărturisirea, amintirile 252
Ștefana Totorcea - Procesiune cu icoana Sfinților mărturisitori ardeleni în temnița de la Kufstein 266
Vizită la Kufstein, de sărbătoarea Sfinților mărturisitori ardeleni.....269
Mănăstirea Afteia (Cioara)- Sebeş, Alba.....271
Icoane 288

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

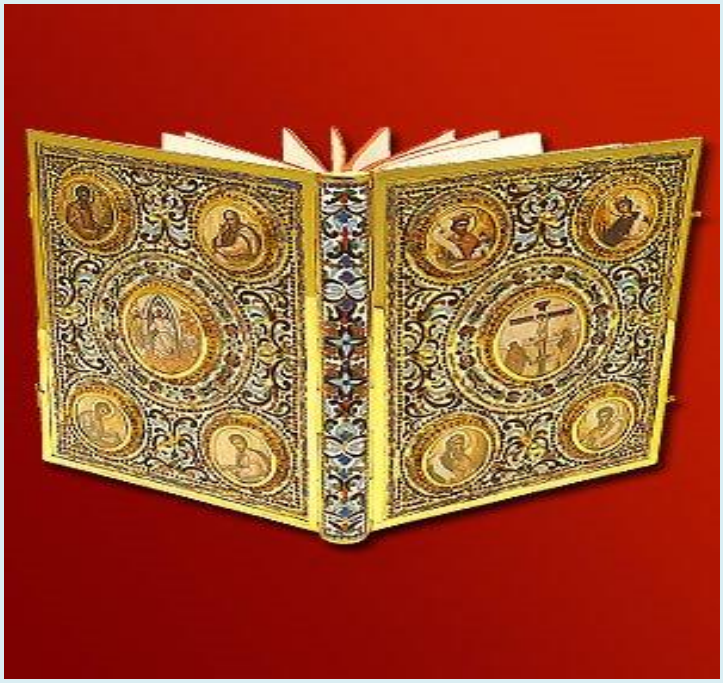

Ev. Luca 12, 8-12

Zis-a Domnul către ucenicii Săi:
8. Şi zic vouă: Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor şi Fiul Omului va mărturisi pentru el înaintea îngerilor lui Dumnezeu.
9. Iar cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu.
10. Oricui va spune vreun cuvânt împotriva Fiului Omului, i se va ierta; dar celui ce va huli împotriva Duhului Sfânt, nu i se va ierta.
11. Iar când vă vor duce în sinagogi şi la dregători şi la stăpâniri nu vă îngrijiţi cum sau ce veţi răspunde sau ce veţi zice,
12. Că Duhul Sfânt vă va învăţa chiar în ceasul acela, ce trebuie să spuneţi.

Apostol

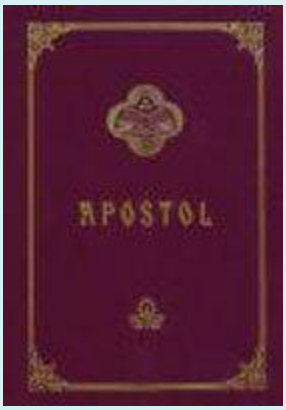

Epistola către Efeseni a Sfântului Apostol Pavel

Efeseni 6, 10-17

10. În sfârşit, fraţilor, întăriţi-vă în Domnul şi întru puterea tăriei Lui.
11.Îmbrăcaţi-vă cu toate armele lui Dumnezeu, ca să puteţi sta împotriva uneltirilor diavolului.
12.Căci lupta noastră nu este împotriva trupului şi a sângelui, ci împotriva începătoriilor, împotriva stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutăţii, care sunt în văzduh.
13. Pentru aceea, luaţi toate armele lui Dumnezeu, ca să puteţi sta împotrivă în ziua cea rea şi toate biruindu-le, să rămâneţi în picioare.
14. Staţi deci tari, având mijlocul vostru încins cu adevărul şi îmbrăcându-vă cu platoşa dreptăţii,
15. Şi încălţaţi picioarele voastre, gata fiind pentru Evanghelia păcii.

16. În toate luaţi pavăza credinţei, cu care veţi putea să stingeţi toate săgeţile cele arzătoare ale vicleanului.
17. Luaţi şi coiful mântuirii şi sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu.

Slujba Sfinţilor Preoţi mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel

La Vecernia mare

La Doamne, strigat-am..., se pun **stihirile** Sfinţilor mărturisitori pe 4, glasul al 4-lea,

Podobie: Ca pe un viteaz....

Mare eşti, Doamne, şi minunate s-au arătat lucrurile Tale, că ai prea mărit pe mărturisitorul Tău, Moise Măcinic, cel ce a strălucit ca o stea luminoasă în pământul Ardealului. Iar acum, în ceruri se roagă pentru sufletele noastre.

Revarsă, Doamne, peste noi milele Tale cele bogate, aşa cum ai vărsat harul Tău peste cel ce Te-a mărturisit cu tărie, preotul Tău, Moise. Întăreşte-ne în dreapta credinţă ca să stăm neclintiţi în faţa primejdiilor şi a necazurilor ce ne împresoară.

„Preoţii Tăi, Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate şi cuvioşii Tăi întru bucurie se vor bucura", strigă psalmistul. Cântarea aceasta auzindu-o în urechi, preotul Tău Ioan, s-a arătat mai puternic decât diamantul în lupta pentru apărarea credinţei celei drepte din pământul Ardealului.

„Minunat este întru Sfinţii Săi, Dumnezeul Părinţilor noştri" cântăm cu evlavie în ziua de prăznuire a mucenicului Ioan cel din Galeş. Pe cel ce a luminat ca un luceafăr neamul românesc asuprit cu nedreptate şi se roagă pentru sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

Cerul şi pământul saltă de bucurie într-o unire sfântă la prăznuirea bunilor pătimitori ai lui Hristos, Moise şi Ioan.

Îngerii le împletesc cununi de stele, iar oamenii îi laudă în cântări duhovniceşti: Bucuraţi-vă, prea fericiţilor Părinţi ai noştri, mărturisitori ai dreptei credinţe.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Nouă tuturor arătat s-a făcut, de mari daruri, naşterea cea curată a Fecioarei, că Dumnezeu iarăşi înnoieşte firea cea stricată şi de a doua oară zideşte omenirea.

(Şi acum..., de la Doamne, strigat-am..., joi, glasul al 6-lea)

La Stihoavnă

Stihurile Sfinţilor, glasul al 2-lea:

Podobie: Casa Efratei, cetate sfântă, a proorocilor mărire; împodobeşte-ţi casa întru care Cel dumnezeiesc se naşte.

Ţara Ardealului, se veseleşte astăzi întru prăznuirea bunilor părinţi ai noştri, Moise şi Ioan.

Stih: Aşteptând am aşteptat pe Domnul şi a căutat spre mine şi a auzit rugăciunea mea.

Doimea sfântă de părinţi cucernici, Moise şi Ioan, să se laude după cuviinţă, căci au mărturisit pe Hristos, Mântuitorul sufletelor noastre.

Stih: Şi a întărit picioarele mele pe piatră şi a îndreptat paşii mei.

Bucuraţi-vă credincioşilor, că aţi văzut biruinţa părinţilor Moise şi Ioan, mucenicii lui Hristos.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Aflându-ne sărăciţi de duhul acestei lumi, împresuraţi de uneltirile vrăjmaşului, cădem cu umilinţă la icoana voastră, Sfinţilor mărturisitori, rugându-ne cu evlavie şi dragoste: întăriţi-ne şi pe noi în credinţă să-L mărturisim pe Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Prefacerea celor scârbiţi, izbăvirea celor neputincioşi fiind, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, mântuieşte cetarea şi poporul, pacea celor din războaie, liniştea celor înviforaţi, una folositoare a credincioşilor.

(Şi acum..., de la Stihoavna de marţi, glasul al 6-lea) Troparul Sfântului;

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. a Născătoarei - Învierii

Troparul Sfinţilor mărturisitori, glasul 1:

Podobie: Prea lăudaţilor mucenici...

Preoţi cu chemare sfântă, Moise şi Ioan, ca nişte ostaşi adevăraţi ai lui Hristos Dumnezeu, cu putere aţi propovăduit dreapta credinţă şi mărturisitori ai Ortodoxiei v-aţi făcut pentru poporul cel credincios. Drept aceea, moarte mucenicească primind, rugaţi pe Hristos Dumnezeu, să dăruiască Bisericii Sale pace şi unire, iar sufletelor noastre, mare milă.

Troparul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu: Gavriil zicând ţie, Fecioară: Bucură-te, odată cu glasul S-a întrupat Stăpânul tuturor, întru tine, chivotul cel sfânt, precum a zis dreptul David. Arătatu-te-ai mai cuprinzător decât cerurile, ceea ce ai purtat pe Făcătorul tău. Slavă Celui ce S-a sălăşluit întru tine; slavă Celui ce a ieşit din tine; slavă Celui ce ne-a liberat pe noi, prin naşterea ta.

La Vecernia mare

După Psalmul 103 şi ectenia mare, cântăm: Fericit bărbatul..., starea întâi. La „Doamne, strigat-am...”, se pun stihirile pe 8:

Stihurile Sfântului mucenic Moise, glasul al 5-lea:

Podobie: Bucură-te, cămara...

Bucură-te, podoaba preoţilor şi lauda mucenicilor, cel ce te-ai arătat neînfricat în faţa vrăjmaşului şi n-ai luat în seamă uneltirile lui veliar, Părintele nostru Moise. Ca un al doilea Moise ai trecut Marea Roşie a acestei vieţi, înfruntând cu puterea Crucii toate furtunile şi primejdiile. Şi acum Părinte, Cel ce străluceşti în lumina cea neapropiată, te roagă, să se mântuiască sufletele noastre. (de 2 ori)

Bucură-te, pătimitorule pentru dreapta credinţă şi atlet al lui Hristos; căci ţi-ai răstignit trupul şi mintea pentru sfânta credinţă, în pământul Ardealului, iar cu puterea lui Hristos cel răstignit, ai ajuns în ceata mărturisitorilor mucenici. Şi acum, Părinte, fii mijlocitor către Prea Milostivul Dumnezeu să dăruiască Bisericii Sale linişte şi pace, iar sufletelor noastre, mare milă.

Bucură-te, Părinte Moise, odraslă a pământului strămoşesc din Ardeal; căci pe toate ale lumii deşertăciuni le-ai socotit şi neagonisitor fiind în viaţa pământească, ai dobândit de la Domnul, Împărăţia cerurilor. Pentru aceasta, te rugăm, mijloceşte la Tronul Preasfintei Treimi să trimită lumii pace şi întărire, iar sufletelor noastre mare milă.

Stihirile Sfântului Ioan din Galeş, glasul al 2-lea:

Podobie: Cu ce cununi de laudă...

Cu ce cununi de laudă vom încununa pe mucenicul lui Hristos, Ioan, pe dascălul dreptei credinţei şi apărătorul turmei cuvântătoare; pe glasul cel puternic al Bisericii dreptslăvitoare, cel ce s-a logodit cu durerile turmei sale şi a purtat cu bucurie jugul lui Hristos. *(de 2 ori)*

Cu ce cununi de laudă să împodobim pe plăcutul Domnului, Ioan, cel ce şi-a topit dorul de glia strămoşească şi de Sfintele Altare Ortodoxe în temniţele întunecoase ale străinilor. Pentru râvna sa, Hristos l-a prea mărit în ceruri, cu cununa cea nevestejită a împărăţiei Sale,

Cu ce cununi nevestejite vom împodobi pe alesul moştean al lui Hristos, lauda şi bucuria Ardealului, Părintele nostru Ioan. Căci a semănat credinţa şi nădejdea în sufletele noastre, turnând în inimile celor ce se roagă din dragostea lui Dumnezeu.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

Astăzi, poporul cel binecredincios laudă nevoinţele doimei celei fericite a lui Hristos, pe purtătorii de chinuri Moise şi Ioan, iar Biserica dreptmăritoare se împodobeşte cu buna lor mărturisire. Căci luând lui Hristos şi purtând cu bucurie jugul de păstori, s-au arătat alese slugi ale Stăpânului şi apărători nebiruiţi ai Ortodoxiei. Iar acum, bucurându-se în sălaşele împărăţiei cereşti, se roagă Prea Sfintei Treimi să dăruiască pace în Biserică, dragoste şi mare milă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. a Născătoarei - Învierii

În Marea Roşie, închipuirea miresei celei neispitite de nuntă s-a întipărit de demult. Acolo Moise, despărţitor al apei, iar aici Gavriil, slujitor al minunii. Atunci trecut-a Israel adâncul cu piciorul neudat, iar acum Fecioara L-a născut fără sămânţă pe Hristos. Marea, după trecerea lui Israel, a rămas nestrăbătută; iar cea fără prihană, după naşterea lui Emanuel, a rămas nevătămată. Cel ce eşti şi mai înainte ai fost şi Te-ai arătat ca om, Dumnezeule, miluieşte-ne pe noi.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei; Paremiile

Din proorocia lui Isaia, citire:

(XLIII, 9-14)

Acestea zice Domnul: toate neamurile s-au adunat împreună şi se vor aduna conducătorii lor. Cine va vesti acestea, sau cine va spune vouă cele dintru început? Aducă-şi mărturiile sale şi să se îndrepteze, şi să asculte şi să spună adevărul. Fiţi Mie mărturii şi Eu sunt martor, zice Domnul Dumnezeu şi Pruncul pe Care L-am ales; ca să ştiţi şi să credeţi, şi să cunoaşteţi că Eu sunt; mai înainte de Mine n-a fost alt Dumnezeu şi nici după Mine nu va fi. Eu sunt Dumnezeu şi afară de Mine nu este Mântuitor. Eu am vestit şi am mântuit; defăimat-am şi n-a fost întru voi străin; voi sunteţi Mie mărturii şi Eu sunt Domnul Dumnezeu. Încă din început Eu sunt şi nu este nimeni care să scape din mâinile Mele; Eu voi face; şi cine va întoarce aceasta? Aşa zice Domnul Dumnezeu, Răscumpărătorul nostru, Sfântul lui Israel.

Din înţelepciunea lui Solomon, citire:

(III,1-9)

Sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu şi nu se vor atinge de ele chinul. Părutu-s-a în ochii celor nepricepuţi că au murit şi ieşirea lor din această lume s-a socotit pedepsire şi plecarea lor de la noi, sfărâmare, iar ei sunt în pace. Că de ar fi şi pedepsiţi în faţa oamenilor, nădejdea lor este plină de nemurire. Şi puţin fiind pedepsiţi, cu mari faceri de bine se vor dărui, că Dumnezeu i-a ispitit pe dânşii, şi i-a aflat Luişi vrednici. Ca pe aur în topitoare i-a lămurit pe ei şi ca pe o jertfa de ardere de tot i-a primit. Şi în vremea cercetării lor vor străluci, şi ca scânteile de paie vor fugi. Judeca-vor neamuri şi vor stăpâni popoare şi va împărăţi peste dânşii Domnul în veci. Cei ce nădăjduiesc spre Dânsul vor înţelege adevărul şi credincioşii vor petrece în dragoste cu Dânsul. Că har şi milă este întru cuvioşii Lui şi cercetare pentru aleşii Lui.

Din înţelepciunea lui Solomon, citire:

(V, 15-VI, 3)

Drepţii în veac vor fi vii şi la Domnul este plata lor, şi purtarea de grijă pentru dânşii este de la Cel Preaînalt. Pentru aceasta vor lua împărăţia podoabei şi stema frumuseţii din mâna Domnului; căci cu dreapta Sa îi va acoperi pe ei, şi cu braţul Său îi va apăra. Lua-va râvna lui drept armă şi va într-arma făptura spre izbândă asupra vrăjmaşilor. Îmbrăca-se-va în platoşa dreptăţii şi-şi va pune drept coif judecata cea nefăţarnică. Lua-va drept pavăză nebiruită sfinţenia, va ascuţi mânia cumplită drept sabie şi împreună cu Dânsul, lumea va da război împotriva celor fără de minte. Porni-se-vor, bine ochite, săgeţile fulgerelor şi ca dintr-un arc bine încordat al norilor la ţintă vor lovi. Şi din mânia Lui ca dintr-o maşină zvârlitoare de pietre încărcătură de grindină se va arunca. Întărâta-se-va asupra lor apa mării şi râurile îi vor îneca de năprasnă. Sta-va împotriva lor Duhul puterii dumnezeieşti şi ca un vifor îi va vântura pe ei, şi fărădelegea va pustii tot pământul şi răutatea va răsturna scaunele celor puternici. Auziţi dar, împăraţi, şi înţelegeţi; luaţi învăţătură judecători ai marginilor pământului. Luaţi aminte cei ce stăpâniţi mulţimi şi cei ce vă trufiţi cu ocârmuirea mulţimii neamurilor. Că de la Domnul s-a dat vouă stăpânirea şi puterea de la Cel Preaînalt.

La Litie

Stihirile Sfântului Moise, glasul al 4-lea:

Podobie: Ca pe un viteaz...

Cu cuviinţă duhovnicească, veniţi, credincioşilor, să împletim cunună de laude, plăcutului rob al lui Hristos, Moise din Sibiel. Căci ca un nou Moise a călăuzit turma cuvântătoare păzindu-o de lupii cei răpitori, propovăduind neînfricat pe Hristos.

Nici aspra vieţuire, nici ameninţările şi nici foamea, nici goliciunea, nici chinurile de multe feluri, nu te-au clintit din dreapta credinţă, fericite Părinte Moise. Întărindu-te pe piatra cea tare - Hristos ai apărat pământul strămoşilor din Ardeal, mărturisind cu tărie credinţa cea dreptslăvitoare.

Stihirile Sfântului Ioan, glasul al 8-lea:

Podobie: Ce vă vom numi pe voi Sfinţilor? Heruvimi că întru voi S-a odihnit Hristos, serafimi ca neîncetat l-aţi proslăvit pe Dânsul, îngeri că de trup v-aţi lepădat, puteri că lucraţi minunile; multe sunt numele voastre şi mai mari darurile rugaţi-vă să se mântuiască sufletele noastre.

Cum te vom numi pe tine, Sfinte Ioan: candelă de veghe a Ortodoxiei, căci duhul lucrător din tine niciodată nu s-a stins; adânc de rugăciune, căci pentru turma ta mult te-ai nevoit? Lumină duhovnicească ascunsă în temniţă ce luminezi pe cei credincioşi; roagă-te să se mântuiască sufletele noastre.

Cum te vom numi pe tine, Părinte de Dumnezeu grăitorule, Ioan: steaua Domnului Hristos ce a răsărit în Ardeal; stâncă din Carpaţi, căci nimic nu te-a clintit din dreapta credinţă; ancora nădejdii şi sprijinul cel puternic turmei tale; roagă-te să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul 1*

Biserica cea sfântă a lui Hristos prăznuieşte astăzi pe cei ce lupta cea bună au săvârşit, Moise Măcinic şi Ioan din Galeş, lauda preoţilor şi bucuria credincioşilor. Căci ostenindu-se în viaţa pământească şi gustând amarul pahar al pribegiei pentru turma lor, au intrat, prin mucenicie, în cămările cereşti. Pentru aceasta, noi iubitorii de mucenici să-i cinstim după cuviinţă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Iată, s-a împlinit prorocia lui Isaia: că fecioară fiind ai născut, iar după naştere, ca şi mai înainte de naştere ai rămas; că Dumnezeu era Cel ce S-a născut, pentru aceasta şi firile le-ai înnoit. Ci, o, Maică a lui Dumnezeu, rugăciunile robilor tăi, ce

se aduc ţie în biserica ta, nu le trece cu vederea, ci, ca ceea ce ai purtat în braţele tale pe Cel milostiv, spre robii tăi milostiveşte-te şi roagă-L să mântuiască sufletele noastre.

(Catavasier, glasul 1, Şi acum... de la Stihoavnă)

La Stihoavnă

Stihirile Sfinţilor, glasul al 7-lea:

Podobie: Cel ce pentru mine ai răbdat...

Cei ce pentru credinţă v-aţi dat spre jertfa vie ca nişte mieluşei, Hristos v-a primit în cămările cereşti unde vă bucuraţi de lumina cea neînserată. Fiţi solie şi nouă către Milostivul Dumnezeu să se mântuiască sufletele noastre.

Stih: Preoţii Tăi, Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate şi cuvioşii Tăi se vor bucura.

Ca nişte preoţi prea cucernici aţi adus jerftă nesângeroasă în sfintele Altare a Bisericii străbune, iar mai apoi v-aţi adus pe voi înşivă jertfă vie lui Hristos Dumnezeu care v-a încununat cu cunună mucenicească.

Stih: Gura dreptului izvorăşte înţelepciune şi cugetul inimii lui pricepere.

Smeriţi slujitori ai Altarelor strămoşeşti, v-aţi făcut stâlpi ai Ortodoxiei; căci cu bărbăţie aţi înfruntat urgia stăpânirii lui veliar. Pentru aceasta, cu umilinţă vă rugăm să scoateţi din primejdii şi din necazuri pe cei ce vă laudă pururea.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 3-lea*

Cei ce v-ati arătat neobosiţi lucrători ai Domnului, v-aţi făcut oaze duhovniceşti în arşiţa veacurilor. Aleşi moştenitori ai lui Hristos, râvna Casei Domnului v-a mistuit; neluând în seamă stăpânirea acestei lumi, v-aţi făcut cetăţeni ai patriei cereşti. Pentru aceasta, nu încetaţi a vă ruga pentru pacea lumii şi pentru cei ce cu credinţă şi evlavie săvârşesc sfântă pătimirea voastră.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Fără de sămânţă, din dumnezeiescul Duh, dar cu voia Tatălui, ai zămislit pe Fiul lui Dumnezeu, pe Cel ce este din Tatăl fără de mamă, mai înainte de veci; dar pentru noi din tine fără de tată fiind, cu trup L-ai născut şi ca pe un prunc cu lapte L-ai hrănit. Pentru aceasta, nu înceta a-L ruga, să se izbăvească din primejdii sufletele noastre.

(Catavasier, glasul al 3-lea, Şi acum... de la Stihoavnă)

La binecuvântarea pâinilor

Troparul Sfinţilor mărturisitori de două ori (a se vedea la Vecernia mică) şi Născătoare de Dumnezeu, Fecioară..., o dată.

Utrenia

La Dumnezeu este Domnul... se cântă troparul Sfinţilor mărturisitori de 2 ori (glasul 1),

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. a Născătoarei - Învierii

După întâia Catismă, **Sedealna** Sfinţilor, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Bunilor păstori ai turmei din Dacia străbună, ucenici ai Păstorului celui mare şi blând, Moise şi Ioan, v-aţi arătat veghetori ai sufletelor credincioşilor cu rugăciunile voastre cele de foc, având mintea îngenuncheată înaintea tronului dumnezeiesc. Iar acum, dobândind îndrăznire către Domnul, rugaţi-vă să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând; şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel

nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit; şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău, preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

După a doua Catismă, **Sedealna** Sfântului, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, Cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Minune prea slăvită s-au arătat mărturisitorii lui Hristos, Moise şi Ioan. Căci cu bărbăţie şi plini de Duhul Sfânt au propovăduit drept cuvântul Adevărului, tăind cu sabia duhului eresurile vătămătoare de suflet. Pentru aceasta, îi rugăm: Veniţi, apărători ai Ortodoxiei să ocrotiţi turma de uneltirile lui veliar.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Marie, ceea ce eşti cinstit locaş al Stăpânului, ridică-ne pe noi, cei căzuţi în prăpastia cumplitei deznădăjduiri şi a greşalelor şi a necazurilor; că tu eşti mântuire şi ajutătoare a păcătoşilor, ocrotitoare tare şi mântuieşti pe robii tăi.

Polieleul: Robii Domnului...

Mărimurile

1. Mărimu-vă pe voi, mărturisitori ai Ortodoxiei, Moise şi Ioan, cei ce împreună aţi pătimit pentru Hristos, iar acum cu îngerii vă veseliţi.

2. Veniţi, iubitorilor de prăznuire, să lăudăm pe doimea cea sfântă: Moise şi Ioan, zicând: Lauda Ardealului şi a României.

Stihuri:

1. Dumnezeu este scăparea noastră şi puterea, ajutor întru necazurile cele ce ne-au aflat pe noi foarte (ps. 45, 1).
2. Vărsat-au sângele lor ca apa, împrejurul Ierusalimului (ps. 108, 23).
3. Că pentru Tine suntem ucişi toată ziua (ps. 43, 24).
4. Socotiţi suntem ca nişte oi de junghiere (ps. 43, 24).
5. Trecut-am prin foc şi prin apă, dar ne-ai scos pe noi la odihnă (ps. 65, 11).

6. Sfinţilor celor din pământul Lui, minunate a făcut Domnul toate voile Sale întru dânşii (ps. 15, 3).

(Stihurile din 26 octombrie - Sfântul mare mucenic Dimitrie)

Apoi: Slavă..., Slavă Ţie, Treime Sfântă..., şi celelalte.

După Polieleu, **Sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Biruitu-s-au toate uneltirile vrăjmaşului şi astăzi prăznuim cu evlavie şi bună cuviinţă pe mărturisitorii lui Hristos; pe preoţii lui Dumnezeu, Ioan şi Moise. Căci au arătat uneltitorilor dreptei credinţe adeverirea cuvântului apostolului: „Cuvântul lui Dumnezeu nu se leagă". Pentru aceasta, într-un glas, Biserica dreptmăritoare cântă în sfinţite locaşuri: Bucuraţi-vă, părinţi adevăraţi şi mângâierea sufletelor noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Spăimântatu-s-au, curată, toate cetele îngereşti, de taina cea înfricoşătoare a naşterii tale; cum Cel ce ţine toate numai cu voia, în braţele tale ca un om este ţinut şi primeşte început Cel mai înainte de veci şi cu lapte se hrăneşte Cel ce hrăneşte toată suflarea cu negrăită bunătate; şi pe tine, ca pe cea cu adevărat Maica lui Dumnezeu, lăudându-te, te măresc.

Prochimen, glasul al 4-lea: Minunat este Dumnezeu întru sfinţii Săi, Dumnezeul lui Israel.

Stih: Sfinţilor celor de pe pământul Lui minunate a făcut Domnul toate voile Sale întru dânşii.

Toată suflarea să laude pe Domnul...,

Evanghelia de la Ioan (X, 9-13): Zis-a Domnul: Cel ce nu intră pe uşă în staulul oilor...(Evanghelia de sâmbătă din săptămâna a cincea după Rusalii.)

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea*

Pentru rugăciunile Sfinţilor mărturisitori, Moise şi Ioan, Milostive, curăţeşte mulţimea păcatelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea păcatelor noastre.

Stih: ***Miluieşte-ne, Dumnezeule, după mare mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte toate fărădelegile noastre.***

Stihira, glasul al 6-lea: Veniţi, toţi credincioşii, să încununăm cu laude pe mucenicii lui Hristos care au strălucit mai luminat decât razele soarelui. Pentru aceea, ca o jertfă curată şi fără prihană, au fost aduse la masa cea cerească, veselindu-se în veci împreună cu cetele puterilor cereşti, rugându-se pentru sufletele noastre.

Canoanele al Născătoarei de Dumnezeu, cu irmosul pe 6 (din Mineiul pe octombrie, ziua a paisprezecea) şi al Sfinţilor mărturisitori, pe 8.

Canonul Sfinţilor mărturisitori

Cântarea 1, glasul 1:

Irmos: Dreapta ta cea purtătoare de biruinţă, cu dumnezeiască cuviinţă, întru tărie s-a prea mărit. Că aceasta nemuritoare, ca o puternică a toate, pe potrivnici a zdrobit, israelitenilor prin adânc cale nouă făcându-le.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Părinte Moise, de Dumnezeu fericite, prin punerea mâinilor mitropolitului Neofit al Ungrovlahiei ai primit darul preoţiei pe care nu ai ostenit a-l face lucrător în via încredinţată, de la Izvorul vieţii. Cu inimă curată şi suflet neîntinat, minte trează şi cunoştinţă nerătăcită ai chemat binecuvântarea Duhului Sfânt, spre întărirea Adevărului în sufletele credincioşilor.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Domnul Hristos te-a hărăzit pe tine, Părinte Ioan, să fii sluga cea bună şi credincioasă spre ocrotirea sărmanilor neamului tău. Cu cuget viteaz l-ai propovăduit pe Hristos în chip curat, aşa cum l-ai primit în inimă neprihănită, din pruncie, de la strămoşii tăi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mari apărători ai dreptei credinţe v-aţi arătat, mărturisitorii lui Hristos, odrăsliţi în părţile binecuvântate ale Sibiului. Căci cu râvnă sfântă bine aţi păstorit turma încredinţată în vremuri de răstrişte şi de grele încercări.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Nemăsurat este adâncul naşterii tale celei necuprinse cu mintea, prea curată. Deci, credinţă neîndoită, cu dragoste, aducem ţie grăind: Bucură-te, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, Maică nenuntită.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Însuţi Cel ce ştii neputinţa firii omeneşti şi după milostivire Te-ai închipuit într-însa, încinge-mă cu putere de sus, ca să strig Ţie: Sfântă este Biserica cea însufleţită a Slavei Tale celei nepovestite, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu nici un chip nu ai primit, Părinte Moise, să faci un alt jurământ preoţesc defăimând pe cel dintru început de la hirotonia ta. Ci, nădăjduind în Dumnezeu pe care îl propovăduiai cu înflăcărare, ai ales mai bine să te hrăneşti smerit din osteneala braţelor tale.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Necazuri şi grele pătimiri s-au revărsat peste tine, Sfinte Părinte Ioan, dar cu demnitate l-ai răbdat pentru Hristos, Cel ce te-a întărit pe piatra credinţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Nu cutezăm a căuta la înălţimea cerului din pricina păcatelor care ne trag spre pământ. Dar, îndrăznire bună primind prin mijlocirea mărturisitorilor Tăi, Doamne, Moise şi Ioan, strigăm: Miluieşte-ne pe noi din focul ispitelor şi picură în sufletele noastre curajul de a Te mărturisi pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Mintea cea mai presus de fiinţă a o vedea, cât era cu putinţă, învrednicindu-se Gavriil, Fecioară cu totul fără prihană, glas plin de bucurie ţi-a adus, zămislirea Cuvântului luminat vestindu-o şi naşterea cea negrăită propovăduindu-o.

Sedealna, glasul al 2-lea:

Podobie: Cu ce cununi de laudă...

Ceată duhovnicească s-a adunat în Banat, la Becicherec, purtând în suflete durerile celor năpăstuiţi. Şi sub puterea Duhului Sfânt, într-un singur cuget, s-a urzit hrisovul unui neam.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Râvnind spre ceruri, preotul Moise şi mucenicul Oprea au luat, ca și Hristos drumul Golgotei, spre Curtea din Viena, având în mâini hrisovul în care au fost strânse durerile şi lacrimile unui întreg popor obidit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pom al vieţii pe tine, Fecioară, te ştim, că n-a răsărit din tine rodul mâncării cel aducător de moarte oamenilor, ci dulceaţa vieţii cea pururea vecuitoare, spre mântuirea noastră, celor ce te lăudăm pe tine.

Catavasia: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i, în dumnezeiască mărirea ta, de cununile măririi învrednicindu-i.

Cântarea a 4-a

Irmos: Munte umbrit cu harul cel dumnezeiesc, privindu-te Avacum, cu ochii cei de departe văzători, mai înainte a vestit pe Sfântul lui Israel, ce vrea să iasă din tine, spre mântuirea şi înnoirea noastră.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Într-armându-te cu arma dreptei credinţe, Părintele nostru Moise, l-ai mărturisit pe Hristos înaintea împărătesei. Aceasta, a doua Izabelă, te-a aruncat în lanţuri şi grele chinuri, în temniţa din Kufstein.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Ai fost purtat în lanţuri ca unul fără de lege, dar în inima ta curată se turna, în chip nevăzut, harul Duhului Sfânt ce te întărea, Părinte Ioan, podoaba prea frumoasă a plaiurilor transilvane.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Prigonitorii voştri, v-au osândit, minunaţilor Părinţi, să nu mai vedeţi lumina zilei; dar Hristos, Lumina cea adevărată, a strălucit în inimile voastre mai mult decât un soare, şi a încălzit undiţele voastre mădulare strânse în obezi şi închise în temniţe întunecoase împărăteşti.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Sfânta Sfintelor, de Dumnezeu Născătoare prea lăudată, aşteptarea neamurilor şi mântuirea credincioşilor, din tine a răsărit Mântuitorul şi Dătătorul de viaţă şi Domnul, pe care roagă-L să mântuiască pe robii tăi.

Catavasia: Sfatul cel neurmat şi Dumnezeiesc al Întrupării Tale, celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum avându-l în minte, a strigat: Slavă Puterii Tale, Doamne.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cel ce ai luminat cu luminarea venirii Tale, Hristoase şi ai făcut să strălucească cu Crucea Ta marginile lumii, luminează cu lumina cunoştinţei Dumnezeirii Tale inimile tuturor celor ce Te laudă cu dreaptă credinţă.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cine poate spune durerea bunilor creştini rămaşi orfani, fără păstor, Părinte Moise? Cu lacrimi necurmate dădeau de veste în cele patru zări, despre a lor pătimire şi a ta mărturisire pentru dreapta credinţă. Cu inimile frânte dar cu neînfricat curaj, strigau: Mai bine moarte, decât legea străbună s-o părăsim!

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Haini la suflet, cei fără de Dumnezeu, nu au primit, pe tatăl tău, Părinte Ioan, care a venit să mijlocească uşurarea suferinţelor şi eliberarea ta din temniţă. Văzând neînduplecarea lor s-a rugat ca Hristos să te ocrotească prin harul Său.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

În lumea cea deşartă, o soartă aţi avut, Părinţi cucernici şi mari apărători ai dreptei credinţe: pentru tot restul vieţii aţi petrecut în temniţele reci ale împărăteştii Curţi de la Viena. Acolo, Domnul slavei v-a unit într-un cuget a suferi pentru El, iar în ceruri, v-a pus în ceata cea frumoasă a mărturisitorilor mucenici.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Se slăveşte toată cântarea înţelepţilor şi lauda, care se aduce Fecioarei şi Maicii lui Dumnezeu, că aceasta s-a făcut Biserică slavei celei prea dumnezeieşti, pe care, după vrednicie, o slăvim.

Catavasia: Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta; că tu, Fecioară, neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu cel peste toate şi ai născut Fiu pe Cel fără de ani, Cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Înconjuratu-ne-a pe noi adâncul cel de dedesubt şi nu avem scăpare; socotitu-ne-am ca oile de junghiere; mântuieşte pe poporul Tău, Dumnezeul nostru, că Tu eşti celor neputincioşi Tărie şi Îndreptare.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Puterea lumească s-a arătat neputincioasă, în faţa statorniciei tale, Părinte Moise, preotul lui Hristos, căci întărit, pe piatra credinţei, ai biruit toate uneltirile vrăj-maşilor.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Ai fost purtat din închisoare în închisoare, Părinte Ioan, precum un tâlhar. Însăşi împărăteasa dădu porunca să fii trimis la Deva, Graz şi Kufstein. Astfel, te-ai arătat al doilea Botezător vestind în temniţele întunericului Învierea.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

N-a încetat o clipă turma voastră să strige nedreptatea făcută tuturor mărtu-risitorilor dreptei credinţe: slovă scrisă cu sânge a fost trimisă mitropolitului Pavel de Carloviţ şi ţarinei Elisabeta, rugând de bun cuvânt pentru pătimitorii lui Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Omorâtu-s-a vrăjmaşul de rodul tău cel purtător de viaţă, ceea ce eşti de Dumnezeu cu daruri dăruită, şi s-a călcat iadul arătat, şi cei din legături ne-am izbăvit. Pentru aceasta strig: dezleagă patimile inimii mele.

Catavasia: Înţelepţii de Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit, al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, slăvind pe Dumnezeu, Cel ce s-a născut dintr-Însa.

Condacul glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Să prăznuim astăzi, cu vrednicie, pe ostaşii lui Hristos, preoţii Moise şi Ioan, care s-au arătat în pământul Transilvaniei ca nişte făclii aprinse ale dreptei credinţe, pentru care au primit cununa muceniciei. Şi cu dragoste să strigăm: Bucuraţi-vă, mărturisitori ai lui Hristos şi apărători ai credinţei noastre strămoşeşti.

Icos: Sfârşească-se răutatea păcătoşilor şi întăreşte pe cel drept, Cel ce cerci inimile şi rărunchii, Dumnezeule drepte - strigă Biserica lui Hristos. Şi noi, cucerindu-ne de îndelunga pătimire a mărturisitorilor Tăi, Doamne, Moise şi Ioan, cu umilinţă cântăm în sfintele locaşuri: Bucuraţi-vă, mărturisitori ai lui Hristos şi apărători ai credinţei noastre strămoşeşti.

Sinaxar

În această lună, în ziua a douăzeci şi una, se face pomenirea Sfinţilor Preoţi mărturisitori, Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: Pe tine, Născătoare de Dumnezeu, cuptor înţelegător te cunoaştem credincioşii; că precum a mântuit pe cei trei tineri Cel Preaînalt şi pe mine tot omul, în pântecele tău m-a înnoit Dumnezeul părinţilor, Cel Lăudat şi Preaslăvit.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Răsărind harul dumnezeiesc întru tine, Părinte Moise, îi întăreai pe cei din legături şi din întunericul temniţei. Dar nici o clipă nu ai uitat pe cei obidiţi de acasă, bunule păstor, ci neîncetat te rugai spre a lor bună călăuzire, pentru a cânta împreună veşnic: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul Părinţilor noştri.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Mai bine voi muri decât să-mi las credinţa cea pravoslavnică, ai mărturisit, Părintele nostru, Ioan. Pentru aceasta, noi, fiii tăi, te rugăm, ajută-ne să ne întărim credinţa şi să-L mărturisim pe Hristos, cântând; Bine eşti cuvântat, Dumnezeul Părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pereche fără de seamăn, în viaţă şi în veci, v-aţi arătat, fericiţilor. Unindu-ne în cuget vă lăudăm după dreptate şi Domnului cântăm aşa cum ne-aţi povăţuit: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul Părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Dumnezeul cel prea veşnic s-a făcut cu adevărat Adam nou, din curat sângele tău, pe care acum roagă-L ca să mă înnoiască pe mine cel învechit, care strig: Dumnezeul părinţilor cel lăudat şi prea slăvit.

Catavasia: N-au slujit făpturii cugetătorii de Dumnezeu, ci numai Făcătorului; ci, groaza focului bărbăteşte înfruntând-o, se bucurau cântând: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor noştri şi Doamne, bine eşti cuvântat!

Cântarea a 8-a

Irmos: În cuptor tinerii lui Israel, ca într-o topitoare, cu podoaba dreptei credinţe mai curat decât aurul au strălucit, grăind: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Prin aspra pătimire, lanţuri şi suspine, ţi-ai primenit sufletul în haină de lumină, Părinte Moise. Cu mâinile înălţate spre cer cântai nestânjenit de întuneric: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Rob al puterilor pământeşti, dar slobozit de patimi, chip de înger te-ai făcut, fericite Părinte Ioan, îndemnând pe toţi, fără de odihnă, să cânte: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

În brazda nevoinţei, trupurile voastre plăpânde le-aţi adus ca o sămânţă roditoare. Statornici aţi rămas în dreapta credinţă, până la sânge, biruind astfel pe veliar, iar pe credincioşi îi îndemnaţi de-a pururi să cânte: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Ceea ce ai născut nouă pe Domnul, Pricinuitorul mântuirii, roagă-L pentru toţi cei ce strigă cu de-adinsul, Fecioară prea lăudată: binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Catavasia:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe tinerii cei binecredincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atunci fiind închipuită, iar acum plinită, pe toată lumea ridică să-Ţi cânte Ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Chipul naşterii tale celei curate, l-a arătat rugul cel ce ardea nears. Şi acum te rugăm ca să stingi cuptorul ispitelor, cel sălbăticit asupra noastră, ca să te mărim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, fără încetare.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Te-ai împodobit cu şiragul virtuţilor, Părinte Moise, cu care apoi, ţi-ai întins punte la cer. Te rugăm, revarsă către noi tăria în ispite şi puterea de a-L mărturisi curat pe Hristos.

Stih: ***Sfinţilor mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Haină de lumină ţi-ai ţesut din virtuţi şi mucenicie, mărite Părinte Ioan, apoi ai pornit nestingherit pe drumul luminos al veşniciei, unde împăratul tuturor, cu braţele întinse, te-a întâmpinat ca pe un bun prieten.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Veniţi cu duhul vostru, Părinţi blagocestivi, şi învăluiţi cu binecuvântare sfântă turma lui Hristos şi pe toţi care se închină cu evlavie pătimirii voastre slăvind pe Dumnezeu.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

O, minunile tale cele mai presus de minte, prea curată, că numai tu, Fecioară sub soare, tuturor ai dat să cunoască minunea cea prea nouă a naşterii tale celei necuprinse de minte. Pentru aceasta, toţi te slăvim.

Luminânda: Nu s-au tulburat sufletele voastre, Sfinţilor mărturisitori, Moise şi Ioan, de silnicia temniţelor şi greaua pătimire, ci ca nişte buni ostaşi ai lui Hristos, aţi purtat lupta cea bună având drept armă Sfânta Cruce - altarul pătimirii voastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cum nu vom spune tuturor minunile tale, prea curată Fecioară? Căci nimic nu îţi este cu neputinţă a cere de la Fiul tău şi Dumnezeul nostru. Iar astăzi, bună nădejde având prin mijlocirile cinstiţilor preoţi ai lui Hristos, Moise şi Ioan, strigăm într-un glas: Ajută-ne, Maica Luminii, în încercări, necazuri şi rele pătimiri pentru dreapta credinţă.

La Laude

Stihirile Sfântului Moise, glasul 1:

Podobie: Ceea ce eşti bucuria Cetelor cereşti şi pe pământ oamenilor tare folositoare, prea curată Fecioară miluieşte-ne pe noi cei ce scăpăm la tine. Că nădejdile noastre, după Dumnezeu, întru tine le-am pus, Născătoare de Dumnezeu.

Cel ce din Sibiel ai răsărit, te-ai făcut scut tare al credincioşilor; iar acum bucurându-te în ceruri, părintele nostru Moise, nu trece cu vederea rugăciunea noastră şi ajută-ne să ţinem calea cea dreaptă, să se mântuiască sufletele noastre.

Bunule păstor al turmei lui Hristos, părinte Moise, ai mărturisit cu preţ de sânge dreapta credinţă. Cu gând curat şi umilinţă ne închinăm icoanei tale, rugându-te să mijloceşti la Dumnezeu, Cel ce te-a întărit pe tine în ispite şi în chinuri de multe feluri.

Stihirile Sfântului Ioan, glasul al 6-lea:

Podobie: Toată nădejdea punându-şi...

Toată nădejdea ţi-ai pus-o în Dumnezeu, Părinte Ioan, şi ai rămas statornic în credinţa pe care a sădit-o Hristos în inima ta. Pentru aceasta, de mari daruri te-ai învrednicit în patria cea de sus. Iar noi, râvnind la mijlocirea ta, Sfinte, te rugăm: păzeşte-ne de toată reaua pătimire şi întăreşte sufletele noastre în dreapta credinţă.

Răbdătorule de grele pătimiri pentru dragostea lui Hristos, Părintele nostru Ioan, primind darul preoţiei l-ai împodobit cu mărturisirea mucenicească. Iar Hristos, Cel ce te-a chemat să-I fii apostol în lume, pentru buna ta chivernisire a darului, te-a aşezat în ceata mărturisitorilor. Pentru aceasta, te rugăm cu umilinţă, să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

Împărate ceresc, Mângâietorule, Cel ce luminezi tot chipul omenesc să ajungă la cunoştinţa Adevărului - Hristos, vino şi acum, Bunule, şi revarsă în inimile noastre Duhul înţelepciunii dumnezeieşti, să lăudăm cu bună cuviinţă şi dreaptă cinstire pe mărturisitorii Ortodoxiei, pe apărătorii cei tari, Sfinţii preoţi Moise şi Ioan, mlădiţele cele bune din viţa Hristos, pe cei care au surpat înşelăciunea stăpânitorului acestei lumi. Şi străpunşi de duhul umilinţei Te rugăm să păzeşti Biserica şi neamul românesc de eresuri şi prigoană, dăruindu-le pace şi mare milă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Născătoare de Dumnezeu, tu eşti viţa cea adevărată, care ai odrăslit rodul vieţii; ţie ne rugăm, roagă-te, Stăpână cu prea cucernicii părinţi Moise şi Ioan, să miluiască sufletele noastre.

Doxologia mare; Troparul Sfinţilor mărturisitori; Slavă... Şi acum..., al Născătoarei Învierii; Ecteniile şi Otpustul; Ceasul întâi

La Sfânta Liturghie

Fericirile, din Canonul Sfinţilor mărturisitori, Cântarea a 3-a şi a 6-a, pe 8.

Prochimen, glasul al 7-lea: Veseli-se-va dreptul de Domnul...

Stih: Auzi, Dumnezeule, glasul meu...

Apostolul: Din Epistola către Coloseni (I, 24 - II, 1): Fraţilor, mă bucur acum de suferinţele mele... (joi, în săptămâna a 21-a după Rusalii);

Evanghelia de la Matei (X, 16-22): Zis-a Domnul ucenicilor Săi: Iată, Eu vă trimit ca pe nişte oi...(miercuri în săptămâna a 3-a după Rusalii).

Chinonicul: Întru pomenire veşnică va fi dreptul...

Bibliografie

A. Izvoare
1. Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (I.B.M.B.O.R.), Bucureşti, 1995;
2. Catavasier sau octoih mic, Editura I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1995;
3. Ceaslov, Editura I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1992;
4. Mineiul pe septembrie, Editura I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1991;
5. Mineiul pe octombrie, Editura I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1983;
6. Mineiul pe decembrie, Editura I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1991;
7. Octoih mare, Tipografia cărţilor bisericeşti, Bucureşti, 1942;

B. Studii
1. Păcurariu, Mircea, pr. prof. dr., Istoria Bisericii Ortodoxe Române, vol. 2, Editura I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1992;
2. Păcurariu, Mircea, pr. prof. Dr., Sfinţi daco-romani şi români, Editura Trinitas, Iaşi, 1994;

3. ***Sfinţi români şi apărători ai legii strămoşeşti, Editura I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987.

Mulţumiri fratelui Cezar Florin C. pentru ajutor! Domnul sa-ți răsplătească dragostea!

Sursa:
http://sfintiromani.ro/ro/pagina/568/octombrie_ioan_din_gales_moise_macinic_slujba.html

Slujba Sfinților mărturisitori, cuvioşii Visarion şi Sofronie şi a mucenicului Oprea

La Vecernia mică

La Doamne, strigat-am..., **Stihirile** pe 4, glasul al 6-lea:

Podobie: Toată nădejdea punându-şi...

Pe cuviosul mărturisitor şi apărător al dreptei credinţe, pe următorul lui Hristos, cel cu virtutea bărbăţiei şi cu brâul adevărului încins, pe părintele nostru Visarion, toţi dreptcredincioşii cu cântări să-l cinstim, întru pomenirea jertfei sale celei bine primite de Dumnezeu.

Biserica lui Hristos cea din laturile Ardealului, cu cinste face pomenirea ta şi cheamă pe toţi credincioşii ei, fericite părinte Visarioane, să te prăznuiască pe tine în cântări de laudă duhovniceşti. La prea luminatul praznic al cuviosului Sofronie să desfătăm inimile noastre, pomenind cu laudă lupta sa pentru dreapta credinţă pe care o mărturisim.

Veniţi toţi credincioşii să lăudăm pe apărătorul dreptei credinţe, pe părintele nostru Sofronie, care asupreala şi împotrivirea eretică a surpat. Acestuia cu credinţă să-i cântăm: roagă-te pentru noi lui Hristos, cuvioase Sofronie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 8-lea*

Astăzi bine credincioşii creştini se luminează cu razele biruinţei îndelung pătimitorilor noştri părinţi Visarion şi Sofronie; şi Biserica noastră, cu duhovnicească podoabă înfrumuseţându-se, le strigă: viteji ai lui Hristos, nu încetaţi a vă ruga pentru poporul ce l-aţi ocrotit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *acelaşi glas*

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioară Marie, rugul cel nestins şi de daruri izvorâtor, ţie ne rugăm să ne ajuţi cu rugăciunile tale.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 5-lea:

Podobie: Doamne, păcătuind nu încetez...

Ajutători în rugăciune şi drept îndreptători în credinţă vă avem pe noi, Sfinţilor Visarioane şi Sofronie, care primiţi pururea cererile ce le îndreptăm către voi.

Stih: Sădiţi fiind în casa Domnului, în curţile Dumnezeului nostru vor înflori.

Primiţi cuvioşilor Visarioane şi Sofronie, prinosul cântărilor noastre de prea mărire, şi cu rugăciunile voastre înaintea înfricoşatului scaun de judecată ce va să fie, să ne sprijiniţi.

Stih: Dreptul ca finicul va înflori şi ca cedrul cel din Liban se va înmulţi.

Podoaba apărătorilor dreptei credinţe v-aţi făcut, şi în temniţă pentru turma lui Hristos aţi suferit. Pentru aceasta, primiţi acum prinosul laudelor celor ce cu osârdie facem pomenirea voastră.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea*

Cel ce din viforul pătimirilor pentru dreapta credinţă ne-ai scăpat, şi pe ereticul împărat l-ai biruit, Hristoase Dumnezeul nostru, trimite-ne nouă în toată vremea milele Tale cele bogate, pentru rugăciunile cuvioşilor Tăi, Unule Iubitorule de oameni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.

Troparul Sfinţilor, glasul 1: Luptătorilor pentru Ortodoxie, ca nişte îngereşti trâmbiţe aţi înviorat în suflete îndrăznirea mărturisirii dreptei credinţe, şi ca nişte înţelepţi propovăduitori, pe popor l-ati hrănit cu dreaptă şi luminată învăţătură. Mari au fost ostenelile lucrării voastre; mare şi osârdia propovăduirii; mare a fost şi rodul luptei voastre drepte, pururea pomeniţilor ostaşi ai lui Hristos.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Acelaşi glas: Gavriil zicând ţie...

La Vecernia cea mare

După obişnuitul Psalm, se cântă: Fericit bărbatul...

La Doamne, strigat-am.... **stihirile** pe 8: trei ale Sfântului Visarion, trei ale Sfântului Sofronie şi două ale Sfântului Oprea.

Stihirile Sfântului Visarion, glasul 1:

Podobie: Prea lăudaţilor mucenici...

Solitor neînfricat al dreptei credinţe ai arătat Bisericii Tale Doamne, pe cuviosul părintele nostru Visarion, care cu pilda îndrăznirii împotriva defăimătorilor dreptei credinţe întăreşte pururea pe poporul Tău. De la el, cu dumnezeiască cuviinţă luminându-ne, Te lăudăm pe Tine, Hristoase, Mântuitorul sufletelor noastre.

Cu dumnezeiască putere l-ai îmbrăcat Doamne, pe apărătorul dreptei credinţe, Visarion, şi l-ai întărit pe el să rabde chinuri de la vrăjmaşii cei răuvoitori şi cununa muceniciei să primească. Pentru rugăciunile lui trimite nouă iertare de păcate, Hristoase Dumnezeule.

Mărturisitorul dreptei Tale credinţe Doamne, într-armându-se cu învăţătura cea nestricată şi aprinzându-se de râvna Ortodoxiei, a surpat uneltirile asupritorilor, iar pe poporul cel bine credincios l-a întărit întru mărturisirea adevărului Tău. Pentru aceasta, întru tot lăudatul părinte Visarion a primit de la Tine Stăpâne, moştenirea cereştii împărăţii şi se roagă pentru mântuirea noastră.

Alte **stihiri**, ale Sfântului Sofronie, glasul al 4-lea:

Podobie: Dat-ai semn...

Viaţa cea cuvioasă ai ales, părinte Sofronie. Dar potrivnicii Legii celei drepte schitul ţi-au pustiit şi te-au prigonit, vrând să te piardă. Dar tu îndată încingând sabia vitejiei cea întru Hristos te-ai împotrivit cu tărie uneltirilor dezbinătoare de fraţi. Pentru aceasta vrednic de laudă eşti, pururea pomenite.

Trimis al lui Dumnezeu ai fost, cuvioase Sofronie, neînfricatule povăţuitor al celor prigoniţi pentru dreapta credinţă. La sunetul de trâmbiţă al propovăduirii tale, ca un singur om s-a ridicat poporul cel binecredincios şi cel înstrăinat prin înşelăciune. Şi aşa, fără vărsare de sânge, ai secerat biruinţa.

Îndemnând pe credincioşi să rămână statornici în păstrarea credinţei strămoşeşti, ţi-ai agonisit cheile împărăţiei. Căci smulgând Biserica strămoşilor tăi din ghearele silnicei răpiri, ca o curată mireasă ai înfăţişat-o lui Hristos, vrednicule de laudă, cuvioase părinte Sofronie.

Alte **stihiri**, ale mucenicului Oprea, glasul al 2-lea:

Podobie: Cu ce cununi de laudă...

Făcut-ai Doamne pe smeritul bine credincios Oprea, crainic al plângerilor celor asupriţi şi cu mâna Ta l-ai ocrotit în drumeţiile sale; şi întru sfârşit i-ai hărăzit cetăţenia Raiului, iar nouă ne-ai dăruit mare milă.

Întărit-ai Doamne pe robul Tău Oprea pe piatra mărturisirii Tale; că lăsând prietenilor lui grija oilor celor necuvântătoare, plecat-a spre cetatea vremelnicei stăpâniri, întru apărarea credinţei celei adevărate. Pentru aceasta, gătitu-i-ai loc de desfătare întru cerească împărăţie, iar pomenirea lui între noi va fi pururea.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 5-lea*

Bucuraţi-vă, prea cuvioşilor mărturisitori şi mucenici, căci dorinţa voastră, astăzi s-a împlinit. Nici urgia tunurilor tiranului împărat, nici greutatea asupririlor, nu au izbutit să surpe zidurile dreptei credinţe. Încetat-a dezbinarea dintre fraţi şi una s-a făcut iarăşi strămoşeasca Biserică. Cu care rugaţi-vă lui Hristos Dumnezeu să se mântuiască sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, Dogmatica glasului slavei

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei şi

Paremiile

Din Înţelepciunea lui Solomon citire:

(III, 1-9)

Sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu şi chinul nu se va atinge de ele. În ochii celor fără de minte, drepţii sunt morţi cu desăvârşire şi ieşirea lor din lume li se pare mare nenorocire. Şi plecarea lor dintre noi, un prăpăd, dar ei sunt în pace. Chiar dacă, în faţa oamenilor, ei au îndurat suferinţe, nădejdea lor este plină de nemurire. Şi fiind pedepsiţi cu puţin, mare răsplată vor primi, căci Dumnezeu i-a pus la încercare şi i-a găsit vrednici de el. Ca pe aur în topitoare, aşa i-a lămurit, şi ca pe o jertfă de ardere întreagă i-a primit. Străluci-vor în ziua răsplătirii şi ca nişte scântei care se lasă pe mirişte, aşa vor fi. Judeca-vor neamurile şi stăpâni vor fi peste popoare şi Domnul va împărăţi întru ei, în veci. Ei vor înţelege adevărul, ca unii care şi-au pus încrederea în Domnul, cei credincioşi vor petrece cu el în iubire, căci harul şi îndurarea sunt partea aleşilor lui.

Din Înţelepciunea lui Solomon citire:

(V, 15-23; VI, 1-3)

Însă cei drepţi vor fi în veacul veacului şi răsplata lor este la Domnul şi Cel Atotputernic are grijă de ei. Drept aceea, primi-vor din mâna Domnului împărăţia frumuseţii şi cununa cea strălucitoare, căci El îi va ocroti cu dreapta sa şi cu braţul său, asemenea unui scut, îi va acoperi. El va face arme din mânia sa şi cu ele va

întări făptura mâinilor sale ca să răsplătească vrăjmaşilor. Din dreptate el îşi va face platoşă şi din judecata cea nefăţarnică îşi va face coif. Din sfinţenia sa va face pavăză nebiruită, iar din cumplita sa mânie va face sabie ascuţită şi lumea va porni război împreună cu el împotriva celor fără de minte. Săgeţile fulgerului său vor porni bine îndreptate şi vor lovi în ţintă, zburând din arcul puternic încordat al norilor. Mânia lui, ca o praştie, va azvârli noian de grindină; apele mării se vor întărâta asupra lor şi râurile îi vor îneca vijelios. Duhul puterii dumnezeieşti se va ridica împotriva lor şi ca viscolul îi va vântura. Astfel fărădelegea va aduce pustiire pe pământ şi răutatea va răsturna scaunele celor puternici. Ascultaţi deci, regilor, şi înţelegeţi, luaţi învăţătură, voi care judecaţi marginile pământului. Băgaţi în urechi, voi cei ce stăpâniţi peste mulţimi şi care cu mândrie staţi în fruntea gloatelor neamurilor. Pricepeţi că stăpânirea vi s-a dat de la Domnul şi puterea de la Cel Preaînalt.

Din Înţelepciunea lui Solomon citire:

(IV, 7-15)

Cel drept, chiar când apucă să moară mai devreme, dă de odihnă. Bătrâneţile cinstite nu sunt cele aduse de o viaţă lungă, nici nu le măsori după numărul anilor. Înţelepciunea e la om adevărată căruntețe şi vârsta bătrâneţelor înseamnă o viaţă nespurcată. Plăcut fiind lui Dumnezeu, Domnul l-a iubit şi fiindcă trăia între păcătoşi, l-a mutat de pe pământ. A fost răpit, ca răutatea să nu-i schimbe mintea, sau înşelăciunea să nu-i amăgească sufletul. Căci vraja viciului întunecă cele bune şi ameţeala poftei schimbă gândul cel fără de răutate. Ajungând curând la desăvârşire, dreptul a apucat ani îndelungaţi. Sufletul lui era plăcut lui Dumnezeu, pentru aceasta Domnul s-a grăbit să-l scoată din mijlocul răutăţii. Neamurile văd, dar nu pricep nimic şi nu-şi bat capul cu aşa ceva, că adică harul lui Dumnezeu şi mila lui sunt cu aleşii săi şi că poartă de grijă de sfinţii săi.

La Litie

Stihirile cuvioşilor mărturisitori

Glasul 1, însuşi glasul: Cu glas de trâmbiţă ai ridicat poporul la luptă pentru curăţia dreptei credinţe. Strajă tare făcând împrejurul tău, cei ce lăudau pe Dumnezeu după nestricata predanie, au dobândit prin tine îndoită râvnă întru apărarea strămoşeştii credinţe. Apără-ne de ispitele vrăjmaşului, cuvioase Visarioane, şi roagă-te Părintelui Ceresc să ne dăruiască mare milă.

Pe voi neînfricaţilor mărturisitori ai dreptei cinstiri de Dumnezeu, nici ameninţările prigonitorilor nu v-au spăimântat, nici urâciunea defăimărilor nu v-au clătit, şi nici greutatea chinurilor nu v-a înfrânt. Ci cu bucurie aţi rămas neclintiţi pe piatra mărturisirii credinţei, pe toate răbdându-le şi chip al tăriei întru credinţă făcându-vă.

Surpat-ai Doamne, silnica lucrare a asupritorilor dreptei credinţe din Ardeal; şi vrerea Sfinţilor Tăi mucenici şi mărturisitori de demult, plinitu-s-a astăzi cu voia Ta. Întăreşte-ne şi pe noi pe piatra mărturisirii Tale, ca împreună cu dânşii, nestrămutaţi să stăm întru dreapta credinţă cea dintru început a părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 8-lea*

Din pruncie spre fapte bune rânduiţi fiind, vase alese v-aţi arătat Domnului şi sufletul vostru sălaş Duhului Sfânt l-aţi hărăzit. Pe dreptcredincioşii creştini întru virtute i-aţi întărit şi viaţa pentru scăparea lor v-aţi pus. Cu cununa vieţii celei veşnice împodobiţi fiind, rugaţi pe Mielul lui Dumnezeu, cei ce staţi la picioarele tronului Său, să ne scoată din prăpastia păcatelor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Rug nestins fiind şi scaun împărătesc făcându-te, ca să şadă Domnul Domnilor şi Împăratul Împăraţilor, tot sufletul te laudă, prea binecuvântată Născătoare de Dumnezeu. Du Fiului tău rugăciunile noastre, ca să ne izbăvească de toată fărădelegea.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 4-lea:

Podobie: Ca pe un viteaz între mucenici...

Cuvioşilor părinţi Visarioane şi Sofronie, inima voastră cea de dulceaţa rugăciunii îndulcită şi trupul vostru cu nevoinţele postirii curăţit, pusu-le-aţi în slujba dreptei credinţe, luptând cu osârdie pentru aşezământul cel nestricat al Bisericii lui Hristos. Pentru aceasta, cu cunună de slavă v-aţi încununat.

Stih: Cinstită este înaintea Domnului, moartea cuvioşilor Lui.

Întărit-ai Doamne pe robii Tăi Visarion, Sofronie şi Oprea, pe piatra mărturisirii Tale şi păzitori ai credinţei celei adevărate întru îndelungată nevoinţă i-ai făcut. Sufletele lor înaintea tronului Tău se veselesc şi lauda lor în gura poporului nostru pururea va fi.

Stih: Aşteptând, am aşteptat pe Domnul şi a căutat spre mine.

Pe ostaşii lui Hristos, Visarion, Sofronie şi Oprea să-i cinstim, făcând pomenirea lor cea de peste an. Căci cu vitejie, în primejdii viaţa şi-au pus pentru dreapta credinţă, înfruntând puterea stăpânirii omeneşti. Care, văzând acum surparea uneltirii celei dezbinătoare de fraţi, nespus se bucură şi se roagă să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 8-lea*

Lăsând pentru o vreme călugărească linişte, cuvioase Visarioane, ai purces în lume să ridici la lupta de apărare a credinţei pe dreptcredincioşii români din Ardeal. Vulpile au vizuini şi păsările cerului cuiburi; ci tu, ca oarecând Domnul, nu aveai unde să-ţi pleci capul, de răutatea asupritorilor. Cu rugăciunile lui, Hristoase Dumnezeule, mântuieşte-ne pe noi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu Fecioară, apărătoarea noastră şi grabnic ajutătoare, roagă-te, Stăpână să se mântuiască sufletele noastre.

La binecuvântarea pâinilor

Troparul sfinţilor, de două ori (caută-l la Vecernia mică) şi Născătoare de Dumnezeu Fecioară... (o dată).

Unde nu se face Priveghere, se cântă troparul Sfinţilor (o dată) , Slavă... Şi acum..., a Născătoarei - Învierii, după glasul troparului Sfinţilor.

La Utrenie

După întâia Stihologie, **Sedealnă**, glasul al 4-lea:

Podobie: Dat-ai semn...

Izbăviţi-ne pe noi, cuvioşilor părinţi Visarioane şi Sofronie şi Sfinte mucenice Oprea, dintru toată nevoia ce ne împresoară. Degrab plecaţi urechile voastre când ne rugăm şi întindeţi mâinile voastre cu rugăciune către Stăpânul a toate, ca să mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *asemenea*

Preasfântă Fecioară de Dumnezeu Născătoare, limanul celor greu încercaţi, miluieşte-ne cu rugăciunile tale şi du Fiului tău şi Mântuitorului nostru suspinul inimilor noastre, ca să ne mântuiască pe noi.

După a doua Stihologie, **Sedealnă**, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Cu osârdie vă lăudăm şi vă prea mărim, cuvioşilor părinţi Visarioane şi Sofronie şi Sfinte mucenice Oprea; că toată viaţa voastră Domnului o aţi hărăzit, credinţa aţi păzit, în virtute aţi sporit şi Legea Răsăritului o aţi apărat, ostaşi ai lui Hristos făcându-vă şi alergarea Lui cu cinste săvârşind-o.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *asemenea*

Necuprinsă este taina fecioriei tale celei fără de prihană, prea binecuvântată Născătoare de Dumnezeu; la care şi îngerii stau privind cu mirare mare foarte şi minunile Celui Preaînalt cu glas mare prea slăvind.

Apoi Polieleul şi Mărimurile, **Sedealnă**, glasul al 8-lea:

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, cel ce dă lumii prin tine mare milă.

Cuvioşilor părinţi Visarioane şi Sofronie şi Sfinte mucenice Oprea, pe noi cei ce v-am câştigat rugători înaintea Părintelui ceresc, ocrotiţi-ne cu rugăciunile voastre, din nevoi scăpaţi-ne; şi tot poporul dreptcredincios păziţi-l de toată reaua întâmplare, ca cei ce suntem mult milostivi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *glasul al 3-lea*

Moştenirea ta suntem, prea curată Maică şi ţie-ţi cerşim ajutorare în pătimirile noastre. Caută cu osârdie spre neputinţele noastre şi pe cei ce neîncetat te prea măresc, îi miluieşte.

Apoi Antifonul întâi al glasului al 4-lea:

Prochimen, glasul al 4-lea: Minunat este Dumnezeu întru Sfinţii Săi, Dumnezeul lui Israel.

Stih: Sfinţilor celor ce sunt pe pământul Lui, minunate a făcut Domnul toate voile Sale într-înşii.

Toată suflarea...

Evanghelia de la Luca, cap. XXI, 12-19: Zis-a Domnul către ucenicii Săi: Păziţi-vă de oameni... (vezi în 15 septembrie, la Utrenie).

Luca: XXI, 12-19

12. Dar, mai înainte de toate acestea, îşi vor pune mâinile pe voi şi vă vor prigoni, dându-vă în sinagogi şi în temniţe, ducându-vă la împăraţi şi la dregători, pentru numele Meu.
13. Şi va fi vouă spre mărturie.
14. Puneţi deci în inimile voastre să nu gândiţi de mai înainte ce veţi răspunde;
15. Căci Eu vă voi da gură şi înţelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toţi potrivnicii voştri.
16. Şi veţi fi daţi şi de părinţi şi de fraţi şi de neamuri şi de prieteni, şi vor ucide dintre voi.
17. Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu.
18. Şi păr din capul vostru nu va pieri.
19. Prin răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre.

După **Psalmul 50**

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.

5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea*

Pentru rugăciunile Sfinţilor Visarion, Sofronie şi Oprea, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după mare mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.***

Stihiră, glasul al 6-lea: În tot pământul Ardealului a ieşit vestirea isprăvilor voastre, celor întru apărarea dreptei credinţe. Risipit-aţi taberele vrăjmaşilor Legii celei drepte a lui Hristos; şi uneltirile cele viclene descoperindu-le, le-aţi ruşinat, iar pe urzitorii lor cu braţ înalt i-aţi înfrânt. Har având înaintea înfricoşatului scaun de judecată al lui Dumnezeu, cereţi pace sufletelor noastre.

Canoanele al Născătoarei de Dumnezeu, cu irmosul pe 6 (vezi la 14 octombrie) şi ale Sfinţilor mărturisitori două pe 8.

Întâiul canon al Sfinţilor mărturisitori

Cântarea 1-a, glasul al 4-lea

Irmos: Cânta-voi Ţie, Doamne, Dumnezeul meu, că ai scos pe popor din robia Egiptului şi ai acoperit pe Faraon cu căruţele lui şi puterea lui.

Cu nevoinţele călugăreşti mai întâi înţelepţilor, patimile trupului biruind, aţi strălucit prin curăţia vieţii; iar mai apoi pătimind pentru dreapta credinţă, cetăţeni ai Raiului împreună cu toţi Sfinţii v-aţi făcut. Cu care rugaţi-vă să se dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă.

Cetate nebiruită de năvălirile asupritorilor v-aţi arătat, cei ce sunteţi întărirea drept-credincioşilor, şi zid nesurpat şi acoperământ nestricat, cuvioşilor mărturisitori Visarioane şi Sofronie. Pentru aceasta vă fericim totdeauna. Lui Hristos rugaţi-vă pace lumii să dăruiască şi sufletelor noastre mare milă.

Nevătămat ai trecut prin văpaia prigoanelor şi a chinurilor, cu împreună lucrarea Duhului; şi la ţărmurile dumnezeiescului liman ai ajuns, mucenice Oprea, cu lumina tăriei în credinţă fiind luminat în cărările tale; iar acum luminezi, cu rugăciunile tale, pe cei ce cu bună cinstire prăznuiesc pururea lăudată pomenirea ta.

A Născătoarei

Omoară patimile sufletului meu, ceea ce ai născut negrăit pe Hristos, Viaţa noastră, Fecioară, ceea ce nu ştii de nuntă, nădejdea celor ce aleargă la tine.

Al doilea Canon al Sfinţilor

Cântarea 1-a, glasul al 4-lea

Irmos: Cânta-voi Ţie, Doamne, Dumnezeul meu, că ai scos pe popor din robia Egiptului şi ai acoperit pe Faraon cu căruţele lui şi puterea lui.

Duhul vostru văzând acum surpată unirea cea dezbinătoare de fraţi, bucuraţi-vă prea cuvioşilor părinţi ai noştri Visarioane şi Sofronie, şi tu mucenicule Oprea. Căci iată, astăzi şi-au dat rodul deplin ostenelile voastre pentru apărarea dreptei credinţe.

Cu creştinească vitejie într-armându-vă, aţi îmbărbătat întreg poporul cel asuprit, să stăruiască în dreapta credinţă; şi la lupta cea bună l-aţi pornit, prea lăudaţilor luptători pentru Ortodoxie: Visarioane, Sofronie şi Oprea.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Temniţa şi grele suferinţe aţi îndurat, prea lăudaţilor luptători pentru dreapta credinţă. Pentru aceasta, creştinească cinstire v-aţi agonisit şi de veşnica pomenire v-aţi învrednicit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Proorocii Domnului, Preacurată, au vestit alegerea ta cea binecuvântată între femei; iar dreptul Simeon cu dar dăruit fiind, a primit din mâinile tale pe dumnezeiescul Prunc, veselindu-se şi prea mărind pe Dumnezeu. Pentru aceea şi noi păcătoşii, cu osârdie te prea mărim.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Întâiul canon al Sfinţilor mărturisitori

Cântarea a 3-a

Irmos: Pentru că Biserica cea stearpă a născut fii din păgâni şi adunarea cea cu mulţi fii a slăbit, minunatului Dumnezeului nostru să strigăm: Sfânt eşti, Doamne!

Cu pavăza dreptei credinţe într-armându-vă, vitejeşte aţi sfărâmat toate asuprelile tiranilor; şi pe fraţii voştri întru dreaptă mărturisire, i-aţi îmbărbătat să strige: Sfânt eşti Doamne!

Cu ploile lacrimilor mai întâi spălându-vă întinăciunea patimilor celor sufleteşti, îndoita cunună a pătimirii aţi luat, cuvioşilor mărturisitori ai dreptei credinţe. Pentru aceea vă fericim.

De dulceţile lumii lepădându-vă şi amăgirile uneltitorilor dispreţuindu-le, aţi ales calea cea adevărată a nevoinţelor şi a războirii pentru dreapta credinţă a lui Hristos. Pentru aceasta aţi moştenit slava cea mai presus de lume.

A Născătoarei

Ceea ce eşti uşă de mântuire, deschide-mi mie uşile pocăinţei, ca o bună folositoare şi din cătuşele păcatului mă slobozeşte, păzindu-mă cu dumnezeiască puterea ta.

Al doilea Canon al Sfinţilor

Cântarea a 3-a

Irmos: Pentru că Biserica cea stearpă a născut fii din păgâni şi adunarea cea cu mulţi fii a slăbit, minunatului Dumnezeului nostru să strigăm: Sfânt eşti, Doamne!

Îmbrăcându-vă cu puterea Celui ce a purtat pe Cruce neputinţele noastre, întru tot lăudaţilor mărturisitori şi mucenici, aţi înfruntat trufia deşartă a celor ce umblau să strice dreapta credinţă, de Dumnezeu fericiţilor.

Fricoşi s-au arătat tiranii stăpânitori, când de puţină oaste s-au văzut păziţi. Dar tu, cuvioase părinte Sofronie, măcar că nu de către oaste înarmată erai urmat, cu îndrăznire stăpânitorilor le-ai vorbit, bine ştiind că duci o luptă dreaptă şi binecuvântată.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu frângere de inimă în rugăciune v-aţi nevoit, şi cu postire firea cea trupească aţi stăpânit. Pentru aceasta cei fără de lege s-au plecat în faţa virtuţilor voastre, cuvioşilor mărturisitori Visarioane şi Sofronie; şi slobozire aţi dobândit pentru dreptcredincioşii creştini, care din veac prea măresc pe Dumnezeu, după apostoleştile predanii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Ceea ce Eva cu neascultare a stricat, tu cu ascultare ai îndreptat, prea binecuvântată Maică a Domnului întrupat. Viaţa ai odrăslit lumii, calea i-ai arătat şi adevărul i l-ai descoperit în Hristos, Cel ce S-a născut din tine cu trup.

Sedealnă, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Cu cântări de laudă veniţi să cinstim ostenelile şi suferinţele prea bine râvnitorilor luptători pentru Ortodoxie, pe cuvioşii Visarion şi Sofronie şi pe mucenicul Oprea. Cu fierbinte râvnă să păzim şi noi neclintită credinţă în Legea cea dreaptă, în care să primim mântuirea sufletelor noastre. (de două ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Nu înceta rugăciunile cele pentru noi, Preasfântă Fecioară, ci cu a ta mijlocire, izbăveşte-ne de toate nevoile.

Întâiul canon al Sfinţilor mărturisitori

Cântarea a 4-a

Irmos: Pentru dragostea chipului Tău, Îndurate, ai stătut pe Cruce şi s-au topit neamurile, că Tu eşti, Iubitorule de oameni, tăria mea şi lauda.

Cântare ca a proorocului tău Avacum, cade-se a-ţi aduce, Doamne. Ci întinate fiind buzele noastre şi mintea nepricepută, a Te lăuda după cuviinţă, primeşte smerenia inimilor noastre şi ne mântuieşte.

Cu dragostea Stăpânului şi cu iubirea de fraţi fiind aprinşi, durerile chinurilor şi toate prigonirile asupritorilor, vitejeşte le-aţi înfruntat cuvioşilor mărturisitori, pe Hristos mărind.

Cât de mare a fost lupta voastră Visarioane, Sofronie şi Oprea. Stăpânitorii se temeau de puterea cuvântului vostru, iar credincioşii se adunau cu miile, ca să vă asculte şi să vă urmeze. Căci prin gura voastră grăia duhul lui Hristos, Mântuitorul sufletelor noastre.

A Născătoarei

Întrupatu-S-a din coapsele tale Dumnezeu-Cuvântul, de Dumnezeu Născătoare Fecioară. Şi S-a arătat ca un Prunc, tuturor dăruind înnoirea cea minunată a firii.

Al doilea Canon al Sfinţilor

Cântarea a 4-a

Irmos: Pentru dragostea chipului Tău, Îndurate, ai stătut pe Cruce şi s-au topit nea-murile, că Tu eşti, Iubitorule de oameni, tăria mea şi lauda.

Luptând pentru înlăturarea prigonirii credinţei şi biruind, Visarioane, Sofronie şi Oprea, aţi surpat uneltirile asupritorilor împotriva dreptei credinţe. Pentru aceea cu mărire încununându-vă, rugaţi-vă să se izbăvească sufletele noastre.

Pătimitorilor pentru Ortodoxie, mângâiere şi nădejde aţi revărsat în sufletele bine credincioşilor români; căci multe şi grele erau prigoanele împotriva credinţei lor. Pentru aceea toţi v-au urmat cu dragoste şi vă cinstesc astăzi după cuviinţă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Întru Domnul punând nădejdea luptei voastre aţi biruit, măcar că înşivă aţi avut de pătimit. Pentru aceea Sfânta Biserică dreptmăritoare, căreia drum spre biruinţă i-aţi deschis, cu cântări de laudă cinsteşte astăzi sfântă pomenirea voastră.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Unitatea credinţei păzeşte-ne-o, Preasfântă Fecioară, şi cu rugăciunile tale fereşte-ne de orice dezbinare, în veacul veacului.

Întâiul canon al Sfinţilor mărturisitori

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu Doamne, Lumina mea, în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci dintru întunericul necunoştinţei, pe cei ce Te laudă cu credinţă.

Valurile prigoanelor şi ale durerilor fără de număr, nu v-au putut frânge iubitorilor de Hristos mărturisitori. Şi până la sânge v-aţi împotrivit răutăţii tiranilor prigonitori, întăriţi fiind de Duhul întru apărarea dreptei credinţe.

Întoarce Doamne în corabia Bisericii Tale pe toţi cei care pentru puţinătatea credinţei şi a dragostei au părăsit-o pe ea. Pe cei neştiutori îi luminează; celor reci cu inima trimite-le căldura dragostei; şi pe toţi ne mântuieşte cu dumnezeiescul Tău har. Zbuciumată a fost viaţa ta, cuvioase Visarioane şi neştiută mutarea ta la Domnul. Căci vrăjmaşul dreptei credinţe te-a lăsat să putrezeşti în temniţă, în care sufletul ţi-ai dat pentru credinţa ta.

A Născătoarei

Făcându-se din tine om desăvârşit, Hristos-Dumnezeu a sfinţit firea omenească cea stricată, Fecioară, ceea ce nu ştii de nuntă.

Al doilea Canon al Sfinţilor

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu Doamne, Lumina mea, în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci dintru întunericul necunoştinţei, pe cei ce Te laudă cu credinţă.

Mare este puterea lui Hristos, Cel ce prin voi a lucrat, viteji apărători ai dreptei credinţe. Că la glasul vostru ridicatu-s-au fraţii voştri preoţi şi credincioşi şi cu grăbire şi cu dragoste v-au urmat înfruntând silnicia prigonitorilor.

Fii credincioşi ai Bisericii lui Hristos cunoscând tu pe cel dosădiţi, pe dreptate i-ai socotit vrednici a sta împreună cu preoţii lor în bisericeştile adunări. Pentru aceasta, cu nemăsurată dragoste de către cei de jos ai fost înconjurat, prea vrednicule Sofronie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Arzând de râvna strămoşeştii Legi, în primejdii de moarte v-aţi pus viaţa, prea lăudaţilor luptători pentru Ortodoxie, şi la grele osteneli v-aţi silit truditul trup. Dar multă a fost şi dragostea poporului pentru voi, căci iată vă cinsteşte astăzi între Sfinţi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Bucurie nespusă avem noi cei credincioşi, ştiindu-te fără de prihană, şi ca la o prea curată Maică alergăm sub acoperământul tău, Preasfântă Fecioară, când viforul ispitelor ne tulbură. Roagă-te ca de săgeţile vicleanului să fim feriţi noi toţi.

Întâiul canon al Sfinţilor mărturisitori

Cântarea a 6-a

Irmos: Strigat-a mai înainte, închipuind îngroparea Ta cea de trei zile, proorocul Iona în chit rugându-se: din stricăciune scoate-mă, Iisuse, Împărate al Puterilor.

Întocmai fiind cinstiţi pentru viaţa voastră curată, aşa şi pentru pătimirile voastre, răsplătire pe măsură aţi dobândit în ceruri, cinstiţi mărturisitori ai dreptei credinţe; pentru aceasta împreună cu îngerii vă bucuraţi pururea.

Prigoniţi fiind şi de mari necazuri împresuraţi, de la dreapta credinţă a lui Hristos nu v-aţi abătut; pentru aceasta şi durerile noastre le vindecaţi, sfinţi pătimitori al bunei cinstiri de Dumnezeu.

Nu asupra sângelui, nici asupra trupului au purtat război vitejii apărători ai dreptei credinţe; ci pe asupritori şi pe tirani au biruit, cu puterea cea nevăzută a Fiului lui Dumnezeu fiind îmbrăcaţi.

A Născătoarei

Bucură-te, strigăm către tine neîncetat, Preacurată, că pe Hristos mântuirea tuturor L-ai născut; şi toată întristarea cea de la strămoaşa Eva întru bucurie o ai prefăcut.

Al doilea Canon al Sfinţilor

Cântarea a 6-a

Irmos: Strigat-a mai înainte, închipuind îngroparea Ta cea de trei zile, proorocul Iona în chit rugându-se: din stricăciune scoate-mă, Iisuse, Împărate al Puterilor.

Oasele voastre cuvioase Visarioane şi mucenice Oprea s-au împrăştiat, şi trupurile voastre una cu ţărâna s-au făcut. Giulgiu de in curat nimeni nu a adus, ca să le înfăşoare cu cuvenita cinstire. Dar Domnul a răsplătit cu prisosinţă răbdarea voastră, cu mărirea cea cerească îmbrăcându-vă.

Întăreşte-ne Doamne, să ţinem curată credinţa propovăduită nouă de Sfântă Biserica Ta, şi niciodată să nu cădem din ea. Căci ce altceva mai de preţ am putea pune în locul dreptei credinţe, şi spre ce bun mai mare am putea alerga, fără numai după mântuirea sufletelor noastre?

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu îndrăznire mare v-aţi ridicat împotriva viclenelor uneltiri şi precum Iona pe Niniviteni, aşa şi voi sfinţilor, pe ai voştri fraţi de la duhovnicească moarte i-aţi scăpat, prea vrednicilor de laudă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cu adevărat cade-se să te fericim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, Fecioară Maică şi Maică Fecioară. Că pe toate fecioarele în neprihănire le întreci şi mai presus decât toate maicile stai, că ai născut pe însuşi Domnul şi Mântuitorul sufletelor noastre.

Condacul, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Văzând noi astăzi toate nevoinţele voastre, cu nespusă bucurie facem pomenirea voastră, prea lăudaţilor apărători ai Ortodoxiei; căci cu puterea lui Hristos fiind într-armaţi, strălucite biruinţe pentru poporul dreptcredincios aţi secerat, voi cel ce aţi fost adevăraţi soli cereşti şi mucenicească pătimire aţi pătimit.

Icos: Pe râvnitorii şi de Dumnezeu trimişii Visarion şi Sofronie, făcându-le astăzi cinstită pomenire, să-i lăudăm cu duhovnicească bucurie, împreună şi pe mucenicul Oprea. Să cinstim ostenelile lor cele multe şi îndrăznirea lor cea mare, cu care au înfruntat uneltirile şi poruncile cruzilor prigonitori ai dreptei credinţe. Şi să ne rugăm ca prin mijlocirile lor, să fim feriţi de orice bântuială şi întotdeauna în pace să putem cânta: Bucuraţi-vă prea vrednicilor apărători ai strămoşeştii Legi!

Sinaxar

În această lună în ziua a douăzeci şi una, pomenirea cuviosului mărturisitor Visarion.

Cuviosul părintele nostru Visarion, s-a născut în Bosnia, din părinţi creştini ortodocşi, Maxim şi Maria, în anul mântuirii 1714, şi a primit din Sfântul Botez numele de Nicolae. Tânăr, călătorind pe la multe locaşuri de închinare, a poposit adesea la Locurile Sfinte. Acolo, la mănăstirea Sfântul Sava, de lângă Ierusalim, a îmbrăcat schima monahicească, pe când avea 18 ani, primind numele de Visarion.

După un timp, a venit în Slovenia şi s-a aşezat la mănăstirea Pacra, unde pentru râvna sa către cele sfinte, s-a învrednicit de darul preoţiei. La trei ani după hirotonirea sa întru preot, cuviosul Visarion a mers din nou la Locurile Sfinte, ca să-şi întărească şi mai mult sufletul în dreapta credinţă a Bisericii Răsăritului.

La puţină vreme după întoarcerea sa din această călătorie, a venit în Ţara Ardealului, unde papistaşii căutau prin silnicie să smulgă credinţa dreptmăritoare din sufletele românilor ortodocşi. Nu glasul omenesc l-a chemat în Ardeal, ci însuşi Ziditorul tuturor, ca să mântuiască din pierzare pe românii dreptcredincioşi. Pe unde trecea, el aprindea în sufletele credincioşilor râvna pentru credinţa cea adevărată. Trăia o viaţă de aspră înfrânare, hrănindu-se numai cu mâncare slabă de legume.

Pentru chipul mult îmbunătăţit al vieţii sale, dreptcredincioşii români nu numai că-l ascultau şi urmau poveţele lui, dar cuprinşi de o mare însufleţire duhovnicească, îi sărutau mâinile şi picioarele sale sfinte.

În drum spre Sibiu a fost prins de stăpânirea catolică şi târât la judecată. În faţa celor care-l judecau, el a stat drept şi fără frică, mărturisind că dreapta credinţă a Bisericii Răsăritului este singura adevărată şi mântuitoare. Pentru aceea, el nu va înceta să arate uniţilor rătăcirea lor şi să-i îndemne să se lase de ea.

Pentru această mărturisire a dreptei credinţe, cuviosul Visarion a fost aruncat în fioroasa temniţă din Kufstein, în creierul munţilor tirolezi, unde după suferinţe grele departe de lume, dar aproape de Cel care împarte cununile vieţii celor vrednici, s-a mutat către Domnul.

Tot în această zi se face pomenirea cuviosului mărturisitor Sofronie.

Cuviosul Sofronie se trăgea din familia Popovici de la Cioara Sebeşului. La botez i s-a dat numele de Stan, iar în călugărie numele de Sofronie. A sihăstrit multă vreme în Ţara Românească, iar în anul 1756 s-a întors la Cioara, unde râvna sa pustnicească l-a mânat să-şi facă un mic schit în mijlocul codrului şi să ţină acolo

câţiva tineri la învăţătură. Dar diavolul, care pururea caută să strice cele bune, l-a izgonit prin oameni răi din schitul său şi l-a silit să plece în străine locuri.

După ce străbătu o mare parte din ţinutul Sebeşului şi al Albei, îndemnând, cu multă râvnă duhovnicească, pe credincioşi să nu se depărteze de credinţa drept-măritoare, a suferit grea prigoană din partea papistaşilor, care l-au aruncat în temniţa grea din Bobâlna. Dar Domnul, care a scăpat pe Petru din lanţuri, l-a slobozit şi pe cuviosul Său, Sofronie.

Două luni a stat cuviosul în ţinutul Zarandului şi apoi s-a îndreptat spre Munţii Apuseni, ca să facă din crestele lor cetate nebiruită dreptei credinţe.

Neputându-l abate de la calea cea dreaptă, papistaşii l-au prins din nou şi l-au aruncat în temniţa din Abrud. Dar Dumnezeul puterilor l-a izbăvit iarăşi din temniţă. De acum, credincioşii n-au mai vrut să-l părăsească, ci, ca pe Domnul Hristos odinioară, îl însoţeau pururea câte 12 bărbaţi temători de Dumnezeu, ca nişte apostoli înflăcăraţi.

În ziua a patrusprezecea a lunii februarie din anul 1761, cuviosul Sofronie a ţinut Marele sobor din cetatea Bălgradului (Alba Iulia). Cu cuvinte lipsite de meştesug, dar pline de dulce mângâiere, a cerut, la acel sobor, cuviosul Sofronie, în numele poporului român, vlădică pe seama dreptcredincioşilor din Ardeal. Bunul Dumnezeu i-a ascultat glasul şi a înmuiat inima stăpânitorilor care au îngăduit ca românii să aibă vlădică după rânduiala Bisericii Ortodoxe de Răsărit.

Iar atunci când, cu voia lui Dumnezeu, a fost rânduit ca episcop ortodox al Ardealului Dionisie Novacovici, cuviosul Sofronie, socotindu-şi împlinit lucrul său, a plecat la sfânta mănăstire a Argeşului, unde s-a săvârşit în pace, mutându-se în locaşurile cereşti.

Tot în această zi pomenirea Sfântului mucenic Oprea.

Acest mărturisitor al dreptei credinţe s-a născut în Săliştea Sibiului, pe vremea împărătesei Maria Tereza (1740-1780). Era plugar şi, împreună cu soţia şi copiii lui, ducea o viaţă de bună cucernicie şi plăcută lui Dumnezeu.

Pe vremea aceea, semeaţa împărătească multă silnicie făcea credincioşilor de sub stăpânirea ei, ca să-i rupă de la Legea Răsăritului şi să-i plece unirii cu Roma. Le răpea bisericile, pe preoţi îi izgonea, pe cei care nu se clătinau de la dreapta

credinţă şi nu se plecau Romei, îi lovea cu biruri şi poveri şi umplea temniţele cu ei.

În amărăciunea lor, românii se rugau fierbinte lui Dumnezeu să nu-i lase să piară cu totul. Şi Dumnezeu şi-a plecat urechea cu milă şi a ridicat pe Oprea din Sălişte, bărbat drept şi inimos, să le fie apărător în cumplita lor primejdie.

Şi evlaviosul Oprea porni cu încredere la lupta pentru apărarea dreptei credinţe. Mai întâi îşi întări sufletul cu post şi rugăciune, cu binecuvântările preoţilor izgoniţi de la sfintele lor prestoale şi cu bunele poveţe de la bătrânii înţelepţi. Apoi căuta, prin munţii şi văile săliştene, gloatele dreptcredincioşilor, pretutindeni îmbărbătând pe cei ce pătimeau, mângâind pe cei ce suspinau, şi sprijinind pe cei ce se clătinau.

Când se înfăţişă înaintea căpeteniei de la cârma ţării şi-i ceru oprirea prigoanelor şi sloboda mărturisire a dreptei credinţe, căpetenia îl mustră ca pe un răzvrătit şi-l ameninţă cu temniţa şi moartea, dacă nu se pleacă unirii cu Roma.

Văzând această neomenie, în toamna anului 1748, evlaviosul Oprea merse la Viena să se plângă împărătesei şi să-i ceară libertate pentru Legea Răsăritului, arătând că unirea cu Roma s-a făcut atât de ascuns, încât nici preoţii n-au ştiut ce este. Împărăteasa, cu viclenie i-a spus că i s-a ascultat plângerea, dar în ascuns a dat porunci pentru şi mai mari prigoane, iar Oprea să fie întemniţat de îndată ce va sosi în Ardeal.

Prin vrerea lui Dumnezeu, aflând de această ticăloşie, evlaviosul Oprea a rămas în Banat ca cioban la oi. Dar, după puţin timp, înainte de Sfintele Paşti din anul 1752, evlaviosul Oprea neputând răbda suferinţele dreptcredincioşilor, merse iarăşi la Viena şi ceru împărătesei oprirea prigoanelor şi încheia jalba: sau vlădică de legea noastră, sau drum slobod să plecăm din ţară.

Împărăteasa porunci ca fericitul Oprea să fie prins şi osândit la temniţă pe viaţă în cetatea Kufstein din Tirol.

Pe fericitul Oprea l-a aşteptat vreme îndelungată soţia sa Stana, stând la uşa bisericii, îmbrobodită în negru, plângând şi cerând milă ca să-şi poată creşte copiii. Dar el n-a mai venit, împodobindu-se în temniţă cu cununa nepieritoare a Sfinţilor mucenici.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Întâiul canon al Sfinţilor mărturisitori

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii lui Avraam oarecând în Babilon, văpaia cuptorului au călcat, cu laude cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Precum oarecând cei trei tineri de văpaia cuptorului nu s-au spăimântat, aşa ostaşii tăi Doamne, nebună văpaie a tiranilor prigonitori cu îndrăznire au înfruntat; şi prin ale lor osteneli şi pătimiri ţi-au cântat: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Cu râurile cuvintelor voastre şi cu picăturile sfinţitului vostru sânge, văpaia răutăţii prigonitorilor o aţi stins, prea fericiţilor mărturisitori ai dreptei credinţe, strigând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Ascultând de chemarea lui Dumnezeu, pe dreptcredincioşii români în strâmtorarea lor cu dragoste i-ai cercetat, la lupta împotriva prigonitorilor i-ai ridicat, sfintele locaşuri de închinare dreptei credinţe le-ai deschis; şi pe Dumnezeu L-ai rugat să ne scape de cei ce căutau sufletele noastre, cuvioase părinte Visarioane.

A Născătoarei

Mireasă şi Maică Fecioară, primeşte rugăciunile celor ce se roagă ţie cu credinţă şi le du Fiului tău şi Dumnezeului nostru. Că tu eşti nădejdea cea tare a creştinilor şi ocroteşti cu acoperământul tău cel sfânt pe cei ce te laudă pururea.

Al doilea Canon al Sfinţilor

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii lui Avraam oarecând în Babilon, văpaia cuptorului au călcat, cu laude cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Înfruntând cu tărie asupriri, bătăi şi lanţuri şi temniţă, de nimic nu te-ai înfricoşat, prea cuvioase părintele nostru Sofronie, ci cu îndrăzneală ai cântat: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Neînfricaţi luptători pentru Ortodoxie v-aţi arătat, Visarioane, Sofronie şi mucenicule Oprea; căci nici temniţa nu v-a înfricoşat, nici bătăile, ci pururea arzând de

râvna apărării dreptei credinţe, duhovniceşte aţi strigat: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu fierbinte râvnă iubind strămoşeasca Lege, cu amar aţi plâns pentru prigonirile cele fără de număr, ce cădeau asupra celor ce mărturiseau: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Prea bună Maică, roagă pe Cel întrupat din tine, ca totdeauna în pace şi cu dragoste să putem cânta: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri!

Întâiul canon al Sfinţilor mărturisitori

Cântarea a 8-a

Irmos: Izbăvitorule al tuturor, Atotputernice, pe cei ce se ţineau în dreapta credinţă, în mijlocul văpăii pogorându-Te, i-ai rourat şi i-ai învăţat să cânte: toate lucrurile, binecuvântaţi şi lăudaţi pe Domnul!

Întru omorârea patimilor îmbrăcându-vă, şi cu puterea lui Hristos într-armându-vă, pe asupritori aţi biruit, purtătorilor de nevoinţe, cuvioase Visarioane şi Sofronie. Şi pe cei de un neam şi de o lege cu voi, i-aţi învăţat să strige: Tineri, prea înălţaţi pe Hristos, Dumnezeul nostru, în veci!

Cu lumina cea de sus fiind luminaţi, pe cei ce voiau să ne aducă la ereticeasca credinţă, a purcederii Duhului şi de la Fiul, bărbăteşte i-aţi ruşinat, cuvioşilor mărturisitori ai dreptei credinţe; şi împreună cu noi cântaţi: Tineri prea înălţaţi pe Hristos, Dumnezeul nostru în veci!

Împreună cu pomenirea voastră, Visarioane, Sofronie şi Oprea, cinstim şi pe toţi cei ce au pătimit pentru strămoşeasca Lege, care pe Hristos au mărturisit; pe care îl prea mărim întru toţi vecii.

A Născătoarei

Arătatu-te-ai mai înaltă decât cerurile, născând pe Cel ce ne-a înălţat pe noi, de Dumnezeu Născătoare, pe care îl laudă toată suflarea, ca pe Cel ce este Dumnezeul nostru în veci.

Al doilea Canon al Sfinţilor

Cântarea a 8-a

Irmos: Izbăvitorule al tuturor, Atotputernice, pe cei ce se ţineau în dreapta credinţă, în mijlocul văpăii pogorându-Te, i-ai rourat şi i-ai învăţat să cânte: toate lucrurile, binecuvântaţi şi lăudaţi pe Domnul!

Sicriul tău neştiindu-l, că cei fărădelege te-au lăsat să putrezeşti în temniţa întunecată, facem pomenirea ta, cuvioase părinte Visarioane şi cu osârdie te rugăm să dobândeşti tămăduire de neputinţe, de la Doctorul sufletelor şi al trupurilor, cu care pururea petreci.

Deschide gura ta cea de Dumnezeu cinstitoare, cuvioase părinte Sofronie, şi roagă pe Dumnezeu, pace să dăruiască poporului Său; pe arhierei să-i păzească, pe preoţi, pe diaconi şi cinul cel cu chip îngeresc să ocrotească, iar pe noi să ne mântuiască întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Tinerii cei prea aleşi, întăriţi fiind prin călcarea văpăii trupeştilor pofte, nici de văpaia cuptorului nu s-au spăimântat; ci bărbăteşte călcând-o, au strigat: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălţaţi pe Dânsul întru toţi vecii!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Râvna mea cea fierbinte pentru curăţia vieţii cunoscând-o tu, prea curată Fecioară, cu rugăciunile tale ajută-mi să o fac pe ea râu de fapte bune.

Întâiul canon al Sfinţilor mărturisitori

Cântarea a 9-a

Irmos: Eva, adică, prin boala neascultării, blestemul înăuntru a adus. Iar tu, Fecioară, de Dumnezeu Născătoare, prin Odrasla cea purtată de tine în pântece, lumii Binecuvântare ai înflorit. Pentru aceasta, cu toţii te mărim.

Ca pe o jertfă vie Stăpânului ceresc v-aţi adus şi de vederea luminii celei dumnezeieşti v-aţi învrednicit, cinstiţi mărturisitori ai dreptei credinţe şi podoaba Bisericii celor întâi născuţi v-aţi făcut, cei ce sunteţi după vrednicie lăudaţi.

Tot sufletul vostru, cuvioşilor mărturisitori Visarioane şi Sofronie, l-aţi legat de dumnezeiasca Lege; şi sub lumina Ierusalimului stând, pe credincioşii prigoniţi pentru statornicia lor în credinţă, i-aţi chemat la lupta pentru apărarea credinţei, neînfricaţilor apărători ai Ortodoxiei.

Săvârşind ostenelile tale întru mărturisirea Legii strămoşeşti, iarăşi în liniştea vieţii călugăreşti, spre care dintru început a dorit sufletul tău, te-ai întors Sofronie. Ci bucură-te, că spre a lui Dumnezeu mărire au fost nevoinţele luptei tale.

A Născătoarei

Cu razele luminii Celui născut din tine, dumnezeiască Mireasă, luminează sufletele noastre, şi ne ridică pe noi cei ce suntem împresuraţi de primejdii, izbăvindu-ne de toate nevoile.

Al doilea Canon al Sfinţilor

Cântarea a 9-a

Irmos: Eva, adică, prin boala neascultării, blestemul înăuntru a adus. Iar tu, Fecioară, de Dumnezeu Născătoare, prin Odrasla cea purtată de tine în pântece, lumii Binecuvântare ai înflorit. Pentru aceasta, cu toţii te mărim.

Cu dumnezeiască putere l-ai întărit Doamne, pe smeritul robul Tău Oprea, vas ales făcându-l şi sol al durerilor poporului împilat ridicându-L. Pentru aceasta lauda Ta şi pomenirea lui pururea va fi în gura noastră.

Saltă şi se bucură Ţara Ardealului, cuvioase părinte Visarioane, că întru tine Biserica ei a dobândit alinare. Laudă-ţi aduce tot poporul cel dreptcredincios şi cu evlavie prăznuieşte pomenirea ta cea pururi mărită.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Izbândit-a dreapta credinţă a celor ce asemenea vouă, Visarioane şi Sofronie, nu s-au lepădat de altarul Dumnezeului Celui viu. Rugaţi-vă, ca de orice bântuială să fim feriţi noi toţi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Gavriil zicându-ţi „Bucură-te!”, bucuria neamului omenesc a binevestit. Căci dintru tine a răsărit Mântuitorul sufletelor noastre şi bucuria desfătării Raiului.

Svetilnă

Podobie: Cu ucenicii să ne suim în muntele Galileei, prin credinţă să vedem pe Hristos zicând: Că a luat putere a celor de sus şi a celor de jos; să ne învăţăm cum învaţă, a boteza toate neamurile în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi a petrece cu tăinuitorii, precum S-a făgăduit până în sfârşitul vea-cului.

Pe voi cei ce v-aţi făcut bucium dumnezeiescului grai şi păzind credinţa cea adevărată, mucenicească încununare aţi primit, după datorie vă cinstim, cuvioşilor mărturisitori Visarioane şi Sofronie; căci cu adevărat aţi fost călăuza poporului vostru, şi stâlpi de neclintit ai Bisericii lui Dumnezeu. (de două ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Nu pricep, Curată, taina osebirii tale între femei, că din rodul pântecelui tău neprihănit, de suflarea Duhului Sfânt cercetat, răsăritu-ne-a Lumina tuturor celor ce zăceam în latura şi în umbra morţii. Pentru aceea după vrednicie, ca pe cea mai cinstită decât Heruvimii şi mai mărită decât Serafimii, te lăudăm toţi credincioşii.

La Laude

Stihirile pe 4, glasul al 2-lea:

Podobie: Cu ce cununi de laude...

Cinstită pomenirea voastră fericiţilor luptători pentru Ortodoxie, Visarioane, Sofronie şi Oprea, pururea va străluci în Biserica dreptcredincioasă din Ardeal, care nu încetează a lăuda pe Dumnezeu, cel ce pe cei smeriţi îi înalţă, iar pe cei trufaşi îi surpă.

Lăudămu-Te Doamne Dumnezeule, Cel ce pe smeriţii robii Tăi Visarion, Sofronie şi Oprea, cu mărire i-ai încununat; şi cu dreapta Ta străjuieşti pururea, Biserica Ta cea sfântă.

Stăpânirea cea potrivnică nerăbdând înfruntarea ta, cuvioase Visarioane, pus-a pe dregătorii ei să te prindă prin vicleşug şi în temniţă să te arunce. Ci tu te-ai dovedit mai tare decât puternicii vremii, căci zidurile temniţei n-au putut amuţi strigarea ta, împotriva nelegiuirii ce se săvârşea cu credinţa poporului tău.

Bine ştiind că nici sabia, nici silnicia, nici temniţa, nici vicleşugul şi nici frica nu pot opri pe aleşii lui Dumnezeu, ca să-L prea mărească în mijlocul poporului Său, de nimic nu v-aţi temut. Pentru aceasta cuvioşilor mărturisitori Visarioane, Sofronie şi mucenice Oprea, credincioşii vă laudă cu glas înalt şi învaţă de la voi păzirea credinţei celei neîntinate.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

Dat-aţi glas de chemare la duhovnicească luptă, şi popoarele cele împovărate de multe silnicii au văzut în voi, cuvioşilor mucenici Visarioane şi Sofronie şi mucenice Oprea, călăuze de Dumnezeu rânduite, ca să le scoateţi la limanul libertăţii credinţei. Lupta voastră ridicat-a cete de luptători cu sabia Duhului Sfânt încinşi, care ne-au hărăzit cu ajutor de sus, dorită izbăvire din cătuşele viclenelor tocmeli, ale celor ce nu iubeau dreapta credinţă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Scăparea celor din nevoi, acoperământul celor neputincioşi şi podoaba creştinătăţii, toată nădejdea noastră spre tine o punem, Maică lui Dumnezeu.

Doxologia mare. După Sfinte Dumnezeule..., troparele, după rânduială, apoi Ectheniile şi otpustul.

La Liturghie

Fericirile: din Canonul întâi al sfinţilor, patru de la cântarea a treia şi patru de la cântarea a şasea din Canonul al doilea.

Apostolul din Duminica a XXVII-a după Rusalii (Efes. VI, 10-17): Fraţilor, întăriţi-vă în Domnul...

Evanghelia de la 6 noiembrie (Luca XII, 8-12): Zis-a Domnul către ucenicii Săi: oricine va mărturisi pentru Mine...

Chinonicul: Întru pomenire veşnică va fi dreptul.

Rugăciune către Sfinţii ierarhi Iorest şi Sava ai Ardealului şi Sfinţii mărturisitori Visarion, Sofronie şi Oprea ce s-a rostit la slujba canonizării

Cu inimă smerită şi cu grai de laudă cutezăm a prea mări astăzi pe Hristos, cel ce v-a arătat pe voi, prea fericiţi mărturisitori ai dreptei credinţe, slava Bisericii noastre! Şi început cinstirii voastre de obşte făcând, ne plecăm genunchii cu umilinţă şi negrăită dragoste şi rugăciune înălţăm vouă, celor ce aţi pus mai presus de toate cele vremelnice, credinţa cea drept măritoare; căci voi, o, bunilor ierarhi ai Ardealului, Iorest şi Sava, trăitori ai smereniei călugăreşti şi părtaşi ai darurilor cereşti, aţi îndurat chinuri de moarte pentru apărarea Legii noastre strămoşeşti şi a poporului dreptcredincios; iar tu, cuvioase Visarioane, prea luminate, te-ai coborât ca un Arhanghel cu glas de trâmbiţă dumnezeiască în mijlocul credincioşilor, întărindu-i în dreapta credinţă şi viaţa ta ţi-ai dat pentru Hristos; şi tu, cuvioase Sofronie neînfricate, ai înfruntat temniţa şi prigonirile pentru Hristos, călăuzind turma cea dreptcredincioasă din Ardeal pe căile mântuirii şi îndrumând Biserica lui Hristos la biruinţă; iar tu, Oprea, cel prea osârduitor, iubind mai mult Legea neschimbată a lui Hristos decât pe ai tăi şi decât însăşi viaţa ta, sufletul ţi-ai pus pentru dreapta credinţă.

De aceea, voi toţi care aţi odrăslit din coapsele Bisericii dreptslăvitoare din Ardeal şi care acum vă bucuraţi de slava mucenicilor şi a mărturisitorilor lui Hristos, primiţi rugăciunea noastră şi mijlociţi pentru noi înaintea Bunului şi Milostivului Dumnezeu, Celui în Treime prea mărit.

Ocrotiţi, cu rugăciunile voastre, turma cea dreptslăvitoare, care vă cinsteşte ca pe nişte stâlpi neclintiţi ai dreptei credinţe. Rugaţi-vă Domnului ca să întărească dragostea şi unitatea de credinţă dintre fraţi, să reverse harul păcii în inima tuturor, să ferească turma dreptcredincioşilor de toată reaua întâmplare, ca într-un glas şi într-un suflet să prea mărim pe Cel ce este Dătătorul tuturor darurilor şi Mântuitorul nostru.

Privegheaţi şi vă rugaţi pentru noi, că izbăviţi fiind, prin mijlocirile voastre, de cursele celui rău, să ducem lupta cea bună a mântuirii, în toate clipele vieţii noastre şi să fim neclătinaţi întru dreapta credinţă a moşilor şi strămoşilor noştri.

Bucurându-vă de dumnezeiasca mărire întru care v-aţi înălţat şi rugându-ne vouă ca să fiţi mijlocitori înaintea tronului Celui de Sus, prea mărim pentru toate pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, zicând: Slavă Ţie, Dumnezeule, Cel mare şi minunat întru Sfinţi Tăi. Amin!

Sursa: Mineiul (lunile august-decembrie), Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001

http://sfintiromani.ro/ro/pagina/378/octombrie_visarion_sofronie_oprea_slujba.html

Canon de rugăciune către Sfinţii cuvioşi mărturisitori Visarion şi Sofronie şi către Sfântul mucenic Oprea (1)

Troparul Sfinţilor cuvioşi mărturisitori Visarion şi Sofronie şi al Sfântului mucenic Oprea: Luptătorilor pentru Ortodoxie, ca nişte îngereşti trâmbiţe aţi înviorat în suflete îndrăznirea mărturisirii dreptei credinţe şi ca nişte înţelepţi propovăduitori, pe popor l-aţi hrănit cu dreaptă şi luminată învăţătură. Mari au fost ostenelile lucrării voastre; mare şi osârdia propovăduirii; mare a fost şi rodul luptei voastre drepte, pururea pomeniţilor ostaşi ai lui Hristos.

Cântarea 1

Irmos: Cânta-voi Ţie, Doamne, Dumnezeul meu, că ai scos pe popor din robia Egiptului şi ai acoperit pe Faraon cu căruţele lui şi puterea lui.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu nevoinţele călugăreşti mai întâi, înţelepţilor, patimile trupului biruind, aţi strălucit prin curăţia vieţii; iar mai apoi, pătimind pentru dreapta credinţă, cetăţeni ai Raiului împreună cu toţi Sfinţii v-aţi făcut. Cu care rugaţi-vă să se dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cetate nebiruită de năvălirile asupritorilor v-aţi arătat, cei ce sunteţi întărirea dreptcredincioşilor şi zid nesurpat şi acoperământ nestricat, Sfinţilor cuvioşi mărturisitori Visarion şi Sofronie. Pentru aceasta vă fericim totdeauna, lui Hristos rugaţi-vă pace lumii să dăruiască şi sufletelor noastre mare milă.

Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Nevătămat ai trecut prin văpaia prigoanelor şi a chinurilor, cu împreună lucrarea Duhului şi la ţărmurile dumnezeiescului Liman ai ajuns, Sfinte mucenice Oprea, cu lumina tăriei în credinţă fiind luminat în cărările tale; iar acum luminezi, cu rugăciunile tale, pe cei ce cu bună cinstire prăznuiesc pururea lăudată pomenirea ta.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Omoară patimile sufletului meu, ceea ce ai născut în chip de negrăit pe Hristos Viaţa noastră, Fecioară, ceea ce nu ştii de nuntă, nădejdea celor ce aleargă la tine.

Cântarea a 3-a

Irmos: Pentru că Biserica cea stearpă a născut fii din păgâni şi adunarea cea cu mulţi fii a slăbit, minunatului Dumnezeului nostru să strigăm: Sfânt eşti, Doamne!

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu pavăza dreptei credinţe într-armându-vă, vitejeşte aţi sfărâmat toate asuprelile tiranilor şi pe fraţii voştri întru dreapta mărturisire i-aţi îmbărbătat să cânte: Sfânt eşti Doamne!

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu ploile lacrimilor mai întâi spălându-vă întinăciunea patimilor celor sufleteşti, îndoită cunună a pătimirii aţi luat, cuvioşilor mărturisitori ai dreptei credinţe. Pentru aceea vă fericim.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

De dulceţile lumii lepădându-vă şi amăgirile uneltitorilor dispreţuindu-le, aţi ales calea cea adevărată a nevoinţelor şi a războirii pentru dreapta credinţă a lui Hristos. Pentru aceasta aţi moştenit Slava cea mai presus de lume.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Ceea ce eşti uşă de mântuire, deschide-mi mie uşile pocăinţei, ca o bună folositoare şi din cătuşele păcatului mă slobozeşte, păzindu-mă cu dumnezeiască puterea ta.

Cântarea a 4-a

Irmos: Pentru dragostea chipului Tău, Îndurate, ai stătut pe Cruce şi s-au topit neamurile, că Tu eşti, Iubitorule de oameni, tăria mea şi lauda.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cântare ca a proorocului tău Avacum, cade-se a-Ţi aduce, Doamne. Ci, întinate fiind buzele noastre şi mintea nepricepută, a Te lăuda după cuviinţă, primeşte smerenia inimilor noastre şi ne mântuieşte.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu dragostea Stăpânului şi cu iubirea de fraţi fiind aprinşi, durerile chinurilor şi toate prigonirile asupritorilor, vitejeşte le-aţi înfruntat, cuvioşilor mărturisitori, pe Hristos mărind.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cât de mare a fost lupta voastră Sfinţilor Visarion, Sofronie şi Oprea. Stăpânitorii se temeau de puterea cuvântului vostru, iar credincioşii se adunau cu miile, ca să vă asculte şi să vă urmeze. Căci prin gura voastră grăia Duhul lui Hristos, Mântuitorul sufletelor noastre.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Întrupatu-S-a din coapsele tale Dumnezeu Cuvântul, de Dumnezeu Născătoare Fecioară. Şi S-a arătat ca un Prunc, tuturor dăruind înnoirea cea minunată a firii.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu Doamne, Lumina mea, în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci dintru întunericul necunoştinţei, pe cei ce Te laudă cu credinţă.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Valurile prigoanelor şi ale durerilor fără de număr, nu v-au putut frânge, iubitorilor de Hristos mărturisitori. Şi până la sânge v-aţi împotrivit răutăţii tiranilor prigonitori, întăriţi fiind de Duhul întru apărarea dreptei credinţe.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Întoarce, Doamne, în corabia Bisericii Tale pe toţi cei care, pentru puţinătatea credinţei şi a dragostei, au părăsit-o pe ea. Pe cei neştiutori îi luminează; celor reci cu inima trimite-le căldura dragostei şi pe toţi ne mântuieşte cu Dumnezeiescul Tău har.

Stih: ***Sfinte cuvioase Părinte Visarion, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Zbuciumată a fost viaţa ta, cuvioase Visarion şi neştiută mutarea ta la Domnul. Căci vrăjmaşul dreptei credinţe te-a lăsat să putrezeşti în temniţă, în care sufletul ţi-ai dat pentru credinţa ta.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Făcându-Se din tine Om Desăvârşit, Hristos Dumnezeu a sfinţit firea omenească cea stricată, Fecioară, ceea ce nu ştii de nuntă.

Cântarea a 6-a

Irmos: Strigat-a mai înainte, închipuind îngroparea Ta cea de trei zile, proorocul Iona în chit rugându-se: din stricăciune scoate-mă, Iisuse, Împărate al Puterilor.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Întocmai fiind cinstiţi pentru viaţa voastră curată, aşa şi pentru pătimirile voastre, răsplătire pe măsură aţi dobândit în ceruri, cinstiţi mărturisitori ai dreptei credinţe; pentru aceasta, împreună cu îngerii, vă bucuraţi pururea.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Prigoniţi fiind şi de mari necazuri împresuraţi, de la dreapta credinţă a lui Hristos nu v-aţi abătut; pentru aceasta şi durerile noastre le vindecaţi, Sfinţi pătimitori ai bunei cinstiri de Dumnezeu.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Nu asupra sângelui, nici asupra trupului au purtat război vitejii apărători ai dreptei credinţe; ci pe asupritori şi pe tirani au biruit, cu puterea cea nevăzută a Fiului lui Dumnezeu fiind îmbrăcaţi.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Bucură-te, strigăm către tine neîncetat, Preacurată, că pe Hristos, Mântuirea tuturor, L-ai născut şi toată întristarea cea de la strămoaşa Eva întru bucurie ai prefăcut-o.

Condac, glasul al 4-lea. **Podobie:** Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Văzând noi astăzi toate nevoinţele voastre, cu nespusă bucurie facem pomenirea voastră, prea lăudaţilor apărători ai Ortodoxiei; căci, cu puterea lui Hristos fiind într-armaţi, strălucite biruinţe pentru poporul dreptcredincioşilor aţi secerat, voi cei ce aţi fost adevăraţi soli cereşti şi mucenicească pătimire aţi pătimit.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii lui Avraam oarecând în Babilon, văpaia cuptorului au călcat, cu laude cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Precum oarecând cei trei tineri de văpaia cuptorului nu s-au înspăimântat, aşa ostaşii Tăi Doamne, nebuna văpaie a tiranilor prigonitori cu îndrăznire au înfruntat şi prin ale lor osteneli şi pătimiri Ţi-au cântat: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu râurile cuvintelor voastre şi cu picăturile sfinţitului vostru sânge, văpaia răutăţii prigonitorilor aţi stins, prea fericiţilor mărturisitori ai dreptei credinţe, cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Stih: ***Sfinte cuvioase Părinte Visarion, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ascultând de chemarea lui Dumnezeu, pe dreptcredincioşii români în strâmtorarea lor cu dragostea i-ai cercetat, la luptă împotriva prigonitorilor i-ai ridicat, sfintele locaşuri de închinare dreptei credinţe le-ai deschis şi pe Dumnezeu L-ai rugat să ne scape de cei ce căutau sufletele noastre, prea cuvioase Părinte Visarion.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Mireasă şi Maică Fecioară, primeşte rugăciunile celor ce se roagă ţie cu credinţă şi le du Fiului tău şi Dumnezeului nostru. Că tu eşti nădejdea cea tare a creştinilor şi ocroteşte cu acoperământul tău cel sfânt pe cei ce te laudă pururea.

Cântarea a 8-a

Irmos: Izbăvitorule al tuturor, Atotputernice, pe cei ce se ţineau în dreapta credinţă, în mijlocul văpăii pogorându-Te, i-ai rourat şi i-ai învăţat să cânte: toate lucrurile, binecuvântaţi şi lăudaţi pe Domnul!

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Întru omorârea patimilor îmbrăcându-vă şi cu puterea lui Hristos într-armându-vă, pe asupritori aţi biruit, purtătorilor de nevoinţe, Sfinţilor cuvioşi Visarion şi Sofronie. Şi pe cei de un neam şi de o lege cu voi, i-aţi învăţat să cânte: tineri, prea înălţaţi pe Hristos, Dumnezeul nostru, în veci!

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu Lumina cea de sus fiind luminaţi, pe cei ce voiau să ne aducă la credinţa cea eretică, a purcederii Duhului şi de la Fiul, bărbăteşte i-aţi ruşinat, cuvioşilor mărturisitori ai dreptei credinţe şi împreună cu noi, cântaţi: tineri, prea înălţaţi pe Hristos, Dumnezeul nostru, în veci!

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Împreună cu pomenirea voastră, Sfinţilor Visarion, Sofronie şi Oprea cinstim şi pe toţi cei ce au pătimit pentru strămoşeasca Lege, care pe Hristos au mărturisit; pe care Îl prea mărim întru toţi vecii.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Arătatu-te-ai mai înaltă decât Cerurile, născând pe Cel ce ne-a înălţat pe noi, de Dumnezeu Născătoare, pe care Îl laudă toată suflarea, ca pe Cel ce este Dumnezeul nostru în veci.

Cântarea a 9-a

Irmos: Eva, adică, prin boala neascultării, blestemul înăuntru a adus. Iar tu, Fecioară, de Dumnezeu Născătoare, prin Odrasla cea purtată de tine în pântece, lumii Binecuvântare ai înflorit. Pentru aceasta, cu toţii te mărim.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca pe o jertfă vie Stăpânului Ceresc v-aţi adus şi de vederile Luminii celei dumnezeieşti v-aţi învrednicit, cinstiţi mărturisitori ai dreptei credinţe şi podoaba Bisericii celor întâi născuţi v-aţi făcut, cei ce sunteţi după vrednicie lăudaţi.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Tot sufletul vostru, cuvioşilor mărturisitori Visarion şi Sofronie, l-aţi legat de dumnezeiasca Lege şi sub lumina Ierusalimului stând, pe credincioşii, prigoniţi pentru statornicia lor în credinţă, i-aţi chemat la luptă pentru apărarea credinţei, neînfricaţilor apărători ai Ortodoxiei.

Stih: ***Sfinte cuvioase Părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Săvârşind ostenelile tale întru mărturisirea Legii strămoşeşti, în liniştea vieţii călugăreşti, spre care dintru început a dorit sufletul tău, te-ai întors Sfinte cuvioase Sofronie. Ci, bucură-te, că spre a lui Dumnezeu mărire au fost nevoinţele luptei tale.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Cu razele Luminii Celui Născut din tine, dumnezeiască Mireasă, luminează sufletele noastre şi ne ridică pe noi, cei ce suntem împresuraţi de primejdii, izbăvindu-ne de toate nevoile.

Sedelna, glasul al 4-lea. **Podobie:** Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Cu cântări de laudă veniţi să cinstim ostenelile şi suferinţele prea bine râvnitorilor luptători pentru Ortodoxie, Sfinţii cuvioşi Visarion şi Sofronie şi pe Sfântul mucenicul Oprea. Cu fierbinte râvnă să păzim şi noi neclintită credinţa în Legea cea dreaptă, în care să primim mântuirea sufletelor noastre.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 4-lea. **Podobie:** Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Nu înceta rugăciunile cele pentru noi, Preasfântă Fecioară; ci, cu a ta mijlocire, izbăveşte-ne de toate nevoile.

Canon de rugăciune către Sfinţii cuvioşi mărturisitori Visarion şi Sofronie şi către Sfântul mucenic Oprea (2)

Troparul Sfinţilor cuvioşi mărturisitori Visarion şi Sofronie şi al Sfântului mucenic Oprea: Luptătorilor pentru Ortodoxie, ca nişte îngereşti trâmbiţe aţi înviorat în suflete îndrăznirea mărturisirii dreptei credinţe şi ca nişte înţelepţi propovăduitori, pe popor l-aţi hrănit cu dreaptă şi luminată învăţătură. Mari au fost ostenelile lucrării voastre; mare şi osârdia propovăduirii; mare a fost şi rodul luptei voastre drepte, pururea pomeniţilor ostaşi ai lui Hristos.

Cântarea 1

Irmos: Cânta-voi Ţie, Doamne, Dumnezeul meu, că ai scos pe popor din robia Egiptului şi ai acoperit pe Faraon cu căruţele lui şi puterea lui.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Duhul vostru văzând acum surpată unirea cea dezbinatoare de fraţi, bucuraţi-vă prea cuvioşilor Părinţi ai noştri Visarion şi Sofronie şi tu Sfinte mucenice Oprea. Căci iată, astăzi şi-au dat rodul deplin ostenelilor voastre pentru apărarea dreptei credinţe.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu creştinească vitejie într-armându-vă, aţi îmbărbătat întreg poporul cel asuprit, să stăruiască în dreapta credinţă şi la lupta cea bună l-aţi pornit, prea lăudaţilor luptători pentru Ortodoxie: Sfinţilor Visarion, Sofronie şi Oprea.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Temniţă şi grele suferinţe aţi îndurat, prea lăudaţilor luptători pentru dreapta credinţă. Pentru aceasta, creştinească cinstire v-aţi agonisit şi de veşnică pomenire v-aţi învrednicit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Proorocii Domnului, Preacurată, au vestit alegerea ta, cea binecuvântată între femei; iar dreptul Simeon, cu dar dăruit fiind, a primit din mâinile tale pe Dumnezeiescul Prunc, veselindu-se şi prea mărind pe Dumnezeu. Pentru aceea şi noi, păcătoşii, cu osârdie te prea mărim.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Pentru că Biserica cea stearpă a născut fii din păgâni şi adunarea cea cu mulţi fii a slăbit, minunatului Dumnezeului nostru să strigăm: Sfânt eşti, Doamne!

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Îmbrăcându-vă cu Puterea Celui ce a purtat pe Cruce neputinţele noastre, întru tot lăudaţilor mărturisitori şi mucenici, aţi înfruntat trufia cea deşartă a celor ce umblau să strice dreapta credinţă, de Dumnezeu fericiţilor.

Stih: ***Sfinte cuvioase Părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fricoşi s-au arătat tiranii stăpânitori, când de puţină oaste s-au văzut păziţi. Dar tu, cuvioase Părinte Sofronie, măcar că nu de către oaste într-armată erai urmat, cu îndrăznire stăpânitorilor le-ai vorbit, bine ştiind că duci o luptă dreaptă şi binecuvântată.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu frângere de inimă, în rugăciune v-aţi nevoit şi cu postire, firea cea trupească aţi stăpânit. Pentru aceasta cei fărădelege s-au plecat în faţa virtuţilor voastre, prea cuvioşilor mărturisitori Visarion şi Sofronie; şi slobozire aţi dobândit pentru dreptcredincioşii creştini, care din veac prea măresc pe Dumnezeu, după predaniile apostoleşti.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Ceea ce Eva cu neascultare a stricat, tu cu ascultare ai îndreptat, prea binecuvântată Maică a Domnului Celui Întrupat. Viaţă ai odrăslit lumii, calea i-ai arătat şi adevărul i l-ai descoperit în Hristos, Cel ce S-a născut din tine cu Trup.

Catavasia: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i, în dumnezeiască mărirea ta, de cununile măririi învrednicindu-i.

Cântarea a 4-a

Irmos: Pentru dragostea chipului Tău, Îndurate, ai stătut pe Cruce şi s-au topit neamurile, că Tu eşti, Iubitorule de oameni, tăria mea şi lauda.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Luptând pentru înlăturarea prigonirii credinţei şi biruind, Sfinţilor Visarion, Sofronie şi Oprea, aţi surpat uneltirile asupritorilor împotriva dreptei credinţe. Pentru aceea, cu mărire încununându-vă, rugaţi-vă să se izbăvească sufletele noastre.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pătimitorilor pentru Ortodoxie, mângâiere şi nădejde aţi revărsat în sufletele bine-credincioşilor români; căci multe şi grele erau prigoanele împotriva credinţei lor. Pentru aceea, toţi v-au urmat cu dragoste şi vă cinstesc astăzi după cuviinţă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Întru Domnul punând nădejdea luptei voastre, aţi biruit, măcar că înşivă aţi avut de pătimit. Pentru aceea Sfânta Biserică dreptmăritoare, căreia drum spre biruinţă i-aţi deschis, cu cântări de laudă cinsteşte astăzi sfântă pomenirea voastră.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Unitatea credinţei păzeşte-ne-o, Preasfântă Fecioară şi cu rugăciunile tale fereşte-ne de orice dezbinare, în veacul veacului.

Catavasie: Sfatul cel neurmat şi Dumnezeiesc al Întrupării Tale, celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum avându-l în minte, a strigat: Slavă Puterii Tale, Doamne.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu Doamne, Lumina mea, în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci dintru întunericul necunoştinţei, pe cei ce Te laudă cu credinţă.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mare este Puterea lui Hristos, Cel ce prin voi a lucrat, viteji apărători ai dreptei credinţe. Că la glasul vostru s-au ridicat fraţii voştri preoţi şi credincioşi şi cu grăbire şi cu dragoste v-au urmat înfruntând silnicia prigonitorilor.

Stih: ***Sfinte cuvioase Părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fii credincioşi ai Bisericii lui Hristos cunoscând tu pe cei dosădiţi, pe dreptate i-ai socotit vrednici a sta împreună cu preoţii lor în bisericeştile adunări. Pentru aceasta, cu nemăsurată dragoste de către cei de jos ai fost înconjurat, prea vrednicule Sofronie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Arzând de râvna strămoşeştii Legi, în primejdii de moarte v-aţi pus viaţa, prea lăudaţilor luptători pentru Ortodoxie şi la grele osteneli v-aţi silit truditul trup. Dar multă a fost şi dragostea poporului pentru voi, căci iată vă cinsteşte astăzi între sfinţi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Bucurie nespusă avem noi, cei credincioşi, ştiindu-te fără de prihană şi ca la o prea curată Maică alergăm sub acoperământul tău, Preasfântă Fecioară, când viforul ispitelor ne tulbură. Roagă-te ca de săgeţile vicleanului să fim feriţi noi toţi.

Catavasia: Spăimântatu-s-au toate de Dumnezeiască mărirea ta; că tu, Fecioară, neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu Cel peste toate şi ai născut Fiu pe Cel fără de ani, Cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Strigat-a mai înainte, închipuind îngroparea Ta cea de trei zile, proorocul Iona în chit rugându-se: din stricăciune scoate-mă, Iisuse, Împărate al Puterilor.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Oasele, voastre, cuvioase Visarion şi mucenice Oprea, s-au împrăştiat şi trupurile voastre una cu ţărâna s-au făcut. Giulgiu de in curat nimeni nu a adus, ca să le înfăşoare cu cuvenita cinstire. Dar Domnul a răsplătit cu prisosinţă răbdarea voastră, cu mărirea cea cerească îmbrăcându-vă.

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Întăreşte-ne, Doamne, să ţinem curată credinţa propovăduită nouă de Sfântă Biserica Ta şi niciodată să nu cădem din ea. Căci ce altceva mai de preţ am putea pune în locul dreptei credinţe şi spre ce bun mai mare am putea alerga, fără numai după mântuirea sufletelor noastre?

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu îndrăznire mare v-aţi ridicat împotriva viclenelor uneltiri şi precum Iona pe niniviteni, aşa şi voi, sfinţilor, pe ai voştri fraţi de la duhovnicească moarte i-aţi scăpat, prea vrednicilor de laudă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cu adevărat cade-se să te fericim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, Fecioară Maică şi Maică Fecioară. Că pe toate fecioarele în neprihănire le întreci şi mai

presus decât toate maicile stai, că ai născut pe Însuşi Domnul şi Mântuitorul sufletelor noastre.

Catavasie: Înţelepţii de Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit, al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, slăvind pe Dumnezeu, Cel ce s-a născut dintr-Însa.

Condac, glasul al 4-lea. **Podobie:** Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Văzând noi astăzi toate nevoinţele voastre, cu nespusă bucurie facem pomenirea voastră, prea lăudaţilor apărători ai Ortodoxiei; căci, cu puterea lui Hristos fiind într-armaţi, strălucite biruinţe pentru poporul dreptcredincioşilor aţi secerat, voi cei ce aţi fost adevăraţi soli cereşti şi mucenicească pătimire aţi pătimit.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii lui Avraam oarecând în Babilon, văpaia cuptorului au călcat, cu laude cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Stih: ***Sfinte cuvioase Părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Înfruntând cu tărie asupriri, bătăi şi lanţuri şi temniţă, de nimic nu te-ai înfricoşat, prea cuvioase Părintele nostru Sofronie, ci cu îndrăzneală ai cântat: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Stih: ***Sfinţilor cuvioşi Părinţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***
Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Neînfricaţi luptători pentru Ortodoxie v-aţi arătat, Sfinţilor Visarion, Sofronie şi mucenicule Oprea; căci nici temniţa nu v-a înfricoşat, nici bătăile, ci, pururea arzând de râvna apărării dreptei credinţe, duhovniceşte aţi cântat: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu fierbinte râvnă iubind strămoşeasca Lege, cu amar aţi plâns pentru prigonirile cele fără de număr, ce căzeau asupra celor ce mărturiseau: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Prea bună Maică, roagă pe Cel Întrupat din tine, ca totdeauna în pace şi cu dragoste să putem cânta: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Catavasia: N-au slujit făpturii cugetătorii de Dumnezeu, ci numai Făcătorului; ci, groaza focului bărbăteşte înfruntând-o, se bucurau cântând: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor noştri şi Doamne, bine eşti cuvântat!

Cântarea a 8-a

Irmos: Izbăvitorule al tuturor, Atotputernice, pe cei ce se ţineau în dreapta credinţă, în mijlocul văpăii pogorându-Te, i-ai rourat şi i-ai învăţat să cânte: toate lucrurile, binecuvântaţi şi lăudaţi pe Domnul!

Stih: ***Sfinte cuvioase Părinte Visarion, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Sicriul tău neştiindu-l, că cei fărădelege te-au lăsat să putrezeşti în temniţa întunecată, facem pomenirea ta, cuvioase Părinte Visarion şi cu osârdie te rugăm să dobândeşti tămăduirea de neputinţe, de la Doctorul sufletelor şi al trupurilor, cu care pururea petreci.

Stih: ***Sfinte cuvioase Părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Deschide gura ta cea de Dumnezeu cinstitoare, cuvioase Părinte Sofronie şi roagă pe Dumnezeu, pace să dăruiască poporului Său; pe arhierei să-i păzească, pe preoţi, pe diaconi şi cinul cel cu chip îngeresc să ocrotească, iar pe noi să ne mântuiască întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Tinerii cei prea aleşi, întăriţi fiind prin călcarea văpăii trupeştilor pofte, nici de văpaia cuptorului nu s-au înspăimântat; ci, bărbăteşte, călcând-o, au cântat: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălţaţi pe Dânsul întru toţi vecii!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Râvna mea cea fierbinte pentru curăţia vieţii cunoscând-o tu, prea curată Fecioară, cu rugăciunile tale ajută-mi să o fac pe ea râu de fapte bune.

Catavasie:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe tinerii cei binecredincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atunci fiind închipuită, iar acum plinită, pe toată lumea ridică să-Ţi cânte Ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Eva, adică, prin boala neascultării, blestemul înăuntru a adus. Iar tu, Fecioară, de Dumnezeu Născătoare, prin Odrasla cea purtată de tine în pântece, lumii Binecuvântare ai înflorit. Pentru aceasta, cu toţii te mărim.

Stih: ***Sfinte mucenice Oprea, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu dumnezeiască putere l-ai întărit, Doamne, pe smeritul robul Tău mucenic Oprea, vas ales făcându-l şi sol al durerilor poporului împilat ridicându-l. Pentru aceasta lauda Ta şi pomenirea lui pururea va fi în gura noastră.

Stih: ***Sfinte cuvioase Părinte Visarion, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Saltă şi se bucură Ţara Ardealului, cuvioase Părinte Visarion, că întru tine Biserica ei a dobândit alinare. Laudă ţi-aduce tot poporul cel dreptcredincios şi cu evlavie prăznuieşte pomenirea ta cea pururea mărită.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Izbândit-a dreapta credinţă a celor ce asemenea vouă, Sfinţilor Visarion şi Sofronie, nu s-au lepădat de Altarul Dumnezeului Celui Viu. Rugaţi-vă, ca de orice bântuială să fim feriţi noi toţi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Arhanghelul Gavriil, zicându-ţi „Bucură-te!”, bucurie neamului omenesc a binevestit. Căci dintru tine a Răsărit Mântuitorul sufletelor noastre şi Bucuria desfătării Raiului.

Catavasie: Tot neamul pământesc să salte cu duhul, fiind luminat şi să prăznuiască firea minţilor celor fără de trup, cinstind sfânta prăznuire a Maicii lui Dumnezeu şi să strige: Bucură-te, prea fericită Născătoare de Dumnezeu, curată, pururea Fecioară.

Sedelna, glasul al 4-lea. **Podobie:** Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Cu cântări de laudă veniţi să cinstim ostenelile şi suferinţele prea bine râvnitorilor luptători pentru Ortodoxie, Sfinţii cuvioşi Visarion şi Sofronie şi pe Sfântul mucenicul Oprea. Cu fierbinte râvnă să păzim şi noi neclintită credinţa în Legea cea dreaptă, în care să primim mântuirea sufletelor noastre.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 4-lea. **Podobie:** Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Nu înceta rugăciunile cele pentru noi, Preasfântă Fecioară; ci, cu a ta mijlocire, izbăveşte-ne de toate nevoile.

Canon de rugăciune către Sfinţii Preoţi mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel

Troparul Sfinţilor preoţi mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel, glasul 1: Preoţi cu chemarea sfântă, Sfinţilor Moise şi Ioan, ca nişte ostaşi adevăraţi ai lui Hristos Dumnezeu, cu putere aţi propovăduit dreapta credinţă şi mărturisitori ai Ortodoxiei v-aţi făcut pentru poporul cel credincios. Drept aceea, moarte mucenicească primind, rugaţi pe Hristos Dumnezeu, să dăruiască Bisericii Sale pace şi unire, iar sufletelor noastre, mare milă.

Cântarea 1

Irmos: Dreapta ta cea purtătoare de biruinţă, cu dumnezeiască cuviinţă, întru tărie s-a prea mărit. Că aceasta nemuritoare, ca o puternică a toate, pe potrivnici a zdrobit, israelitenilor prin adânc cale nouă făcându-le.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Părinte Moise, de Dumnezeu fericite, prin punerea mâinilor mitropolitului Neofit al Ungro-Vlahiei ai primit darul preoţiei pe care nu ai ostenit a-l face lucrător în via încredinţată, de la Izvorul vieţii.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Domnul Hristos te-a hărăzit pe tine, părinte Ioan, să fii sluga cea bună şi credincioasă spre ocrotirea sărmanilor neamului tău. Pentru aceasta, cu cuget viteaz l-ai propovăduit pe Hristos în chip curat, aşa cum l-ai primit în inimă neprihănită, din pruncie, de la strămoşii tăi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mari apărători ai dreptei credinţe v-aţi arătat, mărturisitorii lui Hristos, odrăsliţi în părţile Sibiului. Căci cu râvnă sfântă bine aţi păstorit turma încredinţată în vremuri de răstrişte şi de grele încercări.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Nemăsurat este adâncul naşterii tale celei necuprinse cu mintea, prea curată. Deci, credinţă neîndoită, cu dragoste, aducem ţie grăind: Bucură-te, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, Maică nenuntită.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Însuţi Cel ce ştii neputinţa firii omeneşti şi după milostivire Te-ai închipuit într-însa, încinge-mă cu putere de sus, ca să strig Ţie: Sfântă este Biserica cea însufleţită a slavei Tale celei nepovestite, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu nici un chip nu ai primit, părinte Moise, să faci un alt jurământ preoţesc defăimând pe cel dintru început de la hirotonia ta. Ci, nădăjduind în Dumnezeu pe care Îl propovăduiai cu înflăcărare, ai ales mai bine să te hrăneşti smerit din osteneala braţelor tale.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Necazuri şi grele pătimiri s-au revărsat peste tine, Sfinte părinte Ioan, dar cu vrednicie le-ai răbdat pentru Hristos, cel ce te-a întărit pe piatra credinţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Nu cutezăm a căuta la înălţimea cerului din pricina păcatelor care ne trag spre pământ. Dar, îndrăznire bună primind prin mijlocirea mărturisitorilor Tăi, Doamne, Sfinţii preoţi Moise şi Ioan, strigând: miluieşte-ne pe noi din focul ispitelor şi picură în sufletele noastre curajul de a Te mărturisi pe Tine, singurul Dumnezeu Adevărat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Mintea cea mai presus de fiinţă a o vedea, cât era cu putinţă, învrednicindu-se Arhanghelul Gavriil, Fecioară cu totul fără de prihană, glas plin de bucurie ţi-a adus, zămislirea Cuvântului luminat vestindu-o şi naşterea cea negrăită propovăduindu-o.

Catavasia: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i, în dumnezeiască mărirea ta, de cununile măririi învrednicindu-i.

Cântarea a 4-a

Irmos: Munte umbrit cu harul cel dumnezeiesc, privindu-te Avacum, cu ochii cei de departe văzători, mai înainte a vestit pe Sfântul lui Israel, ce vrea să iasă din tine, spre mântuirea şi înnoirea noastră.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Într-armându-te cu arma dreptei credinţe, părintele nostru Moise, l-ai mărturisit pe Hristos în pământ străin. Pentru aceasta, lăudăm statornicia ta în dreapta credinţă.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Ai fost purtat în lanţuri ca unul fărădelege, dar în inima ta curată se turna, în chip nevăzut, harul Duhului Sfânt ce te întărea, părinte Ioan, podoabă prea frumoasă a plaiurilor transilvane.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Prigonitorii voştri, v-au osândit, minunaţilor părinţi, să nu mai vedeţi lumina zilei; dar Hristos, Lumina cea adevărată, a strălucit în inimile voastre mai mult decât soarele şi a încălzit trupurile voastre închise în temniţele cele întunecoase.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Sfânta Sfintelor, de Dumnezeu Născătoare prea lăudată, aşteptarea neamurilor şi mântuirea credincioşilor, din tine a răsărit Mântuitorul şi Dătătorul de viaţă şi Domnul, pe care roagă-L să mântuiască pe robii tăi.

Catavasia: Sfatul cel neurmat şi dumnezeiesc al Întrupării Tale, celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum avându-l în minte, a strigat: Slavă puterii Tale, Doamne.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cel ce ai luminat cu luminarea venirii Tale, Hristoase şi ai făcut să strălucească cu Crucea Ta marginile lumii, luminează cu lumina cunoştinţei Dumnezeirii Tale inimile tuturor celor ce Te laudă cu dreaptă credinţă.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cine poate spune durerile voastre Sfinţilor mucenici? Căci pe acestea Hristos le-a primit ca pe nişte mărgăritare de mult preţ şi v-a dăruit Viaţă veşnică.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu nimic nu au fost înduplecaţi cei ce te prigoneau, părinte Ioan: nici ruga tatălui tău, nici statornicia ta în dreapta credinţă. De aceea minunându-ne de darurile cu care Dumnezeu te-a încununat eşti prea mărit în ceruri cu Sfinţii mucenici.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

În lume aceeaşi credinţă aţi mărturisit părinţi cucernici, pentru care Domnul Slavei v-a unit într-un cuget a suferi pentru El, iar în ceruri să vă sălăşluiţi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Se slăveşte toată cântarea înţelepţilor şi lauda, care se aduce Fecioarei şi Maicii lui Dumnezeu, că aceasta s-a făcut Biserică Slavei celei dumnezeieşti, pe care, după vrednicie, o slăvim.

Catavasia: Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta; că tu, Fecioară, neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu cel peste toate şi ai născut Fiu pe Cel fără de ani, cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Înconjuratu-ne-a pe noi adâncul cel de dedesubt şi nu avem scăpare; socotitu-ne-am ca oile de junghiere; mântuieşte pe poporul Tău, Dumnezeul nostru, că Tu eşti celor neputincioşi Tărie şi Îndreptare.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Puterea lumească s-a arătat neputincioasă, în faţa statorniciei tale, părinte Moise, preotul lui Hristos, căci întărit fiind, pe piatra credinţei, ai biruit toată uneltirea ei.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Părinte Ioan, purtat ai fost din temniţă în temniţă. Pentru aceasta, te-ai arătat ca un propovăduitor al lui Hristos, vestind celor necredincioşi Învierea.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Turma voastră n-a încetat să arate celor necredincioşi adevărul mărturisitorilor dreptei credinţe, trimiţând tuturor cereri pentru eliberarea voastră.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Omorâtu-s-a vrăjmaşul de rodul tău cel Purtător de viaţă, Ceea ce eşti de Dumnezeu cu daruri dăruită şi s-a călcat iadul arătat şi cei din legături ne-am izbăvit. Pentru aceasta strig: dezleagă patimile inimii mele.

Catavasia: Înţelepţii de Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit, al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, slăvind pe Dumnezeu, cel ce s-a născut dintr-Însa.

Condac, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau

cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Să prăznuim astăzi, cu vrednicie, pe ostaşii lui Hristos, preoţii Moise şi Ioan, care s-au arătat în pământul Transilvaniei ca nişte făclii aprinse ale dreptei credinţe, pentru care au primit cununa muceniciei. Şi cu dragoste să strigăm: bucuraţi-vă, mărturisitori ai lui Hristos şi apărători ai credinţei noastre strămoşeşti.

Cântarea a 7-a

Irmos: Pe tine, Născătoare de Dumnezeu, cuptor înţelegător te cunoaştem credincioşii; că precum a mântuit pe cei trei tineri Cel Preaînalt şi pe mine tot omul, în pântecele tău m-a înnoit Dumnezeul părinţilor, cel Lăudat şi prea slăvit.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Răsărind harul cel dumnezeiesc întru tine, părinte Moise, îi întăreai pe cei din legături şi din întunericul temniţei. Dar nici o clipă nu ai uitat pe cei obidiţi de acasă, bunule păstor; ci neîncetat te rugai spre a lor călăuzire, pentru a cânta împreună veşnic. Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Mai bine voi muri decât să-mi las credinţa cea pravoslavnică, ai mărturisit, părintele nostru Ioan. Pentru aceasta, noi, fiii tăi, te rugăm, ajută-ne să ne întărim credinţa şi să-L mărturisim pe Hristos, cântând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pereche fără de seamăn, v-aţi arătat, fericiţilor, unindu-vă în cuget, pentru care vă lăudăm după dreptate şi Domnului cântăm: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Dumnezeul cel prea veşnic s-a făcut cu adevărat Adam nou, din curat Sângele tău, pe care acum roagă-L ca să mă înnoiască pe mine cel învechit, care strig: Dumnezeul părinţilor cel Lăudat şi prea slăvit.

Catavasia: N-au slujit făpturii cugetătorii de Dumnezeu, ci numai Făcătorului; ci, groaza focului bărbăteşte înfruntând-o, se bucurau cântând: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor noştri şi Doamne, bine eşti cuvântat!

Cântarea a 8-a

Irmos: În cuptor tinerii lui Israel, ca într-o topitoare, cu podoaba dreptei credinţe mai curat decât aurul au strălucit, grăind: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Prin aspra pătimire, lanţuri şi suspine, ţi-ai luminat sufletul în haină de lumină, părinte Moise. Cu mâinile înălţate spre cer cântai nestânjenit de întuneric: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Rob al puterilor pământeşti, dar slobozit de patimi, chip de înger te-ai făcut, fericite părinte Ioan, îndemnând pe toţi, fără de odihnă, să cânte: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

În brazda nevoinţei, trupurile voastre plăpânde le-aţi adus ca pe o sămânţă roditoare. Statornici aţi rămas în dreapta credinţă, până la sânge, biruind astfel pe veliar, iar pe credincioşi îi îndemnaţi de-a pururi să cânte: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Ceea ce ai născut nouă pe Domnul, Pricinuitorul mântuirii, roagă-L pentru toţi cei ce strigă cu de-adinsul, Fecioară prea lăudată: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Catavasia:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe tinerii cei bine credincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atunci fiind închipuită, iar acum plinită, pe toată lumea ridică să-Ţi cânte Ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Chipul naşterii tale celei curate, l-a arătat rugul cel ce ardea nears. Şi acum te rugăm ca să stingi cuptorul ispitelor, cel sălbăticit asupra noastră, ca să te mărim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, fără încetare.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Te-ai împodobit cu şiragul virtuţilor, părinte Moise, cu care apoi, ţi-ai întins scară la cer. Te rugăm, mijloceşte pentru noi tăria în ispite şi puterea de a-L mărturisi curat pe Hristos.

Stih: ***Sfinţilor preoţi mărturisitori, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Haină de lumină ţi-ai ţesut din virtuţi şi mucenicie, mărite părinte Ioan, apoi ai pornit nestingherit pe drumul luminos al veşniciei, unde Împăratul tuturor, cu braţele întinse, te-a întâmpinat ca pe un bun prieten.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Veniţi cu duhul vostru, părinţi binecuvântaţi şi învăluiţi cu rugăciunile voastre sfântă turma lui Hristos şi pe toţi care se închină cu evlavie pătimirii voastre slăvind pe Dumnezeu.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

O, minunile tale cele mai presus de minte, prea curată, că numai tu, Fecioară sub soare, tuturor ai dat să cunoască minunea cea nouă a Naşterii tale celei necuprinse de minte. Pentru aceasta, toţi te slăvim.

Catavasia: Tot neamul pământesc să salte cu duhul, fiind luminat şi să prăznuiască firea minţilor celor fără de trup, cinstind sfânta prăznuire a Maicii lui Dumnezeu şi să strige: Bucură-te, prea fericită Născătoare de Dumnezeu, curată, pururea Fecioară.

Sedelna, glasul al 2-lea. **Podobie:** Cu ce cununi de laudă...

Ceată duhovnicească, adunându-ne astăzi, să prăznuim cu bucurie pomenirea Sfinţilor mucenici Moise Măcinic şi Ioan din Galeş, rugând să mijlocească la Milostivul Dumnezeu ca să dăruiască sufletelor noastre mare milă.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 2-lea. **Podobie:** Cu ce cununi de laudă...

Pom al Vieţii pe tine, Fecioară, te ştim, că n-a răsărit din tine rodul mâncării cel aducător de moarte oamenilor, ci Dulceaţa vieţii cea pururea vecuitoare, spre mântuirea noastră, a celor ce te lăudăm pe tine.

Acatistul Sfinţilor preoţi mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşlueşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.

Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Acatistul Sf. preoti marturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel - 21 oct - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=XDK_x6nlH70

Radio Dobrogea - Arhiepiscopia Tomisului - Acatistul Maicii Domnului și al Sf. mărturisitori Ardeleni, oficiate de IPS Teodosie:
https://www.youtube.com/watch?v=u8Q_xrAjd-c

&&&

Condacul 1
Fericiţi şi fără de prihană v-aţi arătat credincioşilor părinţi mărturisitori, Ioan din Galeş şi Moise Măcinic, căci vieţuind în credinţa cea adevărată, aţi primit chemarea cea sfântă a preoţiei şi v-aţi îmbrăcat cu podoaba cea prea luminată a muceniciei. Pentru aceasta rugaţi-vă Tatălui Ceresc să ne ocrotească pe noi, cei care vă lăudăm, zicând: ***Bucuraţi-vă, Sfinţilor Părinţi Ioan şi Moise, mărturisitori ai Ortodoxiei!***

Icosul 1
Apa cea vie a jertfelniciei ne-a izvorât nouă, în pământul românesc al Transilvaniei, prin pătimirea Părintelui Ioan cel din Galeş. Căci acesta Crucea pe umeri

luând şi pe Hristos mărturisind a primit de la Dumnezeu cununa cea neveştejită a muceniciei. Pentru aceasta, veniţi toţi iubitorii de Hristos să încununăm cu laude şi cântări duhovniceşti pătimirea mucenicului Ioan, zicând:
Bucură-te, vlăstar răsădit în Ardeal;
Bucură-te, vrednic slujitor la altar;
Bucură-te, preot de tânăr sfinţit;
Bucură-te, mare păstor, neplătit;
Bucură-te, sfeşnic cu lină lumină;
Bucură-te, tânăr cu minte senină;
Bucură-te, luceafăr şi blândul păstor;
Bucură-te, casă pentru-ntregul popor;
Bucură-te, scut al dreptei credinţe;
Bucură-te, preot cu sfântă voinţă;
Bucură-te, veste bună pentru satul tău;
Bucură-te, că turma ferit-ai de rău;
Bucură-te, Părinte Ioan, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 2-lea
Dreptatea şi pacea turmei lui Hristos căutând pe pământ, prigoană ai suferit de la stăpânitorii străini ai cetăţii Sibiului, căci nerăbdând a suferi să vezi înstrăinarea de la credinţa străbună a fiilor neamului românesc, Părinte Ioane, ridicat-ai glas de apărare, cântând cu îngerii lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea
Neputând suferi potrivnicul statornicia ta în dreapta credinţă, te-a supus prigonirii, Părinte Moise, dimpreună cu cei ai casei tale; iar noi văzând pătimirea ta, ne minunăm de puterea lui Dumnezeu care te-a întărit şi cu laude, îţi cântăm:
Bucură-te, că lui Hristos te-ai dăruit;
Bucură-te, că harul Lui te-a întărit;
Bucură-te, că stăpânitorului nu te-ai supus;
Bucură-te, că Domnului jertfă te-ai dus;
Bucură-te, că Banatul ţi-a dat adăpostire;
Bucură-te, cu Oprea Miclăuş în mărturisire;
Bucură-te, că suferit-ai pentru neamul tău;
Bucură-te, că Domnul te-a păzit de rău;
Bucură-te, că în necazuri ai fost ca o stâncă;
Bucură-te, că credinţa ţi-a fost vie, adâncă;
Bucură-te, că nădejdea ţi-a fost ancoră tare;
Bucură-te, că iubirea ţi-a fost desfătare;
Bucură-te, Părinte Moise Măcinic, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 3-lea

Epitrahil sfinţit ai socotit lanţurile pe care prigonitorii le-au pus pe grumajii tăi, mucenicule Moise. Văzând ei mărturisirea pentru Hristos şi lumina feţei tale au amuţit, că nu ştiau să cânte lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Asemănatu-te-ai cu Hristos, Părinte Ioan; căci pârâşii tăi au venit la tine ca la un tâlhar, iar nu ca la un preot nevinovat, deşi vesteai credinţa cea adevărată la lumina zilei, de la altarul cel sfinţit al Bisericii. De aceea văzând noi prigoana ta şi a familiei tale, te lăudăm zicând:

Bucură-te, că pe Moise preotul l-ai cercetat;
Bucură-te, că-mpreună hrisov aţi semnat;
Bucură-te, că prin Duhul, aţi fost netemători;
Bucură-te, că mustrat-aţi pe asupritori;
Bucură-te, Ioane, preot ne-nfricat;
Bucură-te, că-n suflet credinţa ai păstrat;
Bucură-te, c-avut-ai sfârşit fericit;
Bucură-te, că-n ceruri Domnul te-a primit;
Bucură-te, că-n slavă sfinţii te cinstesc;
Bucură-te, că îngerii ţie îţi vorbesc;
Bucură-te, că ţara îţi face cinstiri;
Bucură-te, că te numeri cu Sfinţii martiri;
Bucură-te, Părinte Ioan, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 4-lea

Văzând chinul la care erai supus, Părinte Ioane, înlănţuit în temniţa cea întunecată a cetăţii Sibiului, venit-a bătrânul tău tată, Ioan, la mai marii cetăţii pentru a mijloci eliberarea ta, dar aceştia au nesocotit glasul cererii lui. Dar Hristos a fost pururea cu tine întărindu-te, căci Îi cântai neîncetat: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Despărţitu-te-au oamenii Curţii Imperiale de lumina soarelui, aruncându-te în temniţă întunecoasă mucenice Moise, dar n-au putut lua de la tine lumina lui Hristos, Cel care, încălzind şi luminând inima ta şi a noastră, ne îndeamnă a-ţi cânta:

Bucură-te, luptător pentru Ortodoxie;
Bucură-te, că gustat-ai din apa cea vie;
Bucură-te, stâncă din Carpaţi tăiată;
Bucură-te, minte de Hristos luminată;
Bucură-te, lacrimă pe faţă prelinsă;

Bucură-te, torţă veşnic aprinsă;
Bucură-te, că-n lupte la cer ai privit;
Bucură-te, că viclenia ai batjocorit;
Bucură-te, că Domnul te-a încurajat;
Bucură-te, mucenice cinstit şi curat;
Bucură-te, reazăm şi stâlp de întărire;
Bucură-te, călăuză sigură spre mântuire;
Bucură-te, Părinte Moise Măcinic, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 5-lea

Ne bucurăm, Sfinte mucenice Ioan, că haina cea strălucitoare a pătimirii tale a biruit înşelăciunea întunericului. De aceea, minunându-ne de răbdarea ta, ne înveşmântăm şi noi cu armele Duhului, ca să luptăm împotriva patimilor şi a vrăjmăşiilor acestei lumi, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Masă sfântă s-a arătat piatra cea rece a temniţei în care ai fost închis, Părinte Ioan. Căci înarmat fiind de Hristos cu nepătimirea, ţi-ai plecat genunchii la rugăciune fără să simţi asprimea frigului şi bezna adâncurilor. Simţirea inimii fiindu-ţi încălzită de Duhul Sfânt şi cu ochii minţii luminaţi de lumina lui Hristos, ai biruit toate uneltirile lui veliar. Pentru aceea, acum şi noi, păcătoşii, ridicăm ochii la cer şi cu îndrăzneală, te lăudăm:
Bucură-te, ostaş, mult pătimitor;
Bucură-te, al Ortodoxiei sfânt apărător;
Bucură-te, strajă şi ancoră tare;
Bucură-te, podoabă în Sfinte altare;
Bucură-te, alinător de suflete-ndoite;
Bucură-te, preot, rugător fierbinte;
Bucură-te, toiag ce sprijini neputinţa;
Bucură-te, doctor ce vindeci suferinţa;
Bucură-te, pace în lume revărsată;
Bucură-te, voce de îngeri ascultată;
Bucură-te, liră dulce şi suavă;
Bucură-te, că Domnul te-a primit în slavă;
Bucură-te, Părinte Ioan, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 6-lea

Purtat de soldaţii Împărăţiei, ca altădată Sfântul apostol Pavel, ai fost aruncat mai întâi între zidurile cetăţii Deva, Părinte Ioane, iar mai apoi, socotind că eşti prea aproape de turma ta cea cuvântătoare alungatu-te-au în pământ străin. Dar

înstrăinarea de pământul străbun nu te-a depărtat de dragostea lui Hristos, cântându-I neîncetat: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Strălucit-au faptele tale şi în pământ străin, Părinte Moise, căci rugându-te pururea lui Dumnezeu pentru fiii neamului tău, ai păstrat legătura duhovnicească cu toţi cei ce sufereau pentru dreapta credinţă în ţara ta. Drept aceea, Hristos a întărit pe piatra credinţei inima ta, iar noi îţi aducem aceste cântări de laudă, zicând:

Bucură-te, comoară de îngeri cinstită;
Bucură-te, jertfă de Domnul primită;
Bucură-te, aur în topitoare lămurit;
Bucură-te, smirnă cu parfum plăcut;
Bucură-te, rază, ca semnul biruinţei;
Bucură-te, rouă pe florile credinţei;
Bucură-te, mână de daruri dătătoare;
Bucură-te, hrană îndestulătoare;
Bucură-te, vajnic şi bun mărturisitor;
Bucură-te, cărbune şi foc arzător;
Bucură-te, candelă veşnic aprinsă;
Bucură-te, că-n ceruri ţi-e uşa deschisă;
Bucură-te, Părinte Moise Măcinic, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 7-lea

Văzând noi astăzi, Părinte Moise, cum pietrele temniţelor măcinat-au grâu românesc, adică trupul tău plin de har dumnezeiesc, ne întărim duhovniceşte şi îndrăznim a cânta lui Dumnezeu, împreună cu tine: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Desfătatu-te-ai pe calea lui Hristos, Ioane, mucenice, de aceea nimic nu ţi s-a părut prea greu pentru El: nici temniţa, nici umilinţele la care ai fost supus; de aceea, văzând tăria ta, cântăm:

Bucură-te, a braşovenilor sfântă podoabă;
Bucură-te, că venit-au grabnic să te vadă;
Bucură-te, că pătimirea-ţi nu o vor uita;
Bucură-te, că de-a pururi cinste îţi vor da;
Bucură-te, că linişte în suflet ei ţi-au pus;
Bucură-te, că spinii suferinţei ţi-au smuls;
Bucură-te, că moartea primit-ai cu plăcere;
Bucură-te, c-aceasta ţi-a fost spre înviere;
Bucură-te, suflet de îngeri cinstit;

Bucură-te, că Domnul în cer te-a primit;
Bucură-te, că Ardealul te are putere;
Bucură-te, că ţara prin tine nu piere;
Bucură-te, Părinte Ioan, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 8-lea

Îndulcitu-te-ai cu dorul de Hristos şi de Ţară, Părinte Ioane şi te-ai împărtăşit de dumnezeiasca Lui dragoste, care, împreună cu tine era întemniţat. Haină de nuntă ţesutu-ţi-ai din răbdarea chinurilor, iară noi, văzând smerenia ta şi neînduplecata ta nădejde, Domnului cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Fiind întărit de Trupul şi Sângele lui Hristos din dumnezeiasca Liturghie, nu te-ai lepădat de El atunci când slujitorii crăieşti ţi-au făgăduit daruri alese. De aceea, văzând noi statornicia inimii tale, nepătată de vânzare, îţi cântăm într-un cuget unele ca acestea:
Bucură-te, părinte închis pentru credinţă;
Bucură-te, că trecut-ai prin multă suferinţă;
Bucură-te, preot de îngeri slujit;
Bucură-te, sfinte de Domnul iubit;
Bucură-te, rază din soare aprinsă;
Bucură-te, stea de-a pururi nestinsă;
Bucură-te, hrană de Domnul gătită;
Bucură-te, pâine de Duhul dospită;
Bucură-te, apă din „apa cea vie”;
Bucură-te, cale către veşnicie;
Bucură-te, armă ce apără glia;
Bucură-te, strajă pentru România;
Bucură-te, Părinte Moise Măcinic, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 9-lea

Tot neamul creştinesc, Părinte Moise, pomeneşte suferinţele tale pentru dreapta credinţă. Poporul dreptmăritor te cinsteşte pentru că tu ai reînviat în sufletul confraţilor tăi dragostea de ţară şi de credinţa strămoşească, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Lacrimile de rugăciune ale fraţilor tăi din Ardeal, primeşte-le ca pe nişte mărgăritare de mult preţ. Fii, prea bunule Părinte, mijlocitor şi rugător către Milostivul Dumnezeu, pentru cei ce cu evlavie cântă:
Bucură-te, frate cu cei osândiţi;

Bucură-te, prieten cu cei oropsiţi;
Bucură-te, tată pentru sărmani;
Bucură-te, mamă pentru orfani;
Bucură-te, leagăn pentru copii:
Bucură-te, viaţă pentru cei vii;
Bucură-te, casă pentru străini;
Bucură-te, ţară pentru români;
Bucură-te, sfeşnic cu lină lumină;
Bucură-te, masă pururea plină;
Bucură-te, sprijin pentru popor;
Bucură-te, mare mijlocitor;
Bucură-te, Părinte Ioan, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 10-lea

Cât de dulci pentru tine au fost cuvintele dumnezeieşti: „intră în bucuria Domnului tău”, pe care le-ai auzit de la Hristos-Dumnezeu, vrednicule de pomenire, mucenice Ioan. Pentru aceea, împreună cu Sfinţii mucenici, cânţi: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Zid de întărire şi turn de credinţă te arăţi evlavioşilor ortodocşi, căci Hristos primindu-te în cămările cereşti, te-a încununat mucenic şi te-a aşezat în ceata Sfinţilor martiri, Părinte Moise. Pentru aceasta, ne bucurăm de harul care l-ai primit în ceruri şi te lăudăm:
Bucură-te, floare sădită în Rai;
Bucură-te, sfinte primit cu alai;
Bucură-te, omule al lui Dumnezeu;
Bucură-te, slavă pentru neamul tău;
Bucură-te, cinste pentru braşoveni;
Bucură-te, bucurie pentru ardeleni;
Bucură-te, tărie pentru Biserici;
Bucură-te, icoana sfinţiţilor clerici;
Bucură-te, chivot de har păstrător;
Bucură-te, parfumul plăcut mirositor;
Bucură-te, vieţuitor în cele cereşti;
Bucură-te, că veşnic pe Domnul priveşti;
Bucură-te, Părinte Moise Măcinic, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 11-lea

Făclie aprinsă eşti în sălaşele cereşti, Părinte Moise, întru tot fericite, luminează calea noastră, a celor rămaşi în iureşul ispitelor şi al necazurilor vieţii, ca să putem cânta, după cuviinţă, împreună cu tine, lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

În ceruri vezi de-a pururi faţa lui Hristos, pe care L-ai slujit cu credinţă până la sânge, Părinte Ioan. Nu înceta a te ruga pentru noi, ca să putem răbda, asemenea ţie primejdiile şi necazurile vieţii, ca astfel să-ţi cântăm unele ca acestea:
Bucură-te, viaţă înnoită prin cruce;
Bucură-te, cântec ce linişte aduce;
Bucură-te, ură schimbată-n iubire;
Bucură-te, luptă spre nepătimire;
Bucură-te, frunte cu spini încoronată;
Bucură-te, minte de Duhul udată;
Bucură-te, că Domnul în cer te-a adus;
Bucură-te, că îngeri cunună ţi-au pus;
Bucură-te, sfinte primit între sfinţi;
Bucură-te, că eşti avă între părinţi;
Bucură-te, steaua ce arăţi soarele;
Bucură-te, armă ce sfarmă zăvoarele;
Bucură-te, Părinte Ioan, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 12-lea

Comoară de mult preţ şi rugător fierbinte te are Biserica, Părinte Ioan, mucenicul lui Hristos. Pe tine, care străluceşti în lumina cea neapropiată şi vezi faţa cea negrăită a Prea Sfintei Treimi, te rugăm ajută-ne să dobândim pacea inimii şi liniştea sufletelor noastre, ca să putem cânta, împreună cu tine lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

Pe cel ce este podoaba mucenicilor şi mare folositor credincioşilor, adunându-ne, o iubitorilor de prăznuire, să încunună cu cântări de laude pe mucenicul Moise, zicând:
Bucură-te, părinte de Domnul cinstit;
Bucură-te, înger de îngeri dorit;
Bucură-te, sfinte cu har curgător;
Bucură-te, mană pentru popor;
Bucură-te, suflet de Duhul Sfânt plin;
Bucură-te, floare sub cerul senin;
Bucură-te, piatră din stânca Hristos;

Bucură-te, liră cu viers prea frumos;
Bucură-te, izvor cu apă cristalină;
Bucură-te, făclie cu lină lumină;
Bucură-te, că la Domnul pururi mijloceşti;
Bucură-te, că din ceruri veşnic ne priveşti;
Bucură-te, Părinte Moise Măcinic, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, prea lăudaţilor mucenici Ioan şi Moise, preoţi şi apărători ai dreptei credinţe şi propovăduitorii Adevărului, primiţi aceste rugăciuni şi fiţi mijlocitori către Prea Milostivul Dumnezeu. Ajutaţi-ne, cu rugăciunile voastre să biruim uneltirile vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi şi să ne învrednicim a ajunge la cunoaşterea adevărului, descoperit în noi şi în firea lucrurilor, ca să putem cânta neîncetat împreună cu voi, cântarea îngerească: ***Aliluia!***

Apoi se zic iarăşi:

Icosul 1
Apa cea vie a jertfelniciei ne-a izvorât nouă, în pământul românesc al Transilvaniei, prin pătimirea Părintelui Ioan cel din Galeş. Căci acesta Crucea pe umeri luând şi pe Hristos mărturisind a primit de la Dumnezeu cununa cea neveştejită a muceniciei. Pentru aceasta, veniţi toţi iubitorii de Hristos să încununăm cu laude şi cântări duhovniceşti pătimirea mucenicului Ioan, zicând:
Bucură-te, vlăstar răsădit în Ardeal;
Bucură-te, vrednic slujitor la altar;
Bucură-te, preot de tânăr sfinţit;
Bucură-te, mare păstor, neplătit;
Bucură-te, sfeşnic cu lină lumină;
Bucură-te, tânăr cu minte senină;
Bucură-te, luceafăr şi blândul păstor;
Bucură-te, casă pentru-ntregul popor;
Bucură-te, scut al dreptei credinţe;
Bucură-te, preot cu sfântă voinţă;
Bucură-te, veste bună pentru satul tău;
Bucură-te, că turma ferit-ai de rău;
Bucură-te, Părinte Ioan, mărturisitor al Ortodoxiei!

Condacul 1
Fericiţi şi fără de prihană v-aţi arătat credincioşilor părinţi mărturisitori, Ioan din Galeş şi Moise Măcinic, căci vieţuind în credinţa cea adevărată, aţi primit

chemarea cea sfântă a preoţiei şi v-aţi îmbrăcat cu podoaba cea prea luminată a muceniciei. Pentru aceasta rugaţi-vă Tatălui Ceresc să ne ocrotească pe noi, cei care vă lăudăm, zicând: ***Bucuraţi-vă, Sfinţilor Părinţi Ioan şi Moise, mărturisitori ai Ortodoxiei!***

şi se face otpustul.

(Acatistul Sfinţilor mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel a apărut în „Îndrumător bisericesc", 2003, Editura Mitropoliei Ardealului, pp. 155-162, text alcătuit de P.S. Ioachim Băcăuanul, arhiereu-vicar al Episcopiei Romanului după varianta propusă de Pr. Lect. Univ. Constantin Necula, diortosit şi definitivat de Comisia Sinodală pentru Canonizarea Sfinţilor Români la 10. noiembrie 2003 şi aprobat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române prin hotărârea nr. 4419 din 11-12 noiembrie 2003).

Acatistul Sfinţilor cuvioşi mărturisitori Visarion, Sofronie şi Sfântul mucenic Oprea

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.

Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Rugăciuni și Răspunsuri - Acatistul Sfinților mărturisitori Visarion și Sofronie și al mucenicului Oprea - 21 octombrie:
https://www.youtube.com/watch?v=ADWAgO8gwpQ

Acatistul Sfinților mărturisitori Visarion , Sofronie și mucenicului Oprea - 21 oct. - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=0srkV71530M

&&&

Condacul 1

Veniţi toţi iubitorii de Hristos la prăznuirea fericiţilor mărturisitori Visarion, Sofronie şi Oprea, care au slujit adevărului şi au mărturisit dreapta credinţă, cinstind cu evlavie ostenelile lor şi lăudându-i, să zicem: ***Bucuraţi-vă, bunilor mărturisitori şi râvnitori ai adevărului!***

Icosul 1

Stâlpare aleasă din rădăcină sănătoasă ai odrăslit, Visarioane şi din pruncie ai învăţat dreapta credinţă. Chipul cel îngeresc l-ai luat asupră-ţi din tinereţe şi viaţa cea îngerească o ai urmat după cuviinţă; pentru aceasta şi noi, smeriţii, cu laude te cinstim aşa:
Bucură-te, cel ce ai răsărit din părinţi credincioşi, vlăstar ales;

Bucură-te, că din copilărie pe urmele sfinţilor ai mers;
Bucură-te, cel ce prin Sfântul Botez harul dumnezeiesc ai primit;
Bucură-te, că a purta numele sfinţitului ierarh pentru toată viaţa te-ai învrednicit;
Bucură-te, cel ce de tânăr multe lăcaşuri sfinte ai cercetat;
Bucură-te, că din izvorul credinţei ortodoxe din belşug te-ai adăpat;
Bucură-te, cel ce şi la Sfântul Mormânt cu evlavie ai ajuns;
Bucură-te, că acolo cu lacrimi fierbinţi de bucurie ai plâns;
Bucură-te, cel ce în Lavra Sfântului Sava ai fost călugărit;
Bucură-te, că atunci şi numele de Visarion tu ai primit;
Bucură-te, cel ce toată viaţa pe cărările curăţiei ai umblat;
Bucură-te, că totdeauna spre cele înalte ai cugetat;
Bucură-te, cuvioase Visarioane, care cu mare râvnă Ortodoxia ai apărat!

Condacul al 2-lea

După primirea călugăriei, cuvioase Visarioane, ai plecat de la Sfântul Mormânt şi ai venit în Slavonia, la Mănăstirea Pacra, unde te-ai nevoit timp de şapte ani, cu smerenie şi cu aleasă râvnă, în treapta diaconiei; după care, ca un ales nevoitor şi de harul preoţiei te-ai învrednicit, slujind lui Dumnezeu şi cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Alt râvnitor, asemenea lui Ilie, te-ai arătat cuvioase Sofronie, din copilărie învăţând de la ai tăi părinţi dreapta credinţă şi ai alergat în calea poruncilor Domnului, neţinând seama de ispitele lumeşti; pentru aceea te lăudăm, zicând:
Bucură-te, cel ce din Cioara Sebeşului ca o floare ai răsărit;
Bucură-te, că de copil dragoste de cele sfinte ai dovedit;
Bucură-te, cel ce în Ţara Românească multă osârdie ai arătat;
Bucură-te, că prin vieţuirea ta cea aleasă pe mulţi ai minunat;
Bucură-te, cel ce de acolo în Transilvania iarăşi te-ai înapoiat;
Bucură-te, că tuturor pildă de viaţă curată te-ai arătat;
Bucură-te, cel ce în codrii de lângă Cioara mic sălaş de cuvioşie ai zidit;
Bucură-te, că pe cei ce au venit la tine, totdeauna cu drag i-ai povăţuit;
Bucură-te, cel ce toate ispitirile diavolilor le-ai nimicit;
Bucură-te, că meşteşugirile celui rău cu hotărâre pururea le-ai zdrobit;
Bucură-te, cel ce către dragostea lui Hristos pe toţi i-ai îndemnat;
Bucură-te, că în Sebeşul Albei dreapta credinţă ai învăţat;
Bucură-te, cuvioase Sofronie, care cu mare râvnă Ortodoxia ai apărat!

Condacul al 3-lea

Străbătut-ai cu multă osteneală ţinuturile transilvănene, cuvioase Sofronie, îndemnând pe cei dreptcredincioşi să nu se depărteze de la staulul Bisericii celei

dreptmăritoare, ci stând cu toţii neclintiţi în credinţă, să cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Săliştea Sibiului acum duhovniceşte se veseleşte împreună cu toată obştea creştinilor dreptmăritori la prăznuirea Sfântului mucenic Oprea, cel ce înflăcărat de râvnă pentru adevăr şi pentru apărarea Ortodoxiei s-a arătat. Pentru aceasta şi noi, smeriţii, cu dragoste să-l lăudăm, zicând:

Bucură-te, cel ce eşti al Săliştei Sibiului aleasă floare;
Bucură-te, că ai fost fiu credincios al Bisericii dreptmăritoare;
Bucură-te, cel ce cu lucrarea pământului te-ai învrednicit;
Bucură-te, că şi de suflet, deopotrivă, cu sârg şi cu grijă te-ai ostenit;
Bucură-te, cel ce în dreapta credinţă a strămoşilor ai trăit;
Bucură-te, că viaţă bineplăcută Domnului ţi-ai agonisit;
Bucură-te, cel ce prin post şi rugăciune sufletul ţi-ai întărit;
Bucură-te, că prin binecuvântări de la preoţi, calea ţi-ai zidit;
Bucură-te, cel ce în ţinutul Săliştei pe fraţi i-ai povăţuit;
Bucură-te, că pe toţi cei ce pătimesc cu dragoste i-ai sprijinit;
Bucură-te, cel ce împotriva asupritorilor pavăză ai fost;
Bucură-te, cel ce pentru dreapta credinţă, prigoane mari ai îndurat;
Bucură-te, mucenice Oprea, care cu mare râvnă credinţa ai apărat!

Condacul al 4-lea

Omule al lui Dumnezeu şi mucenice al lui Hristos, Oprea, cu inimă arzătoare ai apărat dreapta credinţă şi pe toţi i-ai învăţat adevărul, iar pe cei ce nu s-au clătinat de la credinţa ortodoxă i-ai apărat cu jertfa vieţii tale, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

După ce te-ai învrednicit de treapta preoţiei, Visarioane, iarăşi ai călătorit la Sfântul Mormânt, de unde întorcându-te în Transilvania, cu mare îndrăzneală ai înfruntat prigoana ce s-a pornit asupra Bisericii dreptmăritoare şi pe toţi i-ai întărit în dreapta credinţă; pentru aceasta te lăudăm, zicând:

Bucură-te, cel ce de la Sfântul Mormânt iarăşi la ai tăi ai venit;
Bucură-te, că tuturor cu putere multă le-ai propovăduit;
Bucură-te, că peste tot ca un izbăvitor te arătai;
Bucură-te, cel ce de mulţimea credincioşilor însoţit erai;
Bucură-te, cel ce cu sunete de clopot ai fost întâmpinat;
Bucură-te, că de credincioşi cu făclii aprinse ai fost aşteptat;
Bucură-te, că la dreapta credinţă pe toţi i-ai înflăcărat;

Bucură-te, cel ce în adunări cu putere adevărul ai vestit;
Bucură-te, cel ce rânduiala călugărească nu o ai părăsit;
Bucură-te, că în aspră înfrânare tot timpul ai vieţuit;
Bucură-te, cel ce cu darul de sus izvor de apă ai arătat;
Bucură-te, cel ce schitul de la Foltea l-ai ridicat;
Bucură-te, cuvioase Visarioane, care cu mare râvnă Ortodoxia ai apărat!

Condacul al 5-lea

Având în minte învăţătura marelui Pavel, în toate zilele îţi întăreai trupul cu aspră înfrânare, cuvioase Sofronie şi cu pilda vieţii tale îndemnai pe toţi să laude pe Dumnezeu şi să-I cânte: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Pentru mărturisirea dreptei credinţe ai fost aruncat, cuvioase Sofronie, în temniţa de la Bobâlna, de unde, cu mila lui Dumnezeu, după cumplite pătimiri iarăşi ai ieşit şi te-ai nevoit să propovăduieşti mai departe Crucea lui Hristos, bucurie făcând celor dreptcredincioşi; pentru care şi noi te lăudăm aşa:
Bucură-te, cuvioase Sofronie, că pentru credinţă în temniţă ai fost aruncat;
Bucură-te, că prin aceasta sfinţilor mărturisitori ai urmat;
Bucură-te, cela ce după ieşirea din temniţă în părţile Zarandului ai venit;
Bucură-te, că şi în Munţii Apuseni râvna credinţei te-a călăuzit;
Bucură-te, cel ce pentru credinţa ta iarăşi ai fost prins şi legat;
Bucură-te, că în temniţa din Abrud cei răi din nou te-au aruncat;
Bucură-te, cel ce din voia lui Dumnezeu, cu ajutorul credincioşilor, din legături ai fost slobozit;
Bucură-te, că la multe şi mari mulţimi de credincioşi ai propovăduit;
Bucură-te, cel ce în păstrarea dreptei credinţe pe fraţi i-ai întărit;
Bucură-te, că prin faptă şi cuvânt necurmat pe Domnul ai prea slăvit;
Bucură-te, cel ce pe fraţii tăi cu pavăza credinţei i-ai înarmat;
Bucură-te, că nu de la tine, ci de la Domnul ai predicat;
Bucură-te, cuvioase Sofronie, care cu mare râvnă Ortodoxia ai apărat!

Condacul al 6-lea

Legatu-s-au cu jurământ cei binecredincioşi în soboarele pe care le ţineau, că nu-şi vor părăsi credinţa cea dreptmăritoare pe care au primit-o de la strămoşi şi că vor rămâne pururea fii binecinstitori ai Bisericii Răsăritului, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Văzând că Biserica lui Hristos cea dreptmăritoare este asuprită şi prigonită, te-ai ridicat, Oprea, cu inimă vitează întru apărarea dreptei credinţe, neluând seama la primejdiile care te aşteptau. Pentru aceasta mulţimea dreptcredincioşilor te laudă împreună cu noi, zicând aşa:
Bucură-te, cel ce plin de curaj la căpetenia ţării te-ai înfăţişat;
Bucură-te, că despre nedreapta prigoană a fraţilor tăi i-ai cuvântat;
Bucură-te, cel ce ca un răzvrătitor de mulţimi ai fost defăimat;
Bucură-te, căci cu temniţe şi chinuri grele te-au ameninţat;
Bucură-te, cel ce pentru dreptate până la Viena te-ai ostenit;
Bucură-te, că pentru legea străbună şi acolo te-ai nevoit;
Bucură-te, că rugul ostenelilor tale adevărul a luminat;
Bucură-te, cel ce nădejdea întreagă întru Domnul ţi-ai întemeiat;
Bucură-te, că în tot timpul viclenia asupritorilor ai vădit;
Bucură-te, că până la sfârşit înşelătoria nu te-a biruit;
Bucură-te, cel ce a doua oară la Viena te-ai înfăţişat;
Bucură-te, că pentru dreptate necontenit Domnului te-ai rugat;
Bucură-te, mucenice Oprea, care cu mare râvnă credinţa ai apărat!

Condacul al 7-lea

La înapoierea de la Viena punându-se la cale întemniţarea ta, mucenice Oprea, te-ai oprit în Banat împreună cu preotul Moise, care te însoţea. Şi pe când te aflai acolo au venit la tine preoţii Ioan din Poiana şi Ianeş din Galeş, împreună cu mulţime de credincioşi, ca să te roage să mergi din nou la cârmuitorii din Viena întru apărarea dreptei lor credinţe. Deci ai plecat iarăşi la drum cu nădejdea nestrămutată în Dumnezeul dreptăţii, Căruia Îi cântai aşa: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Propovăduit-ai dreapta credinţă cu mare îndrăzneală, cuvioase Visarioane, în părţile Dobrei, Devei, Orăştiei, Bălgradului şi Sălişte; iar mulţimea care te asculta, însufleţită de mari nădejdi şi de bucurie duhovnicească, îţi aducea cuvenita cinstire ca unui trimis al lui Dumnezeu; pentru aceasta şi noi, smeriţii, lăudându-te, zicem aşa:
Bucură-te, cel ce şi pe cei din Sibiu să-i încurajezi ai venit;
Bucură-te, că multă milă ţi s-a făcut de ei pentru cât au pătimit;
Bucură-te, cel ce pe cale ai fost prins şi târât la judecată;
Bucură-te, că nici măcar o clipă fruntea nu ţi-ai lăsat-o plecată;
Bucură-te, cel ce hotărât credinţa dreaptă ai mărturisit;
Bucură-te, căci cu limbă înţeleaptă adevărul ai descoperit;
Bucură-te, cel ce a prigonitorilor rea voinţă o ai mustrat;
Bucură-te, că la pocăinţă şi pe aceia i-ai îndemnat;

Bucură-te, cel ce ai mângâiat pe fraţii tăi în restrişte şi în nevoi;
Bucură-te, că şi astăzi din ceruri eşti alături de noi;
Bucură-te, cel ce cu pilda vieţii tale pe toţi i-ai luminat;
Bucură-te, că în pătimiri şi în necazuri i-ai îmbărbătat;
Bucură-te, cuvioase Visarioane, care cu mare râvnă Ortodoxia ai apărat!

Condacul al 8-lea

Izvor de lumină şi de dreaptă credinţă te-ai arătat, cuvioase Visarioane şi facerile tale de bine peste toţi s-au revărsat. Iar noi laudă aducem Atotputernicului Dumnezeu, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

În multe rânduri i-ai adunat pe credincioşi în jurul tău, cuvioase Sofronie şi i-ai învăţat să ţină cu tărie credinţa ortodoxă cea primită de la părinţi şi să fie gata cu toţii pentru apărarea adevărului; pentru aceasta cu evlavie te cinstim pe tine aşa:
Bucură-te, râvnitorule al aşezămintelor apostoliceşti;
Bucură-te, păstrătorule dârz al hotărârilor sobornicеşti;
Bucură-te, al Bisericii dreptmăritoare slujitor adevărat;
Bucură-te, al Ortodoxiei noastre strămoşeşti stâlp neclătinat;
Bucură-te, cel ce pe potrivnici fără sfială i-ai vădit;
Bucură-te, că de dorul dreptăţii şi al credinţei adevărate, pururea ai fost călăuzit;
Bucură-te, cel ce de la Duhul Sfânt adevărul tuturor ai grăit;
Bucură-te, că pe stânca dreptei credinţe sufletele tuturor le-ai întărit;
Bucură-te, că graiurile tale erau întocmai ca vârtejul de foc ce se arată pe cale;
Bucură-te, că sufletele credincioşilor se aprindeau de dragoste pentru Domnul la auzul propovăduirii tale;
Bucură-te, cel ce nădejdile credincioşilor nu le-ai spulberat;
Bucură-te, că în necazuri pe toţi credincioşii cu sârguinţă i-ai îmbărbătat;
Bucură-te, cuvioase Sofronie, care cu mare râvnă Ortodoxia ai apărat!

Condacul al 9-lea

Adusu-şi-a aminte Dumnezeu de rugăciunile tale, cuvioase Sofronie, pe care le-ai făcut pentru întărirea dreptei credinţe, pentru că cei ce mai înainte fuseseră smulşi din staulul Ortodoxiei iarăşi au venit în sânul Bisericii mame, ca împreună cu tine, care te afli în ceruri, să cânte lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Apărat-ai, mucenice Oprea, cu multă tărie dreapta credinţă înaintea ocârmuitorilor de la care cu stăruinţă ai cerut de atâtea ori dreptate şi libertate credinţei strămoşeşti pentru fraţii tăi asupriţi, dar ai fost prins, legat şi aruncat în grea

temniţă, unde pentru dreapta credinţă ai suferit până la moarte. Pentru aceea, lăudând cu evlavie pătimirea ta cea mucenicească, te fericim pe tine aşa:
Bucură-te, stâlpare prea aleasă a Bisericii noastre strămoşeşti;
Bucură-te, mlădiţă bună şi roditoare care tuturor viaţă duhovnicească rodeşti;
Bucură-te, cel ce întocmai cu sfinţii lupta cea bună ai luptat;
Bucură-te, că de nimeni niciodată nu te-ai lăsat înfricoşat;
Bucură-te, cel ce a treia oară drumul Vienei ai luat;
Bucură-te, că acolo o nouă jalbă cu hotărâre ai înfăţişat;
Bucură-te, cel ce ai crezut cu tărie că până la urmă dreptatea va veni;
Bucură-te, cel ce ai fost încredinţat că libertatea va birui;
Bucură-te, că talantul ce ţi s-a încredinţat fără încetare l-ai înmulţit;
Bucură-te, că în toată viaţa ta prin faptă ai arătat rod însutit;
Bucură-te, cel ce cu gura ai mărturisit adevărul fără şovăire;
Bucură-te, căci cu inima ta ai crezut în dreptatea celor ai tăi fără îndoire;
Bucură-te, mucenice Oprea, care cu mare râvnă credinţa ai apărat!

Condacul al 10-lea

Trimis ai fost în trei rânduri cu jalbă la cetatea împărătească de la Viena, spre apărarea dreptei credinţe şi înaintea stăpânitorilor de acolo cu hotărâre neclintită ai mărturisit adevărul, arătând dragoste înflăcărată fraţilor tăi întru dreapta credinţă şi împreună cu ei ai cântat: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Mers-ai, cuvioase Visarioane, la propovăduirea cea dreaptă a credinţei, de la Sebeş la Sibiu şi pe cale ai fost prins de cei ce căutau ca să te piardă şi ai fost dus legat la căpeteniile lor, unde cu faţă luminoasă, ai mărturisit adevărul credinţei ortodoxe; pentru aceasta şi noi, smeriţii, te lăudăm, zicând aşa:
Bucură-te, cel ce în faţa prigonitorilor cu mare curaj ai stat;
Bucură-te, că prin hotărârea ta cea bună pe toţi i-ai înfruntat;
Bucură-te, cel ce, nevoind să te lepezi de dreapta credinţă, în lanţuri ai fost aruncat;
Bucură-te, că în temniţa din cetatea Devei pentru credinţa ta ai fost ferecat;
Bucură-te, cel ce şi în temniţa din Timişoara ai stat;
Bucură-te, că în înfricoşătoarea temniţă din Kufstein până la moarte ai răbdat;
Bucură-te, cel ce cu cunună de mucenicie ai fost încununat;
Bucură-te, că prin statornicia ta în credinţă pildă vie tuturor te-ai dat;
Bucură-te, cel ce pe fraţii tăi cu dragoste în toate i-ai mângâiat;
Bucură-te, că în toate încercările prin care ai trecut întru nimic nu te-ai clătinat;
Bucură-te, cel ce vrednic mucenic te-ai arătat;
Bucură-te, că răsplata muceniciei tale ai aflat;
Bucură-te, cuvioase Visarioane, care cu mare râvnă Ortodoxia ai apărat!

Condacul al 11-lea

În temniţa de la Kufstein chinuitoare pătimiri ai îndurat şi acolo, departe de cei iubiţi ai tăi, în mâinile lui Dumnezeu cu bună nădejde sufletul ţi-ai încredinţat, iar acum eşti împreună cu mucenicii, cu sfinţii şi cu îngerii, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Preabunul Dumnezeu, ascultând rugăciunile tale, cuvioase Sofronie, a înmuiat inimile căpeteniilor care prigoneau pe dreptcredincioşii români din Transilvania şi i-a făcut să îngăduie acelora ca să-şi aibă episcopul lor. Pentru aceasta, laudă şi mulţumită aducem lui Dumnezeu, iar pe tine cu evlavie te cinstim aşa:

Bucură-te, cel ce cu graiurile tale ai dat tuturor îmbărbătare;
Bucură-te, că învăţăturile tale tuturor au fost luminare;
Bucură-te, cel ce în suferinţă pe fraţii tăi i-ai mângâiat;
Bucură-te, că în dragostea ta cea mare pe toţi i-ai îmbrăţişat;
Bucură-te, cel ce în Transilvania slujba ta până la capăt ai dus-o ca un bun credincios;
Bucură-te, că te-ai arătat slujitor adevărat al Domnului Hristos;
Bucură-te, cel ce te-ai învrednicit a vedea răsplătită vechea suferinţă;
Bucură-te, că s-a dat păstor legiuit fraţilor tăi de credinţă;
Bucură-te, cel ce mai departe în cuvioşie te-ai înnoit;
Bucură-te, că mai târziu în Mănăstirea Curtea de Argeş te-ai sălăşluit;
Bucură-te, că şi acolo fiind, gândurile tale mereu spre fraţii tăi păstoriţi s-au îndreptat;
Bucură-te, că şi la Argeş totdeauna pentru ei lui Dumnezeu te-ai rugat;
Bucură-te, cuvioase Sofronie, care cu mare râvnă Ortodoxia ai apărat!

Condacul al 12-lea

După osteneli îndelungate şi după vieţuirea ta cea curată, cuvioase Sofronie, ai ajuns la odihna cea veşnică şi acolo împreună cu toţi mărturisitorii dreptei credinţe şi cu sfinţii te veseleşti de-a pururea şi cânţi lui Dumnezeu împreună cu ei: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

La uşa bisericii din Sălişte, mult întristata ta soţie, cu faţa cernită, a stat multă vreme plângând şi aşteptând întoarcerea ta, dar n-ai mai venit, mucenice Oprea, căci în temniţa de la Kufstein ai pătimit până la moarte, iar fericitul tău suflet şi-a luat zborul către cer. Pentru aceasta, toată ceata dreptcredincioşilor te cinsteşte cu laude, zicând:

Bucură-te, mucenice Oprea, mare şi zelos iubitor al lui Hristos;
Bucură-te, că din calea cea pe care o ai ales nu te-ai mai întors;

Bucură-te, cel ce dreapta credinţă a poporului tău mult o ai iubit;
Bucură-te, că pentru suferinţele fraţilor tăi ai pătimit;
Bucură-te, cel ce Crucea lui Hristos până la capăt o ai purtat;
Bucură-te, că înaintea Domnului cel Bun mult har ai aflat;
Bucură-te, cel ce urâciunea defăimării nu te-a înmuiat;
Bucură-te, că făgăduinţa măririi deşarte nu te-a clătinat;
Bucură-te, cel ce toate desfătările lumii le-ai dispreţuit;
Bucură-te, că în răsplătirile cele cereşti ai nădăjduit;
Bucură-te, cel ce cununa muceniciei la sfârşit o ai aflat;
Bucură-te, cel ce în ceata mucenicilor ai fost aşezat;
Bucură-te, mucenice Oprea, care cu mare râvnă credinţa ai apărat!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, fericită treime de Sfinţi mărturisitori, Visarioane, Sofronie şi Oprea, care cu multă îndrăzneală aţi apărat credinţa ortodoxă şi crucea pătimirii voastre aţi dus-o până la capăt. Fericiţi sunteţi, că Domnul Dumnezeu S-a milostivit de strădaniile voastre cele sfinte pentru credinţa strămoşească şi a adus până în cele din urmă în staulul Bisericii mame pe toţi cei abătuţi de la Sfânta Ortodoxie. Rugaţi-vă neîncetat lui Hristos, Dumnezeul nostru, pentru desăvârşirea acestei reîntoarceri, pentru ca toţi un singur suflet având şi o singură credinţă mărturisind, să cântăm Preasfintei Treimi împreună cu voi: ***Aliluia!***

Apoi se zic iarăşi:

Icosul 1
Stâlpare aleasă din rădăcină sănătoasă ai odrăslit, Visarioane şi din pruncie ai învăţat dreapta credinţă. Chipul cel îngeresc l-ai luat asupră-ţi din tinereţe şi viaţa cea îngerească o ai urmat după cuviinţă; pentru aceasta şi noi, smeriţii, cu laude te cinstim aşa:
Bucură-te, cel ce ai răsărit din părinţi credincioşi, vlăstar ales;
Bucură-te, că din copilărie pe urmele sfinţilor ai mers;
Bucură-te, cel ce prin Sfântul Botez harul dumnezeiesc ai primit;
Bucură-te, că a purta numele sfinţitului ierarh pentru toată viaţa te-ai învrednicit;
Bucură-te, cel ce de tânăr multe lăcaşuri sfinte ai cercetat;
Bucură-te, că din izvorul credinţei ortodoxe din belşug te-ai adăpat;
Bucură-te, cel ce şi la Sfântul Mormânt cu evlavie ai ajuns;
Bucură-te, că acolo cu lacrimi fierbinţi de bucurie ai plâns;
Bucură-te, cel ce în Lavra Sfântului Sava ai fost călugărit;
Bucură-te, că atunci şi numele de Visarion tu ai primit;
Bucură-te, cel ce toată viaţa pe cărările curăţiei ai umblat;

Bucură-te, că totdeauna spre cele înalte ai cugetat;
Bucură-te, cuvioase Visarioane, care cu mare râvnă Ortodoxia ai apărat!

Condacul 1

Veniţi toţi iubitorii de Hristos la prăznuirea fericiţilor mărturisitori Visarion, Sofronie şi Oprea, care au slujit adevărului şi au mărturisit dreapta credinţă, cinstind cu evlavie ostenelile lor şi lăudându-i, să zicem: ***Bucuraţi-vă, bunilor mărturisitori şi râvnitori ai adevărului!***

şi îndată se spune această:

Rugăciune

Prea aleşilor Sfinţi mărturisitori Visarioane, Sofronie şi Oprea, cu inima smerită şi cu grai de laudă cutezăm a preaslăvi pe Hristos Dumnezeu, Cel ce v-a arătat pe voi prea fericiţi mărturisitori ai dreptei credinţe. Şi plecând genunchii, cu umilinţă şi negrăită dragoste, rugăciune înălţăm vouă, celor ce aţi pus mai presus de toate cele vremelnice, credinţa cea strămoşească.

Căci tu, cuvioase Visarioane, te-ai coborât ca un arhanghel cu glas de trâmbiţă dumnezeiască în mijlocul credincioşilor, întărindu-i în dreapta credinţă şi viaţa ţi-ai dat-o pentru Hristos.

Şi tu, cuvioase Sofronie, neînfricat ai înfruntat temniţa şi prigonirile pentru Hristos, călăuzind turma cea binecredincioasă din Transilvania pe căile mântuirii şi îndrumând Biserica Domnului Iisus Hristos pe calea cea dreaptă.

Iar tu, mucenice Oprea, cel prea osârduitor, iubind mai mult legea cea neschimbată a lui Hristos decât pe ai tăi şi decât însăşi viaţa ta, sufletul ţi-ai pus pentru dreapta credinţă.

De aceea, voi toţi care aţi odrăslit din Biserica Ortodoxă transilvăneană şi care acum vă bucuraţi de cinstea mucenicilor şi a mărturisitorilor lui Hristos, primiţi rugăciunile noastre şi mijlociţi pentru noi înaintea Bunului şi Milostivului Dumnezeu, Celui în Treime prea slăvit. Ocrotiţi cu rugăciunile voastre turma cea drept-măritoare care vă cinsteşte ca pe nişte mari stâlpi neclintiţi ai dreptei credinţe. Rugaţi-vă Domnului ca să întărească dragostea şi unitatea de credinţă dintre fraţi, să reverse harul păcii în inimile tuturor, să ferească turma credincioşilor de toată reaua întâmplare, ca într-un glas şi un suflet să prea slăvim pe Cel ce este Dătătorul tuturor darurilor şi Mântuitorul nostru. Rugaţi-vă pentru noi ca, izbăviţi fiind, prin mijlocirile voastre, de cursele celui rău, să ducem lupta cea bună a mântuirii în toate clipele vieţii noastre şi să fim neclintiţi în dreapta credinţă a moşilor şi a strămoşilor noştri. Bucurându-ne de dumnezeiasca mărire la care v-aţi înălţat şi rugându-ne vouă să fiţi mijlocitori înaintea Domnului, preaslăvim pentru toate pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, zicând: Slavă Ţie, Doamne, în vecii vecilor. Amin.

Sursa: Acatistier, Acatiste alcătuite de Arhimandritul Cleopa Ilie, Ed. Mănăstirea Sihastria 2005, p. 44-62 Acatistul Sfinţilor Mărturisitori Visarion, Sofronie şi Oprea

Acatistul Sfinţilor mărturisitori Visarion, Sofronie şi Oprea

prăznuire la 21 octombrie

Visarion, Sofronie şi Oprea sunt Sfinţii apărători ai Ortodoxiei în Ardeal. Stăpânirea habsburgică intenţiona o introducere forţată a catolicismului, dar s-a lovit de o rezistenţă neclintită a credinţei strămoşeşti autohtone. Au fost hărţuiri aprige uneori, până la jertfele mucenicești.

După obişnuitul început se zice:

Tropar (glas 1): „Luptătorilor pentru Ortodoxie, ca nişte îngereşti trâmbiţe aţi înviorat în suflete îndrăznirea mărturisirii dreptei credinţe şi, ca nişte înţelepţi propovăduitori, pe popor l-aţi hrănit cu dreaptă şi luminată învăţătură. Mari au fost ostenelile lucrării voastre, mare şi osârdia propovăduirii, mare a fost şi rodul luptei voastre drepte, pururea pomeniţilor ostaşi ai lui Hristos”.

Troparul Învierii, al Născătoarei de Dumnezeu: „Gavriil zicând ţie, Fecioară, «Bucură-te...” (glasul 1)

Doamne miluieşte (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta

2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Apoi:

Condacul 1

Fericiţilor fii ai neamului şi pământului românesc, moştenitorii curaţi ai credinţe strămoşeşti, pe voi, care şi mucenicește credincioşia v-aţi arătat, după cuviinţă vă cinstim: ***Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!***

Icosul 1

Nu au înţeles mulţi că pământul şi neamul românesc sunt totuna cu trupul în care sufletele şi inimile noastre trăiesc, Biserică sfântă, uşa deschisă spre Cer, scara pe care coboară Însuşi Dumnezeu şi noi urcăm la El.

Bucuraţi-vă, sfinţilor născuţi din trupul pământului românesc;
Bucuraţi-vă, moştenitorii Credinţei strămoşeşti;
Bucuraţi-vă, cei crescuţi din sământa cea bună;
Bucuraţi-vă, cei însămânţaţi în pământul cel roditor;
Bucuraţi-vă, grâul curat din ţarina lui Hristos;
Bucuraţi-vă, comorile cele dezgropate;
Bucuraţi-vă, mărgăritarele cele arătate;
Bucuraţi-vă, talanţii înmulţiţi;
Bucuraţi-vă, credincioşie de fii prea iubiţi;
Bucuraţi-vă, ostăşie de bărbăţie sfântă;
Bucuraţi-vă, neînfricată virtute;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 2-lea

Sfinte Visarioane cel cu dorul dumnezeiesc, Sfinte Sofronie cel blând, Sfinte Oprea cel iute şi aprins, şi încă mulţi alţii, credincioşi adevăraţi, cu toţii credinţa străbună aţi apărat, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

În Ardealul cuprins de străini, o „altă" credinţă se încerca să se aducă, pe care sufletul şi inima românească nu o puteau primi, având sfinţenia strămoşească pecetluită pe veci:
Bucuraţi-vă, fiii vrednici ai neamului;
Bucuraţi-vă, fiilor credincioşi ai sfinţeniei moştenite;
Bucuraţi-vă, virtutea moşilor-strămoşilor;
Bucuraţi-vă, flori de pe mormintele străbunilor;
Bucuraţi-vă, pomi crescuţi din osemintele străvechi;
Bucuraţi-vă, roade cu chipurile lor reînviate;
Bucuraţi-vă, seminţe de ţarină românească;
Bucuraţi-vă, şi secerătorii cei ostenitori;
Bucuraţi-vă, şi secerătorii ce aleg neghina;
Bucuraţi-vă, aleşii de la „răscrucile de vremi";
Bucuraţi-vă, lucrătorii de taină ai lui Dumnezeu;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 3-lea

Străina stăpânire prigoană aprigă a pornit împotriva credinţei împământenite, şi multe dureri peste tot a pricinuit, dar voi, sfinţilor, în nădejdea lui Hristos nu aţi slăbit, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Aşa voi, Sfinţilor, Visarioane, Sofronie şi Oprea şi mulţi alţii, din tăcere aţi ieşit la mărturisirea credinţei străbune, de la un capăt la altul Ţara colindând.
Bucuraţi-vă, mărturisitorii întregului Ardeal;
Bucuraţi-vă, neobosiţi propovăduitori apostoleşti;
Bucuraţi-vă, că pe toţi i-aţi îndemnat la „credincioşie neabătută”;
Bucuraţi-vă, apărătorii Locaşurilor sfinte;
Bucuraţi-vă, apărătorii Bisericilor străvechi;
Bucuraţi-vă, ocrotitorii tradiţiilor sfinţite;
Bucuraţi-vă, ocrotitorii obiceiurilor bune împământenite;
Bucuraţi-vă, port românesc în toate;
Bucuraţi-vă, port românesc, de la îmbrăcăminte şi grai;
Bucuraţi-vă, frumuseţea românească;
Bucuraţi-vă, podoaba strămoşească;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 4-lea

Ca şi proorocii cei mari, Ilie, Ieremia şi Ioan Botezătorul, şi voi „grăitorii credinţei străbune” v-aţi făcut, cu înfricoşare şi mustrare pentru toţi care „uită” şi se leapădă de dreapta credincioşie şi de cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Ca şi poporul evreu de demult, şi poporul românesc prin voi a fost apărat de „mincinoasele vrăjmăşii străine”, care credinţa de neam au vrut să o strice, şi aşa Sfinţi apărători v-aţi făcut.
Bucuraţi-vă, proorocie apostolească;
Bucuraţi-vă, noul chip de credincioşie creştină;
Bucuraţi-vă, că nu v-aţi temut de stăpânirile rele;
Bucuraţi-vă, că pentru Hristos pe toate le-aţi jertfit;
Bucuraţi-vă, că aţi trecut prin toate primejdiile de moarte;
Bucuraţi-vă, că v-aţi pus viaţa pentru turma lui Hristos;
Bucuraţi-vă, că aţi strigat tare la „lupii răpitori”;
Bucuraţi-vă, că aţi strigat să vă audă toţi;
Bucuraţi-vă, că s-au înspăimântat cei vicleni;
Bucuraţi-vă, că au fugit de voi cei ucigaşi;
Bucuraţi-vă, că aşa aţi biruit „sălbăticiunea” cea ascunsă;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 5-lea

Poporul înfricoşat de stăpânirea străină nemiloasă avea nevoie de întărire şi încurajarea voastră sfântă, şi aşa cu toţii s-au strâns în nădejdea cea mare şi cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Aşa, voi sfinţilor, fiii cei viteji v-aţi dovedit, următorii virtuţilor străbune, care pământul şi neamul au apărat şi le-au păstrat prin vitregiile vremurilor furtunoase.
Bucuraţi-vă, bărbăţie de neam strămoşesc;
Bucuraţi-vă, cinstea străbună nepătată;
Bucuraţi-vă, vitejia străveche reînviată;
Bucuraţi-vă, zugravii icoanei pământene;
Bucuraţi-vă, zugravii icoanei strămoşeşti;
Bucuraţi-vă, zugravii icoanei sfinţeniei româneşti;
Bucuraţi-vă, sânge de neam curat;
Bucuraţi-vă, fii de vrednici părinţi;
Bucuraţi-vă, cei aleşi tocmai la vremuri grele;
Bucuraţi-vă, cei aleşi tocmai la încercările vrăjmaşe;
Bucuraţi-vă, lauda şi podoaba românească;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 6-lea

Nu înţelegeau străinii de ce cu atâta înverşunare se păstrează credinţa strămoşească, că nu înţelegeau adâncul de pământ şi neam al inimii româneşti, cel din cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Taina firii de neam este mai tare decât toate, şi în aceasta şi voi sfinţilor v-aţi arătat, şi cu adevărat mărturisirea voastră a biruit toată înşelăciunea străină.
Bucuraţi-vă, dreapta credinţă;
Bucuraţi-vă, tăria din faţa stăpânitorilor;
Bucuraţi-vă, neînfricarea în mărturisire;
Bucuraţi-vă, ostenelile cele binecuvântate;
Bucuraţi-vă, îndurările cele sfinţite;
Bucuraţi-vă, necazurile cele biruitoare;
Bucuraţi-vă, suspinurile cele nădăjduitoare;
Bucuraţi-vă, lacrimile de rugăciune cutremurătoare;
Bucuraţi-vă, priviri peste prăpăstiile lumii;
Bucuraţi-vă, vederea adânc pătrunzătoare;
Bucuraţi-vă, sfinţilor cu darurile lui Dumnezeu;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 7-lea

Peste tot aţi propovăduit, în osteneli şi primejdii, ca dreapta credinţă strămoşească să nu fie distrusă de străini, şi aşa pe toţi i-aţi întărit să rămână neabătuţi, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Prigoană grea s-a dezlănţuit, că furia vrăjmaşă nemiloasă s-a dovedit, dar voi şi cu mai multă dăruire de jertfă v-aţi arătat, în păstrarea sfinţeniei neclintite.
Bucuraţi-vă, puterea credincioşiei sfinte;
Bucuraţi-vă, taina virtuţii;
Bucuraţi-vă, îndrăznirea nădejdii;
Bucuraţi-vă, neclintirea sfinţeniei;
Bucuraţi-vă, piatra de temelie a casei;
Bucuraţi-vă, stânca pe care stă Biserica;
Bucuraţi-vă, apa ce udă necontenit pământul;
Bucuraţi-vă, izvorul ce nu seacă niciodată;
Bucuraţi-vă, seminţele mereu semănate;
Bucuraţi-vă, răsadurile mereu crescute;
Bucuraţi-vă, rodurile nelipsite;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 8-lea

Bătuţi şi ameninţaţi, închişi şi chinuiţi, cu bucurie mucenicească jertfire aţi primit, ca lucrători de taină ai lui Hristos pentru lumea Sa în nevoi, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Este înspăimântătoare jertfirea mucenicească şi mulţi cu frică s-au ascuns, dar voi cu bărbăţie şi glas mare aţi strigat mărturisirea cea sfântă, de se mirau muncitorii.
Bucuraţi-vă, bărbăţie neîmpuţinată;
Bucuraţi-vă, vitejie de credinţă;
Bucuraţi-vă, tărie de neam;
Bucuraţi-vă, taină de mucenicie;
Bucuraţi-vă, taină doar a jertfei;
Bucuraţi-vă, taină ce cuprinde deodată Cerul şi Pământul;
Bucuraţi-vă, mucenicii cei fericiţi;
Bucuraţi-vă, mucenicii cei binecuvântaţi;
Bucuraţi-vă, chip de prinos;
Bucuraţi-vă, chip de prescură pentru trupul lui Hristos;
Bucuraţi-vă, darurile aduse la Altarul dumnezeiesc;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 9-lea

Aşa, Biserica străbună românească în voi a găsit pe apărătorii cei viteji şi neclintiţi, şi aşa temelie şi stâlpi şi ziduri în faţa vrăjmaşilor v-aţi făcut, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Cu adevărat, străinii ca de nişte ziduri tari s-au lovit şi nu au mai putut trece să strice altarul prea sfânt al inimii străbune, în care este toată viaţa acestui pământ, trupul de taină şi Biserică peste vremi.

Bucuraţi-vă, pământul cel sfinţit;
Bucuraţi-vă, pietrele ce rămân după curgerea vremurilor;
Bucuraţi-vă, făcliile puse la înălţimi;
Bucuraţi-vă, luminile de pe mormintele părinteşti;
Bucuraţi-vă, lumânările ce ard la sărbători;
Bucuraţi-vă, lumânările din policandrul Bisericii;
Bucuraţi-vă, lumânările din Sfântul altar;
Bucuraţi-vă, icoanele de la iconostasul eroilor;
Bucuraţi-vă, icoanele cu vopselele mucenicești;
Bucuraţi-vă, icoanele de închinare pentru urmaşi;
Bucuraţi-vă, pomelnic înscris pentru vecie;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 10-lea

Temniţă grea şi nespuse dureri aţi îndurat, dar nu v-aţi slăbit râvna şi credincioşia, pentru care şi noi vă luăm ca icoanele vii ale jertfei dreptei credinţe strămoşeşti, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Drum lung şi greu până la Viena aţi făcut, la stăpânirea împărătească dreptatea să găsiţi, dar în zadar v-aţi ostenit, că făgăduinţele străine neîmplinite au rămas.

Bucuraţi-vă, dreptatea câştigată cu sânge;
Bucuraţi-vă, adevărul recunoscut după jertfire;
Bucuraţi-vă, sfinţenia cea după moarte;
Bucuraţi-vă, inimile dragostei tăcute;
Bucuraţi-vă, inimile dragostei nearătate;
Bucuraţi-vă, suflete mai tari decât trupul;
Bucuraţi-vă, trupuri mai tari decât firea;
Bucuraţi-vă, firea mai tare decât carnea;
Bucuraţi-vă, pământ mai tare decât materia;
Bucuraţi-vă, materie sfinţită de har;

Bucuraţi-vă, chipurile întregi de Om-chipul lui Dumnezeu;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 11-lea

Jertfele voastre ne sunt lumina de dreaptă credinţă, care mereu va arde în candelele icoanelor noastre strămoşeşti, în pomenirea neîncetată şi cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Fericiţilor iubitori de Dumnezeu şi de credinţa Sa neabătută, fericită este şi pomenirea noastră, prin care vă rugăm să ne apăraţi şi pe noi de amăgirile credinţelor străine:
Bucuraţi-vă, sfinţilor de inimă românească;
Bucuraţi-vă, simţire de neam strămoşesc;
Bucuraţi-vă, lumina peste neguri de vremi;
Bucuraţi-vă, lumina din nopţile furtunoase;
Bucuraţi-vă, ocrotitorii în prigoniri;
Bucuraţi-vă, apărătorii de vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi;
Bucuraţi-vă, sprijinirea în slăbiciuni;
Bucuraţi-vă, încurajarea în deznădejdi;
Bucuraţi-vă, şoaptele cele de taină;
Bucuraţi-vă, înţelepciunea din adânc;
Bucuraţi-vă, priceperea doar a sfinţeniei;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 12-lea

Ostenelile voastre s-au sfârşit şi, în odihna cea veşnică de acum fiind, vă bucuraţi de biruinţa cea sfântă pe care aţi lucrat-o pentru neamul şi pământul strămoşesc, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

Nu încetaţi, o, sfinţilor, să ne ajutaţi şi pe noi în multele nevoi, că suntem încă prigoniţi de multe vrăjmăşii ascunse, şi aşa să ne păstrăm credinţa cea dreaptă şi osemintele sfinte ale acestui pământ să le păzim, ca adevăraţi fii şi urmaşi.
Bucuraţi-vă, nume de icoane;
Bucuraţi-vă, nume de candele veşnic aprinse;
Bucuraţi-vă, nume înscrise pentru veşnicie;
Bucuraţi-vă, pomenirea cea cu toţi Sfinţii români;
Bucuraţi-vă, făcliile sărbătorilor noastre;
Bucuraţi-vă, luminile de pe mormintele părinteşti;
Bucuraţi-vă, şi ai Bisericii fii de cinste;

Bucuraţi-vă, aleşii Bisericii străbune;
Bucuraţi-vă, chipurile ce mereu se oglindesc din Cer;
Bucuraţi-vă, chipurile care mereu se arată pe pământ;
Bucuraţi-vă, chipurile Raiului viitor;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, fericiţilor mărturisitori ai credinţei străbune, fii adevăraţi ai neamului şi pământului, fiii Bisericii, însăşi inima credincioşiei de adânc, primiţi şi cinstirea noastră, prin care şi noi ajutorul cel sfânt să avem, în cântarea de: ***Aliluia!***

Se citeşte apoi din nou:

Icosul 1
Nu au înţeles mulţi că pământul şi neamul românesc sunt totuna cu trupul în care sufletele şi inimile noastre trăiesc, Biserică sfântă, uşa deschisă spre Cer, scara pe care coboară Însuşi Dumnezeu şi noi urcăm la El.
Bucuraţi-vă, sfinţilor născuţi din trupul pământului românesc;
Bucuraţi-vă, moştenitorii Credinţei strămoşeşti;
Bucuraţi-vă, cei crescuţi din sămânţa cea bună;
Bucuraţi-vă, cei însămânţaţi în pământul cel roditor;
Bucuraţi-vă, grâul curat din ţarina lui Hristos;
Bucuraţi-vă, comorile cele dezgropate;
Bucuraţi-vă, mărgăritarele cele arătate;
Bucuraţi-vă, talanţii înmulţiţi;
Bucuraţi-vă, credincioşie de fii prea iubiţi;
Bucuraţi-vă, ostăşie de bărbăţie sfântă;
Bucuraţi-vă, neînfricată virtute;
Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!

Condacul 1
Fericiţilor fii ai neamului şi pământului românesc, moştenitorii curaţi ai credinţe strămoşeşti, pe voi, care şi mucenicește credincioşia v-aţi arătat, după cuviinţă vă cinstim: ***Bucuraţi-vă, fericiţilor fii ai Sfintei credinţe strămoşeşti!***

(Extras din cartea: Imnografie / Ieromonah Ghelasie Gheorghe. - Bucureşti: Platytera, 2016)

Imnografie

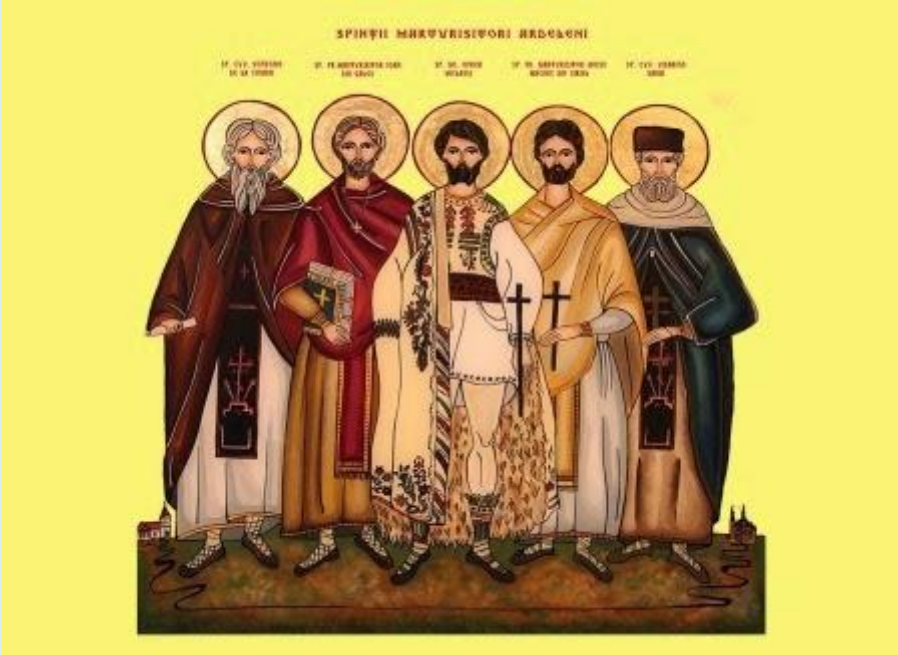

Troparul Sfinţilor cuvioşi mărturisitori Visarion şi Sofronie şi al Sfântului mucenic Oprea: Luptătorilor pentru Ortodoxie, ca nişte îngereşti trâmbiţe aţi înviorat în suflete îndrăznirea mărturisirii dreptei credinţe şi ca nişte înţelepţi propovăduitori, pe popor l-aţi hrănit cu dreaptă şi luminată învăţătură. Mari au fost ostenelile lucrării voastre; mare şi osârdia propovăduirii; mare a fost şi rodul luptei voastre drepte, pururea pomeniţilor ostaşi ai lui Hristos.

Condacul Sfinţilor cuvioşi mărturisitori Visarion şi Sofronie şi al Sfântului mucenic Oprea: Văzând noi astăzi toate nevoinţele voastre, cu nespusă bucurie facem pomenirea voastră, prea lăudaţilor apărători ai Ortodoxiei; căci, cu puterea lui Hristos fiind într-armaţi, strălucite biruinţe pentru poporul dreptcredincioşilor aţi secerat, voi cei ce aţi fost adevăraţi soli cereşti şi mucenicească pătimire aţi pătimit.

Troparul Sfinţilor preoţi mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel: Preoţi cu chemarea sfântă, Sfinţilor Moise şi Ioan, ca nişte ostaşi adevăraţi ai lui Hristos Dumnezeu, cu putere aţi propovăduit dreapta credinţă şi mărturisitori ai Ortodoxiei v-aţi făcut pentru poporul cel credincios. Drept aceea, moarte mucenicească primind, rugaţi pe Hristos Dumnezeu, să dăruiască Bisericii Sale pace şi unire, iar sufletelor noastre, mare milă.

Condacul Sfinţilor preoţi mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel:

Să prăznuim astăzi, cu vrednicie, pe ostaşii lui Hristos, preoţii Moise şi Ioan, care s-au arătat în pământul Transilvaniei ca nişte făclii aprinse ale dreptei credinţe, pentru care au primit cununa muceniciei. Şi cu dragoste să strigăm: bucuraţi-vă, mărturisitori ai lui Hristos şi apărători ai credinţei noastre strămoşeşti.

Vieţile Sfinţilor - Sfântul Visarion, mărturisitorul

Acest mare apărător al credinţei ortodoxe în Banat şi Transilvania, care a luptat împotriva unirii cu forţa a credincioşilor ortodocşi cu Roma, ***era de origine sârb, născut în Bosnia, în anul 1714.*** Fiind foarte evlavios şi râvnitor pentru viaţa pustnicească, în anul 1738 este tuns în monahism la mănăstirea Sfântul Sava din Ţara Sfântă. După ce revine în Serbia, se nevoieşte câţiva ani într-o peşteră ca sihastru, unde pentru sfinţenia vieţii sale, dobândeşte darul facerii de minuni.

Auzind patriarhul ortodox Arsenie de la Karloşitz de viaţa şi nevoinţa lui şi fiind atunci mare tulburare în Banat şi Transilvania prin trecerea forţată la uniaţie a românilor ortodocşi, a chemat la sine pe cuviosul Visarion, l-a hirotonit preot şi l-a trimis să apere dreapta credinţă în nord-vestul Carpaţilor. ***În ianuarie 1744, râvnitorul Visarion pleacă spre Banat şi este primit de popor ca un adevărat***

sfânt. Sute şi mii de credincioşi îi ies înainte, îl ascultă şi revin în sânul Bisericii Ortodoxe. Peste tot îndeamnă poporul ortodox să nu părăsească "legea străbună" şi să rămână statornic în staulul Bisericii apostolice.

Din Timişoara merge la Lipova - Arad, unde este ascultat de o mare mulţime de credincioşi. Aici aşază o cruce de lemn în mijlocul satului, unde se fac adevărate pelerinaje de către ortodocşi, reuşind să-i unească aproape pe toţi sub braţele Crucii lui Hristos. ***Apoi şi-a continuat misiunea ortodoxă de catehizare a credincioşilor, care veneau cu miile să-l asculte şi în alte localităţi, ca: Deva, Orăştie şi Sălişte a Sibiului.***

La 26 aprilie 1744, în drum spre Sibiu, este arestat de armata austriacă şi dus sub pază la Viena, unde este judecat şi aruncat în cumplita temniţă de la Kufstein, din porunca împărătesei Maria Tereza. Aici a suferit grele torturi pentru mărturisirea dreptei credinţe. ***După aproape un an de chinuri şi de legături în lanţuri, îşi dă sfântul său suflet în mâinile Mântuitorului nostru Iisus Hristos, fiind numărat în ceata Cuvioşilor Părinţi şi apărători ai Ortodoxiei, alături de ceilalţi sfinţi martiri şi mărturisitori din Transilvania.***

Cuviosul Visarion a fost mare luptător şi apostol al unităţii ortodoxe, împotriva dezbinării uniate din ţara noastră, întorcând zeci de sate ortodoxe la Biserica mamă. Pentru aceasta, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române l-a canonizat în februarie 1950, declarându-l "sfânt mărturisitor" şi se face pomenirea lui în ziua de 21 octombrie.

Sfinte prea cuvioase Părinte Visarioane, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Vieţile Sfinţilor - Sfântul Sofronie, mărturisitorul de la Cioara-Sebeş

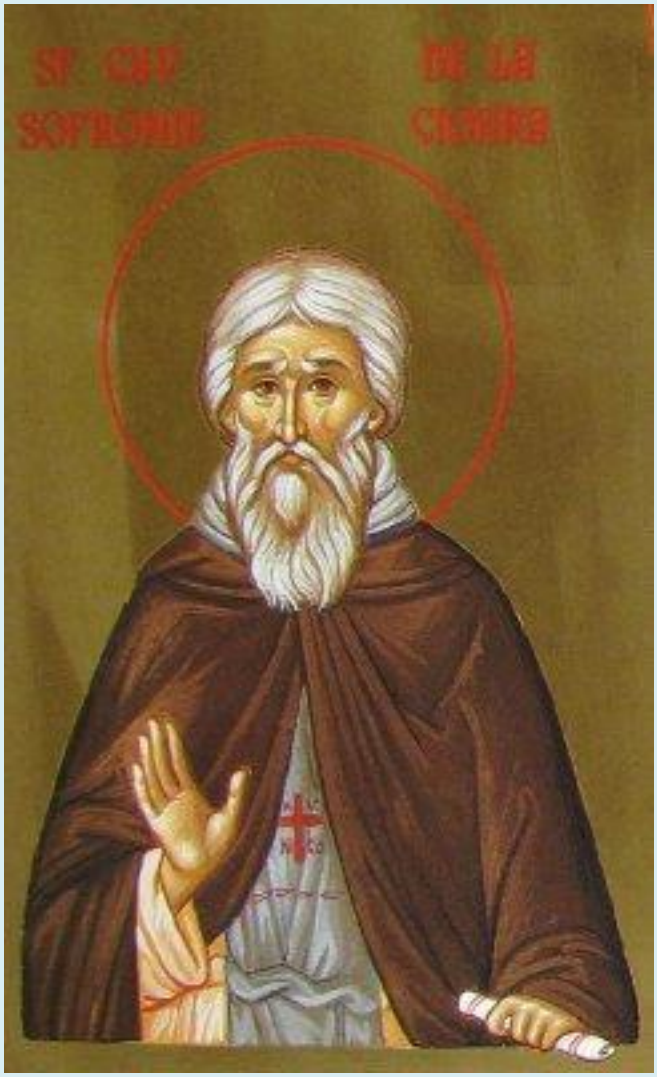

Cuviosul Sofronie era de loc din satul Cioara-Sebeş, judeţul Alba. Fiind de mic foarte iubitor de Dumnezeu a primit schima monahală la una din sihăstriile Ţării Româneşti, ajungând vestit sihastru şi împlinitor al Evangheliei lui Hristos.

În anul 1756, întorcându-se în satul natal, a întemeiat o mică sihăstrie în pădurile din împrejurimi, cunoscută sub numele de "Schitul Cioara", adunând acolo şi câţiva ucenici. Apoi, ***văzând asuprirea şi nedreptatea la care erau supuşi românii ardeleni ortodocşi şi arzând de râvnă pentru Hristos, a umblat ani de zile prin satele din Ardeal, îndemnând pe credincioşi să păzească cu sfinţenie dreapta credinţă ortodoxă.*** Pentru aceasta, la porunca craiului Ardealului, a fost aruncat în temniţă şi bătut cumplit pentru râvna şi îndrăzneala lui.

Fiind scos din închisoare, a început iarăşi a mărturisi dreapta credinţă în satele din Munţii Apuseni. Apoi a fost din nou întemniţat şi chinuit pentru Hristos. Dar ***cu rugăciunile credincioşilor fiind eliberat, la 14 februarie 1761 a adunat un "mare sobor" în oraşul Alba Iulia, cerând egalitate în drepturi poporului român şi episcop ortodox pentru credincioşii din Ardeal.***

În acelaşi an, văzându-şi dorinţa împlinită, s-a retras la mănăstirea Curtea de Argeş, unde mai trăind puţin, s-a săvârşit cu pace, dându-şi sufletul în mâinile lui Hristos.

Biserica Ortodoxă Română l-a canonizat în anul 1955, numărându-l în ceata Sfinţilor mărturisitori şi se face pomenirea lui la 21 octombrie.

Sfinte prea cuvioase Părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Vieţile Sfinţilor - Sfântul mucenic Oprea Nicolae din Sălişte

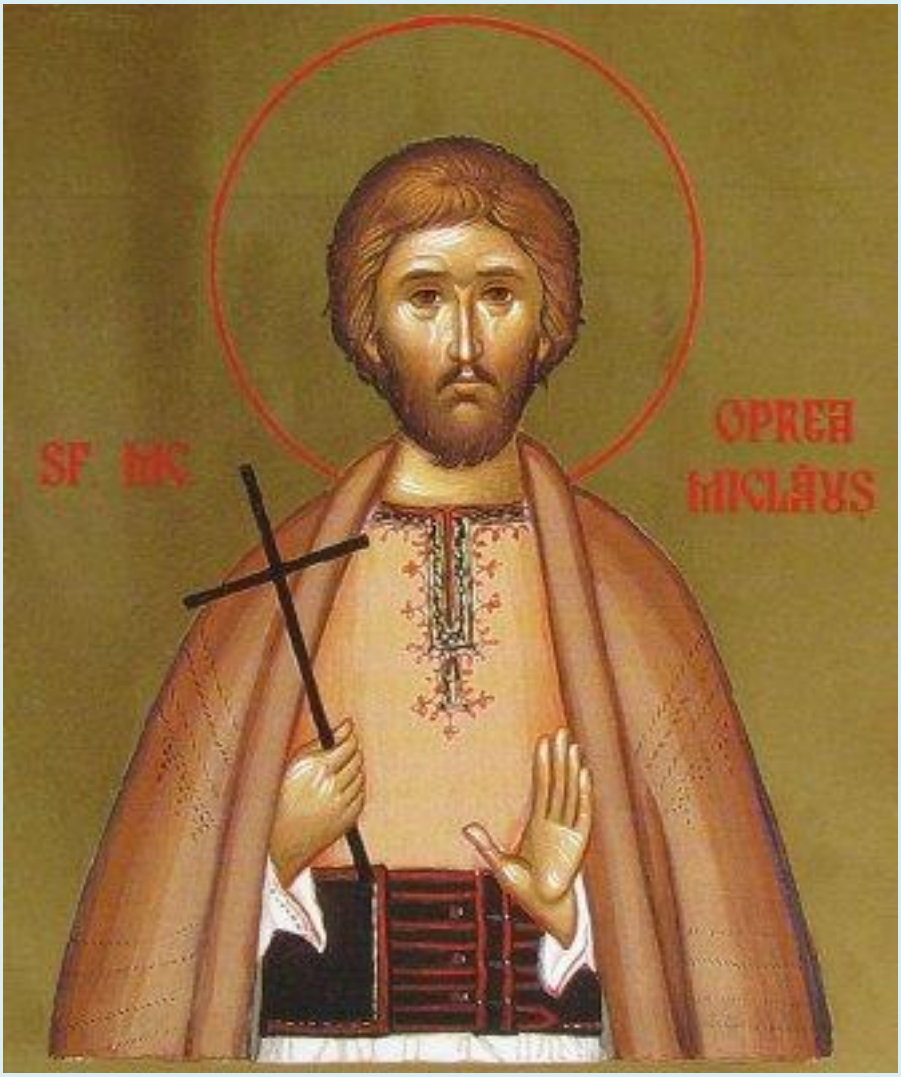

Acest mărturisitor al dreptei credinţe s-a născut în Săliştea Sibiului, pe vremea împărătesei Maria Tereza (1740 - 1780). ***Era plugar şi împreună cu soţia şi copiii lui ducea o viaţă de bună cucernicie şi plăcută lui Dumnezeu.***

Pe vremea aceea, semeaţa împărătească multă silnicie făcea credincioşilor de sub stăpânirea ei, ca să-i rupă de Biserica Ortodoxă şi să-i plece unirii cu Roma. Le răpea bisericile, pe preoţi îi izgonea, pe cei care nu se clătinau de la dreapta credinţă şi nu se plecau Romei îi lovea cu biruri şi poveri şi umplea temniţele cu ei.

În amărăciunea lor, creştinii se rugau fierbinte lui Dumnezeu să nu-i lase să piară cu totul; iar Dumnezeu şi-a plecat urechea cu milă şi a ridicat pe Oprea din Sălişte, bărbat drept şi luminos, să le fie apărător în cumplita lor primejdie.

Astfel, evlaviosul Oprea porni cu încredere la luptă pentru apărarea dreptei credinţe. Mai întâi îşi întări sufletul cu post şi rugăciune, cu binecuvântările preoţilor izgoniţi de la sfintele lor prestoale şi cu bunele poveţe de la bătrânii înţelepţi. Apoi căută, prin munţii şi văile din împrejurimi, mulţimea drept-credincioşilor, pretutindeni îmbărbătând pe cei ce pătimeau, mângâind pe cei ce suspinau şi sprijinind pe cei ce se clătinau.

Când se înfăţişă înaintea căpeteniei de la cârma ţării şi îi ceru oprirea prigoanelor şi sloboda mărturisire a dreptei credinţe, căpetenia îl mustră ca pe un răzvrătit şi îl ameninţă cu temniţa şi moartea, dacă nu se pleacă unirii cu Roma. ***Văzând această neomenie, în toamna anului 1748, evlaviosul Oprea merse la Viena să se plângă împărătesei şi să-i ceară libertate pentru Biserica Ortodoxă, arătând că unirea cu Roma s-a făcut atât de ascuns, încât nici preoţii n-au ştiut ce este.***

Împărăteasa i-a spus cu viclenie că i-a ascultat plângerea, dar în ascuns a dat poruncă pentru mai mari prigoane, iar Oprea să fie întemniţat de îndată ce va sosi în Ardeal.

Prin vrerea lui Dumnezeu, aflând de această ticăloşie, evlaviosul Oprea a rămas în Banat ca cioban la oi. Dar după puţin timp, înainte de Sfintele Paşti, evlaviosul Oprea ne mai putând răbda suferinţele dreptcredincioşilor, merse iarăşi la Viena şi ceru împărătesei oprirea prigoanelor şi zicea: "Sau vlădică de legea noastră sau drum slobod să plecăm din ţară".

Împărăteasa porunci ca fericitul Oprea să fie prins şi osândit la temniţă pe viaţă în cetatea Kufstein din Tirol.

Pe fericitul Oprea l-a aşteptat vreme îndelungată soţia sa Stana, stând la uşa bisericii, împodobită în negru, plângând şi cerând milă ca să-şi poată creşte copiii. Dar el n-a mai venit, împodobindu-se în temniţă cu cununa nepieritoare a Sfinţilor mucenici.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Sinaxar - Pomenirea cuviosului mărturisitor Visarion

În această lună (octombrie), în ziua a douăzeci şi una, pomenirea cuviosului mărturisitor Visarion.

Cuviosul părintele nostru Visarion, s-a născut în Bosnia, din părinţi creştini ortodocşi: Maxim şi Maria, în anul mântuirii 1714 şi a primit din Sfântul Botez numele de Nicolae. Tânăr, călătorind pe la multe locaşuri de închinare, a poposit adesea la Locurile Sfinte. Acolo, la mănăstirea Sfântul Sava, de lângă Ierusalim, a îmbrăcat schima monahicească, pe când avea 18 ani, primind numele de Visarion. După un timp, a venit în Slovenia şi s-a aşezat la mănăstirea Pacra, unde pentru râvna sa către cele sfinte, s-a învrednicit de darul preoţiei.

La trei ani după hirotonirea sa întru preot, cuviosul Visarion a mers din nou la Locurile Sfinte, ca să-şi întărească şi mai mult sufletul în dreapta credinţă a Bisericii Răsăritului. La puţină vreme după întoarcerea sa din această călătorie, a venit în Ţara Ardealului, unde papistaşii căutau prin silnicie să smulgă credinţa dreptmăritoare din sufletele românilor ortodocşi.

Nu glasul omenesc l-a chemat în Ardeal, ci însuşi Ziditorul tuturor, ca să mântuiască din pierzare pe românii drept-credincioşi. Pe unde trecea, el aprindea în sufletele credincioşilor râvna pentru credinţa cea adevărată. Trăia o

viaţă de aspră înfrânare, hrănindu-se numai cu mâncare slabă de legume. Pentru chipul mult îmbunătăţit al vieţii sale, drept-credincioşii români nu numai că-l ascultau şi urmau poveţele lui, dar cuprinşi de o mare însufleţire duhovnicească, îi sărutau mâinile şi picioarele cele sfinte.

În drum spre Sibiu a fost prins de stăpânirea catolică şi târât la judecată. În faţa celor care-l judecau, el a stat drept şi fără frică, mărturisind că dreapta credinţă a Bisericii Răsăritului este singura adevărată şi mântuitoare. Pentru aceea, el nu va înceta să arate uniţilor rătăcirea lor şi să-i îndemne să se lase de ea. Pentru această mărturisire a dreptei credinţe, cuviosul Visarion a fost aruncat în fioroasa temniţă din Kufstein, în creierul munţilor tirolezi, unde după suferinţe grele departe de lume, dar aproape de Cel care împarte cununile vieţii celor vrednici, s-a mutat către Domnul.

Sinaxar - Pomenirea cuviosului mărturisitor Sofronie

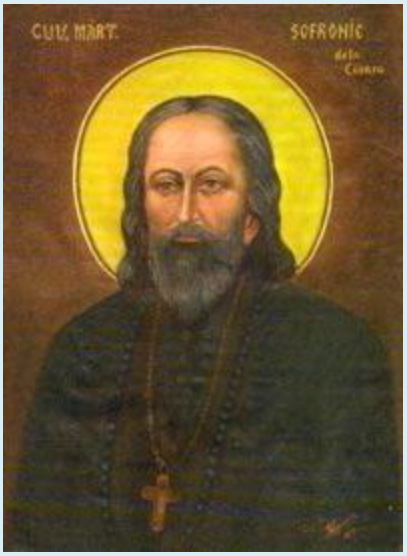

Tot în această zi, se face pomenirea cuviosului mărturisitor Sofronie.

Cuviosul Sofronie se trăgea din familia Popovici de la Cioara Sebeşului. La botez i s-a dat numele de Stan, iar în călugărie numele de Sofronie. A sihăstrit multă vreme în Ţara Românească, iar în anul 1756 s-a întors la Cioara, unde râvna sa pustnicească l-a mânat să-şi facă un mic schit în mijlocul codrului şi să ţină acolo câţiva tineri la învăţătură. Dar diavolul, care pururea caută să strice cele bune, l-a izgonit prin oameni răi din schitul său şi l-a silit să plece în străine locuri.

După ce străbătu o mare parte din ţinutul Sebeşului şi al Albei, îndemnând, cu multă râvnă duhovnicească, pe credincioşi să nu se depărteze de credinţa dreptmăritoare, a suferit grea prigoană din partea papistaşilor, care l-au aruncat în temniţa grea din Bobâlna. Dar Domnul, care a scăpat pe Petru din lanţuri, l-a slobozit şi pe cuviosul Său Sofronie. Două luni a stat cuviosul în ţinutul Zarandului şi apoi s-a îndreptat spre Munţii Apuseni, ca să facă din crestele lor cetate nebiruită dreptei credinţe.

Neputându-l abate de la calea cea dreaptă, papistaşii l-au prins din nou şi l-au aruncat în temniţa din Abrud. Dar Dumnezeul puterilor l-a izbăvit iarăşi din temniţă. De acum, credincioşii n-au mai vrut să-l părăsească, ci ca pe Domnul Hristos odinioară, îl însoţeau pururea câte 12 bărbaţi temători de Dumnezeu, ca nişte apostoli înflăcăraţi.

În ziua a patrusprezecea a lunii februarie din anul 1761, cuviosul Sofronie a ţinut "Marele sobor" din cetatea Bălgradului (Alba Iulia). ***Cu cuvinte lipsite de meşteşug, dar pline de dulce mângâiere, a cerut la acel sobor, cuviosul Sofronie, în numele poporului român, vlădică pe seama drept-credincioşilor din Ardeal. Bunul Dumnezeu i-a ascultat glasul şi a înmuiat inima stăpânitorilor care au îngăduit ca românii să aibă vlădică după rânduiala Bisericii Ortodoxe de Răsărit. Iar atunci când, cu voia lui Dumnezeu, a fost rânduit ca episcop ortodox al Ardealului Dionisie Novacovici, cuviosul Sofronie, socotindu-şi împlinit lucrul său, a plecat la Sfânta mănăstire a Argeşului, unde s-a săvârşit în pace, mutându-se în locaşurile cereşti.***

Sinaxar - Pomenirea Sfântului mucenic Oprea

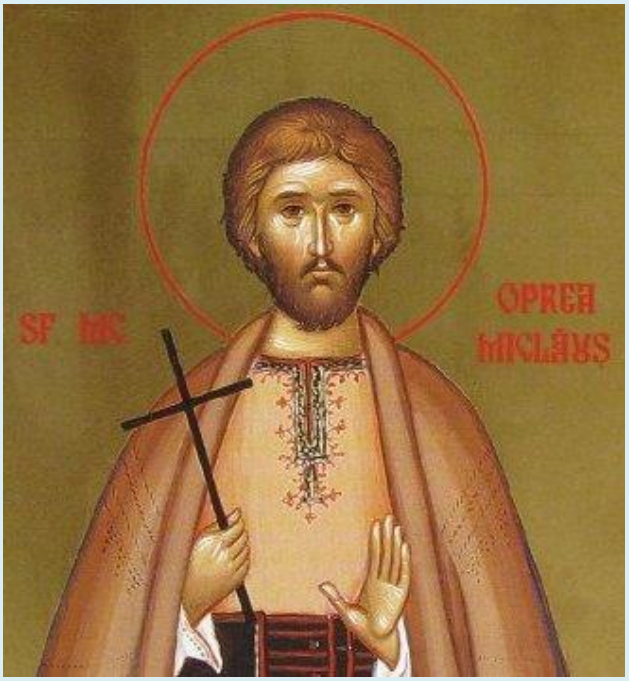

Tot în această zi, pomenirea Sfântului mucenic Oprea.

Acest mărturisitor al dreptei credinţe s-a născut în Sălişte a Sibiului, pe vremea împărătesei Maria Tereza (1740-1780). Era plugar şi împreună cu soţia şi copiii lui, ducea o viaţă de bună cucernicie şi plăcută lui Dumnezeu.

Pe vremea aceea, semeaţa împărătească multă silnicie făcea credincioşilor de sub stăpânirea ei, ca să-i rupă de la Legea Răsăritului şi să-i plece unirii cu Roma. Le răpea bisericile, pe preoţi îi izgonea, pe cei care nu se clătinau de la dreapta credinţă şi nu se plecau Romei, îi lovea cu biruri şi poveri şi umplea temniţele cu ei.

În amărăciunea lor, românii se rugau fierbinte lui Dumnezeu să nu-i lase să piară cu totul. Şi Dumnezeu şi-a plecat urechea cu milă şi a ridicat pe Oprea din Sălişte, bărbat drept şi inimos, să le fie apărător în cumplita lor primejdie.

Şi evlaviosul Oprea porni cu încredere la luptă pentru apărarea dreptei credinţe. Mai întâi îşi întări sufletul cu post şi rugăciune, cu binecuvântările preoţilor izgoniţi de la Sfintele lor altare şi cu bunele poveţe de la bătrânii înţelepţi. Apoi căută, prin munţii şi văile săliştene, gloatele drept-credincioşilor, pretutindeni

îmbărbătând pe cei ce pătimeau, mângâind pe cei ce suspinau şi sprijinind pe cei ce se clătinau.

Când se înfăţişa înaintea căpeteniei de la cârma ţării şi-i ceru oprirea prigoanelor şi sloboda mărturisire a dreptei credinţe, căpetenia îl mustra ca pe un răzvrătit şi-l ameninţa cu temniţa şi moartea, dacă nu se pleacă unirii cu Roma.

Văzând această neomenie, în toamna anului 1748, evlaviosul Oprea merse la Viena să se plângă împărătesei şi să-i ceară libertate pentru Legea Răsăritului, arătând că unirea cu Roma s-a făcut atât de ascuns, încât nici preoţii n-au ştiut ce este.

Împărăteasa, cu viclenie i-a spus că i-a ascultat plângerea, dar în ascuns a dat poruncă pentru şi mai mari prigoane, iar Oprea să fie întemniţat de îndată ce va sosi în Ardeal. Prin vrerea lui Dumnezeu, aflând de această ticăloşie, evlaviosul Oprea a rămas în Banat ca cioban la oi. Dar, după puţin timp, înainte de Sfintele Paşti din anul 1752, evlaviosul Oprea ne mai putând răbda suferinţele drept-credincioşilor, merse iarăşi la Viena şi ceru împărătesei oprirea prigoanelor şi încheia jalba: "sau vlădică de legea noastră sau drum slobod să plecăm din ţară".

Împărăteasa porunci ca fericitul Oprea să fie prins şi osândit la temniţă pe viaţă în cetatea Kufstein din Tirol. Pe fericitul Oprea l-a aşteptat vreme îndelungată soţia sa Stana, stând la uşa bisericii, îmbrobodită în negru, plângând şi cerând milă ca să-şi poată crească copiii. Dar el n-a mai venit, împodobindu-se în temniţă cu cununa nepieritoare a sfinţilor mucenici.

Rugăciune către Sfinţii ierarhi Iorest şi Sava ai Ardealului şi Sfinţii mărturisitori Visarion, Sofronie şi Oprea ce s-a rostit la slujba canonizării

Cu inima smerită şi cu grai de laudă cutezam a preamări astăzi pe Hristos, Cel ce v-a arătat pe voi, prea fericiţi mărturisitori ai dreptei credinţe, slava Bisericii noastre! Şi început cinstirii voastre de obşte făcând, ne plecăm genunchii cu umilinţă şi negrăită dragoste şi rugăciune înălţam vouă, celor ce aţi pus mai presus de toate cele vremelmce, credinţa cea dreptmăritoare; căci voi, o, bunilor ierarhi ai Ardealului, Iorest şi Sava, trăitori ai smereniei călugăreşti şi părtaşi ai darurilor cereşti, aţi îndurat chinuri de moarte pentru apărarea Legii noastre strămoşeşti şi a poporului dreptcredincios; iar tu, cuvioase Visarioane, prealuminate, te-ai coborât ca un arhanghel cu glas de trâmbita dumnezeiasca în mijlocul credincioşilor, întărindu-i în dreapta credinţă şi viaţa ta ţi-ai dat pentru Hristos; şi turma cea dreptcredincioasa din Ardeal pe căile mântuirii şi îndrumând Biserica lui Hristos la biruinţa; iar tu, Oprea, cel prea osârduitor, iubind mai mult Legea neschimbată a

lui Hristos decât pe ai tăi şi decât însăşi viaţa ta, sufletul ţi-ai pus pentru dreapta credinţă.

De aceea, voi toţi care aţi odrăslit din coapsele Bisericii dreptslavitoare din Ardeal şi care acum vă bucuraţi de slava mucenicilor şi a mărturisitorilor lui Hristos, primiţi rugăciunea noastră şi mijlociţi pentru noi înaintea Bunului şi Milostivului Dumnezeu, Celui în Treime prea mărit. Ocrotiţi, cu rugăciunile voastre, turma cea dreptslavitoare, care vă cinsteşte ca pe nişte stâlpi neclintiţi ai dreptei credinţe. Rugaţi-vă Domnului ca să întărească dragostea şi unitatea de credinţa dintre fraţi, să reverse harul păcii în inima tuturor, să ferească turma dreptcredincioşilor de toată reaua întâmplare, ca într-un glas şi într-un suflet să preamărim pe Cel ce este Dătătorul tuturor darurilor şi Mântuitorul nostru. Priveghiaţi şi vă rugaţi pentru noi, că izbăviţi fiind, prin mijlocirile voastre, de cursele celui rău, să ducem lupta cea bună a mântuirii, în toate clipele vieţii noastre şi să fim neclătinaţi întru dreapta credinţă a moşilor şi strămoşilor noştri.

Bucurându-vă de dumnezeiasca mărire întru care v-aţi înălţat şi rugându-ne vouă ca să fiţi mijlocitori înaintea tronului Celui de sus, prea mărim pentru toate pe: Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, zicând: Slava Ţie Dumnezeule, Cel mare şi minunat întru sfinţii Tăi. Amin!

Sinaxar - Pomenirea Sfinţilor preoţi mărturisitori Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş

Tot în această zi, se face şi pomenirea Sfinţilor preoţi mărturisitori Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş.

Pe la mijlocul veacului al XVIII-lea, din rândul preoţilor şi al credincioşilor ortodocşi români din Transilvania s-au ridicat numeroşi apărători ai dreptei credinţe în faţa încercărilor autorităţilor habsburgice de a-i înstrăina de "Legea strămoşească".

Între ei s-au numărat şi preoţii Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş, sate care ţineau pe atunci de "scaunul" Sălişte.

Primul dintre ei a fost hirotonit la Bucureşti de mitropolitul Neofit al Ţării Româneşti, prin anul 1746. Ridicându-se împotriva uniaţiei, a fost prins şi întemniţat la Sibiu, unde a pătimit timp de 17 luni. A fost eliberat din închisoare cu condiţia de a nu mai săvârşi cele ale preoţiei şi a trăi şi a munci ca un simplu ţăran.

În 1752 a fost delegat, alături de credinciosul Oprea Nicolae din Sălişte, să plece la Viena, pentru a prezenta împărătesei Maria Tereza plângerea credincioşilor din părţile de sud ale Transilvaniei (Făgăraş, Sibiu, Sebeş şi Orăştie) prin care cereau

drepturi pe seama Bisericii Ortodoxe. Au fost primiţi de împărătească, dar în loc să li se dea un răspuns la plângerile lor, au fost aruncaţi în fioroasa închisoare Kufstein, din Munţii Tirolului.

În anii care au urmat, reprezentanţii clerului şi ai credincioşilor din Transilvania au cerut în mai multe rânduri autorităţilor habsburgice să elibereze pe cei doi captivi.

La 24 iulie 1784, Stana, soţia lui Oprea, ruga pe împăratul Iosif al II-lea să-l elibereze după o robie de 32 de ani. Conducerea închisorii raporta că nu se mai ştie nimic despre el. ***Înseamnă că amândoi şi-au sfârşit zilele în temniţa de la Kufstein, jertfindu-şi viaţa pentru credinţa ortodoxă, câştigând însă cununile muceniciei.***

Preotul Ioan din Galeş a fost hirotonit la Bucureşti sau la Râmnic, în lipsa unui episcop ortodox în Transilvania. S-a numărat printre cei mai îndrăzneţi apărători ai credinţei ortodoxe, în faţa oricăror încercări ale autorităţilor habsburgice de a impune o altă credinţă. În anul 1756 a fost arestat şi dus în lanţuri la Sibiu. Împărăteasa Maria Tereza a dat ordin să fie dus în închisoarea cetăţii Deva, urmând să fie reţinut acolo până la moarte. Dar spre sfârşitul anului următor, a fost dus sub aspră pază militară la închisoarea de la Graz, în Austria.

Un cronicar braşovean - Radu Duma - scria că în anul 1776 câţiva negustori din Braşov l-au cercetat în închisoare mărturisindu-le "că mai bine va muri acolo, decât să-şi lase credinţa strămoşească".

Mai târziu a fost mutat în închisoarea de la Kufstein, unde îşi sfârşiseră viaţa şi alţi mărturisitori şi mucenici ai Ortodoxiei transilvane.

În 1780 un alt întemniţat de aici, sârbul Ghenadie Vasici, a reuşit să trimită o scrisoare ţarinei Ecaterina a II-a şi Sinodului Bisericii Ortodoxe Ruse, prin care ruga să se intervină pentru eliberarea lui. Între altele, scria: Aici în fortăreaţă este şi un preot român din Transilvania, cu numele Ioan, care pătimeşte în robie de 24 de ani pentru credinţa ortodoxă". Acesta era preotul Ioan din Galeş, cel întemniţat în 1756, deci cu 24 de ani în urmă.

Pentru mărturia lor ortodoxă şi moartea lor martirică, Sfinţii preoţi martiri Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel, sunt cinstiţi ca sfinţi de către obştea credincioşilor de pretutindeni şi mai cu seamă de cei din Transilvania, din mijlocul cărora s-au ridicat.

Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu - Viaţa şi nevoinţele preoţilor mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel

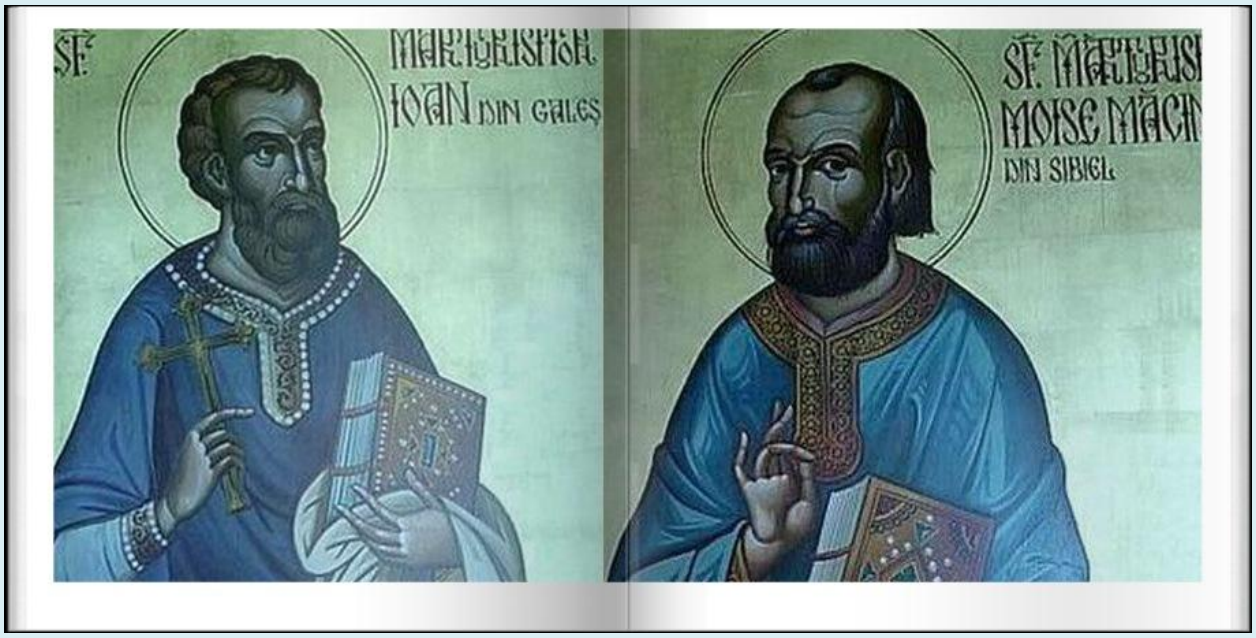

Preotul mărturisitor Ioan din Galeş

Pe la mijlocul veacului al XVIII-lea, din rândul preoţilor şi credincioşilor ortodocşi români din Transilvania s-au ridicat numeroşi apărători ai dreptei-credinţe, în faţa încercărilor autorităţilor habsburgice de a-i trece cu forţa la uniaţie. Între aceştia se numărau:

- *cuvioşii ieromonahi Visarion Sarai, Sofronie de la Cioara şi Nicodim,*
- *protopopul Nicolae Pop din Balomir,*
- *preoţii Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş, Ioan din Aciliu, Ioan din Poiana Sibiului, Ioan şi Oprea din Sălişte, Ioan Piuariu din Sadu,*
- *preotesele din Tilişca, din Poiana şi din Deal,*
- *credincioşii ţărani Oprea Miclăuş din Sălişte, Ioan Oancea din Făgăraş, Constantin Petric din Jina, Ioan Crăciun din Cărpiniş, Toma Maier din Răhău, Tănase (Todor) Todoran din Bichigiu - în părţile Bistriţei.*

Istoria a păstrat şi alte mii de nume ale preoţilor şi ale credincioşilor - bărbaţi, femei şi chiar copii - mai ales din satele: Sălişte, Poiana, Jina, Tilişca, Deal, Cărpiniş, Colun, Cuzdrioara, lângă Dej etc, ucişi sau morţi în urma suferinţelor îndurate, maltrataţi, întemniţaţi, bătuţi ori alungaţi din satele lor.

Între aceştia, un loc aparte ocupă vrednicul mărturisitor al credinţei ortodoxe, Preotul Ioan din satul Galeş, din părţile Sibiului. Se crede că a fost hirotonit fie la Bucureşti, fie la Râmnic ori la Carloviţ, ca şi alţi tineri transilvăneni, în lipsa unui ierarh ortodox atunci în Transilvania.

Într-un raport al episcopului rutean unit Manuil Olszavszky de la Muncaci, din 1746 - care fusese trimis de autorităţi să cerceteze starea de spirit a românilor transilvăneni - între preoţii pe care-i prezenta ca potrivnici ai unirii cu Roma se număra şi Ioan din Galeş (*Dr. Silviu Dragomir, Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII, vol. I, Sibiu, 1920, p. 166.*). În decembrie 1750, el figura printre cei şase semnatari ai unui lung memoriu adresat de românii din părţile sudice ale Transilvaniei mitropolitului ortodox sârb din Carloviţ, Pavel Nenadovici, prin care-i relatau suferinţele pe care le îndură pentru credinţa lor strămoşească (*Ibidem, p. 210 şi anexa 59, p. 86-88; reprodus şi la Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române. Manual pentru seminariile teologice, ed. a II-a, Sibiu, 1978, p. 252-254.*). ***În acest memoriu erau prezentate chiar şi propriile sale necazuri prin cuvintele: „Şi au trimis în numitu sat, în Galeş, doi slujitori ai cetăţii ca să prinză un popă şi n-au găsit pre popa acasă. Şi era pe la miezul nopţii, ci au găsit numai pre preutiasa sa, au început a o bate şi s-o lege, iară ea au început a ţipa. Vecinii au sărit să vadă ceva să fie, slujitorii au tras cu un piştol ş-au puşcat un om şi numai decât au căzut...”.***

Cu două săptămâni înainte de Paştile anului 1752, preoţii Ioan din Poiana Sibiului şi Ioan din Galeş, „împreună cu mai mulţi români” au pornit spre Becicherec, în Banat, unde se găseau alţi doi neînfricaţi luptători pentru Ortodoxie, anume

credinciosul Oprea Miclăuş din Salişte şi preotul Moise Măcinic din Sibiel, pentru a le duce un memoriu al românilor din părţile de sud ale Transilvaniei, ca ei să-l prezinte apoi împărătesei Mana Tereza, la Viena (*Dr. I. Lupaş, Contribuţii documentare la istoria satelor transilvane, Sibiu, 1944, p. 69-71*.).

Reîntors din Banat, Preotul Ioan se afla din nou în fruntea acţiunii de apărare a Ortodoxiei, căci la 16 aprilie 1756, episcopul unit Petru Pavel Aron informa guvernul despre activitatea acestuia (*Dr. S. Dragomir, ibidem, vol. II, p. 47, cap. Un mucenic uitat: popa Ioaneş din Galeş; cf. şi anexa 4, p. 315; Dr. I. Lupaş, Doi precursori ai lui Horia în audienţă la Curtea Împărătească din Viena, în „An. Acad. Rom.", mem. secţ. ist., s. III, t. XXVI, 1944, m. 14, Bucureşti, p. 469-470 (în extras, p. 76-77).*). Cu câteva zile înainte, un oarecare Olasz Ferenc informa pe episcopul romano-catolic maghiar din Alba Iulia despre „agitaţiile" pe care le făcea Preotul Ioan în părţile Sebeşului, ale Orăştiei şi ale Hunedoarei (*Dr. S. Dragomir, ibidem, vol. II, anexa 3, p. 314-315.*). Se pare că s-au mai înaintat plângeri şi s-au mai luat măsuri împotriva lui şi mai înainte, de vreme ce, tot la 10 aprilie 1756, el adresa o notă-protest Sfatului oraşului Sibiu, declarând cu demnitate că, dacă au trimis la el ***„călăraşi şi plăiaşi noaptea, ca la un hoţ, iară nu ca la un preot nevinovat, pentru aceasta în arişte nu voi veni, că nu sunt tâlhariu"*** (*Ibidem, p. 48 şi anexa 2, p. 314.*).

Dar nu peste mult timp, în luna mai 1756, a fost arestat şi dus în lanţuri la Sibiu. Bătrânul său tată, Ioan Burborea (Vârvorea), înainta atunci o scrisoare Tezaurariatului din Transilvania, solicitând eliberarea lui din închisoare, pe cauţiune sau cel puţin să-i dezlege lanţurile, pentru a se bucura de lumina zilei (*Ibidem, p. 48-49 şi vol. I, anexa 101, p. 157-158.*). Nimeni n-a ţinut însă seama de rugămintea unui părinte îndurerat de suferinţa fiului său preot. ***Dimpotrivă, împărăteasa Maria Tereza a dat ordin să fie dus în secret în închisoarea cetăţii Deva, urmând să fie reţinut acolo până la moarte („ad perpetuos carceres") (Ibidem, p. 49.). În anul următor, Cancelaria aulică din Viena cerea Directoratului cameral din Transilvania să-l deporteze pe Preotul Ioan, fie într-o fortăreaţă din Italia, fie la Graz, unde să fie reţinut pentru toată viaţa.*** Faptul că nu s-a precizat locul detenţiei lui a dus la o nouă corespondenţă, dispunându-se, în cele din urmă, la 16 noiembrie 1757, să fie dus cu escortă militară de la Deva în Banat, iar de acolo la Graz (*Amănunte, ibidem, p. 49-50.*).

Spre deosebire de alţi tovarăşi ai săi de suferinţă despre al căror sfârşit nu ştim nimic, despre Părintele Ioan din Galeş avem două mărturii târzii. Astfel, cronicarul braşovean Radu Duma menţiona că în anul 1776 câţiva comercianţi din Braşov, aflaţi în treburi negustoreşti la Graz, l-au cercetat în temniţă, mărturisindu-le ***„că***

mai bine va muri acolo decât să-şi lase credinţa cea pravoslavnică”. Se pare că după un şir lung de ani, a fost mutat în închisoarea de la Kufstein, unde îşi sfârşiseră viaţa şi alţi mucenici ai Ortodoxiei transilvane.

În adevăr, în 1780, un alt întemniţat de acolo, sârbul Ghenadie Vasici, fost pretendent la scaunul episcopal ortodox din Transilvania, a izbutit să trimită o scrisoare către Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse şi ţarinei Ecaterina a II-a, rugându-i să intervină pentru eliberarea lui. Între altele, Ghenadie scria: ***„Aici în fortăreaţă este şi un preot român din Transilvania, cu numele Ioan, care pătimeşte în robie de 24 de ani pentru credinţa ortodoxă”.*** Acesta nu putea fi decât Ioan din Galeş, întemniţat cu 24 de ani în urmă, adică în 1756 (*Ibidem, p. 309*).

Aşa şi-a sfârşit viaţa, departe de familia şi de păstoriţii lui, cinstitul Preot mărturisitor Ioan, din Galeşul Sibiului. Împodobit cu nimbul mucenicesc, numele lui cinsteşte în veci patria şi neamul din care s-a ridicat, rămânând statornic în credinţă.

Preotul mărturisitor Moise Măcinic din Sibiel

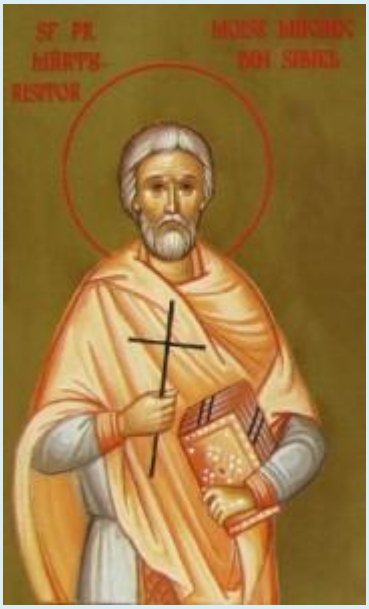

Printre marii apărători ai dreptei-credinţe a românilor din Transilvania veacului al XVIII-lea, la loc de cinste se află şi Preotul Moise Măcinic din Sibiel, sat aşezat în „mărginimea” Sibiului. Câteva ştiri despre viaţa sa desprindem dintr-o declaraţie pe care a dat-o el în faţa unei comisii de anchetă la Viena, în zilele de 14 şi 15 aprilie 1752. Între altele, ***el declara că toţi credincioşii din Sibiel l-au rugat, în urmă cu vreo 6 ani, să plece la Bucureşti spre a fi hirotonit preot, ceea ce s-a şi***

făcut, prin punerea mâinilor mitropolitului Ungrovlahiei Neofit Cretanul (*Procesul-verbal al anchetei, publicat în limba germană, de Dr. I. Lupaş, Doi precursori ai lui Horia în audienţă la Curtea împărătească din Viena, în „An. Acad. Rom.", mem. secţ. ist., t. XXVI, (1944), m. 14, Bucureşti, p. 459-464 (în extras, p. 65-70).*). La scurt timp după hirotonie, episcopul rutean unit Manuil Olszavsky din Muncaci, trimis de autorităţi să cerceteze starea de spirit a credincioşilor ortodocşi din Transilvania, constata că printre cei care se împotriveau cu mai multă tărie uniaţiei se număra şi „popa Măcinic din Sibiel" (*Dr. Silviu Dragomir, Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII, vol. I, Sibiu, 1920, p. 166.*).

În urma acestei acţiuni, a fost arestat, după cum declara el însuşi în 1752: „Apoi m-am întors acasă şi am slujit ca preot, ceea ce aflându-se, am fost dus la închisoare, în Sibiu şi am pătimit acolo 17 luni, până când, în cele din urmă, Excelenţa sa generalul comandant contele Brovne, la care am înaintat un memoriu, a vorbit cu Excelenţa sa guvernatorul şi am fost slobozit din temniţă, cu condiţia să mă las de slujba preoţească şi să mă hrănesc din munca braţelor ca un simplu ţăran, până se va ivi vreun episcop să-mi dea mai departe poruncă ce am de făcut. Mulţumindu-mă cu aceasta, m-am întors acasă, nu am mai făcut nici o slujbă preoţească, ci am trăit în linişte ca un ţăran, până când a venit în satul nostru domnul vicar Petru Aron, care m-a chemat înaintea lui şi a poftit să-i fac un nou jurământ preoţesc. Cum eu însă nu am voit să mai fac alt jurământ, afară de acela pe care îl făcusem la Bucureşti, de aceea a sosit poruncă la sat, să mă dea iarăşi prins" (*Dr. I. Lupaş, ibidem, p. 416 (22).*).

La 10 decembrie 1750, „Popa Măcinic" se număra printre cei şase semnatari ai unui lung şi emoţionant memoriu adresat mitropolitului sârb Pavel Nenadovici, de la Carloviţ, în care se relatau toate suferinţele la care sunt expuşi credincioşii ortodocşi din Transilvania (*Memoriul, la Dr. S. Dragomir, ibidem, vol. I, anexa 59, p. 86-88; reprodus şi la Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, manual pentru seminariile teologice, ed. a II-a, Sibiu, 1978, p. 252-254.*).

În anul 1752, cu două săptămâni înainte de Paşti, au sosit în Becicherec preoţii Ioan din Poiana Sibiului şi Ioan din Galeş, împreună „cu mai mulţi români", aducând un memoriu al românilor din părţile Făgăraşului, ale Sibiului, ale Sebeşului şi ale Orăştiei - întocmit în casa preotului Vasile din Sălişte - pe care Oprea Miclăuş şi Moise Măcinic urmau să-l prezinte împărătesei Maria Tereza, la Viena. Într-adevăr, după traducerea memoriului în limba germană, la Timişoara, cei doi s-au îndreptat spre capitala împărăţiei habsburgice. ***Din interogatoriul ce li s-a luat în zilele de 14 şi 15 aprilie 1752, reiese că Oprea Miclăuş era acum***

pentru a treia oară la Viena, în aceeaşi calitate de trimis al credincioşilor ortodocşi din Transilvania, pe când tânărul Moise era pentru prima oară. Cu câteva zile înainte, au fost primiţi în audienţă de împărăteasa Maria Tereza şi de cancelarul Kaunitz (*Dr. I. Lupaş, Contribuţii documentare la istoria satelor transilvănene, Sibiu, 1944, p, 69 şi urm.*) .

Dar, în loc să li se dea un răspuns la jalba pe care o înaintaseră Curţii, cei doi trimişi ai clerului şi credincioşilor din „mărginimea" Sibiului au fost arestaţi şi aruncaţi în închisoarea de la Kufstein. Au fost aşteptaţi zadarnic de familiile, de consătenii şi de toţi mărturisitorii dreptei-credinţe, în numele cărora făcuseră acel drum lung şi obositor până la Viena. La trei ani după întemniţare, deci în 1755, reprezentanţii românilor ortodocşi din sudul Transilvaniei întocmesc o scrisoare către mitropolitul Pavel Nenadovici - dusă la Carloviţ de preotul Ioan din Poiana Sibiului şi de credinciosul Toma Maier din Răhău - prin care-l înştiinţau de multele suferinţe pe care le îndurau pentru credinţa lor. Între altele, îl rugau: ***„să nu ne lăsaţi, pentru Hristos şi pentru aceşti oameni care i-au trimis ţara la împărăţie, anume Oprea Miclăuş, Popa Măcinic, căci multă dorire are ţara de ei, care nu ştim, sunt undeva sau ba"*** (*Dr. Silviu Dragomir, ibidem, vol. I, anexa 96, p. 153 şi vol. II, p. 32; Dr. I. Lupaş, Doi precursori..., p. 419 (25).*).

Îngrijoraţi de soarta lor, la 4 decembrie 1756, sălişteni adresează un memoriu către acelaşi mitropolit, relatând că ***„nu este putere mai multă a putea răbda răul care ne cade nouă asupră de la popii cei uniţi în toate zilele şi supărările, că în toate zilele ne prind la arest şi ne căznesc cum este mai rău, încă ne dau şi în mâna biraelor de ne închid prin temniţe; deci de al lor mare rău ne-am pustiit tot şi case şi moşii şi şedem" tot fugiţi la păduri, fiindcă nouă nu ne trebuiesc popii cei uniţi, până la moarte".*** Iar în partea finală a memoriului scriau: ***„Şi ne rugăm... pentru ai noştri care noi, satele, i-am ales oameni şi i-am trimis la preînălţata Curte, anume Popa Mucenic şi Oprea Miclăuşi. Să fii Măria Ta într-ajutor ca să se sloboadă, căci sunt oameni buni şi sunt oameni de noi toţi şi cu voia noastră trimişi"*** (*Dr. Silviu Dragomir, ibidem, vol. I, anexa 105, p. 161-162; vol. II, p, 59.*).

În sinodul convocat de cuviosul ieromonah Sofronie de la Cioara, în februarie 1761, la Alba-Iulia, s-a cerut de asemenea eliberarea lui Oprea Miclăuş şi a preoţilor Măcinic din Sibiel, Ioan din Galeş şi Ioan din Sadu (*Ibidem, vol. II, p. 195*). Într-un memoriu cu data de 7 aprilie 1761, înaintat generalului Bukow, sosit cu două zile înainte la Sibiu, se cerea eliberarea aceloraşi deţinuţi, căci ***„ei n-au vină mai mare decât noi toţi românii din Transilvania, noi i-am înduplecat să umble pentru legea noastră"*** (*Ibidem, p. 223-224.*).

Cei care întocmiseră memoriile respective n-aveau de unde să ştie că, pe la începutul anului 1756, unul din prizonierii de la Kufstein a izbutit să evadeze din robie. Guvernul ardelean cerea autorităţilor în subordine să supravegheze pe soţia lui Oprea Miclăuş, socotind că el este cel evadat (*Ibidem, anexa 9, p. 318-319.*). S-ar putea ca acela care evadase să fi fost prins şi readus în închisoare, ori va fi pierit de foame şi de frig în Munţii Tirolului şi desigur cei de acasă nu vor fi ştiut nimic de soarta lor. Acasă n-a mai ajuns nici unul, din moment ce s-a făcut atâtea intervenţii pentru eliberarea lor, iar la 24 iulie 1784, soţia lui Oprea, Stana, cerea îndurare împăratului Iosif al II-lea, pentru eliberarea lui, după o robie de 30 de ani. Conducerea închisorii raporta că nu se ştia nimic despre el (*Ibidem, p. 308.*).

Înseamnă că amândoi şi-au sfârşit zilele în fioroasa temniţă de la Kufstein, jertfindu-şi viaţa pentru credinţa ortodoxă, câştigând însă cununile muceniciei şi ale împărăţiei lui Dumnezeu (*Despre moartea mucenicească a credinciosului Oprea Miclăuş şi a preoţilor Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş, relatează şi cronica în versuri intitulată Plângerea sfintei mănăstiri a Silvaşului (Prislop); „Şi pe câte trei din Viena i-au închis şi acolo viaţa lor s-a stins.”. Cf. Dr. I. Lupaş, Cronicari şi istorici români din Transilvania, ed. a II-a, Craiova, 1941, p. 73.*).

(Sursa: Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinţi români şi apărători ai Legii strămoşeşti, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987, p. 443-446, Preotul Mărturisitor Ioan din Galeş şi p. 447-450, Preotul Mărturisitor Moise Măcinic din Sibiel.)

Viaţa şi nevoinţele - Sfântului Visarion mărturisitorul, cuviosului Sofronie de la Cioara şi Sfântului mucenic Oprea Nicolae din Sălişte

Sfântul Visarion, mărturisitorul

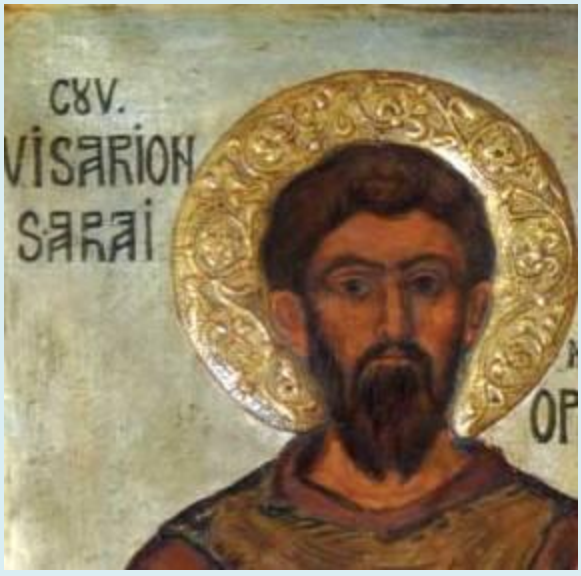

Mişcarea românească de la 1744 din Transilvania şi din Banat, dezlănţuită de propovăduirea Călugărului Visarion, apare în perspectiva istoriei ca parte a luptei de secole duse de popor pentru libertate naţională şi religioasă, pentru dreptate şi

omenie. Cuvântul său simplu, spus cu suflet deschis, e scânteia care răscoleşte adânc conştiinţa maselor şi zădărniceşte în câteva săptămâni înfăptuirile unei jumătăţi de veac de silnicii. S-a vădit încă o dată atunci că Ortodoxia românească este una cu aspiraţiile întregului neam, iar apărarea credinţei înseamnă păstrarea fiinţei naţionale.

În aceste vremi de suferinţă pentru românii din vestul Carpaţilor, când credinţa lor, singurul bun ce le mai rămăsese, era primejduită, în numele ei vine Călugărul Visarion, expresie a solidarităţii ortodoxe, a colaborării întru apărare, precum şi a luptei împotriva asupririi (*Cu înţeles larg cuprinzător, acum ca şi în trecut, se depăşesc hotarele etnice şi se dovedeşte iar preţul integrării în măreţia solidarităţii umane pentru dreptate şi libertate. In această acţiune la care participă întreaga Ortodoxie, Muntenia şi Moldova sunt coordonatoare şi acordă sprijinul frăţesc. Pe tăinuite cărări vin călugări să le întărească încrederea celor prigoniţi. Le aduc cărţile trebuincioase în care, alături de cele ale sufletului, se vorbeşte întraripat despre trecutul măreţ al neamului şi despre înalta sa misiune istorică. Ierarhii folosesc toate mijloacele întru apărarea credinţei, le trimit preoţi când numărul acestora se împuţinase din cauza prigoanei, hirotonesc preoţi din provinciile ocupate. În 1734, episcopul Râmnicului dă episcopului din Timişoara câteva sute de cărţi în limba română, iar în 1752 episcopului din Arad, precizând în actul însoţitor, scris româneşte, că menirea lor este de a fi „deschidere celor ce prin neştiinţă, cu a lor nepricepere cad la întunerecul rătăcirii”. Domnii ţărilor româneşti intervin pe căi diplomatice, susţin toate acţiunile şi acordă adăpost emigranţilor. Legăturile strânse de totdeauna între toate provinciile româneşti şi solidaritatea lor se afirmă şi acum în toată amploarea. Visarion se oprise înainte de 1744 în Muntenia. I. B. Mureşianu, Mănăstiri din Banat, Timişoara, 1976, p. 43; Tipografia din Râmnic şi reluarea tipăririi cărţilor sârbeşti la 1726, Novi Sad (R.S.F. Iugoslavia), 1976. Text românesc şi sârbesc, p. 118.*).

Din actul de legitimare şi călătorie primit de la Patriarhul Bisericii sârbe, Arsenie Ioanovici Şakabent, la 13 februarie 1742, reiese că ***Visarion s-a născut în districtul Maidan din Bosnia, tatăl său numindu-se Maxim, iar mama Maria, stabiliţi apoi, în Kostainiţa din Croaţia*** (*G. Bogdan-Duică, Călugărul Visarion Sarai (1744). Un episcop din istoria Transilvaniei, în „Foaia diecezană”, Caransebeş, 1896, nr. 6 şi 7, p. 420.*). ***Alte informaţii îl consideră originar din Bolovar, dioceza Pakraţului***, unde l-a întâlnit episcopul Pavel Nenadovici ca vieţuitor într-o peşteră, săvârşitor de minuni fiind prin tăria credinţei sale. Chemat de patriarh a venit la Carlovăţ. Acolo l-a cunoscut episcopul de mai târziu, Vichentie Popovici. Din relatarea pe care a făcut-o protopopului Mehadiei, Nicolae Stoica de Haţeg (1751-1833), consemnată în cronica sa (*Cronica Banatului, studiu*

şi ediţie de Damaschin Mioc, ediţia a II-a, revăzută, Timişoara, 1981, p. 185.), aflăm că avea înfăţişare de ascet, îmbrăcat foarte modest şi era în mare cinste în faţa patriarhului. Episcopul Inocenţiu Micu Klein, care l-a întâlnit în alte împrejurări, îi face următorul portret: ***„Om au fost de mijloc la stat sihastru acesta, cu barbă mică, negru la faţă şi perit”*** (*P. Maior, Istoria Bisericei românilor atât a acestor din coace, precum şi a celor din colo de Dunăre, Buda, 1813, p. 105; G. Bogdan-Duică, art. cit., nr. 7.*). Preotul Atanasie Stoica din Mehadia, el însuşi între cei mulţi care-l însoţeau pe Visarion în părţile Haţegului, l-a văzut ***„cu o rasă cârpită, în opinci, fără de obiele, cu căciulă călugărească ploştită, cărunt şi slăbit”*** (*Nicolae Stoica de Haţeg, Cronica Banatului, p. 186.*).

A fost tuns în monahism în mănăstirea Sfântul Sava de către Patriarhul Ierusalimului, în 1738 (A. Bunea, Episcopul Ioan Inocenţiu Klein, Blaj, 1909, p. 155.), primind numele de Visarion. Ajunge la Athos şi înapoindu-se în Serbia în 1742 e primit în mănăstirea Pakra. Vorbea limba sârbă, probabil şi greacă. Atanasie Stoica, cel care l-a ascultat, spune că ***„ştia ceva româneşte, că au fost vr-un an în Ţara Românească”*** (*N. Stoica de Haţeg, ibidem, p. 186.*), fapt ce confirmă organizarea acţiunii sale de mai târziu şi împreună-lucrarea ortodoxă.

L-a chemat Nicolae Sarai-Tiurcia (cojocaru) şi după propria sa mărturisire, în 1744 avea 30 de ani. Potrivit declaraţiei pe care o face la interogatoriul de la Sibiu din 27 aprilie 1744, a plecat de la mănăstirea Pakra la Carlovăţ în prima jumătate a lunii ianuarie din acelaşi an şi după o întrevedere cu patriarhul, îşi continuă drumul, ajunge la Timişoara, trece pe la mănăstirile din Banat, zăboveşte puţin la Hodoş-Bodrog şi se opreşte la Lipova (*A. Şaguna, Istoria Bisericii Ortodoxe Răsăritene Universale, vol. II, Sibiu, 1860, p. 182.*) pe la începutul lunii martie. Protopopul Nicolae Stoica a consemnat spusele martorilor şi ale tatălui său, privind călătoria: ***„norod din Mehadia, Ruşava (Orşova) şi din sate a-l vedea şi a-i blagoslovi au alergat, pi la Timişoara păn la Lipova l-au petrecut ca pre un sfânt... prin Vinga la Pacraţi pustă, 3000 de ţărani cu coasăle a cosi veniţi, tot ciopoară nainte alergând, coasăle lepădând, nainte îngenunchea, să închina, îi blagoslovea, mânile îi săruta şi iar fuga cu coasăle nainte alerga, păn la Lipova”*** (*N. Stoica de Haţeg, ibidem, p. 186-187.*).

Alegerea acestui centru românesc cu străvechi tradiţii ortodoxe, cu meseriaşi vestiţi şi cu o viaţă comercială intensă, a fost bine gândită. Spre el au gravitat până târziu părţile arădene, bănăţene şi bihorene, atunci supuse presiunilor pentru uniaţie. Era deci locul cel mai potrivit vestirii cuvântului răscolitor, iar în apropiere se aflau episcopii din Timişoara şi din Arad. ***Pe colina de la marginea oraşului, Visarion ridică o cruce de lemn ce se păstrează şi astăzi în una din absidele exterioare ale***

bisericii istorice din Lipova. Lângă cruce a apărut un izvor, rămas în amintirea localnicilor cu denumirea „Izvorul Sfântului” (*I. Boroş, Documente cu privire la istoricul diecezei Lugoj..., p. 54.*0). Cronicarul relatează: ***„În Lipova mai şezând, o cruce mare de lemn or făcut-o cu el şi pe o coastă de deal săpând groapa au înfipt-o, apă de supt cruce au fântânit şi multe boale au tămăduit”*** (*Ibidem. p. 186.*).

De lângă cruce, ajutat adesea pentru mai buna înţelegere a cuvântului de comercianţii Dima, Gavril şi de George Nicolae şi ei pătimitori, Visarion vorbeşte convingător mulţimii. În documentata sa istorie (*Părţi alese din istoria Transilvaniei. Pre doue sute de ani din urmă, vol. I, Sibiu, 1889, p. 420.*), George Bariţiu remarcă: ***„El însă nici nu simţea trebuinţa de a întinde vorba multă şi a ţinea prelegeri de dogmatică, precum făceau iezuiţii. Prin cuvinte scurte, dar spăimântătoare... ştiu să bage în fiori pe miriadele de oameni. Vai de capul vostru, aţi vândut sufletele voastre; dezlegarea morţilor voştri nu e dezlegare, ci osândă; parastase, pomeni şi sărindare le-aţi plătit cu totul în deşert la popi nelegiuiţi, la popi nepopi; baptismul (Botezul) pruncilor voştri, nelegiuit; de aceştia îl doare pe el mai mult”.***

Sunt puţine crucile care au adunat în jurul lor atâţia credincioşi şi au revărsat atâta tărie, atâta rezistenţă întru apărarea fiinţei neamului şi a credinţei, precum a fost modesta cruce de lemn de la Lipova. Şi tot puţine sunt cele ce au prilejuit atâtea îngrijorări unei curţi imperiale şi unei întregi orânduiri de stat. Visarion a plecat din Lipova, dar pelerinii vor continua încă mult timp să-şi găsească lângă ea liniştea şi încrederea în mai bine. Această cruce a rămas un simbol al vrerilor de dreptate şi de libertate.

Consiliul de război imperial îşi exprima, în 24 iunie 1744, îngrijorarea că pelerinajele la cruce pot provoca tulburări (*Dr. S. Dragomir, Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal, în secolul XVIII, vol. I, Sibiu, 1920, p. 35, anexe.*). Consiliul locotenenţial din Pojon, prin ordinul din august, păstrat în arhiva din Arad, confirmă că la crucea aşezată lângă Lipova, pentru stricarea uniaţiei în Banat, veneau mulţimi din toate părţile, că activau în acest sens călugări veniţi de peste munţi şi de aceea dispune arestarea lor. La 9 ianuarie 1745, congregaţia Zarandului îşi exprima revolta faţă de menţinerea crucii la care mergeau foarte mulţi credincioşi din regiune, iar în mai, din acelaşi an, congregaţia comitatului Arad ordonă organelor în subordine să vestească în întregul comitat aplicarea a 100 de lovituri de bici celor ce vor trece Mureşul la cruce, precum şi cazurilor de recidivă, împreună cu o amendă de 12 florini renani (*Prot. Gh. Ciuhandu, Românii din câmpia Aradului de acum două veacuri, Arad, 1940, p. 98, 128, nota 29.*).

Conducerea administrativă din Timişoara ordonă oficiului districtual din Lipova să distrugă toate construcţiile ridicate în apropierea crucii pentru adăpostirea pelerinilor, spre a evita tumultul, dar să lase neatinsă crucea; raportul din 14 septembrie anunţa executarea ordinului. După doi ani de la aşezarea crucii, se raportează din Lipova că vin aici zilnic numeroşi pelerini şi că mulţimea celor din Banat, din nordul Mureşului, din Crişana, e în creştere (*Prot. Gh. Cotoşman, Eremitul Visarion Valahul, în „Mitropolia Banatului'", XXX (1957), nr. 1-3, p. 109.*). Se iau măsuri restrictive împotriva preoţilor şi sunt urmăriţi călugării, îndeosebi cei veniţi din Muntenia şi din Moldova, o repetare a obişnuitelor ordine date în acest scop.

În ziua de 29 mai 1744, administraţia militară din Timişoara ordonă aceluiaşi oficiu districtual din Lipova să aresteze pe Eremitul Visarion, iar dacă e plecat, să-l caute. Se răspunde abia în ziua de 21 iunie că la Dobra au fost arestate trei persoane din localitate, ce l-au însoţit pe Visarion, care se află de 12 săptămâni în Transilvania (*Baroti Lajos, Adattar Delmagiarorszag, vol. II, V, IX (1904-1905), Timişoara, p. 95, 96; Prot. Gh. Cotoşman, ibidem, p. 122, 123.*). Conducerea militară din Timişoara, după răscoala din 1737-1739, a acceptat tacit mişcarea paşnică de teamă că intervenţia ar dezlănţui o nouă ridicare a maselor, limitându-se la măsuri de prevenire a tumultului şi ca atare, deşi foarte bine informată, emite dispoziţia după mult timp de la plecarea Călugărului Visarion. La 11 aprilie, acesta era la marginea estică a Banatului, în Capolnaş, din apropierea Făgetului.

De acolo, obercnezul (primarul şef al regiunii) Petcu, precum consemnează episcopul Inocenţiu Micu Klein, în traducerea lui Petru Maior (*Op. cit., p. 106; G. Bariţiu, ibidem, p. 419-420.*) ***„trimisă în Dobra (orăşel la intrarea în Transilvania) la vice-ductorul Ioan Lădariu, în care se scria că după două, trei ceasuri (în aceeaşi zi) va se vină acolo un sihastru, căruia numai sălaş să-i rânduiască, că de altele nu are lipsă şi să spună protopopului locului (unit), ca să iasă cu litie înaintea sihastrului şi aşa să-l petreacă... Într-aceea veni sihastrul de mulţi călăreţi încungiurat şi intrând în sălaşul rânduit, mulţi din popor să adunară acolo a-i săruta picioarele şi mânile".***

La 12 aprilie, zi de Duminică, Visarion pleacă la Deva, urmat de ***„cetele călăreţe numeroase ale bănăţenilor şi dorobanţilor, încă şi de câţiva cavalerişti din regimentul cesaro-regesc care purta numele proprietarului său, contele Springer; iar moşii noştri ne spuneau, din câte aflară de la părinţii lor, că la trecerea lui Visarion prin acel comitat al Hunedoarei, dregătorii comitatului, fireşte mai mulţi calvini, au provocat pe oameni ca să iese cu ramuri verzi întru întâmpinarea sfântului profetului, care duce viaţă îngerească... Ajuns în Deva...***

află sihastrul un loc foarte acomodat spre a combate uniunea cu Roma în cuvinte cât mai tari, pe care un popă neunit le împărtăşea poporului românesc” (*G. Bariţiu, ibidem, p. 420-421*.).

Atanasie Stoica, aflat între cei mulţi care-l însoţeau, întregeşte descrierea prin condeiul protopopului Nicolae Stoica (*Op. cit., p. 186.*): ***„Acu de la Hunedoara, în ţara Haţegului intrând, oamenii la el să adună. Mai vârtos văzând că nu mâncă, nu bea decât după ameazi la chindie... îi ziseră sfântu Nichita sau Nicodim. Adunându-se întâi sute, apoi şi mii de oameni la el, cât putea, ce ştia, învăţa... Spunând în tot Ardealul că-i sfântu în Ardeal, mii de oameni şi copii îl petrecea, flămânzi cu el umbla şi ce zicea asculta... legea pravoslavnică, dar nu a papii, să ţină, la el şi domni a-l vedea venea...”.***

Din Deva se opreşte la Orăştie şi însoţit de mulţimi, ajunge la Săliştea Sibiului, unde petrece câteva zile, cuvântul său readucând la Ortodoxie acest puternic centru românesc. Contemporanii evenimentului au lăsat amintirea altui moment din această călătorie (*Nicolae Stoica de Haţeg, ibidem, p. 186.*): ***„Carea auzind episcopul uniţilor Ioan (Inochentie Klein, liber baro, rumân), viind a-1 vedea cine-i şi ce vorbeşte, îl află în mijlocul mulţimii învăţând. Şi episcopu i-a zis: „Tu, ursule din munţi, ce ai căutat aicea vei afla, eu te voi învăţa! Ce turburi creştinii, turma mea?”***

Călugărul au zis: „Măcar zici mie ursu, eu nu sunt, dar tu eşti rău lup supt pele de oaie şi mânci oile”. Şi zicându-i vlădica că-i căine spurcat, începură oamenii a sudui pre văldica de suflet, de lege.

„Îndărăt de aici, că aici cu petri te ucidem şi te mâncă cânii. Să ştii că nu ne scapi”. Episcopu, suindu-să în hindeu cu 6 cai, acasă în Fogaraş au fugit, cu expres la gubernium au înştiinţat ce s-au întâmplat, în ce chip pe călugărul din Ardeal să-l scoată”. George Bariţiu consideră că scena s-a petrecut în alte împrejurări (*Ibidem, p. 422*.).

În drumul de la Sălişte spre Sibiu a fost arestat la 26 aprilie şi închis la Sibiu, în strada Cisnădiei, mutat, de teama mişcărilor suspecte ale românilor, în strada Iernii. În ziua următoare, din ordinul comandantului general al Transilvaniei, contele Czernin şi în prezenţa episcopului Inocenţiu Micu Klein, Visarion a fost supus unui interogatoriu ce cuprinde 44 de întrebări, la care a răspuns prudent, iar la insistenţele comisiei privind scopul misiunii sale şi cine i-a încredinţat-o, a spus că e trimisul Domnului. N-a ezitat totuşi să afirme că uniţii au două religii şi nu ţin nici una (*G. Bogdan-Duică, art. cit., nr. 7.*).

De la Sibiu, Visarion a fost dus la Alba-Iulia, la Deva, apoi la Timişoara unde i s-a luat un nou interogatoriu şi în mare taină, sub escortă, la Viena. Informaţiile documentare încetează, dar s-a afirmat că la intervenţia ministrului plenipotenţiar rus la Viena, ar fi fost eliberat şi trimis în Rusia (*Dr. S. Dragomir, op. cit., p. 140; G. Bariţiu, ibidem, p. 422.*). Protopopul Nicolae Stoica redă spusele căpitanului Vuc Piscevici, consătean cu „Nicola Tiurcia ce au fost ca sfânt de viu", cu care s-a întâlnit la Verona, când era escortat spre Viena, o scenă impresionant redată (*Ibidem, p. 187.*).

Enervarea produsă la curtea din Viena depăşeşte obişnuitele limite şi după arestarea lui Visarion, consiliul de război imperial trimite în 24 iunie 1744 o scrisoare Patriarhului sârb Arsenie, prin care dispune să justifice trimiterea sa în Transilvania. Visarion e acuzat că a ridicat o cruce la Lipova, a organizat acolo un pelerinaj, a predicat îndeplinind îndatoriri ce revin misionarilor. A trecut apoi în Transilvania, unde a cutezat să desfăşoare aceleaşi activităţi, cauzând tot felul de dezbinări şi neînţelegeri între uniţi şi adversarii lor. Acestea, precum şi necesitatea înlăturării urmărilor mai grave, au determinat arestarea sa. Cere patriarhului să răspundă dacă i-a dat paşaport, scrisoare de recomandare, dacă l-a trimis ca misionar sau în alt scop şi dacă într-adevăr îi vor urma alţi misionari spre a dezbina pe uniţi de Biserica Catolică, pentru a-i readuce la vechea lor credinţă. Recurgând la ameninţări şi negându-i dreptul de a orândui astfel de misiuni fără încuviinţarea Vienei, îi interzice să trimită în viitor misionari.

Patriarhul răspunde cu demnitate, după două luni, la 26 august. Declară că a dat Călugărului Visarion menţionatele acte ca dovezi pentru credincioşii ce-i oferă daruri de milostenie, precum şi dezlegarea să propovăduiască cuvântul lui Dumnezeu între credincioşii ortodocşi. Nu i-a încredinţat nici o îndatorire misionară, aceasta însemnând câştigarea de aderenţi în detrimentul altei credinţe, dar dacă a săvârşit această încălcare a îndatoririlor sale, el, patriarhul, e competent să-l judece şi să-l pedepsească. Din informaţiile pe care le-a cules, rezultă însă că Visarion nu a predicat pentru a converti aparteneţii altei credinţe, ci numai pentru apărarea credinţei ortodoxe. Dacă între ascultători s-au aflat persoane de altă confesiune - uniţi - vina aparţine acestora, iar nu lui Visarion, ei nesocotind dispoziţiile Bisericii lor când au asistat la propovăduirea altei confesiuni. Procedându-se aşa cum s-a procedat, atât preoţimea ortodoxă cât şi cea catolică ar ajunge în situaţia de a fi judecată, când la predicile lor participă şi persoane de altă credinţă, bine ştiindu-se că atunci când se apără propria credinţă, cele străine nu pot fi elogiate (*Dr. S. Dragomir, ibidem, p. 141-142; textele celor două acte, în originalul german, publicate în anexe, p. 35-37, nr. 28 şi nr. 30.*).

Consiliul imperial de război nu a mai răspuns şi nici nu a aplicat sancţiuni patriarhului, dar împărăteasa Maria Tereza ordonă să se ia cele mai drastice măsuri împotriva românilor ortodocşi din Transilvania, potrivnici catolicizării. Acestea au culminat cu acţiunea generalului Bukow, care începe din 1761 şi a prefăcut în cenuşă bisericuţele de lemn, în ruină mănăstirile de piatră din Transilvania, a terorizat şi masacrat populaţia, înscriind cele mai odioase pagini din istoria terorii religioase a provinciei (*Pr. prof. dr. M. Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, vol. II, Bucureşti, 1981, p. 383-385.*).

Consecinţele mişcării declanşate de călugărul Visarion sunt de dimensiuni istorice. Se desfăşoară într-o succesiune şi amploare ce nu mai contenesc, sporind îngrijorarea curţii vieneze, ce merge până la obsesie. George Barițiu, deşi vădeşte o anumită atitudine faţă de mişcare, subliniază: ***„în cinci săptămâni a fost în stare să prefacă în ruine un edificiu, la care propaganda catolică începând de la mitropolitul Teofil, ajutat cu tot zelul de către curtea imperială, lucrase peste cincizeci de ani cu perseverenţă de fier, însă mai de multe ori cu mijloace foarte rău alese”*** (*Ibidem, p. 419.*).

Inocenţiu Micu (Klein), luptătorul neînfricat pentru cauza românească, jertfă a catolicismului, înlăturat şi sfârşit în exil la Roma pe care a servit-o, rostea la deschiderea sinodului din 6 iulie 1744: ***„Nu mă îndoiesc că toţi ştiu ce tulburare a pricinuit în poporul nostru un călugăr care a învăţat în contra uniţilor. La îndemnul lui, în unele locuri, poporul nu merge la biserică, nu se serveşte de preoţii uniţi, morţii şi-i îngroapă fără prohod şi fără de mângâierile duhovniceşti, copiii şi-i botează prin femeile bătrâne şi se întâmplă şi alte daune spirituale de felul acesta”*** (*A. Bunea, op. cit., p. 159; Dr. S. Dragomir, ibidem, vol. II, p. 143.*). Petru Bod (1712-1769), preot reformat în părţile Alba-Iuliei, istoric (*P. Bod, Istoria românilor din Transilvania şi părţile anexe. Copie făcută după manuscriptul aflător în Biblioteca Muzeului din Cluj, text latin litografiat în 25 exemplare de Vincenţiu Babeş în 1890, p. 356-357. Un exemplar în posesia noastră; Dr. S. Dragomir, ibidem, p. 143-144.*), întregeşte lapidar faptele: ***„Faima călugărului ori unde pătrunde, înveşmântată ca de obicei în legendă, românii se lapădă de unire. Evitând bisericile şi preoţii lor uniţi, refuză să-şi boteze şi să-şi îngroape copiii de aceşti preoţi. Ba se plâng şi îşi exprimă părerea de rău că de atâţia ani, siliţi de uniţi, s-au rugat şi au făcut milostenii în zadar. Mânaţi de un zel înfocat, s-au apucat în unele locuri, dar mai ales în comitatul Hunedoarei, să facă curăţenie în biserici şi alungând pe preoţii uniţi, săpau vatra, apoi scoteau pământul, sau aducând apă multă, spălau vatra bisericilor”.***

Cărturarul uniat Samuil Micu (Klein), referindu-se la trecerea lui Visarion prin Transilvania „căruia îi ieşise vestea că e sfânt”, scrie: ***„Aceasta tare au înfricoşat pe români de către unire... destul că oamenii din margine au rămas jumătăţiţi în credinţă şi după patrusprezece ani, cu totul s-au făcut ne-uniţi”*** (*T. Cipariu, Acte şi fragmente latine şi romanesci..., Blaj, 1855, p. 98.*).

Actele oficiale confirmă marea nelinişte a dominaţiei străine. Alarmat de amploarea pe care a luat-o mişcarea, clerul unit din Transilvania propune spre sfârşitul anului 1744, iar conducerea catolică face unele adăugiri şi recomandă stăruitor propunerile împărătesei Maria Tereza, formulate în cinci puncte:
a) emisarii ortodocşi din Muntenia şi din Banat care au provocat răul, preoţi sau mireni, să fie arestaţi, judecaţi şi pedepsiţi;
b) apărătorii şi sprijinitorii acţiunilor potrivnice uniaţiei să fie pedepsiţi cu asprime;
c) căpeteniile care au îndemnat poporul să se lepede de unirea cu Roma, au scos pe preoţii uniţi din parohii şi au oficiat servicii religioase, să fie arestaţi şi îndepărtaţi după cuviinţă;
d) aderenţii lor să fie împovăraţi cu cele mai grele sarcini publice;
e) militarii de la graniţă şi funcţionarii vămilor să supravegheze cu toată responsabilitatea, ca să nu se strecoare nici cărţi, nici ortodocşi şi să vegheze ca poporul să nu se refugieze în Muntenia, precum s-a răspândit această veste (*Dr. S. Dragomir, ibidem, vol. I, p. 147-149.*).

Curtea imperială dispune episcopului Olszovski din Muncaci să cerceteze, după plecarea lui Inocenţiu Micu (Klein) la Viena, să facă investigaţii în Transilvania, referitoare la starea de spirit a românilor şi situaţia în care se află unirea. Olszovski trimite în 1746 două rapoarte în care relatează că mişcarea lui Visarion a prins rădăcini atât de adânci, că se vede silit să ceară intervenţia armatei pentru suprimarea tulburărilor. Propune arestarea şi întemniţarea preoţilor ortodocşi, să se dea satisfacţie preoţilor uniţi maltrataţi, să se ceară Patriarhului din Constantinopol să interzică episcopilor din Muntenia şi din Moldova de a sfinţi preoţi din Transilvania, să fie expulzaţi călugării din mănăstirile Scorei, Arpaş şi Porceşti, iar episcopul Inocenţiu Micu (Klein) să fie repus în scaunul vlădicesc (*G. Bogdan-Duica, art. cit., nr. 8 ; Dr. S. Dragomir, ibidem, p. 167.*).

Cu un an înainte, la 3 aprilie 1745, guvernatorul Transilvaniei raporta: ***„Starea unirii e cât se poate de tristă, după ce falsul călugăr, prefăcându-se de ascet, adunase mulţime mare de oameni obişnuiţi să se mire de lucrurile deşarte şi astfel în multe locuri, s-a răsturnat ce s-a înălţat în cursul altor cincizeci de ani”*** (*Dr. S. Dragomir, ibidem, p. 152.*).

La Săliştea Sibiului, credincioşii l-au înfruntat în 1744 pe Inocenţiu Micu (Klein) şi au refuzat să participe la serviciul religios pe care l-a oficiat el. Comisarii magistratuali trimişi să comunice poporului român din Transilvania proclamaţia dată de guvern în numele împărătesei sunt primiţi cu ostilitate, iar în aprilie 1745, raşinărenii înlătură preoţii uniţi, îşi aduc preoţi ortodocşi, provocându-se agitaţii în care intervenţia oficialităţii nu poate schimba hotărârea sătenilor. În Veştem, ortodocşii declară că mai bine iau lumea în cap decât să primească unirea cu Roma. Răzvrătirea se extinde, se generalizează în toată Transilvania. Aceleaşi atitudini de frondă, aceeaşi neînduplecată rezistenţă în faţa violenţei străinilor asupritori.

Rezistenţa se organizează şi în faţa acţiunilor comune, violenţa şi ameninţările se opresc. Astfel, în vara anului 1654, orăşelul Hălmagi din Zărand e martorul unui moment măreţ. Înaintea comisiei imperiale, toate satele ţinutului vin în decursul unei săptămâni şi declară că nu-şi părăsesc legea strămoşească, Ortodoxia (*Idem, ibidem, vol. I, p. 255*.).

Plin de semnificaţie şi exprimând atitudinea de demnitate a poporului, rămâne răspunsul unui bătrân, dat trimisului de la Sibiu, răspuns consemnat de o publicaţie contemporană străină: ***„Acest cojoc, care-l am pe mine e acum al meu... Dar dacă ar vrea să mi-l ia crăiasa i-l dau. Cu aceste slabe mâni şi picioare şi cu trupul meu am lucrat, zi şi noapte, ca să plătesc porţia (impozitele). Ele sunt ale crăesei şi de ar vrea să mi le ia, nu am ce face. Dar nu am decât un suflet pe care îl păstrez pentru Dumnezeu din cer şi nici o putere omenească nu-l poate îndoi”.***

Sute de arestări, maltratări, întemniţări, persecuţii, biserici arse, mănăstiri distruse sub masca noii credinţe sub care se ascundeau gândurile cele mai inumane. Şi toate, sub o dominaţie străină, ce pretindea că stăpâneşte „din îndurarea lui Dumnezeu”!

Din marele număr al celor ce pătimesc, Oprea Nicolae din Sălişte, Preotul Moise Măcinic din Sibiel, Ioan din Galeş se sfârşesc în cumplita temniţă de la Kufstein, unde va fi murit şi neînfricatul Visarion.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în şedinţa sa din 28 februarie 1950, a hotărât ca, pentru virtutea şi pătimirile lor pentru dreapta-credinţă, ieromonahul Visarion „să se numere cu sfinţii şi să se cinstească după toată pravila ca sfânt mărturisitor” în bisericile din Transilvania, împreună cu Cuviosul Mărturisitor Sofronie de la Cioara şi cu Mucenicul ţăran Oprea Nicolae din Sălişte, în ziua de 21 octombrie.

Pr. Ion B. Mureşianu

(Sursa: Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinţi români şi apărători ai Legii strămoşeşti, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987, p. 466-476, Sfântul Visarion Mărturisitorul.)

Cuviosul Sofronie de la Cioara

După aproape 60 de ani, de când mitropolia ortodoxă a Transilvaniei fusese nimicită, timp în care cârmuitorii puşi de împărăţia catolică de la Viena s-au silit în toate chipurile să răspândească zvonul că tot poporul român din această ţară ar fi primit de la început „legea împăratului”, între mulţi alţi luptători pentru credinţa ortodoxă, vremurile au pus la conducerea acestei lupte sfinte pe Cuviosul călugăr Sofronie de la Cioara (*1. Principala sursă de informaţie privitoare la viaţa şi activitatea Cuviosului Sofronie o formează clasica lucrare a Dr. Silviu Dragomir, Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII, vol. I-II, Sibiu, 1920 şi 1930 (cu anexele documentare de la sfârşitul lor). De asemenea, cu toată interpretarea prea tendenţioasă a faptelor, lucrarea Dr. Augustin Bunea, Episcopii Petru Pavel Aron şi Dionisie Novacoviciu sau istoria românilor transilvăneni de la 1751 până la 1764, Blaj, 1902, conţine şi ea multe ştiri documentare. Arhiva Corpului XII al fostei armate austriece (azi la filiala Arhivelor Sta-tului din Sibiu) are încă mult material inedit, pe lângă cel publicat de C. Gollner şi Al. Neamţu în „Anuarul Institutului de Istorie din Cluj” (1961), p. 253-256 şi V (1962), p. 239-245. A se vedea şi: I. Ionaşcu, Călugărul Sofronie egumen la mănăstirea Vierroş, în Omagiu I. Lupaş, Bucureşti, 1943. Viorica Pop, Sinodul de la Alba-Iulia din 14-18 februarie 1761, în „Apulum”, VII (1971), p. 120-126.*). E greu să se cântărească rolul jucat de el în furtuna anilor 1759-1761, care au adus într-un chip pilduitor biruinţa unui popor întreg şi care, deşi lipsit de căpeteniile lui legiuite şi de cele mai fireşti drepturi, totuşi nu s-a lăsat îngenunchiat.

Într-una din jalbele înaintate în cursul anului 1761 se spunea chiar că nu el s-a ales în fruntea luptei, ci poporul a fost cel care l-a îndemnat s-o facă. Nu ştim nici câtă carte cunoştea şi nici prin ce alte virtuţi întrecea pe cei din vremea lui. Totuşi se poate spune cu siguranţă că - după ce mulţimi nenumărate de preoţi, de călugări şi de ţărani bătătoriseră drumurile ducând jalbe spre împărăteasa de la Viena, spre cea de la Petersburg, spre mitropolia vecinilor sârbi de la Carloviţ, ca să nu mai vorbim de nesfârşitele plângeri şi proteste înaintate dregătorilor locali de pe atunci (de la Sibiu), începând de prin anii 1757 - poporul român ajunsese la convingerea că de acum înainte suferinţele lui se apropie de sfârşit, pentru că ele erau cu totul nedrepte şi durau de prea multă vreme.

Iar în sufletul lui de om simplu, cuviosul Sofronie a dat dovadă atât de o credinţă puternică şi de o rară iubire faţă de semeni, cât şi de o cugetare nemeşteşugită şi de o voinţă energică, aşa cum numai cei ieşiţi din popor o puteau face. În acelaşi timp, însă, ca unul care sihăstrise în tinereţe într-o mănăstire din Ţara Românească şi care se va refugia tot acolo după împlinirea misiunii sale, Cuviosul Sofronie avea şi şcoala vieţii, dând dovadă de o rară isteţime, „simţind pretutindenea, călcându-i urma, pe prigonitorul Bisericii sale". Desigur că scăderile care i-au fost aduse (că „era negru ca un ţigan", că „propovăduia neunirea nu numai cu gura, ci şi cu bota", că avea „firea aspră şi tulburată" etc.) nu porneau din sinceritate, ci din ura prigonitorilor săi.

Înainte de începerea răscoalei pe care a condus-o nu se cunosc multe lucruri despre el. ***Ştim doar că se trăgea din satul Cioara, judeţul Alba şi că numele lui de botez fusese Stan, iar cel de familie Popovici, dovadă că se trăgea din familie preoţească. Tunderea lui în călugărie a avut loc într-o mănăstire de peste munţi, poate la Cozia.*** Începând din anul 1756, sihăstrea într-o pădure de lângă satul natal, ***„la un mil depărtare de sat, unde-şi făcuse o ţâr de schit şi unde ţinea vo tri sau patru copilaşi la învăţătură de pomană".*** Învăţătura aceasta nu va fi fost chiar atât de puţintică, întrucât se ştie că satele din jur au cerut să i se îngăduie să le dea învăţătură, ca unul care adeseori era numit „dascălul". Vârsta lui va fi fost în jur de 50-55 de ani, deoarece după ce s-a refugiat peste munţi a mai trăit încă 20 de ani.

În primăvara anului 1757 fibirăul din Vinţ, cu 12 unguri i-au pustiit, făcându-le una cu pământul, biserica şi chiliile mănăstirii. El abia a putut scăpa cu fuga. Nu ştim pe unde se va fi ascuns vreme de 2 ani, pribegind din sat în sat, în orice caz el începea pregătirea tulburării şi a răscoalei. Lumea nu mai putea răbda.

Iată ce declarau românii în 1757: ***„A venit vremea că ne-am dus la mormintele morţilor şi am zis: işiţi morţi din gropi să intrăm noi de vii, că nu mai putem***

răbda pedepsele ce ne vin de la popii uniţi şi de la domnii ţării. Pe nime nu-i doare de noi, nice pe domnii cei săseşti, nice pe domnii cei nemţeşti, nice pe cei ungureşti. Că toate temniţele le-au umplut de noi pentru legea cea grecească şi atâta ne-au prădat, venind cu cătane pe capul nostru, cât nu ştim cu ce o să plătim porţia împăratului".

La curtea din Viena ploua cu porunci tocmai în anul 1757, cerând să se salveze cu orice preţ „lucrarea unirii", acum când „din Braşov până la Dobra" poporul începuse să scoată din biserici pe preoţii uniţi, luându-le cheile. Împărăteasa cerea înfuriată ca cei 500 de preoţi neuniţi să fie arestaţi şi scoşi din sate. Se vede că ea uitase că tocmai în timpul acesta comandanţii armatelor austriece din Transilvania nu mai aveau la îndemână atâţia ostaşi încât să-i trimită prin toate satele româneşti ca să tiranizeze pe cei „nesupuşi", întrucât armatele cele mai multe trebuiau să lupte atunci în războiul de şapte ani cu Prusia. În chip asemănător răspundeau şi dregătorii guvernului din Sibiu.

Ceea ce era şi mai pilduitor în desfăşurarea acestei lupte este faptul că treptat frământările tot mai ameninţătoare vor lua forma unei adevărate răscoale îndreptate atât împotriva uniaţiei, cât şi împotriva iobăgiei. „De acum a trecut puterea domnilor, acum noi suntem stăpâni", se va spune în 1760. „Să gonim uniaţia şi iobăgia din ţară", se va hotărî în 1862. Asupra caracterului naţional-românesc al răscoalei nu mai insistăm : pentru prima dată, pe vremea călugărului Sofronie, se va vorbi hotărât în faţa dregătorilor şi a împărătesei despre „naţia şi neamul nostru românesc". Aşa simplu cum glăsuia, monahul acesta va susţine cauza Ortodoxiei, fără frică, cum îi stă bine unei căpetenii, iar pentru salvarea lui ţăranii se ridică înarmaţi cu sutele. Încă din 1758, împărăteasa semnase hotărârea de a se trimite românilor ortodocşi un episcop. Aceasta trebuia ţinută încă în taină, până când Curtea din Viena va juca şi ultima carte: salvarea unirii cu ajutorul tunurilor şi al puterii armate. Dar ce folos? Chiar dacă biruinţa luptătorilor pentru libertatea credinţei ortodoxe nu va fi deplină, totuşi ea va fi hotărâtoare pentru viaţa credincioşilor români, nu numai din Transilvania, ci şi din alte părţi. Se ştie că această răscoală pentru credinţă va însemna pregătirea celeilalte mari răscoale, revoluţia lui Horia.

Dar să arătăm pe scurt cum s-a desfăşurat mişcarea condusă de cuviosul Sofronie. Nu s-a stabilit sigur dacă în decursul anului 1759 călugărul s-a întâlnit sau nu cu mitropolitul sârb Pavel Nenadovici, în schimb se ştie că în toamna aceluiaşi an, el va lua parte la adunarea din Apold, de sub conducerea protopopului Ioan din Sălişte. Aici se aducea la cunoştinţă că împărăteasa a semnat deja hotărârea prin care se dădea voie fiecăruia să aleagă dacă vrea să rămână unit ori neunit, lucru

care se va împlini prin venirea unei comisii la faţa locului şi că tot atunci va fi numit un episcop şi pentru neuniţi. ***Cea dintâi vestire obştească despre această hotărâre o face cuviosul Sofronie la 6 octombrie 1759 către credincioşii din oraşul Brad. El le spune că acum e momentul să se hotărască pentru credinţa ortodoxă, în care scop îi îndeamnă să ia cheile bisericii de la preoţii uniţi. Până în preajma Crăciunului din acel an, Sofronie cutreierase mare parte din judeţul Hunedoara, ducând pretutindeni această veste bună. Dar într-o bună zi căpetenia judeţului îl arestează şi-l aruncă în temniţa din Bobâlna. Vestea prinderii lui s-a răspândit repede, încât la 13 februarie 1760 vreo 5-600 de oameni, împărţiţi în trei cete, l-au eliberat cu uşurinţă, scoţându-i cătuşele de la picioare. A doua zi, Duminică, la slujba ţinută în biserica din Rapolt, ei au adus bucuroşi slavă lui Dumnezeu, că începutul procesului de eliberare se făcuse în chip mulţumitor. De acum, primul lui drum a fost în munţii Apuseni, unde apărarea era mai uşor de organizat.***

La adunarea pe care boierii şi dregătorii din judeţul Hunedoara au ţinut-o la Deva, în luna mai 1760, o ceată de români le-a înfăţişat o declaraţie cu totul deosebită de jalbele de până atunci, în care, între altele, se preciza: ***„Dacă vreţi să scoateţi ceva de la noi, ceva sub cuvânt de contribuţie ori altă trebuinţă a ţării, noi suntem gata la toate, dar religia nu ne-o părăsim până când trăim. Toate neamurile îşi au legea lor şi au pace în legea lor, pe când noi suntem prigoniţi neîncetat. De ce nu ne daţi pace, ca să ne odihnim? De ce să dăm uniţilor bisericile pe care bieţii de noi le-am zidit cu cheltuiala şi cu mâinile noastre? Nu, niciodată, atâta vreme cât mai suntem în viaţă! Dar să fim scurţi, cinstiţi domni: când va sosi episcopul şi stăpânul legii noastre şi va face judecată şi asupra bisericilor, care să să dea uniţilor, le vom da; până atunci însă nu. Căci e păcat mare să rămână bisericile închise în acest post. Prea deajuns ne-am rugat cu toată cuviinţa şi n-am primit nici un răspuns, ca şi când niciodată nu ne-am fi rugat. Nici noi nu suntem vite, cum cred Măriile Voastre, ci avem Biserica noastră. Iar bisericile nu de aceea sunt clădite, ca să rămână goale şi nici noi nu ne vom mai închina în grajduri, ci ne vom duce la biserici. Protestăm, dar, înaintea Măriilor Voastre, oprindu-vă de a ne mai tulbura, până ce va veni vlădica”.***

Dacă prea puţini domni au vrut să tragă învăţături din acest grai răspicat al unui întreg popor, care a fost asuprit atât de mult, în schimb satele româneşti au pornit cu iuţeală să-şi facă dreptate, ocupându-şi pretutindeni bisericile din mâinile preoţilor uniţi. În zadar se dădeau porunci ameninţătoare din partea guvernului, nimeni nu le mai asculta. În scurtă vreme în multe sate nu mai rămăseseră uniţi decât cel mult preotul, încât comisarii trimişi de guvern nu mai aveau cu cine vorbi.

În vremea aceasta, înconjurat de o mulţime de credincioşi, care-l apărau ca pe tot ce aveau mai drag, cuviosul Sofronie intră într-o vineri, la 21 aprilie 1760, în oraşul Zlatna. Slujbaşii minelor s-au speriat şi au tras clopotele într-o dungă, dar nici un român n-a sărit în ajutorul lor. La casa unde a găzduit, neînfricatul stareţ a vorbit poporului în graiul lui simplu. Păcat că nu ni s-a păstrat această predică decât într-un rezumat făcut de protopopul unit din Alba-Iulia. ***Sofronie declara că vlădica Aron de la Blaj şi preoţii lui „ţin două legi", fiind nişte „papistaşi nemţizaţi".*** Adevăraţii închinători trebuie să păstreze curată „legea Ierusalimului", de aceea, cine vrea e rugat să se înscrie pe o listă, care va fi predată viitorului episcop. Aşa se face că toţi românii din Zlatna s-au înscris şi s-au declarat ortodocşi, iar, întrucât preoţii uniţi n-au vrut să le predea cheile, oamenii au intrat pe fereastră şi au deschis biserica punând lacăt nou, pe care l-au încredinţat preotului Vartolomeu, fost dascăl.

Nimeni nu mai putea opri însufleţirea cu care ţăranii români îl chemau prin satele lor, ca să asculte îndemnurile şi sfaturile alesului monah ortodox. Circula zvonul că „împărăteasa l-a prins cu minciuna pe episcopul de la Blaj, atunci când îi scria că toţi românii sunt uniţi". În satele din jurul Abrudului şi al Câmpenilor, când s-a auzit că slujbaşii minelor ar fi cerut cuviosului Sofronie să le predea textul predicilor, oamenii s-au înverşunat atât de tare, încât au vrut să omoare şi pe directorul minelor. În scrisoarea pe care acesta a trimis-o guvernatorului Transilvaniei se citea deznădejdea că, dacă nu se trimit ajutoare militare, „toată puterea domnilor e pierdută". Dar domnii n-au vrut încă să tragă nici o învăţătură din aceste fapte. În consfătuirea ministerială ţinută la 3 iunie 1760 la Viena, cancelarul ardelean Bethlen cerea ca Sofronie să fie prins prin înşelăciune şi aruncat în temniţă spre a fi omorât. Gândindu-se la puţinătatea armatei, cei mai mulţi sfetnici au fost de părere să potolească pe oameni prin măsuri mai blânde şi deodată cu „comisia de desmembrare" să fie adus în Ardeal şi episcopul ortodox. Nu se ştie care din sfetnici au hotărât-o în taină pe împărăteasă ca, totuşi, „să fie stârpiţi toţi răzvrătitorii", ceea ce însemna arestarea călugărului şi întemniţarea lui. ***Şi într-adevăr, locotenentul Halmagy reuşi pentru câteva ceasuri să-l aresteze în biserica din Abrud, dar când să intre cu el în Zlatna, a fost atacat de vreo şapte mii de români, aşa că a trebuit să elibereze pe cuviosul Sofronie.***

Biruinţa de la Zlatna s-a transformat într-o adevărată sărbătoare. Miile de oameni adunaţi acolo au ţinut, între 10-11 august, un sobor de preoţi şi de mireni în care s-au alcătuit câteva memorii, unul către împărăteasă şi alte câteva către guvernul ardelean. Cu simplitate, dar cu chibzuinţă, s-a căutat acum să se precizeze câteva din dorinţele cele mai fireşti ale credincioşilor ortodocşi şi ale „noii" episcopii, care urma să se reînfiinţeze, Împărătesei i s-a cerut într-un fel chiar iertare, pentru

că românii erau „ca nişte oi speriate de lupi”, de aceea, faţă de suferinţele şi pradăciunile îndurate vreme de 17 ani, se solicita respectarea religiei ortodoxe, din care „românii au fost scoşi fără voia lor”; toţi cei arestaţi pentru credinţă să fie eliberaţi, căci dacă nu li se împlinesc aceste cereri, dragostea dintre popoare se va tulbura şi vor fi răscoale în toată ţara.

Graiul cererilor adresate dregătorilor ardeleni este mai răspicat. ***„Noi, neamul românesc din Ardeal, aducem aminte înaltului gubern că multe jalbe am făcut până acum şi puţin am fost ascultaţi. ...Am zis şi nu aţi crezut! Iată, acum se vede ce va fi de nu se va îngădui după cererea şi voia noastră”.*** În altă adresă, tonul e şi mai hotărât: ***„Pentru toate câte am suferit, să fie pedepsiţi cei vinovaţi. Faţă de cei care ne-au jignit şi ne jignesc nu vrem să ştim de nici o pace”. Iar ca un semn de solidaritate: „Eu, călugărul Sofronie, dau carte pentru toţi deţinuţii care se găsesc în temniţa din Sibiu din pricina bisericilor, să-i aduceţi în faţa mea, că dacă nu, să ştiţi că nu veţi avea pace în ţară”.***

La 20 octombrie 1760, Maria Tereza înştiinţa că în curând va sosi în Transilvania comisia care să înregistreze declaraţiile fiecăruia în ce lege vrea să rămână. Împărăteasa recunoştea, pentru prima oară, că din pricina credinţei lor, mulţi români au pătimit moarte şi alte pedepse grele. Călugărului Sofronie „i se făgăduieşte salvconduct” sau pază obştească, încât e liber să călătorească în ori ce parte a ţării, pentru a împăca bisericile şi pe oameni, în soboare locale. În diferite proclamaţii către unele sate, dar mai ales în cele 19 puncte ale soborului ţinut la Alba-Iulia, între 14-18 februarie 1761, se formulează din nou asigurarea venirii noului episcop ortodox, se cere ca „să nu hulească popii şi oamenii cei uniţi pe cei neuniţi şi nici cei neuniţi pe cei uniţi”, nici unul din ei să nu se mai amestece în trebile legii celuilalt, să fie eliberaţi cei arestaţi, iar la sfârşit se iau mai multe măsuri privind cultura şi moralitatea preoţilor şi a mirenilor.

Va rămâne una dintre cele mai luminoase pagini din istoria vieţii bisericeşti a Transilvaniei siguranţa, stăpânirea de sine, graiul cald şi nemeşteşugit cu care se adresa acest călugăr evlavios mulţimilor. El le-a stăpânit astfel, încât atâtea mii de oameni nu au săvârşit nici o tulburare nici în Abrud, nici la Alba-Iulia, unde tunurile cetăţii fuseseră scoase şi puse la îndemână, ca nu cumva acest popor „neînvăţat” să tulbure şi să ameninţe iar viaţa statului.

Se ştie că generalul Bukow trimis în primăvara lui 1761 de împărătească ca „să facă ordine” în Transilvania s-a întâlnit cu cuviosul Sofronie, atunci când acesta a declarat că recunoaşte comisia împărătească şi când a îndemnat pe toţi credincioşii să fie paşnici şi ascultători. Când însă cruzimile şi nedreptăţile generalului vor

întrece măsura, dărâmând până în temelii sau arzând cele peste 150 de mănăstiri şi schituri şi când a „împărţit” bisericile cu cea mai revoltătoare părtinire în paguba celor ortodocşi, cuviosul s-a retras la început poate în munţii Apuseni, mai târziu la Râmnic, la mănăstirea Robaia, la Vieroş, ori simplu arhimandrit la Argeş, supraveghind se pare pe bejenarii ardeleni şi urmărind viaţa bisericească de la nordul Carpaţilor.

Încuraja pe cei şovăielnici, ameninţa pe cei ticăloşi, dar în acelaşi timp a băgat groaza ani de-a rândul în guvernanţii de la Sibiu, care vrând-nevrând totuşi au fost nevoiţi să împlinească cele mai multe din legămintele pentru care a luptat el. În multe locuri şi în multe chipuri se simţea încă, după atâţia ani, prezenţa lui printre ardeleni. Imaginea tulburătoare pentru împilatori, apărea o dată în Haţeg, altă dată la Cohalm, iar altă dată printre moţi. S-au pus şi premii pe capul lor. Pentru „interesul” ce-l purta Bisericii din Ardeal, a fost condamnat la 5 ani muncă silnică.

Generalul Bukow va declara împărătesei că n-a lucrat nicăieri cu atâta cruzime ca în Transilvania. Jugul de fier adus de la Viena apăsa de acum iarăşi cu greutate pe umerii ardelenilor. Noul episcop ortodox a trebuit să declare că nu se va împotrivi trecerii românilor la uniaţie. Sate întregi din sudul şi din răsăritul Transilvaniei au fost dislocate cu prilejul înfiinţării regimentelor grănicereşti (1763- 1765) şi mii de familii ortodoxe au luat drumul pribegiei, trecând munţii. Desigur că aceste lucruri nu-i vor fi rămas necunoscute fostului călugăr de la Cioara. ***Cine ar putea spune cu cât sânge vărsat şi cu câte noi jertfe s-au făcut aceste „pacificări” oficiale, pe când pacificarea condusă de cuviosul Sofronie s-a împlinit fără să fi curs un strop de sânge.***

De aceea, el nu va fi uitat de cei ce îl slăvesc în veci, o dată cu întreaga Biserică Ortodoxă: ***„Viaţa cea cuvioasă ai ales, Părinte Sofronie. Dar potrivnicii Legei celei drepte schitul ţi-au pustiit şi te-au prigonit, vrând să te piardă. Ci tu, îndată încingând sabia vitejiei celei întru Hristos, te-ai împotrivit cu tărie uneltirilor dezbinătoare de fraţi. Pentru aceasta, vrednic de laudă eşti, pururea pomenite”.***

Cinstirea lui se face cu laudă la 21 octombrie.

Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae

(Sursa: Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinţi români şi apărători ai Legii strămoşeşti, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987, p. 458-465, Cuviosul Sofronie de la Cioara.)

Sfântul mucenic Oprea Nicolae din Sălişte

Odată cu urcarea pe tron a împărătesei Maria Tereza, pentru credincioşii din Transilvania, care voiau să-şi păstreze credinţa strămoşească, a început o grea prigoană. Bătăi, amenzi şi temniţă nu conteneau să cadă peste bieţii oameni, mai ales în urma predicilor cuviosului Visarion din primăvara anului 1744. Faţă de declaraţiile mincinoase ale noii stăpâniri că, prin unirea cu Roma, credinţa răsăriteană apostolică nu s-ar fi schimbat cu nimic, acesta arăta că uniaţia înseamnă în realitate o „clătire a legii", un fel de „a treia lege", nici ortodoxă, nici catolică.

În aceste împrejurări, ***ţăranul Oprea Nicolae*** (*Izvorul principal pentru cunoaşterea vieţii şi faptelor Sfântului Oprea Nicolae rămâne studiul Prof. dr. I. Lupaş: Doi precursori ai lui Horea în audienţă Ia Curtea împărătească din Viena, în „Analele Academiei Române", memoriile secţiei istorice, seria III, tom. XXVI (1944), (extras din volumul Omagiu lui Ioan Lupaş, Bucureşti, 1943, p. 365-385, cu anexe documentare). Vezi idem, Contribuţiuni documentare la istoria satelor transilvane, în Studii, conferinţe şi comunicări istorice, vol. III, Sibiu, 1944; Dr. Silviu Dragomir, Un erou al credinţei: Nicolae Oprea, în Istoria dezrobirii religioase a românilor ardeleni în secolul XVIII, vol. I, Sibiu, 1920, pag. 191-196 şi anexele documentare nr. 40-65.*) ***s-a dovedit un zelos şi neînfricat luptător pentru apărarea Ortodoxiei, după cum se poate dovedi din mărturiile scrise păstrate de dregătoriile vremilor acelora. Cel puţin de trei ori a ajuns să bată la porţile amintitei împărătese şi ale sfetnicilor ei, ducând jalbe de protest împotriva***

silniciilor şi cerând libertate pentru credinţa strămoşească, din care pricină i s-a tras şi moartea.

Cel dintâi drum spre Viena l-a făcut în luna octombrie, anul 1748, când a însoţit pe alt apărător dârz al credinţei ortodoxe şi care va sfârşi şi el în temniţă: măcelarul Ioan Oancea, din Făgăraş. De astădată nu au reuşit să fie primiţi chiar de împărătească, în schimb au bătut la destule uşi din preajma palatelor ei, între care, chiar şi la soţul împărătesei, căci iată cum se plângea? Oprea Nicolae într-o jalbă din 1749, înaintată mitropolitului sârb, Pavel Nenadovici, din Carloviţ: ***„Noi, românii pravoslavnici din cinci districte ardeleneşti, ne-am dus la Curtea împărătească şi am înaintat Crăiesei 3 memorii: unul la Chesarul, soţul ei, altul lui Konigsegg, generalul comandant de atunci peste întreg Ardealul şi încă unul trimisului moscovit, adică ministrului plenipotenţiar al împărătesei ruseşti, Elisabeta Petrovna. Dar n-am putut aştepta răspunsul împărătesc, pentru că ne-a ameninţat Cancelaria care purta treburile peste Ardeal să plecăm „îndată" din Viena, căci dacă n-am fi plecat, Dumnezeu ştie ce rău ne-ar fi ajuns. Noi vrem preoţi de legea noastră, căci pentru credinţa strămoşilor noştri suntem gata a suferi şi mucenicie sau izgonire din această împărăţie, iar legea nu o vom lepăda."***

Ca să ne dăm seama câtă dreptate se cuprinde în aceste cuvinte e bine să nu se uite că sute şi mii de familii de români ardeleni au fost nevoiţi să-şi părăsească vetrele lor şi să treacă peste munţi, la fraţii lor, formând acolo vreme de un veac (1730-1830) peste 100 de sate de români „ungureni", uneori mulţimile băjenarilor fiind atât de mari încât la un moment dat în documentele vremii s-a spus „toată Transilvania vine la noi!". În orice caz, ne putem închipui cât de tulburaţi vor fi fost atât împărăteasa cât şi sfetnicii ei vienezi şi dregătorii ardeleni, pentru că nişte oameni simpli, măcelari şi ţărani, au ajuns „să le încurce iţele" şi să-i facă de ocară în ochii străinătăţii, că prigonesc peste măsură un popor întreg mai ales din pricină că nu era lăsat în pace în credinţa lui.

Când a fost vorba să pornească pe cel de al doilea drum, mucenicul Oprea a fost mai grijuliu şi mai înţelept. Auzind că între timp pe măcelarul Ioan Oancea „l-au bătut în hiară şi l-au băgat în temniţa cea de pierzare", ca să nu păţească şi el aşa ceva, Oprea Nicolae s-a aşezat în Banat în tovărăşia unor plugari şi oieri români din părţile Sibiului, mutaţi acolo de curând. Se vede că de când avusese noroc să întâlnească pe mitropolitul de la Carloviţ, el a învăţat care trebuie să fie cuprinsul jalbelor viitoare:

1) dreptul de a-şi păstra netulburaţi credinţa strămoşească;

2) să se trimită la faţa locului o comisie înaintea căreia să poată declara fiecare dacă vrea să rămână ortodox sau unit şi

3) să se îngăduie şi ortodocşilor episcop legiuit, după ce mai Sine de 50 de ani acest drept le-a fost răpit.

De acolo, din Banat, Oprea Nicolae a luat legătura cu cei din părţile Sibiului, care-i trimeteau ştiri şi bani, încît el a putut plăti cheltuielile cerute de un agent din Timişoara, care compunea în nemţeşte sau în latineşte cuprinsul jalbelor destinate să ajungă în mâna împărătesei şi a dregătorilor ei. Aşa înţelegem de ce în decursul anilor 1749-1752, drept urmare a memoriilor sau jalbelor strecurate de acest neînfricat apărător al credinţei, cancelariile de la Viena şi de la Sibiu au fost nevoite să dea totuşi un răspuns întemeiatelor plângeri privitoare la libertatea credinţei ortodoxe.

Într-adevăr, ei întrecuseră măsura. La sărbătoarea Paştilor din anul 1749, slujbaşii guvernului ardelean au atârnat câte un toiag la fiecare biserică şi au dat de ştire că cei care nu vor cerceta biserica în care slujeau preoţii uniţi vor primi câte 50 de lovituri de băţ şi o amendă de 12 florini. Nesupuşii erau aruncaţi în temniţă, de unde nu erau eliberaţi decât sub jurământ că nu vor mai sluji (dacă erau preoţi), iar mirenii, dacă jurau că nu se vor mai plânge nimănui pentru suferinţele lor.

La întrebarea ce i se va fi făcut de către împărătească, guvernul ardelean recunoaşte că a folosit forţa împotriva „acestui soi rău de oameni”, care e poporul român, nerecunoscut niciodată de legile, ţării şi care se face vinovat şi prin aceea că se adună la slujbe dumnezeieşti prin locuri ascunse şi prin păduri. Fără scrupule se mai declara în rapoartele acestor dregători că, „afară de câţiva greci” de pe la Braşov şi de la Făgăraş, toţi românii ar fi îmbrăţişat unirea cu catolicismul. Ba că de curând, „în urma măsurilor luate” chiar prin semnături scrise, s-ar fi strâns declaraţii de la „răsculaţii” din părţile Sibiului şi ale Sălişte că vor primi de acum încolo pe „popii uniţi”.

Văzând atâta răutate şi atâta înşelăciune, neobositul Oprea Nicolae răspunde printr-un alt memoriu că încă Leopold I, bunicul împărătesei, făgăduise printr-un „privilegiu” din anul 1700 că şi românilor li se va asigura libertatea de credinţă. E drept că într-o altă scrisoare împărătească se declară că românii nu mai au voie să cerceteze pe agentul Orenchi din Timişoara, care tradusese jalbele românilor în limbi străine. Dar, curajos, Sfântul Oprea ţine să declare ca, ***„dacă nu va fi oprită prigoana, uşor se pot naşte tulburări, care pot primejdui ţara întreagă”.*** Se ştie că atât el cât şi alţi luptători pentru credinţă au căutat de câteva ori pe ministrul rus

de pe lângă Curtea din Viena, Mihail Bestuiev-Riumin, căruia i-au cerut să-i ocrotească, ceea ce se ştie că acest dregător a şi făcut-o. Tot aşa se ştie că alţi luptători pentru Ortodoxie au alergat chiar în Rusia, cerând ajutorul împărătesei Elisabeta. ***Deşi va fi aflat de primejdia care-l ameninţa, totuşi cel de-al doilea drum la Viena a avut loc în toamna anului 1750.***

Desigur că, faţă de o astfel de îndrăzneală a unui simplu ţăran, încă la 22 mai 1749, împărăteasa Maria Tereza răspundea guvernului ardelean prin scrisori tainice că, „întrucât de repetate ori şi în chip atât de neîngăduit acest om ne-a tulburat cu drumurile lui, din care se vede că el e căpetenia mai multor astfel de răsculaţi, atunci când se va întoarce acasă, să fie prins şi întemniţat". ***Şi, într-adevăr, aşa se va întâmpla în primăvara anului 1752, după cum aflăm din ancheta care i s-a făcut lui şi preotului Moise Măcinic din Sibiel. Pentru Sfântul Oprea Nicolae, acesta era cel puţin al treilea drum făcut în capitala împărăţiei.***

Temându-se că prin jalbele lor, românii vor da în vileag purtarea cu două feţe a dregătorilor, în frunte cu împărăteasa însăşi, judecătorii au întrebat:
„- La ce domni străini v-aţi mai plâns ?".

Oprea Nicolae a răspuns :
„- N-am fost la nimeni altcineva decât la Majestatea Sa, apoi la domnul cancelar Kaunitz şi aici".

Interogat dacă ei au mai fost până acum cu alte plângeri la Viena, acelaşi neînfricat mărturisitor precizează: ***„- Eu am venit aici pentru întâia dată în 1748, împreună cu Ioan Oancea din Făgăraş şi de aici am adus cu noi în scris hotărârea Crăiesei, în care se spunea că oricine are libertatea să fie ori unit, ori neunit, după cum voieşte. Am spus cu bucurie vestea aceasta la toţi oamenii noştri pe care i-am întâlnit şi fără zăbavă ne-am înfăţişat la excelenţa sa guvernatorul Haller din Sibiu, care însă ne-a primit aşa fel că pe Oancea l-au arestat numaidecât, iar eu am scăpat cu fuga, împreună cu alţi patru inşi".***

Iarăşi, ca să ascundă planurile lor, guvernanţii din Sibiu, în loc să facă cunoscută poporului Diploma de toleranţă pe care Oprea spunea că a adus-o scrisă de la Viena, au dat ordin să se citească înaintea mulţimilor adunate „textul latin al diplomei, fără ca să-l traducă în româneşte, aşa încât noi n-am putut înţelege nimic din tot ordinul Crăiesei".

La întrebarea dacă au fost de mai multe ori la Viena, Oprea Nicolae a răspuns: ***„- Da, eu sunt acum pentru a treia oară aici. Înainte cu doi ani au mai fost ca***

deputaţi ai ţării încă doi inşi: popa Stan din Sadu (care a fugit între timp din Ardeal şi s-a aşezat în satul Sân-Mihai din Banat, unde locuieşte şi acum cu soţia şi cu copiii lui) şi împreună cu el a mai fost şi călugărul Nicodim din Ţara Făgăraşului, care a înfăţişat împărătesei o inştanţie în 7 puncte, dar, auzind că ar vrea să-l întemniţeze, a fugit la Petersburg în cauza credinţei noastre".

Tot acum mucenicul declara că în cea de a doua călătorie a mai avut alături de el *„încă patru deputaţi şi anume: Bucur Mogoş (sau Bârsan) din Gura Râului, Moga Triflea din Orlat, Coman Banu din Poiana şi Constantin Petrică din Jina. Atunci am fost primiţi de excelenţa sa contele Kolovrat, preşedintele comisiei Curţii din Viena, care ne-a sfătuit să plecăm acasă, că nu ni se va întâmpla nimic rău. Eu, însă, înţelegând de la domnul Boer că românii totuşi vor trebui să primească pe preoţii uniţi, ne-am hotărât cu toţii să mergem în Banat, iar nu acasă. Dar dintre toţi aceştia, am auzit că cel dintâi mai trăieşte încă în Ardeal, al doilea s-a dus în Ţara Românească, ceilalţi doi au murit şi anume al treilea pe drum, la Bratislava, iar al patrulea în Banat, aşa că din toţi patru am rămas aici numai eu în viaţă, de aceea m-am aşezat în Banat, în satul Becicherec, lăsându-mi nevasta şi copiii, o fată, în Ardeal".* După care continuă: *„În satul Becicherec am rămas neîntrerupt până acum când m-au cercetat alţi doi deputaţi din Ardeal: popa Ioan din Poiana şi popa Ioanăş din Galeş".*

La întrebarea ce i-a îndemnat să călătorească la Viena de atâtea ori în numele unui popor care de peste 40 de ani s-a unit cu Roma, unire pe care n-o poţi părăsi fără să-ţi calci jurământul, Oprea Nicolae a răspuns: *„recunoaştem că-i păcat mare să-ţi părăseşti credinţa, numai că noi n-am fost niciodată uniţi, aşadar, nici nu părăsim unirea, ci rămânem numai în vechea noastră credinţă. Căci oricât s-ar părea că am fost uniţi, totuşi aievea lucrul stă cu totul altfel, căci numai preoţii noştri s-au arătat ca şi cum ar fi uniţi şi au jurat, pe deoparte, că ei ar fi primit legea nemţească, adică unirea, iar de altă parte, faţă de noi se legau pe tot ce aveau mai scump şi se jurau în tot chipul că ei numai cu de-a sila s-au arătat faţă de domni că ar fi uniţi, dar că aievea ei nu ar fi fost, ci ar fi rămas statornici în vechea credinţă şi ca jurământul pe care l-au făcut în silă nu ar avea nici o tărie. Aceasta este acum pricina de căpetenie că noi pe astfel de înşelători nu vrem să-i mai suferim, nici să-i mai avem ca preoţi ai noştri, ci poftim astfel de preoţi, care joacă numai într-un fel, iar nu în două feluri".*

„Cu alte cuvinte, continuă el, noi vrem să ni se dea vlădică de la Carlovăţ, ca să ne liniştim conştiinţa, căci noi am fi primit mai bucuros chiar preoţi curat catolici, care au rămas şi au crezut totdeauna într-un singur fel, decât unii ca aceştia care grăiesc în două feluri. De aceea încă o dată, noi cerem în numele

nostru şi al poporului fie episcop de legea noastră, fie drum slobod să plecăm din ţară. Dacă preoţii uniţi vreau să spună acum că poporul a fost vreodată unit, vor trebui să dovedească cum că om de om s-a mărturisit că e unit, nu numai preoţii şi deci că întreg poporul ar fi primit cu vot obştesc unirea. Dar aşa ceva ei nu vor putea dovedi niciodată, pentru că numai popii s-au iscălit".

E într-adevăr uimitor curajul şi eroismul acestui ţăran luminat, a cărui sfântă îndrăzneală a ajutat „să se facă pe voia satului, iar nu a împăratului". Este inutil să mai insistăm asupra puterii credinţei, a nădejdii în pronia dumnezeiască, a seninătăţii rugăciunii şi a altor virtuţi, care susţineau echilibrul sufletesc şi dârzenie mucenicului.

Aşa au fost prinşi şi aruncaţi în temniţa Kufstein, din Tirol, Oprea Nicolae şi Popa Moise Măcinic. Numele lor a intrat în conştiinţa întregului popor român din Transilvania, care spunea, între altele, în câteva jalbe adresate în 1755-1756 mitropolitului sârb din Carloviţ: ***„Multă dorire are ţara de ei, care nu ştim de mai sunt în viaţă undeva sau ba", „că sunt oameni buni şi de noi toţi cu voia noastră trimişi".*** Aceleaşi glasuri au fost auzite şi pe vremea răscoalei conduse de cuviosul Sofronie (1761). Altă constatare dureroasă a fost exprimată în 1765 de un scriitor: ***„de ne-ar fi ocărit pe noi vrăjmaşii noştri arieni, calvini, luterani, armeni, măcar şi apuseni şi alţi potrivnici, am fi răbdat, dar iată că ne ocărăsc pe noi românii noştri, cei dintr-o casă cu noi, cei care nu de mult erau tot una cu noi în aceeaşi casă a lui Dumnezeu".***

Tot cam pe vremea aceea, cunoscuta cronică în versuri: Plângerea sfintei mănăstiri a Silvaşului dădea glas şi ea pentru recunoaşterea aceloraşi fapte netrecătoare de apărare a credinţei ortodoxe prin care Mucenicul Oprea Nicolae a ajutat, prin jertfa sa, la păstrarea unităţii de credinţă străbună:

„Atuncea sălişteni
Cu cei de lângă ei împrejurenii
Au căutat oameni să găsească
Treaba lor să le-o plinească.
Şi cu toţii s-au sfătuit
Pe trei oameni au găsit:
Doi preoţi şi un mirean,
Din Sălişte şi din scaun,
Preotul Măcinic şi cu Oprea Miclăuş
Şi preotul Ioan din satul Galeş.
Pe aceşti trei i-au ales

La Chesaro-Crăiasa au trimes.
Crăiasa rugăciunea lor a primit
Şi cu drag li s-a făgăduit
Cum că ea silă lor nu le face,
Ci să se odihnească în pace
Şi cu unaţia nimeni să nu-i silească,
Ci într-a lor pravoslovie să trăiască.
Atunci Aron ca un leu răcnind s-a sculat,
Prin scrisori după ei a alergat
Şi pe câţi trei în Viena i-a închis
Şi acolo viaţa lor s-a stins".

Ce se va fi întâmplat cu cei doi închişi între zidurile groase ale cetăţii Kufstein nu se ştie. Curtea din Viena vestea încă în anul 1756 că unul dintre aceştia a reuşit să fugă. Nu se poate preciza despre care din ei poate fi vorba. Dar şi dacă va fi văzut lumina zilei, desigur că el îşi va fi pierdut urma departe de casa sa, căci la ai săi nu se mai putea întoarce. Târziu de tot, în 1784, deci după 32 de ani de aşteptare, când Stana, soţia mucenicului Oprea, a cerut să i se elibereze soţul, la porunca noului împărat Iosif al II-lea, cancelaria împărătească a răspuns că ***„nu s-a aflat în nici o temniţă din Austria nici cea mai mică ştire că ar mai fi în viaţă un astfel de om, decât că se ştie că pentru îndrăzneala de a fi ajuns până la tronul Majestăţii Sale au fost arestaţi „unii capi ai răscoalei de atunci. Dacă se va afla ceva mai mult, răspunsul va fi trimis prin cancelaria ardeleană".***

Dacă oamenii nu l-au mai aflat, desigur că îngerii lui Dumnezeu şi inima poporului român i-au înălţat Sfântului Oprea locaş de neuitat în altă patrie, mai liberă, plină de slavă cerească. Acest gând l-a împlinit în 21 octombrie 1955 şi Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, când a trecut pe Sfântul Oprea Nicolae în rândurile sfinţilor noştri (*Pentru aceasta şi noi îl cinstim cu cântările slujbei sale de pomenire; „Pe tine, iubitorule de Hristos, mărturisitorule Oprea, ameninţările vrăjmaşilor nu te-au spăimântat, urâciunea defăimărilor nu te-a înmuiat şi nici făgăduinţa slavei şi a bunurilor deşarte nu te-au clătinat. De aceea sufletul tău curat, cu bucurie pentru credinţă l-ai dat şi cereasca mântuire ai dobândit şi acum premăreşte împreună cu cetele sfinţilor pe: Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, în vecii vecilor, Amin".*).

Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae

(Sursa: Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinţi români şi apărători ai Legii strămoşeşti, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987, p. 451-457, Sfântul Mucenic Oprea Nicolae.)

Pr. Ciprian Apetrei - Sinaxar: Sfinţii Sofronie, Visarion, Oprea, Ioan din Galeş şi Moise din Sibiel - mucenicii Ardealului

Sfinţii cuvioşi mărturisitori Visarion, Sofronie şi Oprea Miclăuş

Biserica Ortodoxă sărbătoreşte astăzi pe Sfântul cuvios mărturisitor Visarion, Sfântul cuvios mărturisitor Sofronie, Sfântul mucenic Oprea, Sfinţii preoţi mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel, cunoscuţi ca mărturisitorii din Transilvania.

Sfântul cuvios mărturisitor Visarion

Sfântul cuvios mărturisitor Visarion s-a născut în anul 1714 în Bosnia, din părinţi creştini ortodocşi, iubitori de Dumnezeu, pe nume Maxim şi Maria. La vârsta de 18 ani, călătoreşte la Ierusalim pentru a se închina la Sfântul Mormânt, apoi s-a oprit

la Mănăstirea "Sfântul Sava", unde s-a şi tuns în monahism, primind numele de Visarion. După un timp, a plecat în Slovenia, la Mănăstirea Pacra, unde petrece şapte ani ca ierodiacon, după care este ridicat în treapta preoţiei. Trei ani mai târziu pleacă la Ierusalim, iar la întoarcere găseşte românii ortodocşi din Ardeal în situaţia în care erau obligaţi să treacă la uniaţie.

În ianuarie 1744, cuviosul Visarion merge să apere Ortodoxia în Ardeal, începând cu Deva, Orăştie, Alba Iulia, Sălişte, până aproape de Sibiu. În drumul său dintre Sălişte şi Sibiu, cuviosul Visarion este arestat de armata austriacă şi dus la judecată la Viena. Aici este supus supliciilor, iar după aproape un an de chinuri Sfântul cuvios mărturisitor Visarion îşi dă sufletul în mâinile Mântuitorului Iisus Hristos. Pentru aceasta, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române l-a canonizat în februarie 1950, declarându-l "sfânt mărturisitor".

Sfântul cuvios mărturisitor Sofronie

S-a născut la sfârşitul secolului al XVIII-lea în comuna Cioara (azi Săliştea, judeţul Alba), din părinţi bine-credincioşi pe nume Ioan şi Oana. Tatăl său a fost preot în comuna Cioara între anii 1680 şi 1720. La rândul său, Sofronie este hirotonit preot de mir, însă în anul 1754 soţia sa moare. Rămânând văduv, lasă pe fiul său preot în Parohia Cioara şi se duce la Mănăstirea Cozia, unde intră în viaţa monahală. În anul 1756 părăseşte Mănăstirea Cozia şi se întoarce la Cioara, unde zideşte un nou schit în codrul din Plăişorul Cioarei, pe locul altui schit mai vechi, închinat Mănăstirii Cozia. În luna mai a anului 1757, primarul maghiar însoţit de alţi 12 oameni au distrus schitul cuviosului Sofronie, forţându-l pe acesta să se ascundă o vreme prin diferite sate. În toamna anului 1759, în fruntea mişcării antiuniate se găsea cuviosul Sofronie de la Cioara, care umbla în satele din judeţul Hunedoara, cerând credincioşilor să alunge preoţii uniţi şi să rămână statornici în credinţa ortodoxă.

Datorită acestei acţiuni, în jurul praznicului Crăciunului din anul 1759, a fost arestat şi închis la Bobâlna, lângă Orăştie. Este eliberat de aproximativ 600 credincioşi conduşi de preotul Ioan din Sălişte, iar de aici cuviosul Sofronie se îndreaptă către Munţii Apuseni, unde continuă apărarea Ortodoxiei în faţa uniaţiei. Prins din nou, a fost întemniţat la Abrud, de unde scapă, din nou, cu ajutorul lui Dumnezeu. Începe o acţiune de organizare a Bisericii Ortodoxe în Ardeal, ajungând astfel la Alba Iulia, unde a convocat "sinodul" de la 14-18 februarie 1761. În astfel de împrejurări, împărăteasa Maria Tereza a recunoscut, în cele din urmă, cererile românilor, iar la 11 iunie 1761, cel dintâi episcop ortodox, Dionisie Novacovici, ajungea în Biserica din Şcheii Braşovului. Cuviosul Sofronie a rămas în Argeş, unde a şi trecut la Domnul.

În şedinţa sinodală din 28 februarie 1950, Sfântul cuvios mărturisitor Sofronie a fost trecut în rândul cuvioşilor mărturisitori, canonizarea solemnă având loc la Alba Iulia la 21 octombrie 1955.

Sfântul mucenic Oprea

S-a născut în localitatea Sălişte şi mai este cunoscut şi cu numele de Oprea Miclăuş. S-a înfăţişat de cel puţin trei ori înaintea împărătesei Maria Tereza, prezentând protestele românilor din Transilvania şi cerând libertate pentru credinţa strămoşească.

Primul drum spre Viena l-a făcut în toamna anului 1748, fiind însoţit de Ioan Oancea din Făgăraş şi cereau împărătesei libertate pentru "legea Răsăritului" şi anume ca românii ortodocşi din Ardeal să fie scutiţi de persecuţii şi să li se îngăduie să păstreze credinţa lor ortodoxă.

Al doilea drum la Viena a avut loc în toamna anului 1750, alături de alţi cinci români, cu altă cerere prin care anunţă că vor pleca din ţară dacă nu li se oferă libertate pentru credinţă. A plecat din Viena însoţit de preotul Moise Măcinic din Sibiel şi s-au oprit în Banat şi au rămas acolo.

Sălişteni au adus lui Oprea o nouă plângere, semnată de mulţi credincioşi, pentru a o prezenta împărătesei. Îndată ce au prezentat plângerea, Oprea Miclăuş, preotul Moise Măcinic şi preotul Ioan din Galeş au fost prinşi şi condamnaţi la închisoare pe viaţă la Kufstein, în Munţii Tirolului (Austria).

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a canonizat pe Sfântul mucenic Oprea pe data de 21 octombrie 1955.

Sfinţii preoţi mărturisitori Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel

Ioan din Galeş a fost hirotonit la Bucureşti sau la Râmnic, în lipsa unui episcop ortodox în Transilvania. S-a numărat printre cei mai îndrăzneţi apărători ai credinţei ortodoxe, în faţa oricăror încercări ale autorităţilor habsburgice de a impune unirea transilvănenilor cu Biserica Romei. În anul 1756 a fost arestat şi dus în lanţuri la Sibiu. Împărăteasa Maria Tereza a dat ordin să fie dus în închisoarea cetăţii Deva, urmând să fie reţinut acolo până la moarte, însă mai târziu a fost mutat în închisoarea de la Kufstein.

Moise Măcinic a fost unul din contestatarii unirii Mitropoliei Bălgradului (Albei Iulia) cu Biserica Romei, fiind, de aceea, socotit de Biserica Ortodoxă Română ca

unul din apărătorii Ortodoxiei în Transilvania. Câteva ştiri despre viaţa sa pot fi desprinse dintr-o declaraţie pe care a dat-o el însuşi în faţa unei comisii de anchetă la Viena, în zilele de 14 şi 15 aprilie 1752.

Între altele, el declara că toţi credincioşii din Sibiel l-au rugat, în urmă cu vreo şase ani, să plece la Bucureşti spre a fi hirotonit preot, ceea ce s-a şi făcut, prin intermediul mitropolitului Ungrovlahiei, Neofit Cretanul. La scurt timp după hirotonie, episcopul rutean greco-catolic Manuil Olszavski din Muncaci, trimis de autorităţi să cerceteze starea de spirit a credincioşilor ortodocşi din Transilvania, constata că printre cei care se împotriveau unirii cu Biserica Romei se număra şi "popa Măcinic din Sibiel".

Preotul mărturisitor Ioan din Galeş şi-a sfârşit zilele, ca şi preotul Moise Măcinic, în fioroasa temniţă de la Kufstein, ambii jertfindu-şi viaţa pentru credinţa ortodoxă şi câştigând pentru aceasta cununile muceniciei.

La data de 20-21 iunie 1992, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât canonizarea acestor sfinţi.

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfinţii cuvioşi mărturisitori: Visarion şi Sofronie; Sfântul mucenic Oprea; Sfinţii Preoţi mărturisitori: Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel; Sfântul cuvios Ilarion cel mare

Sfinţii cuvioşi Visarion şi Sofronie au propovăduit cuvântul Evangheliei în Transilvania veacului al XVIII-lea. Pentru aceasta, ei au fost prinşi de autorităţile austro-ungare şi închişi în diferite locuri, Cuviosul Visarion murind chiar în închisoarea de la Kufstein.

Nicolae Oprea era un ţăran ardelean din Săliştea Sibiului, care a dus la împăratul austriac o scrisoare cu plângerile românilor ortodocşi din Transilvania, care solicitau păstrarea legii ortodoxe. Oprea a fost întemniţat la Kufstein, de unde nu s-a mai întors.

Sfântul Moise Măcinic din Sibiel a fost hirotonit la Bucureşti pe la 1746. Vorbind împotriva uniaţiei, a fost întemniţat la Sibiu. Mai târziu, Moise a mers la Viena cu plângerile românilor din sudul Transilvaniei, dar a fost întemniţat tot la Kufstein, împreună cu Nicolae Oprea.

De asemenea, preotul Ioan din Galeş a mărturisit dreapta credinţă în Transilvania, în mijlocul secolului al XVIII-lea. A fost închis în mai multe închisori austriece, iar la urmă la Kufstein, unde a şi murit.

***

Tot în această zi pomenim pe Sfântul cuvios Ilarion cel din Gaza Palestinei, care s-a nevoit în vremea împăratului Constantin cel mare, organizând monahismul palestinian. Murind părinţii săi, a împărţit averea sa rudelor şi săracilor şi, lepădându-se de lume, s-a făcut ucenic al Mântuitorului.

Căutând singurătatea şi liniştea pustiului, a mers în pustia de lângă Maiuma Gazei din Palestina. A trăit acolo, în nevoinţe aspre, mulţi ani şi a ajuns atât de vestit, încât mulţi oameni veneau la el, căutând ajutor în nevoile lor. Sfântul Ilarion îi primea pe toţi şi se ruga pentru ei, iar Domnul Hristos proslăvea pe sfântul Său, întărind rugăciunea lui cu darul facerii de minuni.

Apoi, fericitul a mers în pustia Peluziei şi în cea a Sfântului Antonie, dar nici acolo nu s-a putut ascunde de oameni. După aceea, a plecat în taină în Epidaura Dalmaţiei, apoi în insula Cipru.

După cinci ani de nevoinţe în insula Cipru, Sfântul Ilarion cel mare şi-a dat în pace sufletul în mâinile Domnului.

Trupul său a fost luat de creştini, care l-au aşezat la Maiuma Palestinei, în mănăstirea sa cea dintâi. Drept aceea, palestinienii spuneau: „Noi avem trupul Sfântului Ilarion”, iar cipriotii spuneau: „Noi avem duhul lui”. Căci ceea ce a fost Sfântul Antonie pentru Egipt a fost Sfântul Ilarion pentru Palestina.

Iulian Dumitraşcu - Calendar orthodox - Sfinții cuvioși mărturisitori: Visarion și Sofronie; Sfântul mucenic Oprea; Sfinții Preoți mărturisitori: Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel

Aceşti Sfinţi mărturisitori au strălucit cu propovăduirea dreptei credinţe şi cu sfinţenia vieţii în veacul al XVIII-lea, fiind apărătorii Bisericii Ortodoxe din Transilvania, împotriva unirii ei silnice cu Roma.

Cuviosul Visarion Sarai s-a născut în Bosnia, din părinţi de neam român. A călătorit pe la multe locuri sfinte, şi îndeosebi la Ierusalim şi la Muntele Athos şi a intrat de tânăr în monahism la Mânăstirea Sfântului Sava. Îndurerat de suferinţa românilor pentru credinţă, a călătorit prin Transilvania, propovăduind pretutindeni credinţa ortodoxă.

Era primit în tot locul ca un înger din cer. Drumul lui până la Braşov a fost un adevărat alai de biruinţă creştină, aprinzând în sufletele celor dreptslăvitori dragostea de legea strămoşească. Pentru râvna sa în apărarea credinţei ortodoxe, a fost întemniţat la Sibiu şi, în cele din urmă, în fioroasa închisoare din Kufstein, unde a murit, pentru mărturisirea credinţei ortodoxe.

Cuviosul mărturisitor Sofronie s-a născut în satul Cioara, din părţile Orăştiei, ca fiu al unei familii preoţeşti. Ucenicia în călugărie şi-a făcut-o în Ţara Românească. Reîntors la Cioara, a întemeiat un schit în mijlocul codrilor, învăţând pe români calea mântuirii.

Pentru râvna lui faţă de Legea ortodoxă, a fost închis în temniţa de la Bobâlna. Eliberat de mulţime, cuviosul mărturisitor a plecat în Munţii Apuseni, îndemnând pe credincioşi să ţină credinţa cea adevărată. A fost prins din nou şi închis la Abrud.

Eliberat încă o dată, mergea din loc în loc, ţinând soboare, adică adunări, şi învăţând poporul: „Stricaţi silnica unire cu Roma, învăţa el, cereţi episcop român şi ortodox în Transilvania!”. Iar când a înţeles că şi-a împlinit chemarea, s-a retras la Mânăstirea Argeşului, unde s-a săvârşit cu pace.

Cel de al treilea luptător pentru dreapta credinţă a fost ţăranul Nicolae Oprea, născut în Sălişte a Sibiului. Tată de familie, plugar, mirean şi bun creştin, gata de jertfă pentru credinţa străbună, fericitul Oprea a primit, ca pe o mare cinste, sarcina să ducă „la împăratul”, plângerile românilor: „Noi cerem, ziceau ei, în numele poporului, vlădică de legea noastră”.

La început, curajul şi îndrăzneala românilor au fost întâmpinate cu ameninţări şi izgoniri. Cu timpul, ele s-au repetat şi au stârnit prigoană şi multe întemniţări. În cele din urmă, în loc să i se împlinească cererile, fericitul Oprea a fost închis pe viaţă, în vestita temniţă de la Kufstein, şi nu s-a mai întors niciodată, primind cununa nemuritoare a mucenicilor.

Sfântul preot Ioan din Galeş a fost hirotonit în Ţara Românească, în lipsa unui episcop ortodox în Transilvania. S-a numărat printre cei mai îndrăzneţi apărători ai credinţei ortodoxe, în faţa încercărilor autorităţilor habsburgice de a impune unirea cu Biserica papală. În anul 1756 a fost arestat şi dus în lanţuri la Sibiu.

Împărăteasa Maria Tereza a dat ordin să fie dus în închisoarea cetăţii Deva, urmând să fie reţinut acolo până la moarte. Dar, spre sfârşitul anului următor a fost dus sub aspră pază militară la închisoarea de la Graz, în Austria. Un cronicar braşovean - Radu Duma - scria că în anul 1776, câţiva negustori din Braşov l-au cercetat în închisoare, mărturisindu-le că „mai bine va muri acolo, decât să-şi lase credinţa strămoşească”.

Mai târziu a fost mutat în închisoarea din Kufstein, unde îşi sfârşiseră viaţa şi alţi doi mărturisitori şi mucenici ai Ortodoxiei transilvane. În anul 1780 un alt întemniţat de aici, sârbul Ghenadie Vasici, a reuşit să trimită o scrisoare împărătesei Ecaterina a II-a şi Sinodului Bisericii Ortodoxe Ruse, prin care ruga să se intervină pentru eliberarea lui.

Între altele, scria: „Aici, în fortăreaţă, este şi un preot român din Transilvania, cu numele Ioan, care pătimeşte în robie de 24 de ani pentru credinţa ortodoxă”. Acesta era preotul Ioan din Galeş, cel întemniţat în 1756, deci cu 24 de ani în urmă.

Sfântul Moise Măcinic din Sibiel a fost hirotonit la Bucureşti de mitropolitul Neofit al Ţării Româneşti, prin anul 1746. Ridicându-se împotriva uniaţiei, a fost prins şi întemniţat la Sibiu, unde a pătimit timp de 17 luni. A fost eliberat din închisoare cu condiţia de a nu mai săvârşi cele ale preoţiei, şi a trăi şi a munci ca un simplu ţăran.

În anul 1752 a fost delegat, alături de credinciosul Nicolae Oprea din Sălişte, să plece la Viena pentru a prezenta împărătesei Maria Tereza plângerea credincioşilor din părţile de sud ale Transilvaniei (Făgăraş, Sibiu, Sebeş şi Orăştie), prin care cereau drepturi pentru Biserica Ortodoxă.

Au fost primiţi de împărătească, dar, în loc să li se dea un răspuns la plângerea lor, au fost aruncaţi în fioroasa închisoare Kufstein, din Munţii Tirolului. În anii care au urmat, reprezentanţii clerului şi ai credincioşilor ortodocşi din Transilvania au cerut în mai multe rânduri autorităţilor habsburgice să elibereze pe cei doi captivi.

La 24 iulie 1784, Stana, soţia lui Oprea, ruga pe împăratul Iosif al II-lea să-l elibereze după o robie de 32 de ani. Conducerea închisorii raporta că nu se mai ştie nimic despre el. Înseamnă că amândoi şi-au sfârşit zilele în temniţa de la Kufstein, jertfindu-şi viaţa pentru credinţa ortodoxă, câştigând însă cununa muceniciei.

Pentru mărturia lor ortodoxă şi moartea lor martirică, aceşti cinci mărturisitori din Ardeal sunt cinstiţi ca sfinţi de către obştea credincioşilor de pretutindeni şi mai cu seamă de cei din mijlocul cărora s-au ridicat.

Sfântul cuvios Sofronie de la Cioara - Cronologie neterminată

- Călugărul Sofronie s-a născut în satul Cioara din comitatul Hunedoarei (astăzi Sălişte, jud. Alba), după anul 1700 într-o familie preoţească, cu numele de Stan Popovici.

- Din înscrisurile de pe unele cărţi bisericeşti (regulă aplicată în perioadele respective) de la schitul Afteia - din Plăişorul Ciorii rezultă că popa Stan din Cioara a fost feciorul răposatului Ioan din Ţara Românească, fapt probabil ce justifică şi prezenţa sa dincolo de Carpaţi.

- A fost preot de mir în satul Cioara fiind hirotonit în anul 1728 la Arad de către episcopul Vichente Ioanovici.

- În anul 1750, după ce a rămas văduv, a primit cinul monahal în Ţara Românească la Mănăstirea Cozia, luând numele de Sofronie, după numele patriarhului Ierusalimului, care a fost un înflăcărat apărător al ortodoxiei, instalându-se la schitul Afteia, situat la o altitudine de cca 600 m, din Plăişorul Cioarei, într-o zonă mirifică.

Din însemnările preotului Nicolae Benţa, paroh în Cioara între anii 1840-1851 rezultă că mănăstirea din Plaiul Cioarei a fost închinată la Mănăstirea Cozia din Ţara Românească.

- Schitul Afteia reprezintă o străveche vatră a creştinismului românesc de pe aceste meleaguri şi a fost construit în a doua parte a sec. XV-lea, după victoria oştilor creştine din anul 1479 conduse de Paul, chinezul împotriva turcilor pe "Câmpul Pâinii" (Şibot-Orăştie).

- În această zonă de munte românii s-au retras din calea turcilor, iar construirea lăcaşului creştin a fost ca urmare a recunoştinţei faţă de Dumnezeu, pentru victoria obţinută.

- Importanţa acestei străvechi vetre de credinţă străbună, cultură şi "lege românească" a fost determinată de existenţa şi funcţionarea unei şcoli gratuite pentru copii ţăranilor din satele apropiate, precum şi de rezistenţa împotriva catolicizării, acţiuni la care călugărul Sofronie s-a implicat în mod deosebit, iar manifestările barbare care s-au produs la acest lăcaş de cult creştin românesc, sunt mai mult decât edificatoare.

- Împotrivirea la acţiunile de catolicizare a determinat pe fibirăul de la Vinţ (centrul administrativ) însoţit de o trupă de 12 soldaţi, să organizeze în noaptea din Duminica Floriilor a anului 1757, arestarea şi întemniţarea călugărului Sofronie de la Afteia.

Acţiunea însă nu a reuşit deoarece Sofronie a scăpat cu fuga din timpul nopţii. În schimb, "victoria" atacatorilor s-a realizat prin distrugerea bisericii şi a chililor călugărilor care au fost alungaţi din zonă.

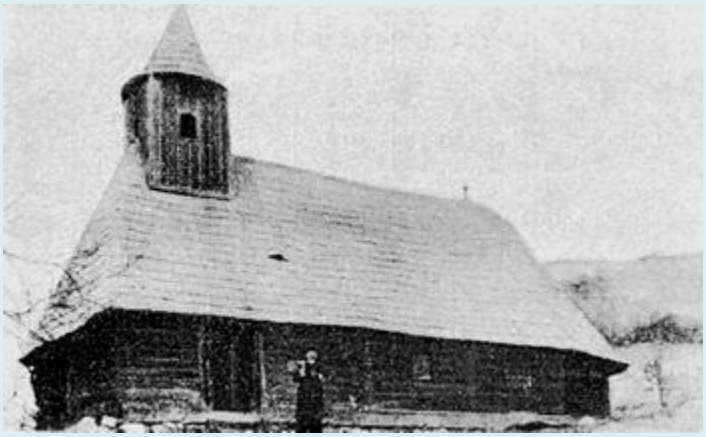

Mănăstirea veche din Craiova

- Despre activitatea călugărului Sofronie după distrugerea schitului Afteia până în vara anului 1759 nu se cunoaşte. Rezultă în schimb că în această perioadă a fost la Mitropolia ortodoxă a sârbilor de la Carlowitz pentru ajutor, iar legăturile strânse

existente în continuare cu ortodocşii sârbi, l-a intitulat "vicăraş al sfinţiei sale de la Carlowitz".

- Situaţia catolicizării românilor din Transilvania s-a agravat după anul 1744, odată cu exilul episcopului Inocenţiu Micu Klein la Roma.

Mănăstirea Afteia. Zona din Plăişorul Ciorii - Alba

- Vicarul său Petru Pavel Aaron fiind "incorigibil" a fost schimbat din funcţia de vicar, de episcopul Inocenţiu Micu Klein prin excomunicarea trimisă de la Roma la data de 25 august 1747 fiind înlocuit cu Nicolae Pop, arhidiacon de Balomir, însă pentru scurt timp.

Petru Pavel Aaron a fost numit în schimb, fără ştirea episcopului Inocenţiu Micu Klein vicar apostolic al "pontificelui roman" de către Papa Benedict al XIV-lea şi a condus dieceza de la Blaj, în calitate de vicar în perioada 1747-1751.

- Inocenţiu Micu Klein fiind în dizgraţia tuturor celor puternici ai timpului, a fost anchetat şi silit cu foamea, ameninţat cu temniţa şi obligat să renunţe la calitatea de episcop greco-catolic.

Schitul Afteia. Biserica nouă a schitului construită în secolul XX, de pr. Constantin Oancea. Cu prilejul hramului de la 21 mai 1986. Prea Sfinţitul episcop Emilian al Albei Iuliei înconjurat de soborul de preoţi şi de credincioşi.

La 7 mai 1751 Inocenţiu Micu Klein a fost obligat să abdice, la vârsta de 59 ani. A mai trăit în exil la Roma încă 19 ani, întrucât cei de la Blaj au refuzat dorinţa sa testamentară de a reveni în ţară să-şi doarmă somnul de veci în mănăstirea întemeiată de el.

- Petru Pavel Aaron la data de 28 februarie 1752 a fost numit episcop de împărăteasa Maria Tereza, fiind aprobat prin Bulla papală din 06.12.1752, după care la Pecs, în Ungaria, a fost sfinţit episcop greco-catolic prin "punerea mâinilor" episcopului rutean Manoilă Olsavsky la 1 septembrie 1752.

Schitul Afteia - Paraclisul. Schitul Afteia din Plăişorul Cioara, Jud. Alba, existent în sec XV cu o şcoală de învăţătură pentru preoţi şi iconari, distrus de autorităţile habsburgice în sec XVIII.

- Perioada de 17 ani (1747-1764 anul când a decedat P.P. Aaron) a fost situaţia cea mai dramatică pentru românii care n-au acceptat să renunţe la credinţa străbună.

Atrocităţile săvârşite în Transilvania în această perioadă care se adaugă la cele anterioare s-au produs mai ales în localităţile din Mărginimea Sibiului, a zonei Sebeşului în comitatul Albei, Hunedoarei, Clujului, zona Apusenilor şi a Zarandului etc.

Mănăstirea Afteia

Cei care doresc să cunoască adevărul istoric (cel puţin în parte) recomandăm doar câteva lucrări:

- ✓ *"Românii în arhivele Romei (sec. VIII)", de Dumitru Snagov;*
- ✓ *"Biserica Greco-Catolică din Comitatul Cluj în sec. XVIII-lea", de Greta Monica Miron;*
- ✓ *"Cronica Banatului", de N. Stoica;*
- ✓ *"Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal, sec. XVIII-lea" de Silviu Dragomir;*
- ✓ *"Memorandistul moţ Rubin Patiţia", de Nicolae Josan;*
- ✓ *"Pe urmele lui Inocenţiu Micu-Klein", de Corneliu Albu;*

- Catolicii, cu toate că au avut de partea lor armata şi autorităţile habsburgice locale şi centrale, iar pe deasupra diabolicul cod penal şi de procedură terezian, nu au reuşit să înfrângă rezistenţa românilor decât parţial, în localităţile în care au existat şi condiţii prielnice acestor situaţii, care se pot constata analizând şi datele Sematismului Mitropoliei greco-catolice de la Blaj din anul 1900.

După toate acţiunile de catolicizare din cursul sec. XVIII-lea, păstrarea credinţei străbune a românilor din Transilvania, se confirmă şi din datele recensământului guvernatorului Auersperg, din anul 1772, care se prezintă astfel:

Religia	Total	Bărbaţi	Femei
1. Ortodocşi	1.043.117	536.175	506.942
2. Gr.-catolici	222.856	113.318	109.538
3. Calvini	261.758	133.246	128.512
4. Luterani	244.639	118.009	126.630
5. Rom.catolici	174.081	87.118	86.963
6. Unitarieni	53.545		
7. Alţii	10.000		

Castelul de la Bobâlna - Hunedoara, unde a fost închis călugărul Sofronie (Dec. 1759 - Febr. 1760)

Celula intactă - după 248 ani unde a fost închis călugărul în iarna anilor 1759 - 1760, la castelul din Bobâlna (Hunedoara)

Interiorul celulei 2m x 2m, pavată cu lespezi de piatră unde a fost închis Sofronie

În comitatul Clujului în anul 1762 de exemplu au existat doar 1211 familii greco-catolice faţă de 11324 familii ortodoxe, în schimb numărul preoţilor greco-catolici în număr de 185 întrecea pe cei ortodocşi care erau doar 113.

- Nemulţumirile şi reacţiile românilor s-au produs în mod paşnic în majoritatea localităţilor din Transilvania.

Plângerile şi memoriile adresate autorităţilor locale precum şi Curţii de la Viena au rămas nerezolvate la fel ca şi cele prezentate de delegaţiile unor localităţi din Mărginimea Sibiului, comitatul Hunedoarei, Albei etc.

De asemenea sprijinul solicitat de la Mitropolia Ortodoxă a sârbilor de la Carlovitz precum şi cele de la ţarina Elisaveta Petrovna, protectoarea ortodoxiei Rusiei, nu a reuşit să îmbunătăţească situaţia românilor ortodocşi, decât într-o măsură redusă.

- În majoritatea localităţilor rurale, preoţii au organizat adunări de rezistenţă în faţa catolicismului şi au îmbărbătat locuitorii satelor pentru a-şi păstra credinţa străbună.

Dintre aceştia merită a fi menţionat în mod deosebit protopopul Ioan din Sălişte cu ţăranii din această localitate deosebită, care a rămas până în zilele noastre un puternic centru al credinţei străbune şi de unitate naţională.

Alături de preotul Ioan din Aciliu a organizat o mişcare de rezistenţă, iar numele protopopului Ioan din Sălişte găsindu-se în multe acţiuni similare.

La loc de frunte trebuie să mai amintim pe preotul Ioan Molnar Piuaru din Sad, satul natal al lui Inocenţiu Micu Klein, care întrucât a refuzat să treacă la catolicism, a fost prins şi tuns de oamenii episcopului P. Pavel Aaron, fiind cunoscut până astăzi cu numele de Popa tunsu.

Mişcarea din zona Turda, pe Mureş în sus, a fost răspândită de Popa tunsul, în localităţile, Luduş, Bogata, Cheţani, Hădăreni, Chimitelnic, Singer, Taureni, Zau, Valea largă etc. La Pogăceaua şi-a fixat reşedinţa de unde a fost arestat şi dus la închisorile sigure de la Viena.

Deasemeni mai amintim pe preoţii Moise Măcinic din Sibiel, Ioan din Galeş, Cosma din Deal, Ioan din Poiana Sibiului, Ioan şi Oprea din Sălişte, preotesele din Sălişte şi Tilişca, Ioan Oancea din Făgăraş, Constantin Petric din Jina, Ioan Crăciun din Cărpiniş, Toma Maier din Rahău precum şi pe martirul Tănase Todoran din Bichiu, zona Bistriţei.

Între localităţile cu activitate intensă de rezistenţă în apărarea şi păstrarea credinţei străbune de pe meleagurile Albei şi din împrejurimi amintim:

- Mihalţ, Lancrăm, Vinţul de Jos, Cioara, Tărtăria, Balomir, Vinerea, Cugir, Cut;

- Zlatna, Abrud, Câmpeni, Colmar, Vidra, Bistra;

- Binţinţi (Aurel Vlaicu), Vaidei, Turdaş, Orăştie, Gelmar, Pricaz, Sereca, Beriu Căstău, Romos, Sibişeni;

- Sălişte, Galeş, Tilişca, Poiana, Cărpiniş, Jina, Rad, Căpâlna, Săsciori, Sibişel, Răhău, Deal, Răchita, Loman, Cărpiniş, Orlat, Aciliu, Sad, Avrig, Săcădate, Gura Râului.

Localităţi din districtul Făgăraşului, al Hălmagiului etc.

- Din cercetările istoricului Florian Dudaş, menţionate în cartea “Cărturari şi artişti din Muntenia şi Moldova, peregrini în Crişana”, rezultă că Sofronie la data de 23 aprilie 1759 se afla la Mănăstirea Cozia, unde în anul 1750 a intrat în cinul monahal.

Pr. Mihai Munteanu Râmniceanul în drum spre Transilvania (din Ţara Românească) la Mănăstirea Cozia a primit în dar de la călugărul Sofronie spre amintire un exemplar din Octoihul tipărit în 1750 la Râmnic, iar pe coperta ultimă, interioară, a cărţii, a rămas ca mărturie scrisă, două însemnări în limbile latină şi greacă ale călugărului Sofronie dedicate peregrinului M.M. Râmniceanu.

Însemnările respective prezintă importanţă deosebită pentru cunoaşterea personalităţii şi a faptelor călugărului Sofronie din perioada respectivă.

Cunoaşterea în acea vreme a limbii latine şi greacă, pe lângă altele îi dă valoare în această direcţie.

Data de 23 aprilie 1759 menţionată pe acest Octoih confirmă, locul unde s-a adăpostit, după ce a fost obligat să fugă de la Afteia în noaptea din duminica Floriilor anului 1757.

- În vâltoarea acestor evenimente, călugărul Sofronie a reapărut în toamna anului 1759 la Adunarea de la Apold, organizată de protopopul Ioan din Sălişte, în care s-a stabilit programul de acţiune pentru redeşteptarea conştiinţei ortodoxe a românilor din Ardeal.

În cadrul acestui program, călugărul Sofronie la data de 6 octombrie 1759 s-a aflat la Brad unde a adresat o proclamaţie, către locuitorii oraşului, prin care explica decretul din 13 iulie 1759 a Curţii de la Viena, privind libertatea românilor de a avea posibilitatea de a opta, pentru a rămâne la credinţa străbună sau de a trece la catolicism şi a se uni cu biserica Romei.

Cuviosul Sofronie revenit în ţinuturile natale a îndemnat populaţia din localităţile comitatului Hunedoarei de a-şi relua bisericile ocupate de greco-catolici şi a-şi păstra credinţa străbună.

Autorităţile habsburgice, alarmate de răspândirea mişcării lui Sofronie, în preajma Crăciunului anului 1759, l-a arestat şi închis la castelul din Bobâlna timp de cca. opt săptămâni.

Protopopul Ioan din Sălişte apropiat al călugărului Sofronie, în ziua de 12 februarie 1760 a ajuns la Geoagiu, unde împreună cu localnicii, au stabilit planul de eliberare a lui Sofronie de la Bobâlna deoarece s-a aflat vestea transferării acestuia în temniţele de la Alba Iulia care erau mai sigure şi grele.

În fruntea a 500-600 ţărani, protopopul Ioan de la Sălişte, l-au eliberat cu forţa pe Sofronie din celula castelului de la Bobâlna.

După ce a fost dezlegat şi i-au luat obezile de la picioare, au plecat la Rapolt, unde la biserica din sat s-a desfăşurat o slujbă de mulţumire lui Dumnezeu, în prezenţa mulţimilor, pentru reuşita eliberării.

În continuare călugărul Sofronie şi-a desfăşurat acţiunile în Zarand, iar în ziua de 21 aprilie 1760, înconjurat de o mulţime de oameni şi în dangătul clopotelor bisericilor, a intrat triumfător în Zlatna, unde a ţinut o cuvântare însufleţitoare, după care zlătneni au reluat biserica de la preoţii uniţi şi au lăsat preot pe dascălul Vartolomei.

- În mai 1760 o delegaţie de ţărani, credincioşi ortodocşi din comitatul Alba, Hunedoara şi zona Zarandului au prezentat Congregaţiei de primăvară a moţilor de la Deva, un amplu memoriu redactat de Sofronie, privind "drepturile omeneşti" de care trebuia să se bucure şi românii ortodocşi.

Adevărul, curajul şi convingerile sale, rezultă cu claritate şi din extrasele din memoriul respectiv, menţionate în continuare:

"- toate neamurile au legea lor şi trăiesc în pace iar noi suntem prigoniţi pentru credinţa noastră;

- şi prorocul Moise a dat lege pentru evrei şi aşa o ţin în pace, iar noi suntem prigoniţi neîncetat pentru legea noastră;

- noi suntem gata la toate obligaţiile, dar religia noastră nu o părăsim până trăim;

- nici noi nu suntem vite cum cred Măriile Voastre, ci avem biserica noastră;

- de ce să dăm uniţilor bisericile pe care bieţii de noi le-am zidit cu atâtea greutăţi. Nu le vom da până vom trăi."

- Din Zlatna, călugărul Sofronie a plecat pe Valea Bulbucului spre Mureş, iar colaboratorii şi susţinătorii săi au continuat acţiunile în localităţile din Apuseni (Abrud, Cerniţa, Bucium, Cărpiniş, Bistra, Arieşul Mare, Arieşul Mic, etc.).

- În 12 mai 1760 călugărul Sofronie, împreună cu o mulţime de moţi a intrat în oraşul Abrud, ajungând la casa judelui Gavrilă Rusu din Abrud Sat, după care a ţinut o cuvântare, care a cucerit pe cei de faţă, privind apărarea bisericii ortodoxe;

- La invitaţia locuitorilor oraşului Câmpeni, a ajuns în ziua de 13 mai 1760, unde a rămas mai mult timp şi a stabilit "comandamentul" de unde trimitea scrisori şi delegaţi bine instruiţi în întreaga Transilvanie în vederea extinderii acţiunilor de apărare a ortodoxiei;

- Autorităţile habsburgice au fost alarmate de extinderea mişcării lui Sofronie, iar împărăteasa Maria Tereza, la insistenţele cancelarului aulic Bethlen, a dat poruncă să fie arestaţi cei "răzvrătiţi" în frunte cu Sofronie;

La 1 august 1760 o trupă de 43 de soldaţi în frunte cu locotenentul G. Halmagyi de la Alba Iulia s-a deplasat la Abrud, unde Sofronie împreună cu judele din Abrud

Sat, Gavrilă Rusu şi cu alt român au fost arestaţi în biserică. În drum spre închisoare moţii alarmaţi de vestea arestării lui Sofronie, s-au adunat în număr mare, iar la intrarea în Zlatna l-au eliberat pe Sofronie. În semn de mulţumire şi aducere aminte, pe locul respectiv s-a ridicat o cruce de lemn de "gorun", rămasă până-n zilele noastre, "Crucea lui Sofronie" şi unde anual se făceau slujbe religioase în amintirea călugărului;

- Biruinţa de la Zlatna, s-a transformat într-o adevărată sărbătoare, unde zilnic veneau mii de locuitori ai Apusenilor să participe la bucuria generală;

Într-o atmosferă de mare entuziasm, Sofronie a organizat la Zlatna în zilele de 10-11 august 1760 un Sinod naţional bisericesc, al românilor din Transilvania.

Revendicările românilor de la acest sinod, adresate împărătesei Maria Tereza printr-un memorandum au fost:

- *Libertate religioasă pentru ortodocşi;*
- *Înlăturarea episcopului unit Petru Pavel Aaron;*
- *Obţinerea unui episcop ortodox de la Carlovitz;*
- *Retrocedarea bisericilor şi a serviciilor parohiale;*
- *Încetarea prigoanei din partea preoţilor uniţi;*
- *Eliberarea din închisori a românilor arestaţi şi deţinuţi în închisori pentru credinţa ortodoxă, acţiuni comparate cu persecuţiile creştine ale împăraţilor păgâni Diocleţian şi Maximian;*

În perioada 10-14 august 1760 Sofronie a obligat pe directorul minelor din Zlatna Kezling, să elibereze pe românii arestaţi, iar pentru eliberarea arestaţilor de la Sibiu, Sofronie a trimis o scrisoare pe "ton" de comandă generalului guvernator Kemeny Laszlo ("În care clipă vedeţi scrisoarea mea, îndată să şi daţi drumul la prizonieri") fapt ce confirmă puterea de care se bucura în momentul respectiv;

- La sfârşitul lunii august 1760, episcopul greco-catolic Petru Pavel Aaron de frica răzbunării răsculaţilor pentru fărădelegile săvârşite împotriva românilor ortodocşi, de la instalarea sa din anul 1752, a scăpat cu fuga la Sibiu;

- Mişcarea cuviosului Sofronie în toamna anului 1760 a fost cea mai cuprinzătoare, fiind confirmată chiar şi de împărăteasa Maria Tereza prin rescriptul din 20 oct 1760, în care recunoştea că "poporul român din Ardeal a fost tratat pentru religia sa cu moartea şi alte pedepse sângeroase";

- Situaţia creată, i-a dat posibilitatea cuviosului Sofronie să procedeze la reorganizarea bisericii ortodoxe (după dezbinarea religioasă a românilor) şi consolidarea mişcării respective şi în nordul Ardealului, confirmată şi de scrisoarea de împuternicire dată la 5 februarie 1761 preotului Gheorghe şi nobilului Rante din zona respectivă. În centrul Apusenilor, preotul Gheorghe din Abrud coordona această activitate fiind "secretarul" călugărului Sofronie;

- Călugărul Sofronie a desfăşurat o activitate intensă în zona Apusenilor, iar în toate localităţile pe unde trecea, era însoţit de o "gardă" restrânsă de 12 tineri şi de câte un alai format din câteva sute de ţărani convocând ad-hoc soboare de preoţi şi ţărani (la Zlatna, Abrud, Ighiu, Bogata de Mureş etc.)

- Calităţile călugărului Sofronie de bun organizator şi conducător au fost confirmate de întreaga sa activitate, iar modul de pregătire, mai ales a Sinodului Naţional Bisericesc al românilor ortodocşi din Transilvania, desfăşurat la biserica Adormirea Maicii Domnului din Lipovenii Bălgradului în perioada 14-18 febr. 1761 este pe deplin convingător prin:

A) colaborarea susţinută cu preoţii şi reprezentanţii clerului ortodox din Transilvania.
B) stabilirea din timp a problemelor care urmau să fie discutate la acest sinod important.
C) încunoştinţarea autorităţilor despre acest eveniment şi asigurându-le de o desfăşurare paşnică.
D) mobilizarea participanţilor la acest sinod a început încă din luna ianuarie, iar un extras din scrisorile trimise către populaţia satelor româneşti din Transilvania este edificatoare: "... negreşit şi cu băgare de seamă, această scrisoare să ajungă din sat în sat, iar din fiecare sat să vină trei oameni şi numitul popă neunit..."
Pe lângă scrisori, având în vedere importanţa acestui Sinod pentru viaţa românilor din Transilvania, în continuare, călugărul Sofronie, a mai trimis pe cei mai buni colaboratori, în zonele unde erau cunoscuţi, după cum urmează:
a) În Mărginimea Sibiului a acţionat renumitul protopop Ioan din Sălişte;
b) În zona Oltului şi a Hârtibaciului a fost preotul Ioan Molnar Piuaru (Popa tunsu de la Sad);
c) Preotul Gheorghe de la Abrud (împreună cu preoţii de la Zlatna şi Câmpeni în zona munţilor Apuseni;
d) Preotul Simion de la Stremţ a acţionat pe Mureşul Superior, iar
e) Preotul Rusan din Lipovenii Bălgradului "gazda" acestui eveniment, a acţionat în cea mai dificilă zonă, cea a Tărnavelor.

E) Hotărârile Sinodului Naţional Bisericesc, concluzionate în 19 puncte, au fost aduse la cunoştinţa autorităţilor şi a celor interesaţi.

În timpul mişcării călugărului Sofronie, cele două biserici româneşti existente la acea dată în Alba Iulia, "Adormirea Maicii Domnului" din Lipovenii Bălgradului construită la începutul sec. 18-lea din materialele rezultate din demolarea bisericii ortodoxe a oraşului care era amplasată în zona actualei străzi Vasile Alecsandri, precum şi "Sfânta Treime" din Maierii Bălgradului construită din materialele rezultate din demolarea clădirilor vechii Mitropolii ortodoxe a Bălgradului şi Arhiepiscopiei Ţării Ardealului, au fost ocupate de către credincioşii ortodocşi. La scurt timp sub ameninţarea generalului Bukow cu "moartea prin ştreang", bisericile au fost cedate uniţilor.

- Punctul culminant al mişcării populare conduse de Sofronie l-a constituit Sinodul naţional bisericesc care a fost organizat între 14-18 febr. 1761 la biserica "Adormirea Maicii Domnului" din Lipovenii Bălgradului (Alba Iulia) şi la casa preotului Rusan, originar din Ruşi de pe frumoasa vale a Streiului.

Autorităţile locale au fost înştiinţate din timp în scris de către cei trei corifei ai mişcării: Sofronie ieromonahul, protopopul Ioan din Sălişte şi Inochentie, ieromonahul din Veneţia de Sus.

Hotărârile stabilite la Sinodul naţional bisericesc de la Alba Iulia s-au concretizat în 19 puncte, având în principal revendicările stabilite anterior la Sinodul de la Zlatna din 1760, care au fost aduse la cunoştinţa celor interesaţi;

Sinodul de la Alba Iulia din 14-18 februarie 1761 organizat şi condus de cuviosul Sofronie a avut o importanţă deosebită fiind considerat "triumful desăvârşit al ortodoxiei noastre care a izbutit să scuture lanţurile robiei, după şase decenii de suferinţe grele şi de lupte necurmate"

- În continuare călugărul Sofronie a cutreierat cu acelaşi scop, localităţile din ţara Oltului fiind localizat la data de 15 martie 1761 în scaunul Nocrichului.

Curtea de la Viena alarmată şi pentru a distruge mişcarea lui Sofronie în lupta sa pentru credinţa străbună a hotărât la data de 12 martie 1761 să lichideze această situaţie dăunătoare consolidării catolicismului în Transilvania. Misiunea a fost încredinţată generalului Adolf Bukow care la data de 7 aprilie 1761 a sosit la Sibiu în fruntea a două regimente de husari.

Conform planurilor stabilite la Viena, la data de 1 mai 1761, Sofronie a fost invitat la Sibiu la o întrevedere cu generalul Adolf Bukow în urma cărora a fost obligat să "bată în retragere".

- Pentru a scăpa de represiunile generalului Bukow, în august 1761, Sofronie a trecut în Ţara Românească la Mănăstirea Cozia, la Râmnic, iar în continuare a ajuns la Mănăstirea Curtea de Argeş, unde se afla arhimandrit Nichifor Balomireanul (fostul vicar a episcopului I. Micu Klein, Nicolae Pop de la Balomir - Alba) care a revenit la credinţa strămbună, motiv pentru care în anul 1748 a trebuit să fugă în Ţara Românească, fiind într-o situaţie similară cu a lui Sofronie. Fostul protopop ortodox de la Balomir a fost un bun cunoscut al lui Sofronie, din timpul preoţiei de la Cioara.

În august 1761 Sofronie, împreună cu călugărul Nicodim din părţile Făgăraşului se afla în Ţara Românească la episcopul Grigore de la Râmnic.

- La 9 septembrie 1761 călugărul Sofronie a fost condamnat la închisoare timp de 5 ani la muncă silnică, iar preotul ortodox Gheorghe de la Abrud, a avut parte de o condamnare de 10 ani la temniţă.

Călugărul Sofronie a fost obligat a doua oară să fugă în Ţara Românească din cauza represiunilor autorităţilor habsburgice.

În prima etapă, rezultă că Sofronie s-a aflat de-asemenea la Mănăstirea Cozia de unde a continuat o activitate şi mai grea pentru apărarea credinţei strămbune din Transilvania, împreună cu cei din Ţara Românească.

Confirmarea certă a acestor acţiuni o reprezintă mai ales scrisoarea trimisă în anul 1762 de la Mănăstirea Cozia, preoţilor din Şard, de pe meleagurile Albei, din care redăm începutul acesteia: *"Mă închin domniilor voastre, preoţilor şi sătenilor din Şard, una voi să ştiţi: întăriţi-vă în credinţă şi rugaţi-vă, milostivului Dumnezeu şi să nu ziceţi că nu vom putea să învingem pe păgâni, pentru că ei sunt mai mari în ţară; căci nu sunt ei mai mari, Dumnezeu e mai mare. De aceea acum staţi uniţi şi gătiţi-vă de război, ca să izgonim unirea şi iobăgia din ţară. Ci cumpăraţi-vă puşti şi pistoale căci va veni vremea când veţi da un plug cu boi pentru un pistol micuţ şi nu-l veţi afla..."*

Distrugerea schiturilor, mănăstirilor, bisericilor, ocuparea unor biserici ale credincioşilor români ortodocşi, alungarea preoţilor şi a călugărilor au reprezentat "victoriile" baronului, general A. Bukow.

- În perioada anilor 1764-1766 Sofronie a fost stareţ la Mănăstirea Robaia din Argeş. Împreună cu Sofronie şi ulterior, au trecut în Ţara Românească o mulţime de români ortodocşi din Transilvania (ungureni) care au format şi populat un număr de cca. 50 de sate care cu ştirea domnitorului Ghica, au fost puse sub supravegherea sa, (Vâlsăneşti, Galeş, Brăduleţ, Valea Iaşului, Corbi, Domneşti etc.)

Exodul continuu în Ţara Românească al românilor din Transilvania, persecutaţi din motive religioase, precum şi din cauza iobăgiei insuportabile, a permis călugărului Sofronie să menţină o continuă legătură cu reprezentanţii bisericilor ortodoxe din Ardeal susţinători ai mişcării pe care o conduse.

Pendularea peste Carpaţi a fost permanentă pentru a menţine nestinsă flacăra credinţei strămoşeşti.

După moartea lui Nichifor Balomireanul, Sofronie înscăunat arhimandrit la Mănăstirea Curtea de Argeş, printr-o scrisoare expediată lui Dumitrache Pană din Sibiu i-a propus o întâlnire la Mănăstirea Berislăveşti din judeţul Vâlcea în scopul consolidării mişcării împotriva Unirii cu Roma.

Din datele existente, rezultă, că întâlnirile de taină cu preoţii din zona Hunedoarei şi a Albei aveau loc la Schitul din Cheile Cibului (Almaşu Mare - Zlatna) aşa cum a fost şi întâlnirea din ianuarie 1765 cu Efrem călugărul de la Schitul Afteia din Plăişorul Ciorii, când fiind urmărit de autorităţile habsburgice a reuşit să scape după ce şi-a schimbat îmbrăcămintea preoţească.

- Sofronie s-a preocupat de sprijinirea bejenarilor transilvăneni, iar în anul 1769 a fost ales arhimandrit la Mănăstirea Argeşului în locul lui Nichifor Balomireanul care a decedat.

În acea perioadă Sofronie a militat pentru formarea unei armate naţionale care să fie pusă la dispoziţia Partidei Naţionale de la Iaşi şi Ţara Românească în vederea Unirii Principatelor Române, armată în care urmau a se înrola şi voluntari ardeleni şi care urma să treacă Carpaţii pentru a elibera Ardealul şi împreună cu Crişana şi Banatul să se unească cu ţara.

- La sfârşitul anului 1767 existau în Ţara Românească 12.000 de bejenari transilvăneni care au emigrat numai prin vama Bran.

- Ultima ştire despre cuviosul Sofronie că era în viaţă provine din anul 1774, când protopopul ortodox din Sebeş a fost arestat, deoarece întreţinea relaţii pe diverse căi cu acesta.

- Mişcarea religioasă şi socială, condusă de călugărul Sofronie de la Cioara (1759-1761) reprezintă un moment important în istoria poporului român din Transilvania aşa cum s-a exprimat şi Lucian Blaga *"într-un timp când catolicii şi curtea de la Viena negau cu făţărnicie şi rea voinţă existenţa românilor ortodocşi din Transilvania, aceştia… prin omul ridicat din chiar rândurile lor prin călugărul Sofronie, reuşesc să-şi dovedească puterea, manifestându-se ca un mic stat în stat ce anunţa în noapte, furtuna de dincolo de orizont ce va veni "răscoala lui Horea".*

- Un renumit istoric al mişcării, a considerat că agitaţiile lui Sofronie nu depăşesc marginile confesionale, dar ele dau tot mai multe implicaţii sociale, vizează iobăgia şi au pornit pe drumul care va duce la răscoala lui Horea, constituind o mare experienţă populară. Lupta pentru ortodoxie a reprezentat în esenţă lupta împotriva abaterii de la legea românească împotriva înstrăinării şi ruperii de marea unitate cu Ţara Românească şi cu Moldova.

- Mişcarea călugărului Sofronie a preîntâmpinat maghiarizarea românilor, prin catolicizare aşa cum s-a petrecut cu românii din Covasna şi Harghita fapt demonstrat cu mult profesionalism în diferite lucrări de către patriotul greco-catolic Ştefan Manciulea de pe meleagurile Albei (Straja).

- Personalitatea călugărului Sofronie, dar mai ales importanţa acţiunilor românilor ortodocşi din Transilvania, în cadrul mişcării acestuia se poate realiza la valoarea adevărată, numai prin cunoaşterea evenimentelor istorice religioase care s-au desfăşurat pe meleagurile noastre în sec. 18-lea

De altfel hotărârile Curţii de la Viena (procatolice) săvârşite prin atrocităţile ne mai întâlnite ale generalului A. Bucow (arestarea şi alungarea preoţilor şi a călugărilor, incendierea şi distrugerea de schituri, mănăstiri şi biserici ale ortodocşilor etc.etc.) justifică de la sine importanţa mişcării călugărului Sofronie.

Minimalizarea, omisiunile, dar mai ales denigrările din partea unor specialişti nu sunt întâmplătoare.

Ortodoxia din Transilvania a avut un rol fundamental în formarea conştiinţei naţionale, alături de limbă şi distinctiv faţă de celelalte religii străine şi de celelalte popoare.

Sinodul naţional bisericesc din 14-18 februarie 1761 desfăşurat la biserica "Adormirea Maicii Domnului" din Lipovenii Bălgradului," a însemnat biruinţa credinţei străbune şi a fiinţei neamului românesc după şase decenii de grele suferinţe şi a nenumăratelor jertfe umane şi materiale".

Pentru suferinţele şi activitatea deosebită a călugărului Sofronie, în lupta pentru apărarea şi păstrarea credinţei străbune a românilor din Transilvania. Sfântul Sinod al BOR din 28.02.1950 a hotărât canonizarea sa ca sfânt mărturisitor a dreptei credinţe alături de Visarion Sarai şi Oprea Miclăuş.

Ceremonia religioasă a avut loc în anul 1955 la Catedrala Arhiepiscopală Ortodoxă Română din Alba Iulia, fixându-se ziua de pomenire 21 octombrie.

Ec. Ioan Străjan

(Bibliografie: "Sfântul Sofronie şi Mănăstirea lui din Plăişorul Ciorii" de pr. Dragosin Oana)

IPS mitropolit Andrei despre sărbătoarea Sfinţilor mărturisitori ardeleni

Înaltpreasfinţitul Andrei, arhiepiscopul Vadului, Feleacului şi Clujului şi mitropolitul Clujului, Maramureşului şi Sălajului, a vorbit despre mărturisirea credinţei ortodoxe, pornind de la exemplul de vieţuire al Sfinţilor cuvioşi mărturisitori care au luptat şi au apărat adevărul de credinţă cu preţul vieţii. Ierarhul a subliniat şi faptul că orice creştin ortodox trebuie să îşi arate credinţa şi trăirea sa prin fapte şi să pună cuvântul lui Dumnezeu în practică.

„Mărturisitorilor pentru Ortodoxie pe care îi sărbătorim astăzi le-a fost greu după 1700, mulţi au murit în temniţe. Şi, nu numai atunci, ci de-a lungul anilor, mulţi creştini L-au mărturisit pe Hristos cu preţul vieţii lor. Fiecăruia dintre ei i s-a dat câte un veşmânt alb şi acum stau în Împărăţia lui Dumnezeu şi cântă Domnului cântare de biruinţă şi se roagă pentru noi, păcătoşii, ca să nu fim şovăielnici, să nu fim creştini călduţi, ci să fim creştini râvnitori. Credinţa noastră să se vadă după fapte. Să ţinem şi la credinţă şi la Biserică şi la moştenirea strămoşilor, dar şi în viaţa de zi cu zi să ne manifestăm ca atare, pentru că un român în parte şi tot neamul laolaltă atâta plăteşte, cât înţelege să pună în practică din Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos. Încercăm cu rugăciunile Sfinţilor mărturisitori să ne întărim credinţa şi să punem Evanghelia în practică şi atunci când va veni ceasul cel mare, ne vom putea adăuga şi noi lor şi celor mulţi care stau în faţa Domnului Hristos şi-I cântă cântare de biruinţă“, a spus IPS Mitropolit Andrei.

Alexandru Chituţă - Sfinţii mărturisitori din Ardeal, martiri ai dreptei credinţe

Sfinţii mucenici şi mărturisitori preoţii Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş

Este bine cunoscut faptul că Biserica Ortodoxă din Transilvania a fost, de-a lungul secolelor, o Biserică martirică. Multe au fost nelegiuirile puterii imperiale de la Viena asupra Bisericii ardelene şi inclusiv a slujitorilor şi credincioşilor ei, dar şi mulţi au fost vajnicii luptători pentru apărarea credinţei ortodoxe împotriva silniciilor stăpânilor Ardealului din veacul al XVIII-lea, pe numele lor: Oprea Miclăuş, ţăran din Sălişte - Sibiu, care a îndurat moarte pentru dreapta credinţă, ieromonahii Visarion Sarai şi Sofronie de la Cioara, de lângă Orăştie, preoţii Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş, prăznuiţi în fiecare an la 21 octombrie, ierarhii Ilie Iorest şi Sava Brancovici, prăznuiţi la 24 aprilie şi mulţi, mulţi alţi bărbaţi, femei şi copii.

Doi sunt mitropoliţi, doi sunt preoţi, doi sunt călugări şi unul e ţăran. În aceşti sfinţi e întruchipată întreaga Biserică ortodoxă ardeleană, cu ceata ierarhilor şi clericilor ei, cu ceata călugărilor şi pustnicilor ei şi cu mulţimea credincioşilor ei.

Cuviosul Visarion Sarai, mucenicul Oprea Miclăuş, cuviosul Sofronie de la Cioara

În predica din Catedrala din Alba-Iulia, cu ocazia canonizării lor, din anul 1955, ieromonahul Nicolae Mladin spunea că *„ei nu reprezintă numai câteva vrednicii personale, crescute cine ştie cum, ca din întâmplare în sânul Bisericii noastre, nu sunt mărturisitori izolaţi ai unei credinţe pur personale, ci ei sunt piscuri de sfinţenie sprijinită pe umerii uriaşi ai credinţei Bisericii întregi, sunt valuri de*

lumină din marea tălăzuire a valurilor de credinţă ce au umplut veacurile zbuciumate ale istoriei credincioşilor români din Ardeal“.

Ridicaţi din popor şi legaţi de popor, legaţi de Biserica strămoşească, în ei a prins grai vrerea întregii Biserici şi a luptat vrerea tuturor credincioşilor, vrerea poporului întreg. Ei sunt sfinţii mărturisitori în care s-a întruchipat mărturisirea Bisericii însăşi, mărturisirea poporului drept-credincios. Ei sunt sfinţi reprezentativi ai Ortodoxiei ardelene, ai sufletului ortodox român din Ardeal.

„O biruinţă a satului asupra împăratului“

După momentul nefericit din 1701 din Transilvania şi neîndeplinirea promisiunilor făcute în cele două diplome ale împăratului Leopold I, clerul şi poporul român de aici a rămas în starea nefericită de până atunci, toleraţi şi lipsiţi de drepturi în propria ţară. Dându-şi seama că cele promise nu sunt decât vorbe amăgitoare şi că sunt ameninţaţi să-şi piardă „legea“ strămoşească, la scurt timp după instalarea lui Atanasie Anghel ca episcop unit, a început lupta pentru apărarea Ortodoxiei. Această luptă a durat ani de-a rândul, fiind purtată cu mult curaj şi stăruinţă de preoţii şi credincioşii ei deopotrivă, ei înfruntând bătăi, închisoare şi chiar moarte mucenicească. Astfel, deşi erau majoritari, românii ortodocşi de aici nu aveau nici un drept sau privilegiu, iar credinţa ortodoxă nu era receptă.

Mişcarea românească din 1744 din Transilvania şi din Banat, dezlănţuită de propovăduirea călugărului Visarion, apare în perspectiva istoriei ca parte a luptei de secole duse de popor pentru libertate naţională şi religioasă. Această luptă pentru apărarea Ortodoxiei reprezintă o biruinţă desăvârşită asupra celor care voiau să-i înstrăineze de legea srămoşească, fiind, după cuvântul istoricului Ioan Lupaş, *„o biruinţă a satului asupra împăratului“.*

Originar din Bosnia, l-a chemat Nicolae Sarai-Turcia (Cojocaru) şi după propria sa mărturisire, în 1744 avea 30 de ani. Unii cercetători susţin că era de neam sârb, iar alţii susţin o ipoteză de altfel acceptabilă, că era român. A fost tuns în monahism în Mănăstirea „Sfântul Sava“ de către Patriarhul Ierusalimului, în 1738, primind numele de Visarion. Ajunge în Athos, iar apoi se întoarce în Serbia. Potrivit declaraţiei pe care o face la interogatoriul de la Sibiu din 27 aprilie 1744, a plecat de la Mănăstirea Pakra cu un paşaport eliberat de mitropolitul Carloviţului Arsenie Ioanovici Şacabent.

„Prin cuvinte scurte, dar spăimântătoare... ştiu să bage în fiori pe miriadele de oameni“

În ianuarie 1744, venind în Banat, iar apoi în Transilvania, începe lupta pentru apărarea Ortodoxiei. Sfântul Visarion şi-a început propovăduirea în Lipova. Pe colina de la marginea oraşului ridică o cruce de lemn ce se păstrează şi astăzi în una din absidele exterioare ale bisericii istorice din oraş. Lângă cruce a apărut un izvor, rămas în amintirea localnicilor cu denumirea „Izvorul Sfântului“.

Din Banat a pornit în Transilvania spre Mărginimea Sibiului. Pretutindeni era întâmpinat de mii de credincioşi, se trăgeau clopotele bisericilor în satele prin care trecea. Prin cuvintele sale a mobilizat mulţimile, arătându-le că prin unire li se schimbă credinţa, îndemnând pe credincioşi să alunge preoţii uniţi şi să păstreze rânduielile ortodoxe. Efectul predicilor sale a fost uluitor.

George Bariţiu în istoria Transilvaniei remarcă că *„el însă nici nu simţea trebuinţa de a întinde vorbă multă şi a ţinea prelegeri de dogmatică, precum făceau iezuiţii. Prin cuvinte scurte, dar spăimântătoare... ştiu să bage în fiori pe miriadele de oameni. Vai de capul vostru, aţi vândut sufletele voastre; dezlegarea morţilor voştri nu e dezlegare, ci osândă; parastase, pomeni şi sărindare le-aţi plătit cu totul în deşert la popi nelegiuţi, la popi nepopi; baptismul (Botezul) pruncilor voştri, neleguit; de aceştia îl doare pe el mai mult“*.

În Mărginimea Sibiului, Sfântul Visarion a reuşit să întărească în credinţa cea dreaptă pe credincioşi de aici, care au devenit mai apoi cei mai înflăcăraţi apărători ai Ortodoxiei. În drum spre Sibiu a fost prins, interogat şi întemniţat.

Încarcerat în groaznica temniţă de la Kufstein

La întrebările legate cu privire la predica sa împotriva uniaţiei, a refuzat să răspundă. Din Sibiu a fost trimis la închisoarea din Deva, apoi la Timişoara, Osiek şi Raab, iar apoi în fioroasa temniţă de la Kufstein, unde se crede că a şi murit ca sfânt mărturisitor.

Arestarea lui Visarion nu a avut drept urmare liniştirea şi potolirea spiritelor exaltate de predica Sfântului. Abia acum începe adevărata convulsiune, adevărata revoluţie, care umple de profundă îngrijorare cercurile politice şi bisericeşti germano-maghiare din Viena şi Ardeal.

Silviu Dragomir spune că *„revoluţia declanşată de Visarion deschide seria revoluţiilor naţional-bisericeşti, ce vor mistui pacea şi liniştea stăpânitorilor Ardealului românesc, de-a lungul întregului secol al XVIII-lea“*.

Succesul extraordinar al predicii lui Visarion inspiră acţiunile entuziaste ale neînfricaţilor preoţi Cosma din Deal, Ion din Răchită, Oprea din Sălişte, a lui Ioan din Galeş şi Ioan din Aciliu, a călugărilor Nicodim şi Sofronie, a strălucitului vizionar ţăranul martir Oprea Miclăuş şi a altor zeci şi sute de preoţi, călugări, ţărani care, la fel ca în epoca persecuţiilor primare, au îndurat, cu curajul sfinţilor şi martirilor, loviri, bătăi, schingiuiri, temniţă, moarte, pentru Ortodoxia lor străbună, pe care au refuzat să o abjure.

Cărturarul unit Samuil Micu Klein, referindu-se la trecerea lui Visarion prin Transilvania „căruia îi ieşise vestea că e sfânt“, scrie că *„acesta tare au înfricoşat pe români de către unire... destul că oamenii din margine au rămas jumătăţiţi în credinţă şi după paisprezece ani, cu totul s-au făcut neuniţi“*.

Zelosul ţăran Oprea Miclăuş, trimis la Curtea Imperială din Viena

Lupta începută de Visarion Sarai a fost continuată cu dârzenie de numeroşi preoţi şi credincioşi îndeosebi din Mărginimea Sibiului. Timp de patru ani au fost arestaţi în primăvara anului 1745 trei ţărani: Dănilă Milea, Stan Borcea şi Dumitru Şteflea din Sălişte - Sibiu pentru alungarea preoţilor uniţi.

În aceste împrejurări, în toamna anului 1748, sălиştenii trimit ca delegat al lor la Viena pe consăteanul Oprea Miclăuş, pentru a prezenta un memoriu. Ţăranul Nicolae Oprea Miclăuş s-a dovedit un zelos şi neînfricat luptător pentru apărarea Ortodoxiei, după cum se poate vedea din mărturiile scrise păstrate de dregătoriile acelor vremi. Cel puţin de trei ori a ajuns să bată la porţile împărătesei Maria Tereza şi ale sfetnicilor ei, ducând jalbe de protest împotriva silniciilor şi cerând libertate pentru credinţa strămoşească.

Cel dintâi drum la Viena l-a făcut în luna octombrie a anului 1748, când a fost însoţit de un alt apărător, Ioan Oancea din Făgăraş. După ce au prezentat Curţii memoriul, li s-a pus în vedere să se întoarcă acasă, cu promisiuni că doleanţele lor vor fi soluţionate de Guvernul transilvănean. Reîntorşi acasă, au informat pe credincioşi că cererea lor a fost rezolvată favorabil, acordându-se libertate credinţei ortodoxe. Astfel, în preajma Crăciunului anului 1748, aproximativ o sută de ţărani s-au prezentat la guvernatorul Transilvaniei ce se afla la Sibiu, cerându-i să publice hotărârea împărătesei. Răspunsul acestuia s-a amânat o săptămână, dar atunci au fost arestaţi Ioan Oancea şi un ţăran, Oprea Miclăuş.

Preotul Moise Măcinic din Sibiel, închis pentru că a fost hirotonit în Ţara Românească

După ce mai mulţi preoţi şi credincioşi au redactat un memoriu, au fost însărcinaţi să îl ducă Curţii de la Viena Oprea Miclăuş cu preotul Moise Măcinic din Sibiel. Era a treia oară pentru Oprea sosirea la Viena. Amîndoi au fost primiţi în audienţă de împărăteasa Maria Tereza şi de cancelarul Kaunitz. Se cunosc răspunsurile date interogatoriului luat la data de 14 aprilie 1752. Din acesta reies şi câteva interesante date biografice ale preotului Moise Măcinic. Acesta mărturisea că a fost hirotonit la Bucureşti de mitropolitul Neofit Cretanul, a fost preot la Sibiel şi închis 17 luni la Sibiu pentru simplul motiv că a fost hirotonit în Ţara Românească. În urma memoriului înaintat lui Brovne, guvernatorul Transilvaniei l-a eliberat din temniţă cu condiţia să se lase de slujba preoţească şi să se hrănească din munca câmpului ca un simplu ţăran.

În loc să li se dea un răspuns la memoriul pe care-l înaintaseră Curţii de la Viena, Oprea şi preotul Moise, trimişii clerului şi credincioşilor din Mărginimea Sibiului au fost arestaţi şi aruncaţi în temniţa de la Kufstein. Nu se ştie nimic despre sfârşitul celor doi mărturisitori ai Ortodoxiei româneşti.

În anul 1756, Curtea imperială din Viena sesiza autorităţile din Transilvania că un deţinut a evadat. Nu se cunoaşte care dintre cei doi a reuşit să fugă. Cert este faptul că nici unul nu a ajuns acasă.

În data de 24 iulie 1784 soţia lui Oprea, Stana, cerea îndurare împăratului Iosif al II-lea, pentru eliberarea lui, după o robie de 30 de ani. Conducerea închisorii raporta că nu se ştia nimic despre el. Înseamnă că amândoi şi-au sfârşit zilele în fioroasa temniţă, jertfindu-şi viaţa pentru credinţa ortodoxă, câştigând însă cununile muceniciei şi ale împărăţiei lui Dumnezeu. Despre moartea mucenicească ne relatează şi cronica în versuri intitulată „Plângerea Sfintei mănăstiri a Silvaşului (Prislop)“: „Şi pe câte trei din Viena i-au inchis şi acolo viaţa lor s-a stins“.

Răscoala împotriva uniaţiei şi a iobăgiei

Constatând că toate încercările şi memoriile rămân fără rezultat, credincioşii ortodocşi au ales ultima cale în vederea dobândirii libertăţii religioase, şi anume răscoala împotriva uniaţiei şi a iobăgiei. Ea o fost condusă de ieromonahul Sofronie din satul Cioara, azi Sălişţea, judeţul Alba. Cronicile spun că *„o ţăr de schit în mijlocul codrului, cam la un mil de satul Cioara, şi-a durat călugărul Sofronie, locuind acolo şi rugându-Se lui Dumnezeu pentru sufletul lui şi avea mai apoi pe lângă sine vreo tri, patru copilaşi la învăţătură“*. Sofronie se trăgea dintr-o familie preoţească din sat, primind la botez numele de Stan, a fost preot de mir în sarul său, apoi s-a călugărit, se pare, la Cozia.

După ce autorităţile i-au distrus schitul, a început lupta împotriva uniaţiei, îndemnând pe credincioşi să alunge preoţii uniţi şi să declare că vor sta „sub porunca Bisericii din Ierusalim“. În anul 1759 a pornit la acţiune deschisă, fiind susţinut de protopopul Mărginimii Ioan din Sălişte şi vorbind poporului la adunarea de la Apold. A fost arestat în prima fază şi închis la Bobâlna, dar eliberat de 600 de ţărani conduşi de prietenul şi colaboratorul său, protopopul Ioan din Sălişte, iar apoi în urma propovăduirii sale în Apuseni închis la Abrud, dar eliberat de către autorităţi de teama unei răzvrătiri a moţilor.

Sofronie era împotriva acţiunilor de violenţă, ştiind că prin stăruinţa paşnică, fără excese, pentru drepturile fireşti, va putea mai uşor asigura biruinţa, în acea stare de lucruri. De aceea, el s-a adresat la 2 august 1760 autorităţilor din Sibiu, propunând soluţionarea paşnică a problemei prin eliberarea celor aruncaţi în suferinţă şi a preoţilor ortodocşi închişi, restituirea bisericilor şi asigurând că atunci va fi pace. Era cerinţa unui luptător pentru credinţă, care se numea pe sine cu multă demnitate „eu, călugărul Sofronie“ fiind ascultat în toată ţara ardelenească. Tot în acel an, în urma unui „sinod“ convocat la Zlatna, ţăranii răsculaţi au intrat în Blaj, încât episcopul unit Petru Pavel Aron a fost silit să se refugieze la Sibiu.

„Mulţimile de creştini şi preoţii lor rămăseseră singurii apărători ai credinţei“

Mişcarea s-a extins cu repeziciune în toată Transilvania, ajungând până la Sătmar şi Maramureş. Din cauza acestei mişcări, împărăteasa Maria Tereza şi autorităţile din Ardeal au fost nevoite, aşa cum remarcă părintele prof. dr. Mircea Păcurariu, „să bată în retragere. La 20 octombrie 1760, împărăteasa înştiinţa, pentru prima dată, că va numi o comisie care să cerceteze plângerile românilor, iar cei arestaţi pentru credinţă vor fi eliberaţi.“

Prin conţinutul hotărârilor luate, „sinodul“ de la Alba Iulia poate fi considerat punctul culminant al răscoalei lui Sofronie şi unul din marile fapte istorico-bisericeşti din secolul al XVIII-lea.

În astfel de condiţii, împărăteasa Maria Tereza trimite în Ardeal pe generalul Nicolaus Adolf baron Buccow, unităţi de cavalerie şi infanterie, dar şi un episcop sârb din Buda, Dionisie Novacovici, care s-a stabilit în Răşinari - Sibiu. Pe lângă contribuţia sa preţioasă de a fi forţat stăpânirea să trimită în Ardeal un episcop ortodox, ieromonahul Sofronie de la Cioara a mai făcut un lucru de mare preţ. El a pus în cumpănă pentru prima dată, cum spune profesorul Silviu Dragomir, „conştiinţa forţei proprii a poporului român din Ardeal“ şi a dus cauza Bisericii sale la izbândă desăvârşită.

Gheorghe Ciuhandu spunea că *„în Ardeal mai mult ca oriunde printre români, în Ardealul despoiat de ierarhia ortodoxă superioară, mulţimile de creştini şi preoţii lor de sate rămăseseră singurii apărători ai credinţei ortodoxe, în curs de 60 de ani, până la sosirea, în 1761, a episcopului ortodox Dionisie Novacovici, încredinţat cu păstorirea sufletească a Ardealului“.*

„Ostaşi ai lui Hristos“

În acest răstimp de 60 de ani, creştinii din Ardeal au dat o serie întreagă de martiri, după chip şi lege, pentru cinstea şi apărarea Ortodoxiei. Ardealul a avut „ostaşi ai lui Hristos“ care aşa cum spune cântarea „au lepădat frica împăraţilor şi a tiranilor şi cu bună îndrăzneală bărbăteşte L-au mărturisit pe El Dumnezeu şi Împărat al nostru“.

Jertfa acestor mucenici de la temniţa Kufstein: ieromonahul Visarion, preoţii Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş, credinciosul ţăran Oprea Miclăuş din Sălişte, ca şi lupta neînfricată dusă de ieromonahul Sofronie de la Cioara şi de preoţii Cosma din Deal, Ioan din Aciliu, Ioan din Poiana, Ioan din Sălişte, Ioan Piuariu din Sadu, de preotesele din satele Tilişca, Deal şi Poiana Sibiului, de credincioşii ţărani Ioan Oancea din Făgăraş, Constantin Petric din Jina, Tănase Todoran din Bichigiu şi de numeroşi alţi preoţi şi credincioşi, bărbaţi, femei, copii, ucişi sau morţi în urma suferinţelor îndurate, întemniţaţi, maltrataţi, bătuţi, alungaţi din satele lor, constituie una din cele mai înălţătoare momente din trecutul Bisericii strămoşeşti.

O solemnă canonizare

Cuviosul Visarion Sarai şi Sofronie de la Cioara, împreună cu mucenicul Oprea Miclăuş, au fost canonizaţi de Sfântul Sinod al Bisericii noastre, hotărârea luându-se în şedinţa solemnă a Sfântului Sinod din data de 28 februarie 1950. În acel binecuvântat an 1950, Sfântul Sinod a hotărât ca *„smeriţii între ieromonahi Visarion şi Sofronie, care au surpat cu virtutea şi cu pătimirile lor puterea vrăjmaşilor Ortodoxiei şi împreună cu drept-credinciosul creştin Oprea, care a pecetluit cu moartea statornicia lui în credinţa părinţilor noştri, să se numere cu Sfinţii şi să se cinstească după toată pravila ca Sfinţi mărturisitori şi mucenici, în tot cuprinsul Bisericii noastre“.* Proclamarea solemnă a canonizării lor a avut loc în Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, la 21 octombrie 1955.

Ultimii doi din ceata mărturisitorilor ardeleni, preoţii Moise Măcinic şi Ioan din Galeş, au fost canonizaţi de către Sfântul Sinod în anul 1993, alături de alţi sfinţi bineplăcuţi de Dumnezeu.

Anul acesta, cu ocazia manifestărilor şi totodată a unuia dintre hramurile Catedralei din Alba Iulia, au fost aduse spre închinare din Episcopia Tulcii moaştele Sfinţilor Epictet preotul şi Astion tânărul, arătându-se prin aceasta, ca din negura timpului, că pământul românesc, atât din Dobrogea, cât şi din Transilvania a fost udat de sângele martirilor.

Pr. drd. Alexandru Nan - Pe urmele Sfântului cuvios Visarion Sarai la Kufstein

Printre marii apărători ai dreptei credinţe a românilor din Transilvania în veacul al 18-lea, la loc de cinste trebuie aşezat şi Cuviosul Visarion Sarai. După cum se ştie, Cuviosul Visarion, a iniţiat în Transilvania o amplă mişcare de redeşteptare religioasă. Pentru mărturisirea curajoasă a credinţei ortodoxe şi pentru moartea în închisoarea de la Kufstein, este pomenit în fiecare an la data de 21 octombrie, alături de Sfinţii mărturisitori Sofronie de la Cioara şi Oprea Miclăuş.

Cuviosul Visarion s-a născut în familia „valahă” Ciurcea (sau Tiurcia) din Bosnia, în preajma anului 1700. După naştere părinţii săi s-au stabilit la Kostainiţa, localitate situată astăzi pe teritoriul Croaţiei. Viitorul apărător al Ortodoxiei ardelene, a primit la botez numele de Nicolae. Ajuns la maturitate, a călătorit la Muntele Athos şi în Ţara Sfântă, călugărindu-se, sub numele de Visarion, la mănăstirea Sfântul Sava din pustia Palestinei. Mai târziu s-a închinoviat la Pakra, în Slovenia.

În ianuarie 1744, potrivit rapoartelor administraţiei militare din Timişoara, „eremitul valah”, beneficiind de un paşaport eliberat de mitropolitul sârb Arsenie IV Ioanovici Şacabent al Carloviţului, a venit în Banat. Din Banat a trecut în Transilvania.

Iată cum relata marele Iorga venirea cuviosului Visarion în Ardeal: *« Cu scrisori de la sârbi, de la însuşi Patriarhul Arsenie, se înfăţişă deci, în clipa când Inochentie Klein trecea prin crisa hotărâtoare, un călugăr, Visarion Sarai, „sihastrul", pe care satele româneşti din jurul Dobrei, apoi din al Devei şi Orăştiei, în sfârşit Săliştea, îl primiră ca pe un Mântuitor din eresul pierzător de suflet al legii „nemţeşti". În sunete de clopote şi încunjurat de păzitori înarmaţi, dintre ostaşii sârbi ai graniţei şi dintre ţerani, el trecu în voie dintr-un loc în altul, vorbind, între multe altele, cu şi mai ales, fără rost, de drumul greu la Ierusalim pe care-l face, la Ierusalimul credinţei celei sigure şi drepte»* (cf. N. Iorga, Istoria bisericii româneşti şi a vieţii religioase a românilor, Bucureşti 1926, vol. II, p. 125).

Un călugăr „sihastru", misionar în Transilvania

Continuându-şi drumul spre Transilvania, a poposit la Lipova, unde, ridicând o cruce la marginea localităţii, predica mulţimilor adunate adevărata credinţă, cea „greco-răsăriteană". La 11 martie 1744 a intrat în Ardeal, însoţit de trei negustori aromâni: Dima Nino, Gheorghe Nicola şi Gavrilă Bistro.

În prima localitate ardeleană mai importantă, Dobra, străinului „cu faţa suptă de post şi de prevegheri" i s-a făcut o primire triumfală. Cuvântările sale simple au atras o mare mulţime de credincioşi, care l-au însoţit, călare ori pe jos, până la Deva şi apoi dincolo de fruntariile comitatului Hunedoara, la Orăştie, Sebeş şi Miercurea Sibiului.

La Sălişte misiunea călugărului a fost încununată, de asemenea, de izbândă, românii din „Mărginime" devenind, în urma predicilor sale, cei mai aprigi apărători ai Ortodoxiei.

În drum spre Sibiu, din ordinul generalului comandant al Transilvaniei, Czernin, călugărul Visarion Sarai a fost arestat, fiind supus, în 27 aprilie, unui lung interogatoriu; acuzat pe nedrept, ieromonahul a cunoscut apoi calvarul cumplitelor temniţe de la Deva, Timişoara, Osijek, Raab şi în fine, Kufstein, unde a murit ca martir (Cf. Mircea Păcurariu, Sfinţi daco-romani şi români, ed. a III-a, Iaşi 2007, p. 195-198 etc.).

Închisoarea de la Kufstein, ieri şi azi

Închisoarea de la Kufstein a fost una dintre cele mai crunte din fostul Imperiu habsburgic şi mai târziu, austro-ungar. Închisoarea, construită iniţial ca fortăreaţă, a fost menţionată prima dată într-un document din anul 1205, cu numele de Castrum Caofstein. În secolul al 13-lea se află în proprietatea episcopilor de Regensburg. Trei sute de ani mai târziu, mai precis în anul 1504, împăratul Maximilian (†1519) al Imperiului romano-german, a asediat oraşul Kufstein, cucerindu-l. Acesta a reorganizat şi reconstruit fortăreaţa, care mai târziu va fi folosită ca închisoare. Până în anul 1814 aceasta a trecut de mai multe ori în posesia bavarezilor, revenind în acest an definitiv teritoriului austriac.

Începând din ultimele decenii ale secolului 20, fortăreaţa a devenit un important punct de atracţie pentru turiştii care ajung în Tirol. O parte a fortăreţei a fost transformată în muzeu. Cealaltă parte a fost dotată cu un lift şi cu un trenuleţ panoramic, pentru a putea fi mai uşor vizitată de către turişti.

Din anul 2005 fortăreaţa este folosită pentru organizarea de concerte de muzică clasică în aer liber şi pentru alte evenimente.

Astăzi fortăreaţa adăposteşte cea mai mare orgă în aer liber din întreaga lume. Construită în anul 1931 de către Oskar Walcker, orga a fost dotată cu o nouă tehnică şi îmbunătăţită, astăzi având nu mai puţin de 65 de registre. În fiecare zi la ora prânzului poate fi auzit sunetul aceastei orgi, timp de 10 minute, în memoria soldaţilor căzuţi în timpul celor două războaie mondiale.

La prima vedere s-ar părea că numai «Bastionul valahilor » (parte a închisorii, denumită aşa pentru că acolo au fost închişi românii!) şi evlavia ortodocşilor români, în special, ardeleni, mai amintesc astăzi de mărturisitorii care şi-au dat viaţa pentru dreapta credinţă în această temniţă din Kufstein.

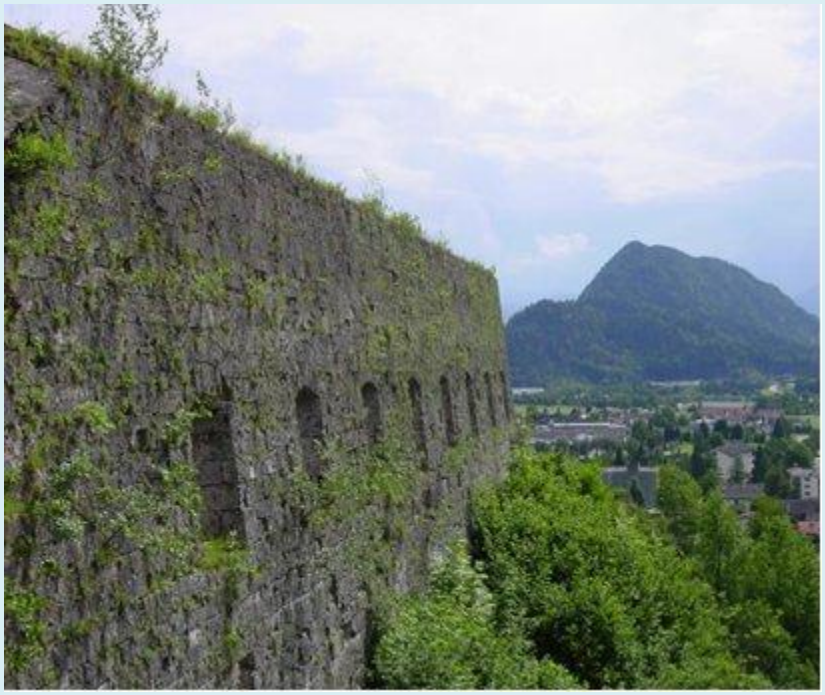

Sfântul Visarion, patronul sârbilor şi al tuturor ortodocşilor din Kufstein

Însă nu numai românii îl cinstesc pe acest sfânt mărturisitor. Chiar dacă a fost vlah de neam, sârbii îl cinstesc şi astăzi cu mare evlavie.

Începând din anii ‘90, pentru credincioşii ortodocşi ruşi, sârbi şi chiar români din Kufstein, au fost săvârşite slujbe de către un preot al Bisericii Ortodoxe Ruse din afara frontierelor. Acesta a slujit în biserica construită în stil neo-roman a spitalului din Kufstein. Cu timpul biserica a fost folosită, atât de către credincioşii greco-catolici ucrainieni, cât şi de către misiunea croată.

În urma războiului din fosta Iugoslavie (între 1991-1995), numărul credincioşilor ortodocşi sârbi a crescut foarte mult în Tirol. Astfel, în anul 2001 a fost înfiinţată o parohie ortodoxă sârbă cu sediul în acest oraş, iar biserica spitalului din Kufstein a devenit centrul lor spiritual (Cf. Pfr. Matthias Oberascher, Die Alte Spitalkirche în Kufstein, ein Ort der Begegnung der Kulturen und geistliche Heimat der serbisch-orthodoxen Gemeinde, în revista: Christlicher Osten, editată de către Andreas Petrus Werk, Nr. 2, Salzburg 2011).

Tot atunci a fost ales ca patron şi ocrotitor al parohiei sârbe, Sfântul cuvios Visarion. Astfel, mărturisitorul originar din Bosnia, cu activitate deosebită în Ardeal, a devenit ocrotitorul parohiei sârbe, care acordă asistenţă religioasă tuturor ortodocşilor din zonă, deci şi românilor.

O troiţă în cinstea Sfinţilor ocrotitori ai Ardealului: Sfinţii Visarion Sarai, Sofronie de la Cioara şi ţăranul Oprea Miclăuş

Troiţa Sfinţilor mărturisitori Ardeleni de la Schitul Huta rămâne o mărturie peste veacuri a luptei pentru apărarea ortodoxiei în Ţara Beiuşului.

În fiecare an, la data de 21 octombrie, Biserica Ortodoxă sărbătoreşte revenirea greco-catolicilor la ortodoxie şi pe martirii care şi-au dat viaţa pentru păstrarea dreptei credinţe în Ardeal în perioada ocupaţiei imperiului Habsburgic. Dintre aceşti sfinţi amintim pe ieromonahul Visarion Sarai, ieromonahul Sofronie de la Cioara (azi schitul Afteia), pe preoţii Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel, ţăranul Oprea Miclăuş din Mărginimea Sibiului şi toţi cei care şi-au jertfit viaţa şi libertatea pentru o cauză nobilă punând mai presus de orice neamul şi credinţa.

Asemenea lor mai amintim şi pe ţăranul Atanasie Todoran şi cei împreună cu dânsul a căror prăznuire se face la 12 noiembrie.

Cine vizitează schitul Huta din Bihor, poate vedea în mijlocul poieniţei o frumoasă troiţă, ce se impune atât prin frumuseţea artistică, dar şi prin mesajul pe care îl transmite fiecărui vizitator. Este închinată Sfinţilor Visarion, Sofronie şi Oprea, pe care fostul egumen al schitului, ieromonahul Eftimie Mitra, s-a gândit să o ridice când lăcaşul de cult pe care îl conducea, a fost chemat în instanţă de către Episcopia Greco-Catolică de Oradea.

Astfel, în ziua sfinţirii troiţei călugărul spunea: *"În zilele noastre când ţara este supusă intereselor occidentului, mă gândesc că doar sfinţii ne mai pot ajuta. Oamenii îşi urmăresc interesele lor, îi interesează să îşi păstreze rangurile şi relaţiile făcând fel de fel de compromisuri, au uitat de neam şi de biserică. Azi ne trezim că autorităţile statului şi justiţia sunt puse în slujba intereselor materialiste, ele au devenit instrumente de subminare a valorilor româneşti şi ortodoxe. Aşa s-a ajuns că cei ce ar trebui să ne susţină au devenit cei mai vicleni trădători. Ştiu de corupţia din politică şi justiţia bihoreană, nu am încredere în aceşti oameni. Sunt sigur că ce strică omul, în neputinţa lui, vor repara sfinţii mărturisitori. Se pregăteşte o repetare a istoriei din secolele XVII-XVIII, atâta doar că azi, în locul tunurilor lui Bukow se foloseşte justiţia"*.

Troiţa a fost sculptată, în lemn de stejar, de către artistul bihorean prof. Cătălin Iagăr, din Beiuş, iar sfinţirea ei a avut loc în dată de 29 august 2006, după săvârşirea Sfintei Liturghii la care au participat un sobor de preoţi din Ţara Beiuşului, avându-l în mijloc pe consilierul cultural al Episcopiei Oradiei, preotul Ioan Alexandru Mizgan.

Iagăr Cătălin - sculptorul troiței

Pe partea din faţă a troiţei este sculptat Mântuitorul Iisus Hristos răstignit. Tot în partea din faţă se mai găsesc simboluri caracteristice zonei Ţării Beiuşului, dar şi însemne reprezentând lupta românilor ardeleni de apărare faţă de prozelitismul catolicizant. În faţă, lângă postament, sunt sculptate o pereche de cătuşe, o sabie şi un lanţ. Cătuşele reprezintă suferinţele ţăranilor ardeleni care au zăcut în temniţe, pentru că au refuzat să treacă la credinţa greco-catolică, cum este şi cazul ţăranului Gavruţă Petru din satul Pocola de lângă Beiuş. Sabia reprezintă unealta prin care românii au fost opriţi în lupta lor de apărarea credinţei, cum a fost şi cazul fostului protopop de Beiuş Popa Flore căruia la anul 1744 i s-a tăiat capul. Lanţul reprezintă privarea de libertate a românilor ardeleni care, pentru că au refuzat trecerea la catolicism, au fost deposedaţi de bunurile personale transformaţi în iobagi pe fostele lor proprietăţi devenite moşii ale episcopiilor greco-catolice.

Pe partea din spate-sus a troiţei este scris: “Într-u slava lui Dumnezeu şi cinstirea Sfinţilor mărturisitori Visarion, Sofronie şi Oprea, ocrotitorii Ardealului”

IREN
VLADICA
ORTODOX
18/09/2006 04:52 pm

Tot pe spatele troiţei, la mijloc, este inscripţionat mesajul: “Vrem vlădică ortodox”. Acesta a fost mesajul pe care ţăranul Oprea Miclăuş l-a dus curţii împărăteşti de la Viena din partea confraţilor săi, deoarece Casa de Habsburg a desfiinţat Mitropolia Ortodoxă a Ardealului de la Alba Iulia şi a înlocuit-o (fără voia poporului) cu nou înfiinţata Mitropolie Greco-Catolică care aparţinea canonic de Episcopia Romano Catolică maghiară de Estergon. Nou înfiinţata Episcopie Greco-Catolică de la Alba Iulia îl avea în scaunul episcopal pe tânărul ierarh Atanasie Anghel.

Cu ajutorul lui Dumnezeu, al Maicii Domnului şi al sfinţilor mărturisitori şi cu strădania avocatului Augustin Man, după grele lupte, Schitul Huta a rămas în proprietatea Episcopiei Ortodoxe de Oradea, prin hotărâre definitivă şi irevocabilă. Troiţa rămâne o mărturie vie în acest sens şi totodată un exemplu pentru fiecare dintre românii ardeleni, care vor să îşi păstreze crezul curat aşa cum l-au moştenit de la strămunii lor.

Prof. Cristian Marc

Sfântul Sofronie de la Cioara sărbătorit în ctitoria sa

21 octombrie pentru românii din Ardeal reprezintă un pas important pentru unificarea fraţilor de acelaşi neam. Dezbinarea din 1700 fiind reparată de protopopul Traian Belaşcu şi 36 de protopopi Greco-catolici care în 1948 au cerut revenirea la ortodoxie. Tot în această zi se sărbătoresc şi martirii care în perioada ocupaţiei austro-ungare şi-au dat viaţa pentru păstrarea nealterată a dreptei credinţe.

Ziua de 21 octombrie, pentru ardeleni, este o zi de mare însemnătate istorică, fiind dată când s-a făcut revenirea greco-catolicilor la ortodoxie. Biserica Ortodoxă Romană a rânduit ca în această zi să fie sărbătoriţi şi Sfinţii ardeleni martizaţi de către propagandiştii catolici şi stăpânitorii habsburgi: ieromonahii Visarion şi Sofronie, ţăranul Oprea Miclăuş, preoţii Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel.

Sfântul Sofronie de la Cioara a fost sărbătorit într-un mod deosebit de către monahii mănăstirii Afteia împreună cu un sobor de preoţi condus de protosinghelul Ioan (stareţul mănăstirii), împreună cu sute de credincioşi.

Locul de amplasament al mănăstirii Afteia are un bogat trecut istoric, fiind important deoarece aici a vieţuit Sfântul Sofronie de la Cioara, cel care împreună cu oamenii din zonă au pornit răscoala nesângeroasă de eliberare a ardelelenilor de sub jugul uniatismului. Răscoala a început după ce din ordinul generalului Bukow s-a dat foc schitului unde vieţuia Sfântul Sofronie şi a omorât 14 călugări (deveniţi mucenici). Pe locul unde s-a săvârşit martiriul, actualii vieţuitori ai mănăstirii au ridicat o troiţă pentru a nu se uita jertfa acestora.

Troiţa ridicată în locul unde au fost ucişi monahii de la Cioara

Sărbătoarea a fost marcată prin săvârşirea Sfintei Liturghii în paraclisul de vară cu hramul Sfântului Sofronie de la Cioara. A fost săvârşită taina Sfântului Maslu, în ajun fiind slujba de priveghere, după rânduiala athonită.

În cuvântul de învăţătură ce s-a ţinut la sfârşitul Sfintei Liturghi, stareţul mănăstirii, protosinghelul Ioan, a făcut o asemănare între evanghelia de azi şi mărturisirea credinţei, după modelul Sfântului Sofronie: ,,să mărturisim după modelul Sfinţilor sărbătoriţi azi, credincioşii să se întoarcă la casele lor cu flacăra credinţei arzânde în suflet pentru a deveni purtători şi mărturisitori ai lui Hristos, căci numai întăriţi în credinţă, vom putea în vremurile ce vor veni, să dovedim iarăşi prin jertfa de sânge că suntem ostaşii lui Hristos!”

Vedere interioară - în interior candela arde fără întrerupere

La sfărit, credincioşii, încărcaţi duhovniceşte, au participat la o agapă frăţească, bucurându-se cu toţii de frumuseţea acestei zile de foarte mare importanţă pentru istoria Ortodoxiei din România.

Marius Pop

Pilda Mărturisitorilor Ardeleni în vremuri de viclenie iezuită. Sfântul Paisie de la Neamţ ne arată ce este uniaţia: lup răpitor de suflete în blană de oaie

Pe 21 octombrie Biserica Ortodoxă îi pomeneşte pe Sfinţii mărturisitori ardeleni: Cuvioşii mărturisitori Visarion şi Sofronie, a Sfântului mucenic Nicolae Oprea şi a Sfinţilor preoţi mărturisitori Ioan şi Moise Măcinic, trăitori în veacul al XVIII-lea, luptători până la moarte pentru păstrarea Ortodoxiei în Ardeal în faţa teribilei şi perfidei agresiuni papistaşe, a căror pildă devine astăzi foarte importantă şi de dureroasă actualitate.

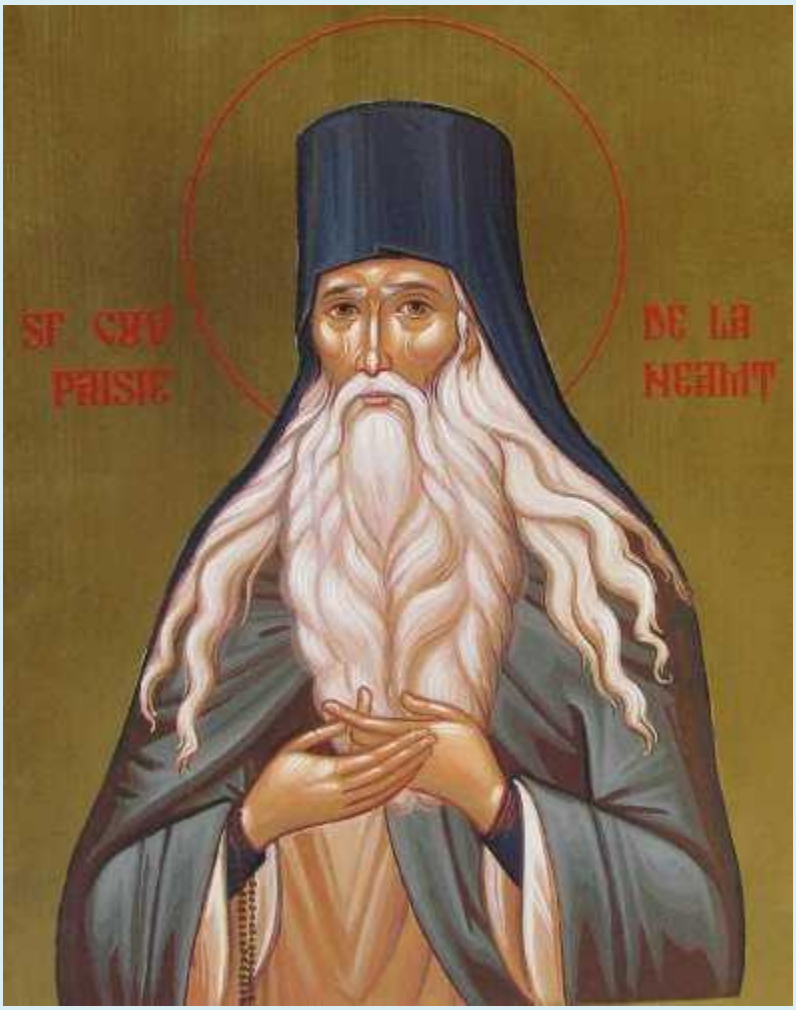

Sfântul Paisie Velicicovski - Ce este, dar, Uniaţia?

Unia este o aşchie desprinsă de la Sfânta Biserică a Răsăritului şi unire cu necredincioasă, ca Să nu-i zic biserică râmlenească. Unia este înşelăciunea diavolului, ce-i vânează pe cei nesocotiţi întru pierzanie. Unia este un lup răpitor de

suflete în piele de oaie. Unia este veninul aducător de moarte, în chip de miere, ce pierde sufletele. Unia este mlădiţa înainte-mergătoare a antihristului, ce ademeneşte cu măgulire pe cei mai neştiutori întru pierzanie. Unia este prăpastia iadului pentru cei ce nu au parte de cuget. Unia este Iuda, ce cu linguşitorul sărut a vândut credinţa pravoslavnică.

Şi ce să mai vorbim mult? Unia este ca şi râmlenii eretici. Cum dar uniaţii nu sunt râmleni, când toate dogmele credinţei ortodoxe le-au călcat în picioare şi pe cele râmleneşti le-au adoptat, zicând cu neruşinare, precum că Duhul Sfânt purcede şi de la Fiul?

Şi papei de la Roma, adevăratului eretic ce s-a prea mărit şi s-a înălţat mai mult decât toată fiinţa zidirii şi s-a asemuit pe sine cu Dumnezeu şi care zice: „Precum că eu nu pot nici cu cuvântul, nici cu fapta, nici cu gândul să greşesc niciodată”, aceluia i se închină şi în loc de Hristos, pe el de căpetenia bisericii îl au.

(…) Cine din făpturile zidite de Dumnezeu nu a greşit? Nu a fost oare izgonit din ceruri satana pentru trufia sa? Nu a greşit oare şi cel dintâi om zidit, Adam? Unuia Dumnezeu numai nu Îi este cu putinţă să greşească. Prin aceasta şi minte papa de la Roma că nu poate să greşească, ci şi a greşit şi întotdeauna greşeşte prin trufia sa diavolească, din care încă şi în felurite erezii a căzut. Şi precum satana din ceruri, aşa şi el de la Sfânta Biserică Ortodoxă a Răsăritului alungat a fost şi ca un mădular putred şi duhnind de erezie, de la trupul împlinirii creştinilor ortodocşi a fost tăiat şi întru veşnică anatemă a fost soborniceşte dat de către cele patru scaune apostoliceşti ale Patriarhilor. Atunci cum de uniaţii nu sunt eretici ca şi râmlenii? Nu defăimează oare şi aceia ca şi papa, zicând precum că Duhul Sfânt de la Tatăl şi de la Fiul purcede, care este cea dintâi şi cea mai de seamă, mai mult decât toate erezia ereziilor. Pentru că este cugetarea lor pentru Unul Dumnezeu în Treime rea şi nedreaptă şi potrivnică Sfintei Scripturi şi întru aceasta este deopotrivă cu cea pentru Arie şi cu toţi ceilalţi eretici. (…)

Căci unul este Izvorul Dumnezeirii, Tatăl - zice Sfântul Dionisie Areopagitul, ucenicul Sfântului apostol Pavel - Fiul însă şi Duhul sunt de Dumnezeu născută Dumnezeire, încă şi astfel trebuie spus - vlăstare ale sădirii lui Dumnezeu, în chipul oarecăror flori şi mai presus de fire Lumină.

Şi dumnezeiescul proroc David încă zice: „Prin Cuvântul Domnului cerurile s-au întărit şi a Duhului gură, a Lui este toată puterea lor”.

Vezi oare că pe Domnul Îl numeşte Tatăl, iară pe Cuvânt îl numeşte Fiul, precum de la El Însuşi în veac S-a născut, iară pe Duh - gura Lui, dar nu-I numeşte pe Ei cu Duhul Sfânt, pentru că de la Unul Tatăl purcede. Şi altele mii de mărturii se află în Sfânta Scriptură a Vechiului şi Noului Testament şi mai luminat decât soarele zicând că Duhul Sfânt de la Însuşi Unul Tatăl purcede şi pe Fiu Se odihneşte, precum şi dintru Botezul Domnului Se învederează!

Şi toţi sfinţii tâlcuitori ai Sfintei Scripturi, stâlpi a toată lumea şi dascăli a toată lumea, ca şi cu o singură gură zic că de la Tatăl Sfântul Duh purcede, dar nicăieri n-au scris că şi de la Fiul precum potrivnicul lui Dumnezeu, papa, a cutezat acest cuvânt a adăuga.

Sfântul Ioan Damaschin încă limpede spune: „Că Duhul, deci, al Fiului, zicem, iară de la Fiu, nu zicem".

Vezi, oare, prea iubite, că alta este „al Fiului" şi alta este „şi de la Fiu". Căci noi, toţi ortodocşii, mărturisim că Duhul Sfânt este Duh al Fiului pentru Una fiinţă, ci nu „de la Fiu", nicidecum, nu numai că nu zicem, dar nici nu gândim, chiar dacă şi mii de morţi am îndura.(…)

Iar pentru celelalte ale lor rătăciri, precum s-a spus, cum s-au îndepărtat de Dumnezeu şi s-au dezlipit de Sfânta Sobornicească şi Apostolicească Biserică a Răsăritului şi toată Sfânta Scriptură au prefăcut-o şi Sfintele Soboare le-au încălcat şi cele şapte Sfinte Taine le-au batjocorit şi toată tâlcuirea Sfintei Scripturi şi a sfinţilor Dascăli ai Bisericii cu semeţia lor le-au călcat în picioare şi toate Cărţile Sfinte le-au schimbat, cum au vrut.

Şi va fi oare nădejdea mântuirii celora ce se unesc cu asemenea eretici? Deloc, nicidecum. Drept aceea, dacă eşti încă în stare de a scăpa, ia-o la fugă, fugind de blestemata unie ca şi Lot de Sodoma, nu-ţi fie milă nici de avere, nici de neamuri dacă vor dori încă să te asculte, ci izbăveşte-te scăpându-ţi sufletul de la pierzanie. Căci nimic nu-ţi este mai de trebuinţă decât sufletul tău, iar pentru el Hristos a murit. Şi fugind, nu căuta înapoi cu inima pentru grabnica pierdere a averilor, ca să nu fii cuprins de focul papistaşilor, mai cumplit decât al gheenei, căci mai bine-i pentru tine ca într-un cuptor să arzi decât să defăimezi Duhul Sfânt, precum hulesc râmlenii, adăugând la „Cred întru Unul Dumnezeu", acest adaos „şi de la Fiu".

Ieşi şi fugi de unie cât poţi de repede, ca să nu ţi se întâmple ţie moartea în unie şi vei fi numărat cu ereticii şi nu cu creştinii. Străduieşte-te să-ţi mântui sufletul tău de ademenirea diavolului până când mai ai timp, ca să nu te plângi fără folos după

moarte în focul gheenei pe vecie. Încă nu numai singur să ieşi, dar şi pe alţii să-i povăţuieşti să iasă, pe care îi ştii, după cunoştinţă, că te vor asculta pe tine. Iar de nu, apoi singur să ieşi din mrejele vrăjmaşilor din unie şi să te uneşti cu Sfânta Biserică a Răsăritului cu sufletul şi inima. Şi astfel, cu Biserica Ortodoxă de Răsărit, prin neprihănita credinţă cu creştinii ortodocşi împreună aflându-te şi poruncile lui Hristos îndeplinind, vei putea să te mântuieşti întru Unul Domnul nostru Iisus Hristos, Căruia slavă, cinste şi închinăciune, cu Tatăl şi Sfântul Duh, acum şi pururea şi în nesfârşitele veacuri. Amin.

(Fragmente din: Sfântul Paisie de la Neamţ, Cuvinte şi scrisori duhovniceşti, 2010, Ed. Doxologia, Iaşi)

Sfinţii mărturisitori ardeleni, pildă de rezistenţă ortodoxă în faţa tăvălugului antihristic şi îndemn spre o conştiinţă dogmatică, la vreme de confuzie, de sminteală şi tiranie a minciunii "noului veac"

Din revista "Familia ortodoxă", nr. 10 (57)/ 2013:

"Convertirea" ortodocşilor din Transilvania la greco-catolicism

Nu ştim cât de multe informaţii deţin cititorii noştri despre situaţia de la sfârşitul secolului al XVII-lea şi felul în care Imperiul Habsburgic a „convertit" românii ortodocşi din Transilvania la greco-catolicism. Situaţia românilor transilvăneni era foarte grea, potrivit „diplomei" emise la Viena de Leopold I, în anul 1691, care stipula că doar maghiarii, saşii şi secuii reprezentau cele trei „naţiuni" privilegiate, iar romano-catolicismul, lutheranismul, calvinismul şi unitarianismul cele patru religii acceptate. Românii ortodocşi erau doar toleraţi.

„Se ţintea atragerea ortodocşilor români într-o Biserică nouă, fără nici o acţiune de convertire, ci lăsându-i în convingerea că nu li se cere nici o schimbare. Uniatismul se dovedeşte şi prin aceasta a fi fost o creaţie politică. Catolicismul nu se angaja într-o operă de convertire pentru că n-avea încredere în succesul ei. S-a ales calea mai comodă: a înşelării ortodocşilor români şi a presiunilor de stat asupra lor" *[Pr. Prof. D. Stăniloae, Uniatismul din Transilvania încercare de dezbinare a poporului român, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, Bucureşti, 1973, p. 19.*].

Presiunile au fost multe asupra românilor ortodocşi, iar numărul celor care nu au fost înşelaţi era unul mare.

„Ar trebui volume pentru descrierea persecuţiilor neîntrerupte suportate de poporul român din Transilvania pentru voinţa lui de a rămâne în Biserica Ortodoxă, mai ales de la anul 1701 până la anul 1761, când o parte a lui a reuşit să obţină un episcop ortodox“[*Ibidem, p. 37.]*

Suferinţele îndurate de români pentru credinţa strămoşească

Cruzimea noii stăpâniri e greu de descris.

„Ortodocşii români mureau în toate părţile ca martiri pentru credinţa lor, fie împuşcaţi sau spânzuraţi, fie în bătăi şi în temniţe, însăşi împărăteasa Maria Tereza trebui să recunoască în rescriptul din 1760 că «mulţimea a fost tratată în acel principat al nostru cu moartea şi cu alte mijloace de cruzime pentru religia neunită de rit grec»“[*Ibidem, p. 42.*].

Documentele vremii sunt pline de relatări referitoare la situaţia ortodocşilor din Transilvania. Aceştia au adresat numeroase memorii stăpânirii de la Viena, memorii ce cuprind descrierea persecuţiilor la care erau supuşi. Soldaţii intrau noaptea în sate, legau străjile, jefuiau casele preoţilor şi îi arestau, nu înainte de a-i bate. Preoţii erau eliberaţi doar dacă promiteau că nu vor mai săvârşi Sfintele slujbe până nu vor recunoaşte unirea cu Roma. În aceste condiţii, mii de persoane au murit nebotezate, nemărturisite şi neîmpărtăşite. Au fost şi preoţi care au continuat să slujească fără a trece la greco-catolicism, dar care nu au rămas nepedepsiţi. Una dintre măsurile luate de autorităţile austriece împotriva lor a fost confiscarea bunurilor lor.

În anul 1755, românii scriau mitropolitului din Karlovitz plângându-se de situaţia lor, menţionând că temniţele erau pline de preoţi şi mireni. În luna mai a anului 1760, în cadrul Adunării dregătorilor de la Deva a fost prezentat un memoriu, de românii trecuţi prin grele încercări. În această declaraţie, ei menţionau că sunt de acord să plătească orice taxă, însă nu erau de acord să-şi părăsească credinţa strămoşească.

Generalul Adolf von Buccow - adevăratul întemeietor al greco-catolicismului în Transilvania

Un an mai târziu, Generalul Adolf von Buccow, însoţit de trupe, era trimis în Transilvania cu un scop precis: acela de-a face ordine. La început, generalul promite românilor împlinirea dorinţelor lor. La scurt timp după aceste promisiuni, Buccow începe o acţiune de represiune mult mai grea decât cele anterioare. Una dintre măsurile pe care le-a luat a fost de-a declanşa o anchetă pentru a afla care au fost românii ce s-au declarat împotriva unirii cu Roma. Cu toate că se formaseră comisii imparţiale, rezultatele au arătat că aproape pretutindeni românii s-au declarat ortodocşi. Paradoxul acestei situaţii este că, la încheierea anchetei, generalul a refuzat să acorde bisericile şi bunurile bisericeşti ortodocşilor, aşa cum ar fi fost normal.

Situaţia devenea din ce în ce mai dificilă pentru ortodocşi. Comisia de dezmembrare, ce activa la Sibiu sub preşedinţia lui Buccow, a înscris o parte dintre românii ortodocşi ca uniţi. Înscrierile s-au făcut după bunul plac şi nu s-a ţinut cont de dorinţele românilor.

La 6 mai 1761, Generalul Buccow înainta un raport către împărătească: „Vă rog să-mi permiteţi să introduc pe episcopul Dionisie [Novacovici, anterior episcop ortodox al Budei, n.n.] peste tot în principat… şi anume cât mai repede, ca să pun capăt dezordinilor viitoare ale valahilor prin stabilizarea unei căpetenii spirituale, care apoi să ţină în ordine pe supuşii săi, în special să se opună autorităţii mereu crescânde a lui Sofronie [Sfântul Sofronie de la Cioara, n.n.] în acest popor; este cu adevărat timpul ca să se procedeze aşa, căci altfel nu se mai salvează nimic din unire, cu toate mijloacele întrebuinţate, pe care eu desigur nu le cruţ şi de care poate şi trebuie să dea mărturie întreaga ţară, căci aşa de tare şi greu n-am mai lucrat niciodată, aceasta trebuie să o recunosc”.

Unul dintre mijloacele de care vorbea generalul Buccow a fost dărâmarea mănăstirilor şi schiturilor ortodoxe. Aşa credea generalul că se face o convertire. Episcopul catolic Bajtay se îngrozise de măsurile generalului atunci când acesta afirmase că va masacra pe toţi românii din ţinutul Bistriţei, deoarece nu voiau să treacă la greco-catolicism.

„Pe drept cuvânt s-a putut spune că adevăratul întemeietor al Bisericii Unite din Ardeal a fost acest general austriac, cu tunurile şi cu dragonii săi“ [*Ibidem, p. 46.*].

Sfinţii mărturisitori ardeleni - o pildă pentru românii de astăzi

Nu puţini au fost preoţii şi mirenii ortodocşi din Transilvania care au apărat legea strămoşească în faţa stăpânirii austriece, care încerca să-i treacă la greco-catolicism

cu forţa. Între aceştia se numărau şi cuviosul Visarion (Sarai), care a început o mişcare de propovăduire a credinţei ortodoxe (1744). Mişcarea declanşată de acesta a crescut îngrijorarea Curţii de la Viena, care a făcut tot ce i-a stat în putere pentru a-l opri pe acesta să mărturisească Ortodoxia. Cuviosul şi-a dat sufletul în mâinile lui Hristos în închisoarea de la Kufstein.

Sfântul Sofronie de la Cioara este un alt mărturisitor care a îngrijorat autorităţile. Memoriul din anul 1760, înaintat Adunării de la Dej, este rezultatul acţiunii Ieromonahului Sofronie, în urma căruia s-a obţinut venirea episcopului Dionisie, primul ierarh ortodox al ardelenilor după mai bine de jumătate de secol.

Preoţii Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş sunt alţi doi mărturisitori ce au luptat pentru apărarea dreptei credinţe. Peste ani, cronicarul braşovean Radu Duma îşi amintea că în 1776, Preotul Ioan a fost vizitat în temniţă de câţiva comercianţi braşoveni. Părintele Ioan le-a mărturisit acestora că mai bine va muri acolo decât să-şi lase credinţa cea pravoslavnică.

Celălalt cleric - Preotul mărturisitor Moise - a ajuns împreună cu credinciosul Oprea Miclăuş din Sălişte în audienţă la împărăteasa Maria Tereza şi la Cancelarul Kaunitz. Ca răspuns la memoriul pe care cei doi l-au prezentat, stăpânirea i-a trimis în temniţa de la Kufstein. Alături de aceştia au fost numeroşi preoţi şi credincioşi - bărbaţi, femei şi chiar copii - ce şi-au dat sufletul pentru legea strămoşească. Unii dintre ei au fost ucişi sau au murit în urma suferinţelor, bătuţi, întemniţaţi sau alungaţi din satele lor.

Pe 21 octombrie - ziua prăznuirii Sfinţilor Preoţi mărturisitori Moise Măcinic din Sibiel şi Ioan din Galeş, dar şi a Sfinţilor cuvioşi mărturisitori Visarion, Sofronie şi a Sfântului mucenic Oprea - să ne gândim la credinţa lor, la lupta pe care au dus-o pentru păstrarea Ortodoxiei şi mai apoi la poziţia în care ne situăm noi astăzi în mărturisirea lui Hristos.

Dar toate rămân psihologie sau chiar ideologie dacă nu luăm în seamă faptul că puterea lor atunci nu a fost alta decât puterea lui Hristos, întărită de bucuria mărturisirii Lui. Iar slăbiciunea noastră astăzi nu poate avea altă cauză decât depărtarea la care ne situăm de Dumnezeul părinţilor noştri, de „Izvorul nestricăciunii, care a izvorât din mormântul lui Hristos, întru Care ne întărim”. Măcar conştientizând neputinţa noastră, să strigăm către mucenicii şi mărturisitorii din Transilvania: Pentru rugăciunile Sfinţilor Tăi, Doamne Iisuse Hristoase, mi-luieşte-ne pe noi!

Tudora Niculae

Sfinţii mărturisitori ardeleni, îndemn spre o conştiinţă dogmatică (†21 octombrie)

Cu cincizeci şi opt de ani în urmă, în plină prigoană comunistă, Sinodul Bisericii Ortodoxe Române, la imboldul vrednicului Patriarh Iustinian, izbutea să proslăvească în rândul sfinţilor un sobor de mărturisitori ai dreptei-slăviri în Ardealul secolului al 18-lea: Ieromonahii Visarion (Sarai) şi Sofronie de la Cioara, şi ţăranul Nicolae Oprea. Această canonizare, prima din istoria Bisericii române, a avut şi un înţeles simbolic în acele vremuri când mărturisirea credinţei era un „privilegiu” al puţinilor ce şi-au asumat-o, pilda Sfinţilor ardeleni, de a ne păstra credinţa „orice ar fi”, rămânând pururea vie.

Lor li s-au adăugat tot atunci Sfinţii ierarhi Ilie şi Sava (†24 aprilie), în 1992 Sfântul ierarh Iosif, mărturisitorul şi Preoţii Ioan din Galeş şi Moise din Sibiel, iar în 2007, la râvna pururea-pomenitului mitropolit Bartolomeu, Sfinţii mucenici năsăudeni († 12 noiembrie).

„Ei nu reprezintă numai câteva vrednicii personale, crescute cine ştie cum, ca din întâmplare în sânul Bisericii noastre, ei nu sunt mărturisitori izolaţi ai unei credinţe pur personale, ci ei sunt piscuri de sfinţenie sprijinită pe umerii uriaşi ai credinţei Bisericii întregi, sunt valori de lumină din marea tălăzuire a valurilor de credinţă ce au umplut veacurile zbuciumate ale istoriei credincioşilor români din Ardeal“, rostea tunător la Alba-Iulia în 1955, cu prilejul canonizării, Mitropolitul Nicolae (Mladin) al Ardealului.

Mitropolitul Nicolae (Mladin) al Ardealului

Vieţile acestor mucenici şi mărturisitori au în comun un singur lucru, dar esenţial: statornicia lor în credinţa drept-slăvitoare, cu conştiinţa că „dacă pierdem Ortodoxia, pierdem totul”.

Am ţinut în mod anume să facem pomenire de acest praznic, pe care-l socotim de mare însemnătate pentru toată Biserica, nu doar cea din Ardeal, nici cea a întregii României, ci cea sobornicească, în această vreme în care ne aflăm - o vreme a cernerii, când vedem tot mai multe izbânzi din partea vrăjmaşilor Bisericii, când suntem făcuţi de ruşine şi batjocoriţi din afară, când răbdăm smintiri şi poticniri dinlăuntru… În vremea noastră, de confuzii axiologice şi teologice, când „New Age” („Noul veac”) ne loveşte cu minciunile acestui veac trecător, când însăşi credinţa noastră trebuie să se lămurească, întărindu-se într-o conştiinţă dogmatică - în această vreme, aşadar, Sfinţii mărturisitori ardeleni ne rămân ocrotitori cereşti, păzind neclintit pe cale piciorul iubitorilor de Hristos ce le cer ajutorul şi pilda vie că „oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor şi Fiul Omului va mărturisi pentru el înaintea îngerilor lui Dumnezeu”, fără să uităm că „cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu” Luca l2:8-9.

Şi astăzi, când se caută tot mai mult de către cei ce nu iubesc Biserica lui Hristos să se bată păstorul pentru a se risipi turma, ne simţim datori să vă punem înainte cuvintele arhiereşti, „cu putere multă”, a doi mitropoliţi (unul fost, altul actual al Clujului), rostite cu prilejul prăznuirii sfinţilor acestora.

Fie ca Sfinţii mucenici şi mărturisitori ardeleni, care „au lepădat frica împăraţilor şi a tiranilor şi cu bună îndrăzneală bărbăteşte L-au mărturisit pe Hristos Dumnezeu şi Împărat al nostru“, să ni se facă tuturor luminare şi ajutor în aceste vremuri, pentru a ne învrednici şi noi, când ne vom săvârşi călătoria pe lumea aceasta trecătoare, să auzim glasul Domnului: „Slava pe care Tu mi-ai dat-o, le-am dat-o lor (Ioan 17:22), pentru că au ascultat poruncile Mele şi s-au făcut prietenii Mei (Ioan 15:l4). Bine, slugă bună şi credincioasă, intră întru bucuria Domnului tău! (Matei 25:21“.)

Mitropolitul Bartolomeu: „Să ai o singură virtute: a răbda şi a mărturisi în mijlocul celor ce urăsc Ortodoxia”

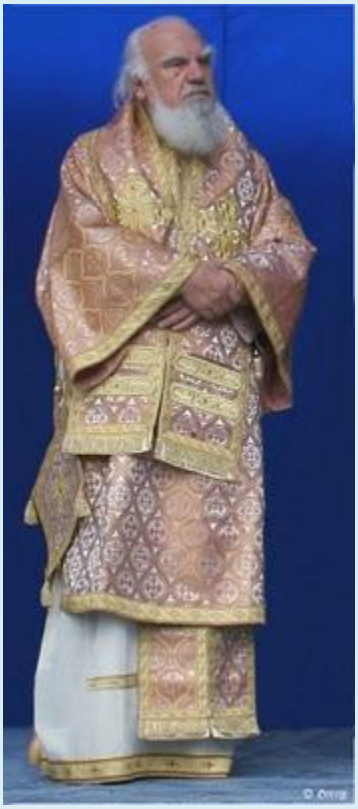

„Istoria Ardealului a fost năpădită de vârtejuri şi de furtuni - şi din punct de vedere naţional, dar mai ales din punct de vedere religios. Cei care stăpâneau aveau alte credinţe decât cea ortodoxă - romano-catolici, calvini - şi au căutat ca, prin forţă, să-şi impună credinţa lor şi s-o nimicească pe a noastră. Pentru aceasta s-a născut un proces de rezistenţă - trebuia să ai o singură virtute: de a răbda şi de a mărturisi în mijlocul celor ce urau Ortodoxia. Sfinţii Visarion şi Sofronie au mărturisit Ortodoxia în Transilvania cu preţul libertăţii lor, cu preţul păcii lor, cu preţul sănătăţii lor. Avem şi mucenici, ca Oprea, ţăran de la Săliştea Sibiului sau ca Atanasie Todoran din Bichigiu…

Aceştia sunt sfinţii noştri, care au devenit mărturisitori, dar şi apărători ai credinţei. Care este moştenirea pe care ne-o lasă ei nouă? Să ne păstrăm credinţa părinţilor şi strămoşilor noştri, fără să dispreţuim celelalte credinţe.

Noi, ierarhii din Sinodul Mitropolitan al Transilvaniei, ne-am adunat de curând şi am dezbătut şi această problemă: ce se întâmplă cu ecumenismul? Mulţi zic că ecumenismul nu înseamnă decât să ridici mâinile şi să te predai: că este tot un

Dumnezeu pentru toţi, că adevărul este parţial, că fiecare biserică are o parte din adevăr, dar nici una nu are adevărul întreg… Nu, dragii mei! Noi ortodocşii, fără să-i dispreţuim sau să-i persecutăm pe ceilalţi, posedăm adevărul întreg. Ne mântuim în Adevărul Iisus Hristos. Aţi rostit şi astăzi Crezul în Biserică. Reţineţi, vă rog: Crezul pe care l-aţi rostit împreună cu noi este cel pe care Sfinţii Părinţi ai Bisericii l-au formulat în primele două Sinoade Ecumenice - fără nici un adaos şi fără nici o ştirbire. Toate celelalte biserici au adăugat ceva sau au ştirbit ceva. Noi l-am păstrat întreg!

Conservatori? Bun, dacă vreţi, conservatori! Fundamentalişti? Bine, dacă vreţi, fundamentalişti! Păi Iisus Hristos a fost primul fundamentalist: «Cel ce va crede şi se va boteza, acela se va mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi!» - scurt pe doi! Nu începe discuţie! Şi noi, la fel: nu avem certitudinea dacă cei de alte confesiuni se mântuiesc, dar o avem pe a noastră şi ne este de ajuns - că suntem în Biserica cea Adevărată, că suntem în interiorul adevărului lui Hristos, că dragostea dintre fraţi nu este completă şi adevărată decât în interiorul adevărului! Iar Adevărul cine este? «Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa»! Mergem pe calea Adevărului, trăim întru Adevăr şi aşteptăm viaţa veşnică tot în interiorul acestui Adevăr.

Îndemnul martirilor pe care îi sărbătorim astăzi este acela de a ne păstra credinţa noastră. Noi, în Transilvania, avem modele de urmat în cei care au fost gata să moară pentru credinţa ortodoxă şi întru credinţa ortodoxă. S-au mântuit, se roagă acolo pentru noi şi ne rugăm şi noi ca ei să mijlocească pentru noi – şi aceasta ne dă garanţia că şi noi ne vom mântui dacă vom rămâne până la sfârşit şi fără de clintire în adevărul lui Hristos care se numeşte Ortodoxia. Amin!”.

Mitropolitul Andrei: „Fără Hristos, totul este egal cu zero”

„Sărbătorim pe luptătorii pentru Ortodoxie, pe sfinţii noştri ardeleni şi Îi mulţumim lui Dumnezeu pentru acest dar!

Şi anii trecuţi şi poate şi acum, sunt unii care, poticnindu-se în credinţă, ar spune că suntem anacronici, fiindcă îi sărbătorim pe nişte sfinţi care, la un moment dat, când toată Transilvania era în iureş, s-au împotrivit trecerii forţate la greco-catolicism a românilor. Şi cine n-are legătură sufletească cu Dumnezeu şi cu credinţa, vede în religie doar o ideologie, bună doar pentru viaţa aceasta - şi atunci, poate, gândesc ei unele ca acestea: «De ce s-au opus aceştia unor legături mai puternice cu Apusul?»…

Eu vreau să vă aduc aminte un lucru: valoarea sufletului nu se compară cu nimic. Sigur, dorim din toată inima să le fie mai uşor creştinilor noştri, pentru că sunt atâtea greutăţi materiale, dar în acelaşi timp nu putem uita cuvântul Domnului: «Ce-ar câştiga omul dacă toată lumea ar fi a lui şi şi-ar pierde sufletul?».

Or, unul din marii părinţi duhovniceşti contemporani nouă, e vorba de Părintele Rafail Noica, zice aşa: Ortodoxia este însăşi firea omului. Luptătorii pentru Ortodoxie n-aveau ranchiună împotriva nimănui, dar îi durea sufletul şi şi-au pus viaţa ca oamenii să nu se depărteze de Adevăr. A fost bună Şcoala Ardeleană, a fost bună şi Şcoala de la Blaj [ale uniaţilor]… doar că toate acestea nu ne duc în Rai! În Rai ne duce doar Domnul Hristos şi credinţa dreaptă şi adevărată: Ortodoxia, care este firea omului.

Iată de ce n-ar trebui să se poticnească nimeni de această sfântă sărbătoare a Mărturisitorilor noştri pentru Ortodoxie, care o serbăm în fiecare an. Şi nădăjduim că, prin rugăciunile lor, să ne întărească şi pe noi în credinţă, să ne ajute şi pe noi să parcurgem calea vieţii noastre cu sfinţenie şi să ajungem acolo unde sunt şi ei. Căci fără Hristos, totul este egal cu zero. Hristos este totul; fără Hristos nu se poate face nimic”.

Grupaj realizat de Radu Hagiu

Arhim.Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Mitropolia Clujului şi Feleacului - Predică la Sfinţii mărturisitori ardeleni (21 octombrie 2013)

"... Nu mai suntem sub ocupaţie austro-ungară, ci suntem sub ocupaţia Comunităţii [Uniunii, n.n.] Europene, care nu vrea altceva decât a vrut Imperiul Austro-Ungar în ceea ce priveşte.

Nu se mai dărâmă bisericile cu tunul, dar se doreşte ca Biserica să fie dezonorată şi pusă la punct şi dacă se poate, să tacă, dacă nu, să dispară.

Şi sunt şi astăzi oameni sfinţi care se luptă pentru credinţa ortodoxă, pentru neamul nostru, până în a-şi jertfi viaţa şi a se dărui total, atât lui Dumnezeu, cât şi ţării noastre.

Evenimentele din ultima vreme, respectiv din Transilvania, demonstrează că ce vă spun acum e valabil. Dau un singur exemplu: Roşia Montană. Şi înţelegeţi dvs. că sunt forţe dincolo de noi care, probabil, vor reuşi să facă ceea ce au reuşit străinii acum 300 de ani. La Roşia Montană se dărâmă şi biserici, se strămută nu numai vii, ci şi morţii din cimitire şi aşa cum ştiţi, riscăm să fim contaminaţi, practic din punct de vedere ecologic, dar este vorba şi despre identitatea noastră naţională şi despre identitatea noastră creştină.

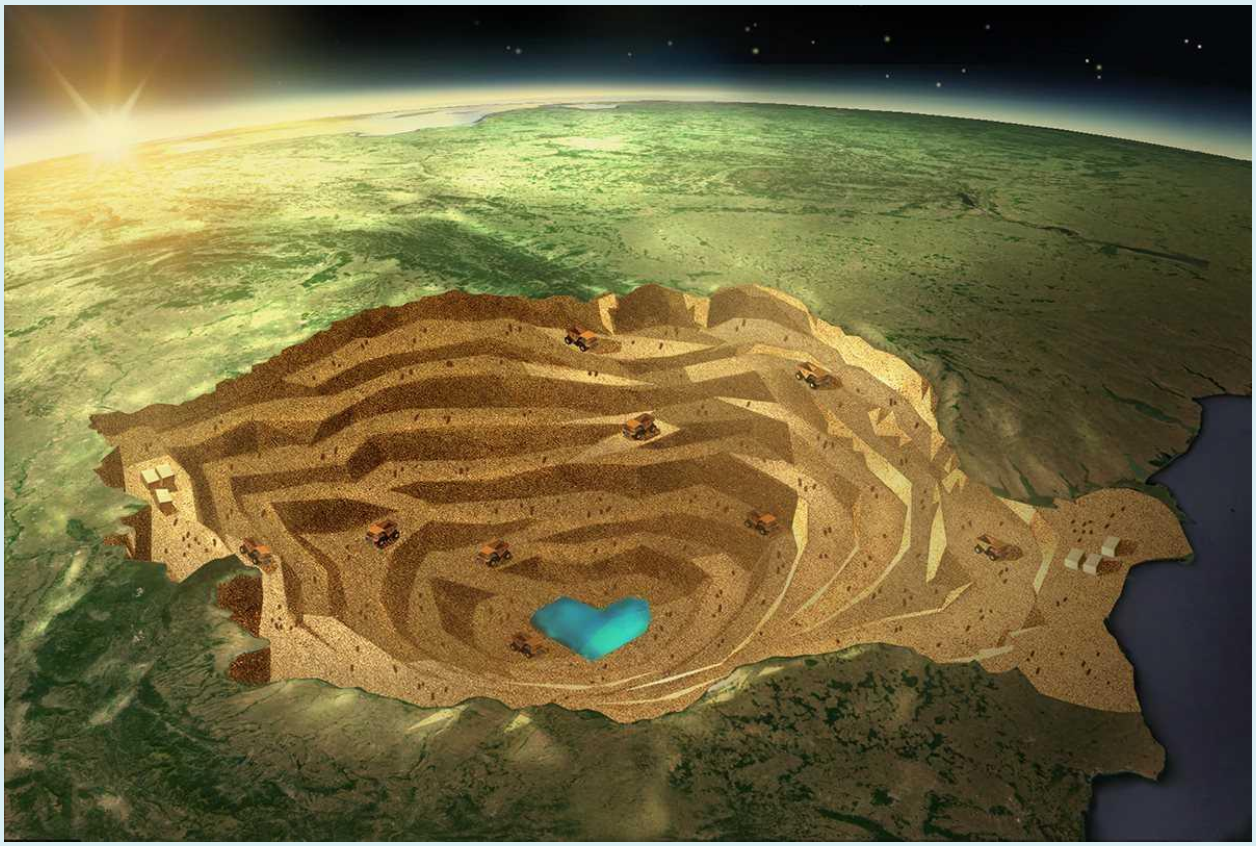

De asemenea şi vreau să dau acest exemplu pentru că el a fost doar amintit în treacăt în presa românească, în ce priveşte proprietăţile din Transilvania. Riscăm să ajungem din nou sub ocupaţie străină aşa cum am fost o mie de ani pentru că pământurile nu ne aparţin deşi ne-am răscumpărat de mai multe ori pământul nostru. Şi aţi auzit că se revendică teritorii foarte mari din Transilvania care au fost cândva proprietăţile grofilor. Şi nimeni nu spune nimic şi se tace şi Transilvania nu mai este a noastră când este vorba de proprietate. Dar trebuie să cunoaştem, iubiţi credincioşi, că Transilvania e a noastră, inclusiv proprietăţile. (…)

Vă îndemn şi îi îndemn şi pe cei care ne aud pe calea undelor şi pe cei care ne conduc să citească o carte care se numeşte PRO MEMORIA, scrisă de vrednicul de pomenire Mitropolit Bartolomeu Anania, care desluşeşte ce s-a întâmplat cu proprietăţile şi cu credinţa românilor, care ne desluşeşte foarte exact ce legătură este între Biserica Romano-Catolică şi imperialismul ungar. Ca să înţelegeţi că noi facem, astăzi, o lecţie de istorie, care probabil a fost scoasă din manualele pe care fiii noştri le au pe băncile şcolii, dar, aşa cum spuneam, dacă istoria a fost confiscată din şcoli, nu poate fi confiscată din biserici şi măcar noi suntem datori să facem o astfel de lecţie de istorie.

Nu avem nimic cu nimeni, cu credinţa sau cu avutul cuiva. Dar, în ce ne priveşte, trebuie şi suntem datori şi responsabili de istoria noastră, de credinţa noastră, de identitatea noastră naţională. Patriarhul Teoctist, în cuvântul înainte la această carte (PRO MEMORIA), spune foarte frumos că bunătatea poporului şi toleranţa Ortodoxiei sunt un bun cu care ne putem mândri. Dificultatea se naşte atunci când cel de alt neam începe să creadă că virtutea ta e slăbiciune şi că ea poate fi exploatată în beneficiul său. Din păcate, istoria noastră a cunoscut şi astfel de situaţii, consumate atât pe plan naţional cât şi religios.

Au fost momente când poporul român şi biserica sa au trebuit să ia poziţii ferme, că bunătatea sa e o virtute ce provine din tărie. Poporul şi Biserica sa au avut de învăţat un lucru: adu-ţi aminte de relele trecutului, nu pentru a urî pe cineva sau pentru a te răzbuna, ci pentru ca ele să nu se mai repete, că niciodată virtutea bunătăţii să-şi piardă din propria ei tărie şi să nu mai fie socotită drept slăbiciune. Nu avem nimic cu nimeni, dar bunătatea noastră, toleranţa noastră trebuie tratată ca atare şi nu socotită o slăbiciune sau o neputinţă.

Eu însumi am fost târât în procese civile de rectificare funciară, reprezentând Arhiepiscopia noastră, fiind trei în culpă: mănăstirea, Arhiepiscopia şi statul român. Ca să vă puteţi închipui cum se tratează încă, astăzi aceste lucruri şi ca să vă încredinţez că vă vorbesc dintr-o experienţă nu uşoară, ci foarte dureroasă.

Vă spun aceasta pentru că generalul Bukow a distrus 300 biserici şi mănăstiri, dar nu le-a şi reconstruit. Când a venit în Transilvania a făcut un recensământ şi a descoperit că românii au rămas ortodocşi. Acest recensământ e publicat, se poate găsi. S-a descoperit, astfel, că românii au rămas ortodocşi, nu au trecut la catolici. Dar s-a mai descoperit că bisericile noastre, româneşti, nu mai erau ortodoxe, ci erau la catolici, greco-catolice. Toate proprietăţile bisericii erau catolice, iar credincioşii românii erau ortodocşi şi pe ici, pe colo, mai era câte un preot ortodox prigonit. De aceea a dărâmat bisericile. Acele biserici n-au fost translatate din occident la noi. Ne-au fost furate, iubiţi credincioşi. Cartea aceasta spune că ni se fură în continuare.

Vorbim de sentimentul naţional pentru că sfinţii prăznuiţi astăzi sunt români şi sunt foarte importanţi pentru noi. Avem nădejde că Dumnezeu va purta grijă mai departe pentru rugăciunile sfinţilor noştri… Trăim într-o stare de neputinţă, nu putem face nimic. Observaţi că suntem legaţi de mâini şi de picioare şi nu putem face absolut nimic. Nădăjduim că pentru mijlocirea lor Dumnezeu va avea milă de poporul nostru.

(…) Sfinţii prăznuiţi astăzi au încercat să se izbăvească de păcatul împotriva Duhului Sfânt, de lepădarea de credinţă. De aceea, n-au trecut, nu s-au lepădat de credinţa cea adevărată. (…)

Am mai spus de omul din Parlamentul României care luptă împotriva lui Dumnezeu pe faţă şi reuşeşte să tragă un întreg parlament împotriva lui Dumnezeu şi a Bisericii, reuşind să impună legi imorale şi necreştine. (…)

Să luăm aminte, să nu ne uităm istoria, să o cunoaştem şi să nu repetăm greşalele înaintaşilor noştri şi mai degrabă, să nu lăsăm pe cei străini de neam şi de credinţă să ne distrugă.

Sfinţii noştri români sunt nădejdea vie în faţa lui Dumnezeu că nu vom pieri ca neam de pe faţa pământului.

Să luaţi aminte la cuvântul evanghelic de astăzi, că păcatele împotriva Duhului Sfânt - necredinţa, lepădarea de credinţa adevărată, ura împotriva lui Dumnezeu şi deznădejdea [sinuciderea, n.n.], nu se iartă“.

Prof. univ. dr. Ioan Vlad - Martirii Lupșei, nestemate ale Ortodoxiei ardelene

Biserica de lemn cu hramul „Sfântul mare mucenic Gheorghe” a Mănăstirii Lupșa este ctitoria cneazului Vladislav. A fost construită în 1429

La încorporarea Transilvaniei în sfera de dominație a Imperiului Habsburgic, în 1687, austriecii au găsit aici o Transilvanie protestantă, în componenta ei etnică maghiară, săsească și secuiască, foarte puțin catolică, și o Transilvanie românească ortodoxă majoritară etnic. Prin urmare, ca un prim obiectiv strategic pentru Austria catolică, se impunea convertirea masivă a protestanților la catolicism, operațiune foarte dificilă și nesigură, și apoi o ofensivă de proporții pentru catolicizarea masei de români, aparent ignorantă și înapoiată, operațiune care merita toată atenția și promitea să reușească.

„Silnicia Bisericii romano-catolice, spune părintele -D. Stăniloae, s-a exercitat în cazul uniației din Transilvania prin -profitarea de Imperiul Habsburgic, care nu s-a sfiit să aplice forța -pentru sus-ținerea prozelitismului catolic... sub inspi-rația continuă a iezuiților".

Evoluția uniației (sau uniatismului, cum îl numește părintele D. Stăniloae), foarte anevoioasă, complexă și dramatică în Transilvania, are cel puțin trei perioade fier-binți, de vârf în dramatismul ei asupra românilor.

Ortodoxia a ținut trează conștiința națională în Transilvania

După realizarea unirii cu -Roma, pe la 1700, începe o perioadă neagră, de ample prigoniri asupra românilor ortodocși, de către catolici, de către iezuiți, de către episcopii uniți, toți sprijiniți de către autoritățile și trupele imperiale.

Ca metode, gama este largă și adesea diabolică: momeala cu avantaje din partea statului - drepturi, scutiri, privilegii, dar și amenințări cu pierderea acestora, deși nu le vedea nimeni; delațiunea și minciuna urmate de duritați, măsuri înăsprite; falsificarea de acte - angajamente fabricate, deci false, ale înain-tașilor de trecere la uniți, impuse urmașilor pentru catolicizare; înșelarea poporului că prin trecerea la uniți nu se produce în fapt nici o schimbare în statutul lor religios și național; exploatarea slăbiciunilor unora dintre români care devin uneltele catolicizării. Se ajunge și la violențe: răpirea bisericilor ortodoxe și predarea lor către uniți, chiar dacă ei erau doar câțiva, față de masa ortodocșilor din comunitate; amenzi, bătăi, arestări și ucideri.

Această primă perioadă dură a agresiunii și a rezistenței românilor la Uniație se prelun-gește până prin anii 1740, când fenomenul este marcat de martirii și mărturisitorii dreptei credințe: Visarion Sarai și Sofronie de la Cioara, preoții Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel, cano-nizați în 1950, precum și țăranul credincios Oprea Miclăuș din Sibiel, canonizat în 1992. Progresul uniației în aceste

cinci-șase decenii este foarte modest, revoltele lui Sarai și Sofronie au făcut ca foarte mulți români să se întoarcă la Ortodoxie și de aceea Curtea de la Viena, împărăteasa Maria Tereza, plănuiește un reviriment al ofensivei catolice în Transilvania prin generalul Bucow, în fruntea unor efective militare considerabile, cu împuterniciri depline, pentru a impune voința Vienei cu toate mijloacele și cu orice preț. Generalul se depășește pe el însuși, întrece așteptările împărătesei și-i uimește pe iezuiți și pe responsabilii politicii austriece din Transilvania cu metodele, cu duritățile și cu rezultatele acestora.

„Măria voastră, omul nu este slobod cu trupul, da este cu sufletul...”

Acțiunea represivă războinică antiromânească din vremea lui Bucow avea în frunte preoții câștigați pentru unirea cu Roma, care cu mare zel se foloseau de autorități, de ofițerii austrieci, de funcționarii fiscului sau de slujitorii nobilimii maghiare. Redăm acea atmosferă, citând, din Silviu Dragomir, o plângere a românilor ortodocși din acea vreme: „După aceea s-au sculat popii cei uniți și s-au dus la domni. Și ne-au pârât și au mințit că noi am fost împreună cu dânșii (adică uniții - n.n.) și n-am fost, nici vom fi; și ne-au pus sub birșag (i-au amendat, n.n.) și ne-au prins (arestat, n.n.) pe noi mai mult decât trei sute de oameni, tot fruntea și noi am feleluit (am declarat, n.n.) că nu ne vom uni, (că) suntem gata să ne aduceți muierile și copiii și să le tăiați capetele, apoi nouă; să știți Măria voastră că omul nu-i slobod cu trupul, da este cu sufletul! Apoi ne-au slobozit și ne-au pus sub birșag mare, cumplit și încă sub bătaie!”.

Presiunea generalului și a trupelor sale s-a exercitat până jos în practica religioasă din sate, în serviciile cotidiene ale preotului, prin impunerea cu de-a sila a preotului unit. Plângerea continuă astfel: „Apoi au început a prinde popii (pe cei ortodocși - n.n.), de sunt și acuma prinși... În satul Galeș ne-au trimis două companii de nemți de ne chinuiesc și ne căznesc și de se betejește un om, duc nemții popii cei uniți de-l cuminecă, și de moare un om, iară duc nemții de-l îngroapă, și pătimim de frica nemților și de a popilor, și de naște vreun prunc aleargă popii cu nemții de-l botează cu de-a sila. Și care om nu vrea să meargă cu popii cei uniți la biserică îi trage întâi câte 50 de bani (îi amendează - n.n.), a doua oară câte un florin și merg la cârciumă și-l beau... acuma; făcătorii de rău, popii (e vorba de cei uniți), ne fac silă cumplită cu acestea”.

Generalul Bucow a acționat energic și pentru preluarea bisericilor ortodoxe, pe motiv că Ortodoxia majoritară nu este receptă, adică recunoscută, ci doar tolerată în imperiu. Operațiunea s-a făcut prin forță armată, adesea în prezența generalului, care a predat biserici episcopului unit Petru Pavel Aron.

La Alba Iulia, Bucow personal a luat cu forța cheile de la cele două biserici ortodoxe și le-a dat uniților, după care cei doi episcopi au făcut slujbe simultane: P.P. Aron în biserica „proaspăt” unită, fără nici un credincios și Dionisie Novacovici, episcopul ortodox, în grădina casei sale, arhiplină de credincioși ortodocși.

Ortodoxia și uniatismul în Lupșa secolului al XIX-lea

Vânzarea și trădarea, colaborarea cu dușmanul împotriva nea-mului tău sunt patimi înfierate de Biblie. Dr. Aurel Mure-șianu, ziarist și luptător național bra-șovean (1847-1909), a dat un diagnostic dur suferințelor noastre de veacuri: „Dacă nu erau neînțelegerile și dezbinările veșnice dintre noi, dacă nu ne rodeau invidia și îngâmfarea... nu aveam să suferim sclavia și umilirile atâtea amar de veacuri. Patima și tică-loșia dintre români au fost arma cea mai puternică a dușmanilor lor din toate timpurile”.

Aceste slăbiciuni le regăsim și-n comunitatea restrânsă a comunei Lupșa, în deceniul al treilea din secolul al XIX-lea, slăbiciuni folosite din plin de către autoritățile habsburgice catolice, de către Biserica unită, interesată să se extindă prin orice mijloace, folosindu-se din plin de aceste patimi, de corupție, de bani, de cozi de topor dintre lupșenii ortodocși căzuți.

Mijloacele dure din deceniile anterioare, precum cele folosite de generalul Bucow, sunt înlocuite cu altele mai rafinate, mai persuasive pentru anumite caractere. Sunt atrași prin corupție slujitori ai Bisericii ortodoxe, dintre cei cu probleme, cu eșecuri de carieră, certați cu morala, cu deontologia profesională, cu ierarhia, chiar refuzați sau excluși din sistem, carieriști, vanitoși, puși pe căpătuială, invidioși.

Unii dintre aceștia, după ce au făcut pasul păcătos și au trecut la alte confesiuni, s-au mulțumit cu ce au dobândit, adesea foarte puțin, câțiva enoriași, venituri modeste din parohie și mai mult de la stăpânii politici catolici. Dar alții s-au ambiționat și au mers foarte departe în lupta cu Ortodoxia, în slujirea stăpânilor, în dobândirea de foloase, de titluri, de glorie. Toate pe seama neamului lor și pe seama credinței strămoșești a românilor.

Avem și la Lupșa un astfel de caz, cel puțin unul, al preotului Nicolae Gherman, cel care prin trădarea sa a determinat și a propulsat o escaladare a conflictului dintre uniți și ortodocși la Lupșa, conflict războinic, cu ofensive și contraofensive, încheiat cu pierderea bisericii ortodoxe, Biserica din Deal, ctitorie cnezială de la 1421, preluată prin forța autorităților de către uniți și prin jertfa de sânge și viață a

doi creștini ortodocși, probabil liderii rezistenței în Ortodoxie a lupșenilor, Căbulea și Barstan.

La 23 iulie 1826 se încheie o etapă a confruntării, cea de a doua, o ofensivă a ortodocșilor împotriva uniților, încheiată violent cu alungarea din sat a uniților, printr-un atac generalizat al bărbaților și femeilor, cu ce aveau la îndemână, inclusiv ujoagele (băț lung de lemn cu un smoc de cârpă în vârf cu care se mătura cuptorul).

Prima etapă a fost, cu sigu-ranță, una ofensivă a propagandei și prozelitismului uniat, al cărui protagonist trebuie să fi fost Nicolae Gherman, un preot trecut cu arme și bagaje la uniți în anul precedent, 1825, după ce de la 27 iulie nu a mai slujit la Biserica din Deal și după ce la 26 octombrie fusese faptic destituit de către Episcopul Moga. Se pare că a atras pe mulți lupșeni după el la unire, avea deci susținători și apărători, pe care și-i recrutase în anii anteriori, într-o acțiune temeinic pregătită.

Martirii Lupșei, Căbulea și Barstan

Foarte probabil că în acele momente s-au ridicat în fruntea apărătorilor Ortodoxiei la Lupșa cei doi lideri, Căbulea și Barstan, oamenii din popor, fruntași ai satului, personalități puternice, ascultați și respectați de către ceilalți, neînfricați și hotărâți să-și apere biserica.

Victoria lupșenilor ortodocși din iulie 1826 justifică această presupunere. Cariera de lideri locali a celor doi trebuia să fi început măcar în această etapă războinică victorioasă a conflictului și avea să continue până la deznodământul martiric din 1829. Numai o carieră glorioasă și, deci, cu atât mai periculoasă pentru autorități, trebuia curmată printr-o sentință capitală.

„Neuniții nu s-au dat bătuți și numai atunci au cedat, spune în memoriile sale învățătorul S. Ciapa la jumătatea secolului trecut, când autoritățile civile au prins pe un Căbulea și pe un Barstan și i-au spânzurat în «Pinc»”...

Buretele vremii a șters acest fapt urât, căci ortodocșii au tăcut de frica stăpânirii, iar uniții de rușine!

Elementul declanșator al acestei noi etape a conflictului violent între uniți și ortodocși la Lupșa a fost cu certitudine scrisoarea protopopului Vasinca din 28 noiembrie 1828, care a detonat ambiția belicoasă a lui N. Gherman. Formularea

cererii de cedare a bisericii, cât și pregătirea atacului armat cu securi asupra clădirii au necesitat ceva timp de pregătiri și de amplificare a tensiunii pentru ambele tabere. Apoi, până la momentul decisiv, cel al martiriului și ocuparea bisericii, a mai trecut un timp, nu scurt, de pregătiri, de amenințări, poate de confruntări violente, de consolidarea taberelor și pregătirea de luptă. Cu siguranță, în această etapă sunt capacitate autoritățile să intervină, firește de partea uniților, se fac demersuri, se obțin aprobări și avize, se aduc forțe polițienești și armată, nu puține, ca și în alte cazuri. Se fac cercetări, anchete, se găsesc vinovați, se fac arestări, se judecă vino-vații, cei doi, în primul rând, sunt găsiți vinovați, sunt con-damnați, se emite o sentință, care trebuie comunicată la centru, chiar împăratului, pentru a o aproba, ca apoi să poată fi executată.

Toată această succesiune de evenimente a durat, a depășit luna decembrie 1828 și s-a întins în 1829, ceea ce consacră acest an ca anul martiriului lui Căbulea și Barstan și al răpirii bisericii ortodoxe de către catolici.

Scenariul prezentat mai sus al procedurilor habsburgice în astfel de situații, confirmat în cazul reprimării revoluției lui Horea, s-a aplicat similar și la Lupșa. Asemănarea cu cazul de la Cuzdrioara, Dej, este și mai izbitoare.

Ca și la Dej, și la Lupșa se vor fi folosit efective militare mult peste potențialul defensiv al comunei, soluția finală este aceeași - doi sacrificați, prin pedeapsa capitală, executată public, suficientă pentru a înspăimânta și descuraja rezistența, după care voința învingătorului se impune de la sine.

Cei doi, Căbulea și Barstan, menționați doar în această ordine de către S. Ciapa, probabil respectând tradiția, sunt coechipieri, dar totuși într-o ierarhie neoficială, așa cum sunt, cred, și Horea cu Cloșca, doar în această ordine, expresie și a unei ierarhii a valorilor.

Cele două nume le sunt cele de familie, nu le știm numele mici, poate pentru că ni s-au transmis doar pe calea orală, discret, sub frica de autorități sau de rușine pentru uniți, dar poate și după o regulă nescrisă a memoriei colective, care face dintr-un nume un renume, cu atât mai memorabil și mai expresiv cu cât este mai scurt, mai sonor și mai accesibil.

Chiar dacă S. Ciapa ne spune că „au prins pe un Căbulea și pe un Barstan”, asta nu înseamnă că ei sunt prinși la întâmplare, că sunt câte un oarecare din mulțime, primii pe care i-au putut prinde. Urmărirea și arestarea vinovaților s-au făcut profesionist, printr-o selecție riguroasă a gradului de vinovăție, care apoi s-a confirmat

sau nu la anchetă și la judecată. Și în cazul revoluției lui Horia, aceste acțiuni au dus la capii reali ai revoluției, adică la vârfuri, care la 1785 au fost trei persoane, iar la Lupșa, 1829, sunt două, Căbulea și Barstan. Deci nu încape nici o îndoială că acei doi sunt capii „războiului" dintre uniți și ortodocși la Lupșa în anii 1826-1829, că în lipsa preoților, care ar fi trebuit să conducă rezistența la uniație, s-au afirmat cei doi, de la începutul conflictului, cu siguranță, ceea ce le-a conferit autoritate și notorietate, iar la sfârșit, în represiune, ei și-au asumat răspunderea și „decontul" capital în fața contemporanilor și a istoriei.

Că sunt doi țărani de la talpa țării nu trebuie să ne mire. Și Horia cu căpitanii lui, și sfinții năsăudeni, ca și Oprea Miclăuș sunt țărani, aparent oameni simpli, fără școală, dar care erau caractere puternice, aveau vocația conducerii maselor, forță de persuasiune, hotărâre, sânge rece și alte atribute de lideri. Și apoi, țărănimea transilvană, lipsită secole de-a rândul de o nobilime conducătoare, de o clasă politică și de intelectualitate înainte mergătoare, a trebuit ca ea, țărănimea, să le suplinească pe toate acestea și să ducă istoria neamului înainte.

Cei doi sunt lideri locali și episodici doar pentru că atât le-au oferit consemnările istoriei.

Dar prin martiriul lor, prin jertfa supremă pentru credință, pentru Biserica strămoșească drept măritoare, nu sunt cu nimic mai prejos decât martirii recunoscuți ai neamului, unii dintre ei canonizați și înscriși în sinaxare.

Sacrificiul suprem pentru credință sau pentru țară și neam nu are grade de comparație, nu suportă ierarhii, este suprem și atât!

Cei doi martiri fac parte fiecare din familii de frunte ale comunei

Neamul Căbuleștilor, mare și numeros, cu baza în Lupșasat, dar cu ramuri viguroase și la Mănăstire, Valea Lupșei și Hădărău, a dat nume însemnate în istoria comunității, în slujba Bisericii și chiar la nivel național. Un Andrei Căbulea este prezent, cu o contribuție semnificativă, în revoluția lui Horea, în confruntarea cu detașamentul locotenentului Mesterhazi la Vința; o Elena Căbulea este în comitetul femeilor care a realizat celebrul steag tricolor din 1918 al lupșenilor; un sublt. Nicolae Căbulea este erou în războiul reîntregirii, 1944; un Vasile Căbulea este primar al comunei în anii 1930-1931, iar în vremurile noastre s-au afirmat dintre Căbulești un însemnat ziarist și câțiva militari cu grade mari.

Neamul Bărstăneștilor este, și acesta, un neam mare și însemnat din comună, așezat în centru, cu o îndelungă prezență în istoria Bisericii ortodoxe. S. Ciapa menționează în manuscrisul citat aici donația familiei Barstan, prin Barstan Vlad și frații săi, Teodor și Niculii, a unei Evanghelii, în anul 1725, către Biserica „Sfântul Gheorghe" din Lupșa. Este o Evanghelie tipărită la București în 1723 de către Stoica Iancovici, menționată de S. Andrieș în inventarul bisericii până în vremurile noastre (II, 532). Ea a fost achiziționată relativ repede, după tipărire, de către Bărstănești, cu siguranță, la un preț considerabil, chiar cu scopul de a fi donată bisericii. Este un fapt creștinesc însemnat în comunitate, marcat public și consemnat în scris, astfel informația ajungând până la noi, iar după câțiva ani, în 1733, se consemnează o mărturie, o reconfirmare a donației de către Aaron Nicolae, din Bistra, din familia episcopului unit, care era la acel moment „span Lupșii", iar mai târziu, 1744, va fi protopop unit. Următoarea generație a Bărstăneștilor, probabil copiii primilor: Filimon, Mihail, Crăciun și Ioan, la 12 decembrie 1767, reconfirmă dania părinților „ca să aibă veșnică pomenire".

Bărstăneștii din a treia sau a patra generație sunt menționați de către S. Ciapa, cu titlu de ipoteză, ca donatori cu o parte de teren pentru construirea noii biserici, „cea de jos" sau „dintre văi", după răpirea celei „din Deal" la 1829, ei fiind proprietari riverani ai noii biserici.

Deși majoritari, ortodocșii aveau mai puțini preoți decât uniții

Situația găsită de generalul Bucow și comisia sa pe Valea Arieșului, în privința bisericii unite, nu era deloc favorabilă unirii, căci în Baia de Arieș erau 5 preoți uniți cu 6 familii și un preot neunit, ortodox cu 165 de familii; în Mușca, -1 preot unit cu 2 familii și 3 preoți ortodocși cu 165 familii; în Sălciua de Jos, 3 preoți uniți cu 19 familii și 3 preoți ortodocși cu 155 familii; în Sălciua de Sus, 3 preoți uniți cu 19 familii și 3 preoți ortodocși cu 212 familii; în Poșaga, 4 preoți uniți cu 6 familii și 3 preoți ortodocși cu 263 familii; în Ocoliș, 1 preot unit cu 6 familii și 3 preoți ortodocși cu 149 familii; în Vidolm, 1 preot unit cu 12 familii și 3 preoți ortodocși cu 68 familii; în Ocolișel, 1 preot unit cu 12 familii și 3 preoți ortodocși cu 33 familii; în Runc, 1 preot unit cu 12 familii și 3 preoți ortodocși cu 87 familii; în Hădărău, 1 preot unit cu 2 familii și 2 preoți ortodocși cu 50 familii; în Lupșasat, 5 preoți uniți cu 17 familii și 1 preot ortodox cu 392 familii.

IPS Timotei prahoveanul - Kufstein, castelul suferinței - mărturisirea, amintirile

Un articol de: † Timotei prahoveanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor - 17 octombrie 2024

Pe Valea Tirolului, din vestul Austriei, într-un cadru natural de o rară frumusețe, deasupra apei Innului, s-a înălțat o cetate denumită Castrum Caofstein, importantă zidire medievală, acum simbol al întregului ținut.

Construită pe vârful unei stânci cu o înălțime de aproape 100 m, parcă scăldată de apele râului Inn, cetatea a aparținut mai întâi episcopilor de Regensburg. La începutul veacului al 15-lea, fortăreața a fost refăcută de ducele de Bavaria, Ludovic al VII-lea, iar împăratul austriac Maximilian I a cucerit-o. În perioada 1703-1805, s-a aflat în posesia bavarezilor, iar în 1814 a redevenit parte a teritoriului Austriei. În timpul dominației austro- ungare, în turnul Kaiser a funcționat o închisoare până în anul 1865.

ZUM GEDENKEN AN DIE RUMÄNISCH
SIEBENBÜRGISCHEN HEILIGEN
OPREA NICOLAE, PRIESTERN IOAN
UND MOISE, DIE HIER IM 18 JHDT.
INHAFTIERT WURDEN UND BIS ZU DEREN
LEBENSENDE GELITTEN HABEN.
INTRU CINSTIREA SFINTILOR
TRANSILVANENI OPREA NICOLAE,
PREOTII:IOAN SI MOISE,
CARE AU PATIMIT SI AU MURIT AICI
IN SEC.AL XVIII-LEA
ERICHTET VON DER
RUMÄNISCH-ORTHODOXEN
KIRCHENGEMEINDE IN ÖSTERREICH
IM JAHRE 2023.

ZUM GEDENKEN AN DIE RUMÄNISCH
SIEBENBÜRGISCHEN HEILIGEN
OPREA NICOLAE, PRIESTERN IOAN
UND MOISE, DIE HIER IM 18 JHDT.
INHAFTIERT WURDEN UND BIS ZU DEREN
LEBENSENDE GELITTEN HABEN.
INTRU CINSTIREA SFINTILOR
TRANSILVANENI OPREA NICOLAE,
PREOTILOAN SI MOISE,
CARE AU PATIMIT SI AU MURIT AICI
IN SECAL XVIII-LEA
ERICHTET VON DER
RUMÄNISCH-ORTHODOXEN
KIRCHENGEMEINDE IN ÖSTERREICH
IM JAHRE 2023.

Aceste câteva date istorice vorbesc despre un ținut care a devenit, pentru români, un loc al mărturisirii credinței și al iubirii de neam, unde au suferit, chiar cu prețul vieții, mai mulți sfinți, apărători ai Ortodoxiei din Transilvania. Se cuvine, așadar, să ne amintim de aceștia, îndeosebi de cuvioșii Visarion, Sofronie, Oprea, de preoții Ioan din Galeș și Moise din Sibiel, dar și de mulți alți semeni de-ai noștri, de aceeași credință și neam cu noi, care s-au opus influențelor străine ce îi obligau să-și schimbe credința primită de la părinții și străbunii lor.

Sfinții mărturisitori ai Ortodoxiei ne îndatorează și acum prin dragostea și jertfa lor fără margini față de credința strămoșească, rămânând strălucite modele într-o lume care își schimbă atât de repede opiniile, valorile spirituale, rânduielile de veacuri, neamul și sufletul. Martirii dăinuie asemenea stâncilor în mijlocul furtunilor și al valurilor care le-au lovit continuu, fără a le clinti însă din loc.

Fiind și eu pelerin în acest loc atât de important pentru istoria Bisericii noastre și pentru credința ortodoxă, am dorit să pășesc pe urmele sfinților mărturisitori transilvăneni. M-am gândit mult cum au ajuns ei acolo. Au fost duși pe jos până la Kufstein? Au fost îngrămădiți în vreun car, fiind transportați ca animalele de cărăușie? Rămâne să aflăm în ziua din urmă...

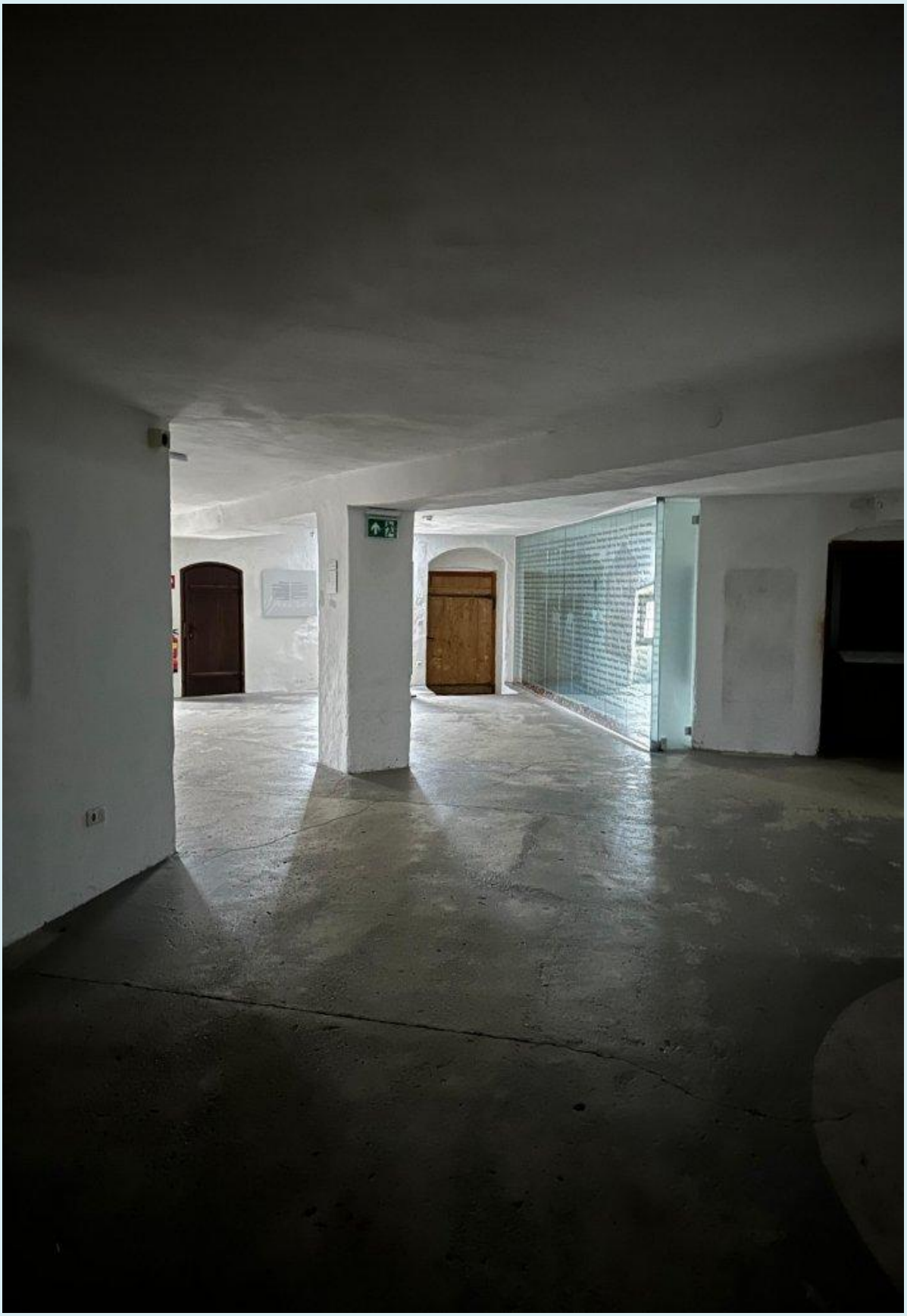

1848/49 – Revolutionen
im „Vielvölkerstaat"
Revolution im gesamten Reich

Intrând cu sfiala cuvenită într-un astfel de loc, așa cum păşim într-o biserică, am comparat cumva castelul de la Kufstein, care a adăpostit atâtea evenimente importante, spectacole și mese îmbelșugate, cu reședințele regelui nedemn Irod Antipa. Acesta l-a primit în clădirile sale somptuoase pe marele predicator și propovăduitor al pocăinței, Ioan Botezătorul, care îi spunea că nu i se cuvine să aibă de soție pe femeia fratelui său, Filip. Oarecum asemănător palatelor de la Maherus sau de la Sevasta ale lui Irod Antipa, fiul crudului Irod Idumeul, care a săvârșit în viața lui mai multe nedreptăți decât fapte bune, după cum arată cuvintele Sfintei Evanghelii, așa ar putea fi privit și castelul de la Kufstein, care avea odăi spațioase, locuri pentru capete încoronate și multe săli de ceremonii.

În cel mai înalt punct al acestui castel se găsesc astăzi câteva celule care au servit drept loc de detenție pentru apărătorii Ortodoxiei din Transilvania și Serbia. Mai târziu, în a doua jumătate a secolului al 19-lea, aceleași cămări au devenit temniță pentru revoluționarii francezi și susținătorii lor, care au adus schimbări profunde în peisajul liniștit al Văii Tirolului de odinioară.

După cum ne-a fost prezentată cu mulți ani în urmă de către părintele profesor Mircea Păcurariu, închisoarea de la Kufstein a fost una dintre cele mai temute din fostul Imperiu Habsburgic, devenit din 1867 Austro-Ungar. Cei care intrau acolo nu mai aveau nici o șansă de scăpare. Nu știu care erau metodele de exterminare ale celor ajunși în Tirol; probabil mâncarea foarte săracă sau poate torturile pe care le sufereau erau letale.

Pot fi observate și astăzi elemente din „instrumentarul” cumplitelor suplicii, aflat în așa-numita „Cameră de tortură”, care evocă procedeele brutale folosite în acele zile pentru a forța mărturisirea cuiva. Toate acestea constituie o dovadă înfricoșătoare a cruzimii cu care erau schingiuiți și omorâți oamenii în veacurile trecute. Din păcate, o cumplită violență continuă și în zilele noastre, însă sub alte forme, subtile și mascate sub aparența unor scopuri nobile...

După astfel de tratamente brutale, fiind înfometați și exterminați prin intermediul unor instrumente de tortură greu de imaginat în lumea în care trăim, întemnițații de la Kufstein își găseau sfârșitul. Dacă scăpau de acele suplicii, moartea venea inevitabil din pricina frigului cumplit, întrucât celulele din cel mai înalt turn al castelului nu dețineau nici o sursă de încălzire, iar temperaturile din Alpi erau mai tot timpul foarte scăzute.

Astfel, creștinii se duceau către Dumnezeu având conștiința că *mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca viața să și-o pună pentru prietenii săi,*

iar *Prietenul* lor desăvârșit era, desigur, Mântuitorul Iisus Hristos. Mărturisindu-și credința în condiții greu de imaginat acum, martirii de la Kufstein au primit răspuns la cuvintele Mântuitorului: „Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, care este în ceruri" (*Matei* 10, 32-33).

La Kufstein a fost adus, printre mulți alții, și un mare misionar transilvănean, Visarion Sarai, care, deși era sârb de neam, a fost un neîntrecut apărător al Ortodoxiei și al drepturilor furate românilor din țara de dincolo de păduri. Venind în Transilvania la jumătatea veacului al 18-lea, el a fost unul dintre cei care i-au însuflețit pe ardeleni să nu-și părăsească credința. Datorită lui, ortodocșii din Mărginimea Sibiului și din alte locuri apropiate au devenit curajoși mărturisitori ai învățăturii Bisericii dreptmăritoare. Visarion Sarai a fost arestat de armata austriacă în apropiere de Sibiu. A avut parte de un lung interogatoriu, după care a fost întemnițat în diferite locuri, până când a ajuns la Kufstein, unde a sfârșit mărturisindu-L pe Mântuitorul Iisus Hristos.

Urmând pilda credinței lui și a celorlalți sfinți care au strălucit în Transilvania altor vremi, ortodocșii din Kufstein l-au numit pe Sfântul cuvios Visarion Sarai ocrotitor al lor. Acum, după trecerea a două veacuri și jumătate de la martiriul lui, în aceste ținuturi nu se află numai români, ci și credincioși sârbi, ruși, chiar și greci, care s-au stabilit în zonă mai ales în ultimele trei decenii. Comunitatea ortodoxă română este tot mai unită în jurul părintelui Daniel Stan și al unor inimoși credincioși care încearcă să-l urmeze, pe cât le este cu putință, în credință și jertfă, pe cuviosul Visarion Sarai.

La Kufstein pot fi văzute multe din faptele și felul de-a fi al celor care au dat viață orașului în decursul celor peste 800 de ani de istorie.

În fiecare zi, la orele prânzului, are loc un impresionant concert susținut de orga eroilor, cel mai mare instrument muzical de acest fel, în aer liber, din lume. Ea îi comemorează pe cei care s-au jertfit în cele două războaie mondiale, iar sunetele orgii - ascultată atât în interiorul cetății, cât și pe străzile din Kufstein - pot fi auzite până departe. În timpul verii, când numărul vizitatorilor este foarte mare, concertul se desfășoară și la vremea înserării.

În castelul Kufstein se află cea mai adâncă fântână din Tirol (peste 60 m). În trecut, mai ales în timpul conflictelor, ea constituia sursa principală de apă, făcând posibilă pentru mult timp supraviețuirea celor care luptau în interiorul cetății.

În ultimii ani, Mitropolia Ortodoxă Română a Germaniei, Europei Centrale și de Nord, împreună cu diferite eparhii și parohii românești, a organizat pelerinaje la Kufstein în ziua cinstirii Sfinților Martiri ardeleni. Aceasta este o mărturie a iubirii românilor de astăzi pentru cei care, în trecute vremi, și-au dat viața pentru apărarea Evangheliei, a legii strămoșești și a drepturilor românești din încercata Transilvanie.

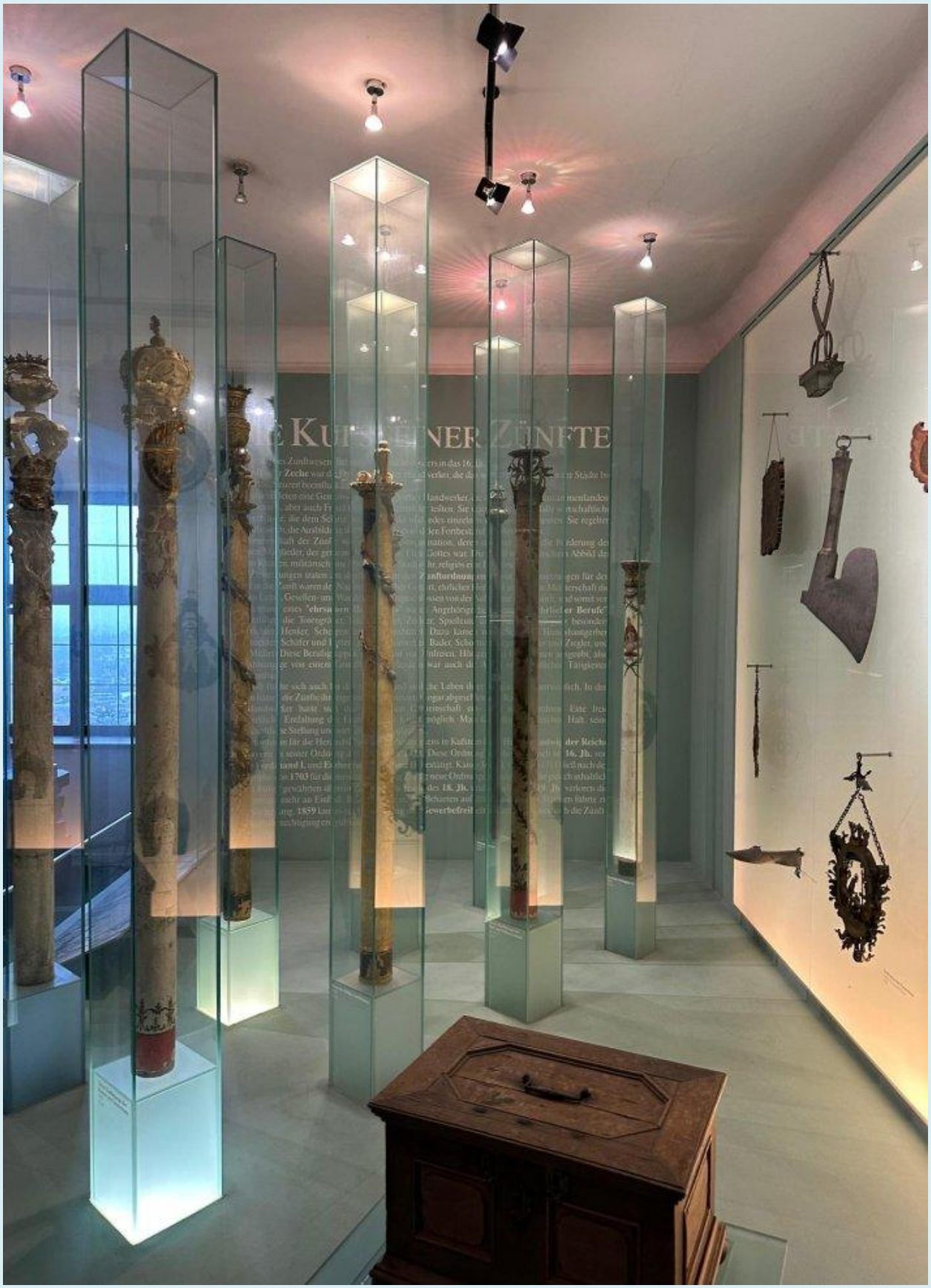

Cei de la conducerea castelului, devenit între timp muzeu și loc de vizitare, care, mai ales pe perioada verii, numără cifre impresionante de turiști, afirmă că sunt deschiși față de cercetarea mai multor amănunte privind suferințele credincioșilor ortodocși care au sfârșit în acest loc. Ei spun că din perioada respectivă, mai precis din veacul al 18-lea, au puține informații, știind mai multe despre funcționarea temniței în veacul al 19-lea, după Revoluția Franceză.

O concluzie parțială ar sugera că prizonierii de la Kufstein - printre care și Sfântul cuvios Visarion Sarai și ceilalți sfinți români mărturisitori pentru Ortodoxie - erau considerați un real pericol pentru imperiu și pentru stabilitatea conducătorilor, fie ei religioși sau civili.

Se pare că ortodocșii aduși la Kufstein erau percepuți ca amenințări atât de puternice, încât trebuiau înlăturați cu orice preț. Aceasta poate explica de ce, la scurt timp după ce au fost închiși în această temniță înfricoșătoare cu aspect de castel, nu s-a mai auzit nimic despre soarta lor.

Jertfa martirilor din Transilvania ne îndeamnă pe toți la o mai atentă trăire în Hristos, inspirată de dragostea lor fără de margini pentru credința în El și în cuvintele Evangheliei, manifestată prin faptul că pentru ei nu a contat nimic mai mult decât slujirea Mântuitorului, apărarea credinței și a unității de neam.

Pentru creștinul ortodox, a trăi fără Hristos nu înseamnă nimic, iar a trăi cu Hristos înseamnă totul...

Sursa:
https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/kufstein-castelul-suferintei-marturisirea-amintirile-193192.html

Ștefana Totorcea - Procesiune cu icoana Sfinților mărturisitori ardeleni în temnița de la Kufstein

24.10.2022

Peste 200 de români din Arhiepiscopia Germaniei, Austriei și Luxemburgului au făcut sâmbătă un pelerinaj la Kufstein, în Austria, pentru a marca sărbătoarea Sfinților mărturisitori ardeleni. Românii au participat la primul hram al nou-înființatei parohii din Kufstein și au purtat în procesiune icoana sfinților în fosta temniță.

Slujba a fost oficiată de Preasfințitul părinte Sofian Brașoveanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Germaniei, Austriei și Luxemburgului, la Catedrala „Sfântul Vitus” de la poalele Cetății Kufstein, locaș bisericesc care a străjuia temnița și în perioada în care sfinții români au fost închiși acolo.

Ierarhului i s-au alăturat în slujire părintele Daniel Stan, parohul din Kufstein, și alți doisprezece preoți români din Austria și Germania: Părintele Dumitru Viezuianu de la Parohia Salzburg, părintele Mircea Oniga din Innsbruck, părintele Constantin Bartok din Traunreut, părintele Visarion Ipati din Klagenfurt, părintele Liviu Ghioc din Zell am See, părintele Cătălin Horvath din Gleisdorf, părintele Alexandru Chinta din Vöcklabruck, părintele Gabriel Peltea din Oberwart,

părintele Ovidiu Cozma din Feldkirch, părintele Petru Deaconu din München, părintele Vasile Melinte din Wels și părintele Cătălin Soare din St. Pölten.

Peste 200 de români din Germania și Austria au făcut sâmbătă, 22 octombrie 2022, un pelerinaj la Kufstein, în Austria, pentru a marca sărbătoarea Sfinților mărturisitori ardeleni.

Răspunsurile liturgice au fost date de diaconii Valentin Băluță și Alin Buliga.

La slujbe au participat și membrii Ansamblului Popular „Datina” al parohiei Traunreut din Germania.

În cuvântul de învățătură, episcopul-vicar Sofian Brașoveanul a explicat situația religioasă în Transilvania secolelor XVII-XVIII, evidențiind situația nefericită a românilor ortodocși, care, deși erau majoritari, nu se bucurau de drepturi egale cu celelalte națiuni conlocuitoare de confesiuni diferite.

În plus, libertatea românilor de a-și manifesta credința era amenințată de politica religioasă a Casei de Habsburg, care urmărea să le impună prin diferite mijloace o altă confesiune decât cea ortodoxă.

Liturghia de sâmbătă, 22 octombrie 2022, a fost urmată de Parastasul pentru toți românii ortodocși care au suferit pentru credință în această temniță.

Dacă în secolele trecute Imperiul Habsburgic își prelungea granițele printre transilvăneni, sensul exodului s-a inversat, transilvănenii stabilindu-se în inima fostului imperiu și aducând cu ei și credința ortodoxă, a remarcat ierarhul.

Însă păstrarea credinței nu poate fi posibilă într-o societate multiculturală și multi religioasă fără multă jertfă, fără hotărâre și fără implicarea în viața religioasă a parohiilor ortodoxe din diaspora, a adăugat Preasfințitul părinte Sofian Brașoveanul.

Sâmbătă, 22 octombrie 2022, după slujbele de la poalele Cetății Kufstein, românii au purtat în procesiune Icoana Sfinților Mărturisitori ardeleni până în temnița în care au fost închiși, unde s-a citit acatistul lor.

Sfânta Liturghie a fost urmată de slujba Parastasului pentru ortodocșii care au suferit în temuta închisoare din Kufstein.

După slujbe, pelerinii și membrii parohiei Kufstein au mers în procesiune la „Pavilionul Valahilor”, unde au citit Acatistul Sfinților Transilvăneni. La final, părintele Mircea Oniga, parohul din Innsbruck, a prezentat pe scurt chinurile prin care au trecut sfinții în temnița respectivă.

Duminică, Episcopul-vicar Sofian Brașoveanul a oficiat Sfânta Liturghie la Parohia Innsbruck, care este și ea ocrotită de Sfinții Martiri Ardeleni.

Peste 200 de români din Germania și Austria au făcut sâmbătă, 22 octombrie 2022, un pelerinaj la Kufstein, în Austria, pentru a marca sărbătoarea Sfinților Mărturisitori ardeleni.

Pelerinajul organizat sâmbătă de Arhiepiscopia Germaniei, Austriei și Luxemburgului a ajuns la a șaptea ediție. Următorul pelerinaj va avea loc sâmbătă, 21 octombrie 2023. Cetatea Kufstein este astăzi muzeu.

La Kufstein au fost închiși sfinții Visarion Sarai, Nicolae Oprea din Sălișstea Sibiului și preoții mărturisitori Moise Măcinic din Sibiel și Ioan din Galeș.

Aceștia au mărturisit dreapta credință în perioada în care autoritățile imperiale au decis înființarea Bisericii Unite cu Roma, sau Greco-Catolice (1700), promițându-le privilegii ortodocșilor români care acceptau unirea cu Biserica Romei. Privilegiile nu s-au materializat, astfel că românii au reacționat.

Mișcarea de apărare a credinței ortodoxe în Transilvania inițiată Sfinții Mărturisitori ardeleni s-a înscris în acest context. Între acești sfinți se numără și cuviosul Sofronie, de la Cioara, singurul dintre ei care nu și-a aflat sfârșitul în temnița de la Kufstein.

Sursa:
https://basilica.ro/procesiune-cu-icoana-sfintilor-marturisitori-ardeleni-in-temnita-de-la-kufstein/?fbclid=IwAR0RipfFm3ee5rVsfAqRHQ36PFwQrC04SJu_NekarTAlMMOWDQg_vjQQ6Ig

Vizită la Kufstein, de sărbătoarea Sfinților mărturisitori ardeleni

Data: 24 oct, 2019

Sâmbătă, 19 octombrie, Înaltpreasfinţitul părinte Serafim, mitropolitul ortodox român al Germaniei, Europei Centrale şi de Nord, împreună cu preoți și credincioși, a participat la un pelerinaj la Kufstein, Austria, organizat de Parohia Innsbruck cu ocazia sărbătorii Sfinţilor mărturisitori ardeleni. La pelerinaj au participat peste 200 de persoane.

În cuvântul rostit cu această ocazie, Înaltpreasfințitul părinte mitropolit Serafim a vorbit despre viaţa celor cinci Sfinți mărturisitori ardeleni, cuvioșii Visarion și Sofronie, Sfântul mare mucenic Oprea, Sfinții preoți mărturisitori Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel, evidențiind importanța mărturisirii credinței în vremurile moderne fără a cădea în prozelitism.

Înalt-preasfinția Sa a descris greutăţile acelor timpuri, când oamenii trăiau segregați în funcție de etnie sau apartenență religioasă. Aceste prejudecăți au fost astăzi în parte depășite, creștinii trăind în pace unii cu alții, deși își păstrează fiecare în continuare „legea neamului”.

După Sfânta Liturghie, toți cei prezenți au urcat în închisoarea-cetate Kufstein pe urmele Sfinților mărturisitori ardeleni.

În turnul împăratului de la cetate s-au săvârșit Acatistul Sfinților mărturisitori, și un Parastas pentru toți creștinii necunoscuți care au suferit între aceste ziduri.

În a doua parte a zilei, părintele Ionel Nemeș de la parohia din Konstanz a organizat o seară duhovnicească la care au participat credincioșii prezenți la pelerinaj.

Cu această ocazie, Înaltpreasfinţitul părinte mitropolit Serafim a răspuns întrebărilor participanților.

Mănăstirea Afteia (Cioara)- Sebeş, Alba

Mănăstirea Afteia este o mănăstire ortodoxă din localitatea Mărgineni-Strungari, comuna Săliştea, judeţul Alba. Locaşul de rugăciune datează din a doua jumătate a secolului al XVII-lea. Deşi închisă pentru o vreme, în perioada comunistă, Mănăstirea Afteia va fi redeschisă în anul 1975.

Pentru o vreme, Mănăstirea Afteia l-a avut ca stareţ pe Sfântul cuvios Sofronie, numit şi "mărturisitorul de la Cioara", care şi-a închinat întreaga viaţă luptei pentru apărarea Ortodoxiei în Transilvania. În timpul cât acesta a fost stareţ, mănăstirea a devenit principalul centru de luptă pentru apărarea credinţei strămoşeşti, împotriva unirii Bisericii cu Roma.

Mănăstirea Afteia - scurt istoric

Mănăstirea Afteia este o străveche vatră monahală, ale cărei începuturi pot fi stabilite în cea de-a doua jumătate a secolului al XV-lea.

Potrivit tradiţiei locului, prima bisericuţă s-a ridicat aici după lupta de pe Câmpul Pâinii, din anul 1479, când cotropitorii turci au fost biruiţi de oştile creştine. În timpul luptei, mulţi localnici (bătrâni, femei şi copii) s-au refugiat la Plăişor. După câştigarea luptei, drept mulţumire adusă lui Dumnezeu, satele învecinate au ridicat în acel loc un Altar.

Unul dintre obiectivele pe care le-am vizitat în periplul făcut prin țară a fost și mănăstirea Afteia din comună Săliștea, județul Alba. Recunosc, motivația de a merge la Mănăstirea Afteia nu era nicicum pentru asceză sau cine știe ce nevoință ci aveam o motivație simplă, de natură artistică.

Știam că la mănăstirea Afteia sunt pictați foarte frumos câțiva dintre cei mai cunoscuți mărturisitori ai temnițelor comuniste: Valeriu Gafencu și părinții Arsenie Boca, Daniil Sandu Tudor, Gherasim Iscu și Ilie Lăcătușu. Socoteala mea era simplă: să fac fotografii cu acești mărturisitori care îmi sunt foarte dragi, cu speranța că voi mai găsi pictați și alți mărturisitori din timpul prigoanei comuniste. Dar... încurcate sunt căile Domnului.

Odată ajunși în Săliștea am luat la cunoștință de neplăcuta surpriză că nu avem șanse de a ajunge la mănăstire prin comuna de care aparține întrucât drumul este impracticabil pentru mașini iar pe jos ne-ar fi luat câteva ore bune până să ajungem. Așa că a trebuit să ne întoarcem câțiva kilometri buni și să o luăm prin comuna vecină, Pianu de Sus, iar apoi pe un drum forestier de cam 6 kilometri.

Zis și făcut, am pornit la drum, însă de acum era spre seară și noi tot nu mai ajungeam. Am intrat și pe drumul forestier și am tot urcat până ce am zărit două case răsfirate. Mai sus de aceste case am dat de un bătrânel simpatic care ne-a spus că nu mai avem mult de mers.

Peisajul devenise între timp de-a dreptul pitoresc, așa că ne-am liniștit, căci stă-team cu gândul la faptul că se va face noapte și noi nu vom ajunge în Hunedoara, acolo unde trebuia să ajungem în final și să căutăm cazare. Însă odată ce mănăstirea Afteia s-a ivit în peisajul superb, toate grijile mi-au dispărut. Abia așteptam să-i văd pe mărturisitorii cei dragi pictați în biserică.

Însă ajunsesem chiar în timpul Vecerniei așa că m-am grăbit să prind și eu câteva grăunțe duhovnicești. Odată intrat mi-am tot plimbat privirea pe pictura deosebită a bisericii dar nici urmă de mărturisitori. Mi-am zis în sine: "trebuie să fie ei undeva, mă voi uita cu atenție după slujbă".

Între timp soția vine cu simpla și excelentă idee de a înopta la mănăstire întrucât era prea târziu să ajungem la destinația următoare în aceeași zi. Cererea de înoptare ne-a fost întâmpinată cu promtitudine și bucurie. Cei drept, eu nu mă gândisem să înoptăm la mănăstire deoarece socotelile mele, așa cum v-am spus, erau limitate la planul artistic.

După Vecernie am fost poftiți la masă și serviți cu bucate de post îmbelșugate, mai ales că era zi de sărbătoare. Frumoasă mi-a fost lecția că la trapeză, unul dintre frați era rânduit să citească un cuvânt de folos în timp ce toți ceilalți mâncau. Iar de data aceasta cuvântul de folos era despre poftă... în special despre pofta pântecelui. În sfârșit, cu un medicament așa activ, am fost și eu în stare să nu mă lăcomesc deși aveam în față o masă îmbelșugată. De mi-ar fi conștiința trează mereu, precum era atunci resuscitată, cred că ar fi mare lucru.

După masă am fost cazați, iar unul dintre călugări m-a înștiințat de programul slujbelor. Utrenia începe în fiecare noapte la 12 și se termină după trei ore, iar Sfânta Liturghie se ține în fiecare dimineață de la 8. Am zis să nu ratez ocazia de a participa și eu la o Utrenie așa că în miezul nopții am zis să-mi odihnesc și eu sufletul că tot eram în vacanță.

Mare mi-a fost bucuria participării. Liniște, liniște și iar liniște. Nici o grijă care să de-a târcoale și care să ostenească sufletul, nici un gând urât care să nu dea pace. Doar somnul era inamicul care să-mi răpească bucuria numai că nu era nici greu de învins cu un pic de efort sau cu aerul răcoros de afară. Acolo eram doar eu cu călugării cei dragi și jertfelnici iar în biserică eram ca acasă.

Cei drept, unul din motivele care m-au ajutat să mă simt ca acasă era că la intrarea în biserică majoritatea călugărilor se descălțau. Așa am procedat și eu văzând obiceiul casei și vreau să spun că este un sentiment foarte plăcut să stai în genunchi descălțat, ca acasă. Utrenia a durat 3 ore... de odihnă sufletească.

A doua zi am participat la Sfânta Liturghie după care călugării ne-au invitat iarăși la masă. Și iarăși bucate pe săturate, dar simple și gustoase ca la mama acasă.

După masă am cerut permisiunea să fac câteva fotografii în biserică, iar unul din tinerii călugări, încredințat cu cheia, ne-a deschis binevoitor spunându-ne că pictura a fost realizată de un pictor din Aiud, recomandat de părintele Iustin Pârvu.

Așa se explică de ce sfinții mărturisitori (necanonizați) pentru care venisem își găsiseră și ei locul reprezentați la loc de cinste. Erau pictați înghesuit, în cămăruța din stânga pridvorului, acolo unde se aprind lumânări.

I-am fotografiat pe toți, iar împreună cu ei erau și alți doi oameni cu viață sfântă, cei drept mai puțin conuscuți, moș Gheorghe Lazăr și fratele Ioan David de la Strungari.

La plecare, tânărul călugăr ne-a dat un bilețel cu o scurtă rugăciune a Sfântului Serafim de Sarov, pe care să o zicem la ceas de încercare.

Am rămas cu o frumoasă amintire despre această mănăstire și mai ales despre călugării care slujeau acolo în tăcere și ascultare.

Iată cum dintr-o dorință îngustă Dumnezeu a rânduit să mă aleg și eu cu mai mult decât m-am gândit să primesc. Așa este Domnul: ne sparge zidurile în care ne închidem așteptările, fie ele oricât de frumoase, ca să dobândim viața veșnică și să o dobândim din plin.

2012/09/22

2012/09/22

2012/09/22

2012/09/22

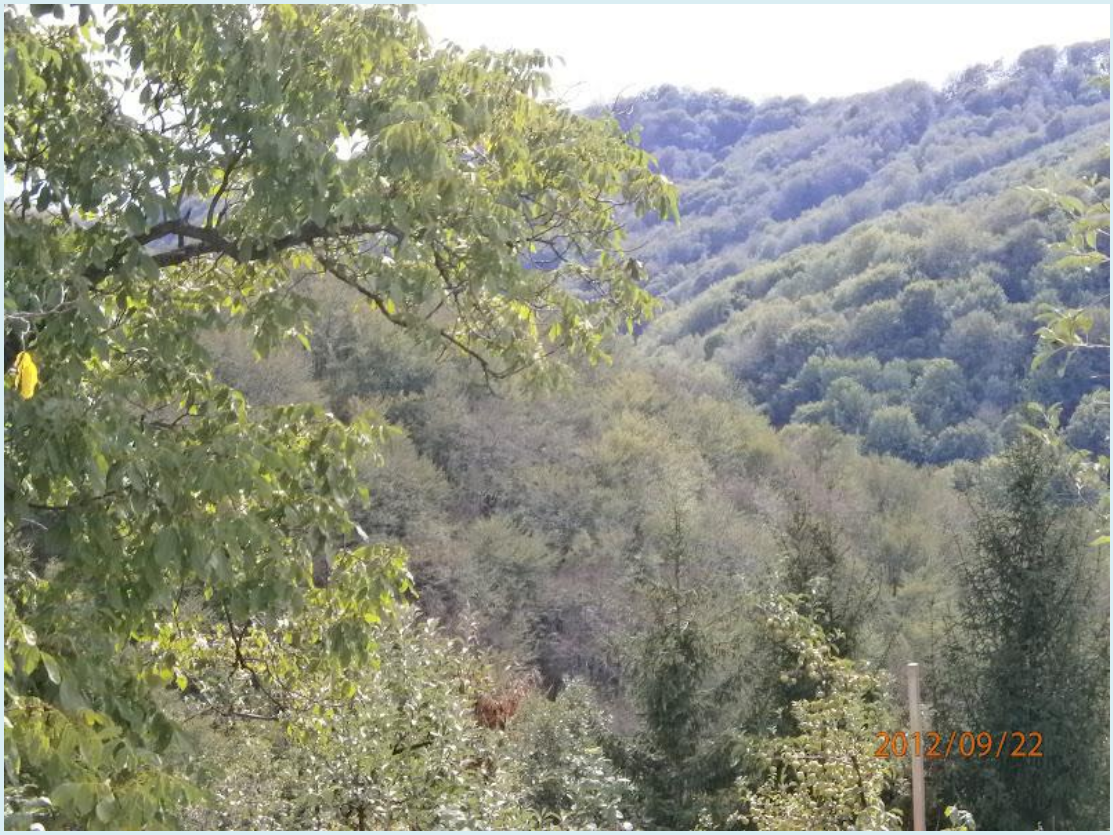
2012/09/22

2012/09/22

2012/09/21

2012/09/21

2012/09/21

2012/10/20

2012/10/20

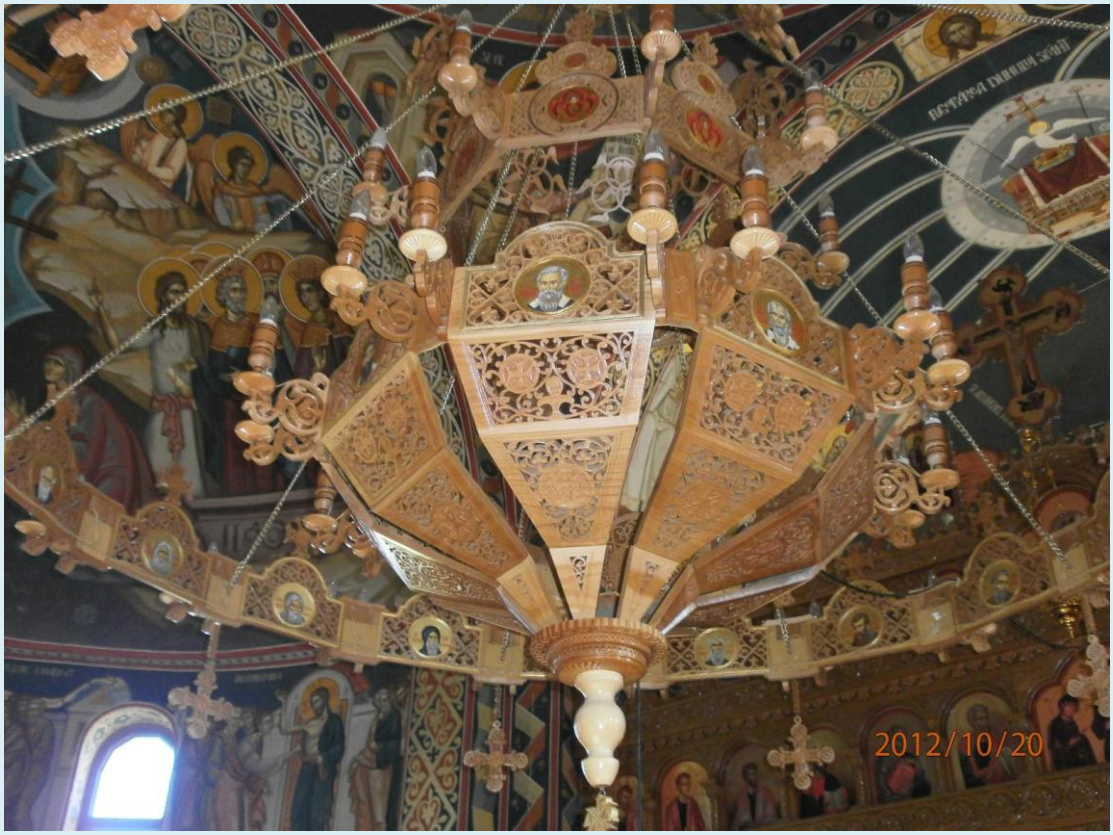
2012/10/20

2012/10/20

2012/10/20

SF ARHANGHEL MIHAIL
PE CEL CE INTRĂ ÎN SFÂNTĂ BISERICĂ CĂRĂ FRICA LUI DUMNEZEU SABIA MEA ÎL VA TĂIA
2012/10/20

CUM
VOI BIRUI HAINA?
SĂ NU DOJENEȘTI,
SĂ NU RĂNEȘTI ȘI
SĂ NU DISPREȚUIEȘTI PE NIMENI,
NICIODATĂ.
PACEA ESTE DE
TREI ORI MAI
MARE DECÂT
DREPTATEA.
AMIN!
2012/10/20

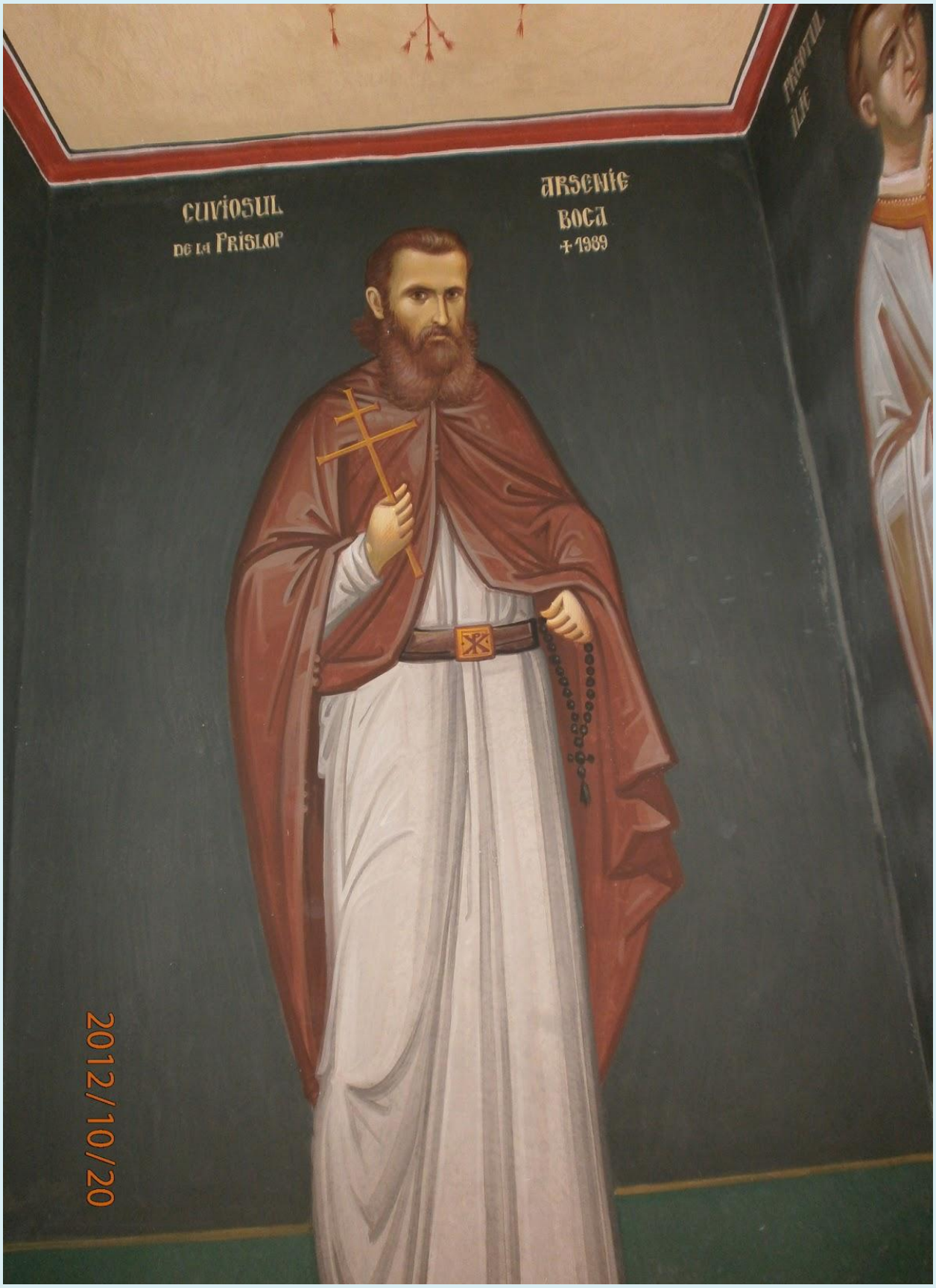
CUVIOSUL
DE LA PRISLOP
ARSENIE
BOCA
† 1989
2012/10/20

2012/10/20

2012/09/21

Sursa:
http://iorgomary.blogspot.com/2012/10/manastirea-afteiacioara-sebes-alba.html

SFÂNTA TREIME
MARTIRIUL·SFINȚILOR·ARDELENI·IN·INCHISOAREA·DE·LA·KUFSTEIN·sec. 18
MOISE·MACINIC·PREOTUL CUV. VISARION·SARAI OPREA·MICLAUS IOAN·PREOTUL·DI·GALEȘ·

SF. CUV. SOFRONIE DE LA CIOARA
SF. PR. MĂRTURISITOR IOAN DIN GALIȘ
SF. MC. OPREA MICLĂUȘ
SF. PR. MĂRTURISITOR MOISE MĂCINIC DIN SIBIU
SF. CUV. VISARION SARAI

CUV.
VISARION
SARAI
SF.
MOISE
MĂCINIC
MIC.
OFREA
MICLĂUȘ
CUV.
SOFRONIE
DE LA
CIOARA
SF.
IOAN
DIN
GALES
DOAMNE
MILUIEȘTE-NE
ȘI NE
MÂNTUIEȘTE
NOI

CUV.
VISARION
SARAI
SF.
MOISE
MĂCINIC
MIC.
OFREA
MICLĂUȘ
CUV.
SOFRONIE
DE LA
CIOARA
SF.
IOAN
DIN
GALES
DOAMNE
MILUIEȘTE-NE
ȘI NE
MÂNTUIEȘTE
NOI

CUV.
VISARION
SARAI.
SF. MC. NICOLAE OPREA
DIN SĂLIȘTE
CUV.
SOFRONIE
DE LA CIOARA.

SFINȚII MUCENICI ȘI MĂRTURISITORI PREOȚII MOISE MĂCINIC DIN SIBIEL ȘI IOAN DIN GALEȘ.
VENIȚI, IUBIȚI CREȘTINI, SĂ LĂUDĂM PE SFINȚII NOȘTRI MĂRT. IOAN ȘI MOISE MĂCINIC.

SFINȚII MUCENICI MĂRTURISITORI PREOȚII MOISE MĂCRIȚIC DIN SIRIEI ȘI IOAN DIN GĂLEȘ

SFINȚII MUCENICI, MĂRTURISITORI, PREOȚII
MOISE MĂCINIC
DIN SIBIEL ȘI
IOAN DIN GALEȘ.
VENIȚI, IUBIȚI
CREȘTINI, SĂ
LĂUDAM PE
SFINȚII MUCE-
NICI MĂRT.
IOAN. MOI-
SE MĂCINIC.
D. Căzilă
1992

SF.
MĂRTURISITOR
IOAN DIN GALEŞ

SF. MĂRTURISITOR
MOISE MĂCINIC
DIN SIBIEL

SF. CUV.
VISARION
SARAI
Bucură-te
cuvioase
Visarioane

CUV.
VISARION
SARAI.

SF.
VI-
SARI
ON
SFI
†SEC.
XVIII

SF.
CUV.
SO-
FRO
NIE
†SEC.
XVIII
DE LA
CIO
RI

СУВ.
SOFRONIE
DE LA CIOARA.

SF. MC. OPREA
NICOLAE

21 Octombrie

Sfântul Preot Mărturisitor

Ioan

din Galeș

icoane acatist articole canon

21 Octombrie

Sfântul Cuvios Mărturisitor

Sofronie

articole

icoane canon rugăciuni

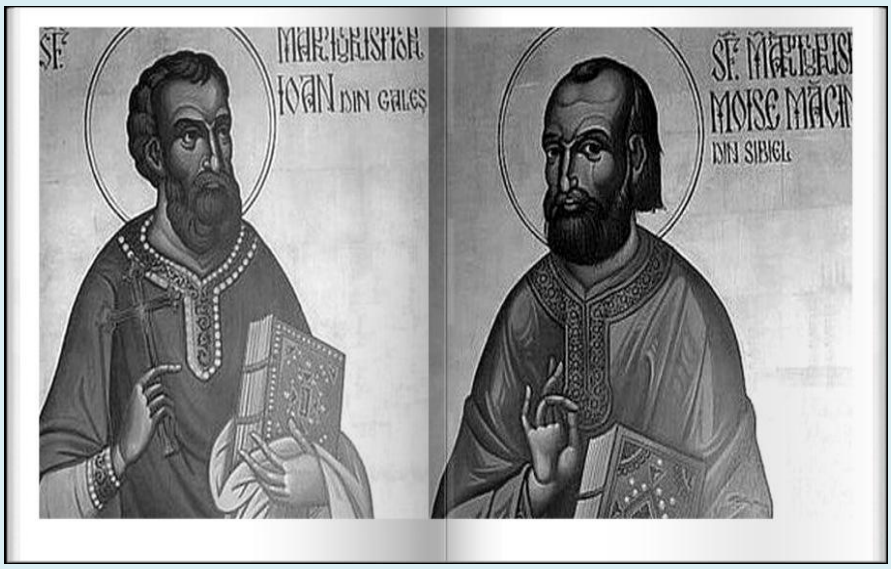
SF.
IOAN DIN GALEȘ
DIN SIBIEL

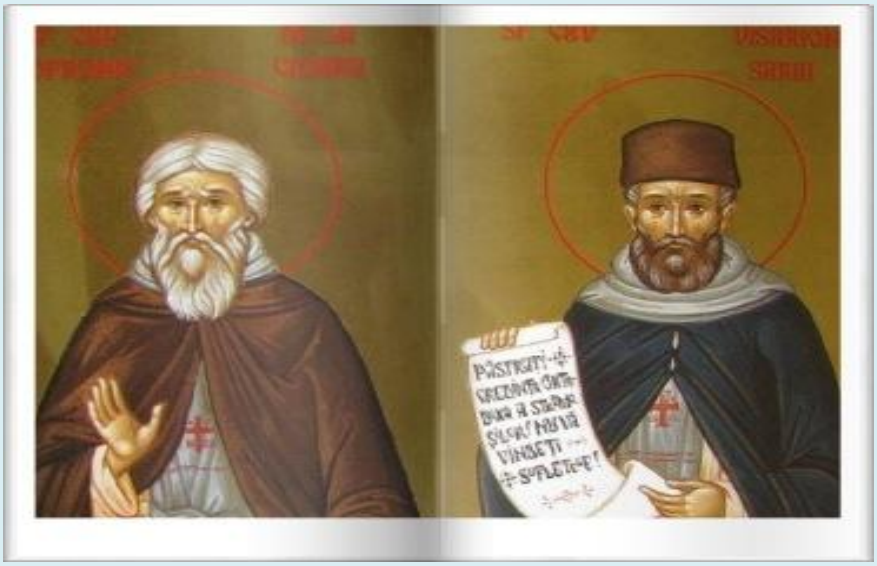

SF CEV
SUFRENE
SF MC
OPREA
MICLĂUȘ
SF CEV
VISARION
SIBIU

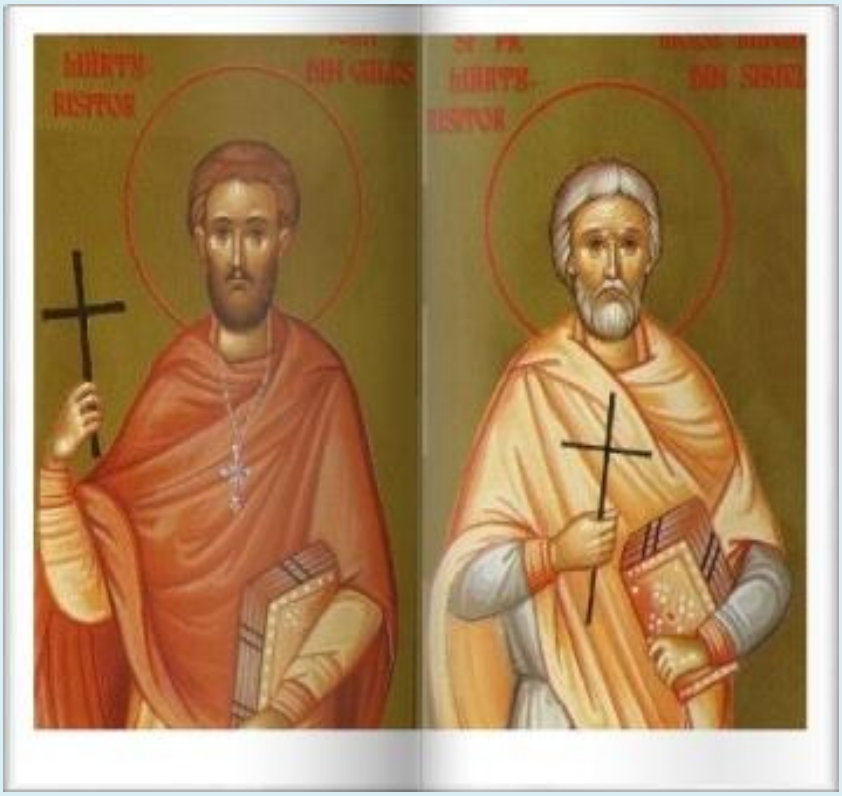
MĂRTU-
RISITOR
DIN GILĂȘ
MĂRTU-
RISITOR
DIN SIBIU

Sf. Mc. Nicolae Oprea
Sf. Cuv. Visarion
Sarai
Sf. Cuv. Sofronie
de la cioara

Sf. Mc. Nicolae Oprea
DOXOLOGIA.ro
Sf. Cuv. Visarion
Sarai
Sf. Cuv. Sofronie
de la cioara

Sf. Cuv. SOFRONIE de la CIOARA
Sf. Mc. OPREA MICLĂUȘ
Sf. Cuv. VISARION SARAI
PĂSTRAȚI CREDINȚA ORTODOXĂ A STRĂMOȘILOR! NU VĂ VINDEȚI SUFLETELE!
21 octombrie

DOXOLOGIA.ro
Sf. Pr. Mărt. Moise Măcinic
Sf. Pr. Mărt. Ioan din Galeș

21 octombrie

21 octombrie

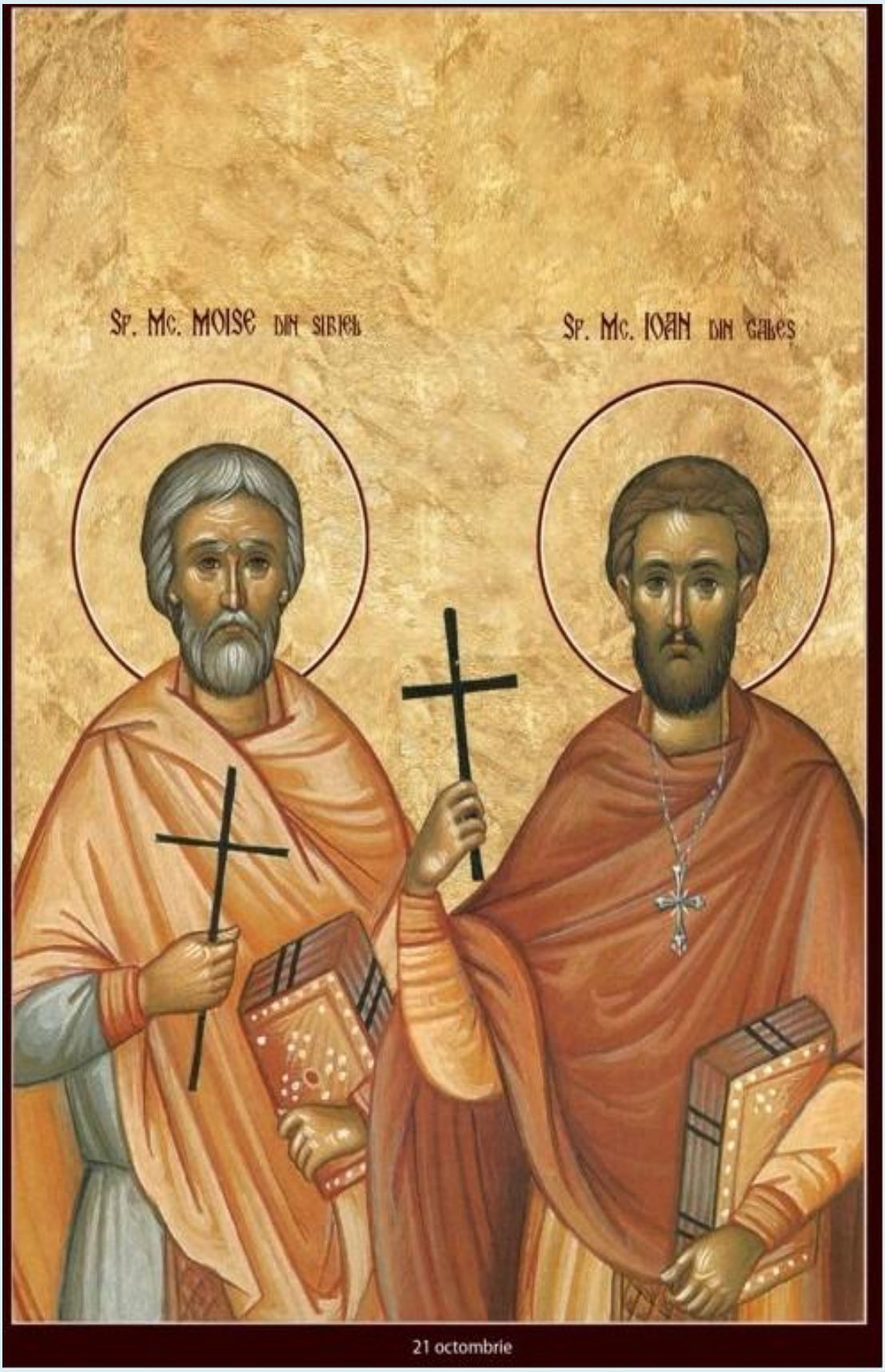

21 octombrie

Sf. Mc. MOISE din Sibiel
Sf. Mc. IOAN din Gales

SFINȚII ARDELENI
SF. MUCENICI ȘI MĂRTURISITORI HĂSĂULENI
SF. MC. OPREA MICLĂUȘ
GRIGORE MANU
ATANASIE TOLORAN
VASILE OICHI
VASILE LUMITRU
SF. CUV. SOFRONIE DE LA CIOARA
SF. CUV. VISARION SARAI
SF. IER. IOSIF AL MARAMUREȘULUI
SF. IER. IOAN DIN GALEȘ
EDITURA BONIFACIU
fărâmituri de cer

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

Viața și Acatistele Sfinților Cuvioși Mărturisitori Visarion și Sofronie, ale Sfântului Mucenic Oprea și ale Sfinților preoți Mărturisitori Ioan din Galeș și Moise din Sibiel

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

Luptătorilor pentru Ortodoxie, ca niște îngerești trâmbițe ați înviorat în suflete îndrăznirea mărturisirii dreptei credințe, și ca niște înțelepți propovăduitori, pe popor l-ați hrănit cu dreaptă și luminată învățătură. Mari au fost ostenelile lucrării voastre; mare și osârdia propovăduirii; mare a fost și rodul luptei voastre drepte, pururea pomeniților ostași ai lui Hristos.

Troparul Sfinților Visarion, Sofronie și Oprea

Preoți cu chemare sfântă, Moise și Ioane, ca niște ostași adevărați ai lui Hristos Dumnezeu, cu putere ați propovăduit dreapta credință și mărturisitori ai Ortodoxiei v-ați făcut pentru poporul cel credincios. Drept aceea, moarte mucenicească primind, rugați pe Hristos Dumnezeu să dăruiască Bisericii Sale pace și unire, iar sufletelor noastre mare milă.

Troparul Sfinților Ioan și Moise

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-220-0

Bucuraţi-vă, mărturisitori ai lui Hristos şi apărători ai credinţei noastre strămoşeşti!